

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

“การพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดพะเยา ระยะที่ 2 :
การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดและการเสริมสร้างความมั่นคง
ทางการเงินกองทุนสวัสดิการชุมชนต้นแบบ ตำบลแม่สูก จังหวัดพะเยา”

โดย ดร. ภัทรา บุรารักษ์ และคณะ

โครงการ

“การพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดพะเยา ระยะที่ 2 :
การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดและการเสริมสร้างความมั่นคง
ทางการเงินกองทุนสวัสดิการชุมชนต้นแบบ ตำบลแม่สุก จังหวัดพะเยา”

คณะผู้วิจัย

ดร. ภัทรา บุรารักษ์
นายสาธิต เชื้ออยู่นาน
นายเรืองรอง สุวรรณการ
นางสาวอักษรภาค หลักทอง
นางสาวนิรมล พรหมนิล
นางนวพร เกษสุวรรณ

สังกัด

คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์
คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์

คณะวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยพะเยา

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัย “การพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดพะเยา ระยะที่ 2 : การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดและการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินกองทุนสวัสดิการชุมชนต้นแบบ ตำบลแม่สุก จังหวัดพะเยา” ประกอบด้วย 2 กิจกรรมได้แก่ 1.) **การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงด้านสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก** โดยใช้แนวคิดการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วม ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนฯ มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารตั้งแต่แรก โดยนักวิจัยเป็นผู้สนับสนุนและเติมเต็มทักษะที่ชุมชนต้องการ บนข้อมูลหรือศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างความหมายและการรับรู้ใหม่ต่อกองทุนฯ และ 2.) **การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินแบบมีส่วนร่วมของกองทุนสวัสดิการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก** โดยการรวบรวมข้อมูลประชากรศาสตร์ภาพรวมทั้งตำบลแม่สุก ข้อมูลสมาชิกกองทุน สร้างระบบฐานข้อมูลของกองทุนสวัสดิการฯ เพื่อนำไปเสริมการดำเนินงานที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นคณะวิจัยและชุมชนจะร่วมกันสร้างแนวทางความมั่นคงทางการเงินและการบริหารจัดการกองทุนภายใต้บริบทของข้อมูลของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก เพื่อความมั่นคงต่อไปในอนาคต โครงการวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1.) นำแนวทางการสื่อสารการตลาดของกองทุนสวัสดิการชุมชนแบบมีส่วนร่วมไปสู่การปฏิบัติจริงในชุมชนตำบลแม่สุก 2.) เพื่อจัดระบบบริหารจัดการข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกอย่างเป็นระบบ ได้ผลการวิจัยแยกตามกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก พิจารณาตามองค์ประกอบของการสื่อสารได้แนวทาง ดังนี้

1. **ผู้ส่งสาร (Sender)** ผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมในครั้งนี้ แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ 1.) กลุ่มที่ต้องมีความน่าเชื่อถือ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เช่นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น 2.) กลุ่มอาสาสมัครสื่อ ที่มีทักษะความสามารถพิเศษเฉพาะตัวในด้านการสื่อสารในด้านใดด้านหนึ่ง

2. **สาร (Message)** โดยการนำปรัชญาของการก่อตั้งกองทุนฯ คือการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน มาเป็นกรอบใหญ่ในการออกแบบสาร เน้นเรื่อง “การทำบุญ” ที่ทำแล้วเห็นผลในชาตินี้ และครอบคลุมถึง 3 ระดับคือบุญสำหรับตนเอง บุญสำหรับลูกหลาน และบุญสำหรับชุมชน พร้อมกับ

ใส่ความหมายใหม่เข้าไปว่าการทำบุญไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับทางศาสนา หรือทำทานให้กับคนที่เสียชีวิตไปแล้ว

3. ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อ(Channel/Media) ชุมชนฯ ได้เลือกและกำหนดใช้ 4 กลุ่มใหญ่คือ 1.) สื่อพื้นที่ เช่นงานศพ เวทีการประชุมภายในชุมชน เป็นต้น 2.) สื่อพื้นบ้าน ซึ่งมีศักยภาพในการจัดการได้มากที่สุด เช่นตุง สื่อ กิจกรรมหรือประเพณีต่างๆ การออกแบบตราสัญลักษณ์ 3.) สื่อสิ่งพิมพ์ เช่นการ์ตูนกองทุนฯ แผ่นพับ ป้ายโฆษณากลางแจ้ง (ไวเนล) หรือโปสเตอร์ต่างๆ 4.) สื่อกระจายเสียง เช่น หอกระจายเสียง รถแห่ วิทยุชุมชน วิทยุจังหวัด และวิทยุทัศน์แนะนำกองทุนฯ

4. ผู้รับสาร มีลักษณะให้ความสำคัญกับผู้ส่งสาร แต่ยังขาดความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับกองทุนฯ ดังนั้น แนวทางการสื่อสารทำได้ไม่ยากนักขึ้นอยู่กับว่าผู้ส่งสารจะสามารถวิเคราะห์ผู้รับสารว่ายังมีความเข้าใจอะไรเกี่ยวกับกองทุนฯ แล้วสื่อสารเนื้อหาดังกล่าวออกไป

5. การสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วม สามารถเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านสมาชิกได้ คือ 1.) เกิดการเปลี่ยนแปลงระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนฯ โดยได้รับความยอมรับจากสมาชิก 2.) เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดเห็น การรับรู้และให้ความหมายต่อกองทุนฯ ตามหลักการของการช่วยเหลือเกื้อกูลกันซึ่งเป็นผลประโยชน์ทางอ้อมควบคู่กับการรับรู้ผลประโยชน์ทางตรง 3.) เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคลที่เข้ามาร่วมในกระบวนการสื่อสาร ของสมาชิก คนในชุมชน ต.แม่สุก คณะกรรมการกองทุนฯ และกลุ่มอาสาสมัครผลิตสื่อในชุมชน สามารถซึมซับความหมายและความเข้าใจต่อกองบุญ เกิดความภาคภูมิใจ และมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมฯ มากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามในผลการศึกษาพบว่าประเด็นที่ยังเป็นข้อจำกัดก็คือ กระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมยังไม่สามารถทำให้จำนวนผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกใหม่ในรอบเดือนมิถุนายน 2554 เพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น่าพอใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยแทรกซ้อน เช่น การกำหนดการค่าธรรมเนียมแรกเข้าสูงสำหรับบุคคลที่อายุเกิน 40 ปีขึ้นไป จึงทำให้กลุ่มคนดังกล่าวชะลอการเป็นสมาชิก แต่สำหรับสัดส่วนการต่ออายุสมาชิกยังมีสัดส่วนที่สูงแทบไม่ขาดการต่อสมาชิกเลย จึงอาจกล่าวได้ว่า การใช้กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม สามารถทำให้สมาชิกเข้าใจในปรัชญาของกองทุนฯ ที่เน้นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากกว่าการมุ่งมองเฉพาะผลประโยชน์ทางตรงของตนเอง ทำให้การไม่พอใจหรือเลิกเป็นสมาชิกมีสัดส่วนน้อย จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ อยู่ในระดับที่ค่อนข้างมั่นคง เชื้อต่อการบริหารจัดการทางการเงินต่อไป

กิจกรรมที่ 2 การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินแบบมีส่วนร่วมของกองทุน สวัสดิการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก

แบ่งออกเป็นสองส่วนดังนี้

1. แนวทางการออกแบบการบันทึกข้อมูลทางการเงิน สรุปปัญหาของข้อมูลและ การจัดเก็บข้อมูล คือ

- 1.1.1 แบบฟอร์มใบสมัครแสดงรายละเอียดของผู้สมัครไม่ครบถ้วน เช่น ประวัติสุขภาพก่อนเข้าเป็นสมาชิกกองทุน เป็นต้น
- 1.1.2 ไม่มีข้อมูลประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต ตั้งแต่เป็นสมาชิกจนถึงปัจจุบัน อยู่ที่กองทุนฯ แต่ข้อมูลประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต กลับอยู่ที่สมุดเล่มเขียว (สมุดประจำตัวสมาชิกกองทุนฯ) เพียงฝ่ายเดียว
- 1.1.3 ไม่มีการจัดทำค่าใช้จ่ายสุทธิเป็นรายเดือน รวมถึงการจำแนกรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในแต่ละด้านทั้งการเกิด ป่วย และเสียชีวิต และการจำแนกจำนวนสมาชิกที่เกิด ป่วย และเสียชีวิต
- 1.1.4 ไม่มีการปรับปรุงข้อมูลสมาชิกสุทธิแยกเป็นรายเดือน และรายหมู่บ้าน หลังจากสมาชิกรับสิทธิประโยชน์ด้านการเสียชีวิต ลงในสมุดบันทึกสมาชิกกองทุนฯ

สรุปแนวทางแก้ไข

หลังจากพบปัญหาของข้อมูลแล้ว ทางทีมผู้วิจัย จึงมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 1.2.1 ปรับปรุงแบบฟอร์มใบสมัครโดยมีข้อมูลประวัติสุขภาพ และเปลี่ยนแปลงรหัสสมาชิกใหม่
- 1.2.2 ปรับปรุงฐานข้อมูลของกองทุนโดยให้มีข้อมูลประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต ตั้งแต่เป็นสมาชิกจนถึงปัจจุบัน อยู่ที่กองทุนฯ สอดคล้องกับประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต ในสมุดเล่มเขียว (สมุดประจำตัวสมาชิกกองทุนฯ)

1.2.3 จัดทำค่าใช้จ่ายสุทธิรายเดือน รวมถึงการจำแนกรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในแต่ละด้านทั้งการเกิด ป่วยและการเสียชีวิต รวมทั้งการจำแนกจำนวนสมาชิกที่ เกิด ป่วย และเสียชีวิต

1.2.4 ปรับปรุงข้อมูลสมาชิกสุทธิแยกเป็นรายเดือน และรายหมู่บ้าน หลังจากสมาชิกรับสิทธิประโยชน์ด้านการเสียชีวิต ลงในสมุดบันทึกสมาชิกกองทุนฯ

2. แนวทางความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก

แนวทางที่สามารถนำมาสู่การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯนั้นจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องปฏิบัติในหลายด้านดังนี้

2.1.1 ด้านสิทธิประโยชน์การป่วยของสมาชิก โดยการปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการเจ็บป่วยจาก 20 วันเป็น 10 วัน

2.1.2 ด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิต ค่าใช้จ่ายสูงสุดที่ให้แก่สมาชิกเมื่อเสียชีวิต โดยการปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านค่าใช้จ่ายสูงสุดจาก 20,000 บาท เป็น 15,000 บาท และ 10,000 ตามลำดับ

2.1.3 การขอเงินอุดหนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่องโดยขอให้รัฐอุดหนุนเงินค่าธรรมเนียมสมาชิกตามจำนวนที่มีอยู่ของกองทุนฯ

2.1.4 การควบคุมค่าใช้จ่ายด้านการป่วยและการเสียชีวิต โดยการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินที่เกินค่าสูงสุดที่เกิดขึ้นในแต่ละปี อันได้แก่จำนวนผู้ป่วย และจำนวนผู้เสียชีวิตต่อปี โดยใช้เกณฑ์ของจำนวนคนป่วยสูงสุด และจำนวนสมาชิกเสียชีวิตสูงสุด ตั้งแต่ก่อนตั้งจนถึงปี พ.ศ. 2554 เป็นเกณฑ์สูงสุด โดยกลุ่มผู้ที่ควรต้องรับผิดชอบต่อค่าชดเชยนี้จะเกิดขึ้นในปีถัดไป ควรเป็น สมาชิกของกองทุนฯโดยผ่านเงินค่าธรรมเนียมที่สูงขึ้นตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงและเฉลี่ยตามจำนวนสมาชิกรวมของกองทุนฯ และ อบท. โดยผ่านเงินอุดหนุนที่เพิ่มขึ้นมากกว่าทุกปี แล้วแต่ว่าสัดส่วนที่ตกลงกันจะเป็นเท่าใด ซึ่งถือว่าการทำบุญร่วมกัน แต่ในกรณีนี้จะถือว่าสมาชิกและอบท. ได้ร่วมกันชดเชยตามจำนวนส่วนเกินค่าสูงสุดที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมด หรืออีกแนวทางในการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินนี้คือเมื่อทราบค่าใช้จ่ายส่วนเกินที่เกิดขึ้นแล้วหากเรียกเก็บเงินส่วนเกินจากสมาชิกของกองทุนฯและอบท.ซึ่งอาจจะทำให้สมาชิกไม่เห็นด้วย ทาง

คณะกรรมการกองทุนสามารถกระทำได้โดยอ้อมผ่านกิจกรรมทาง
ศาสนาเช่น ฝ่าปากกองทุน เป็นต้น

จากแนวทางดังกล่าวผู้วิจัยได้พยากรณ์กรณีดังกล่าวผ่านแนวทางต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่
ปฏิบัติเพียงด้านเดียวจนถึงปฏิบัติในทุก ๆ ด้าน โดยใช้กรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินจาก
ข้อ 2.4 เป็นฐานในการวิเคราะห์ เพื่อพยากรณ์หาจำนวนปีที่เงินสะสมของกองทุนจะมีค่าเป็น
ศูนย์หรือติดลบ

การเลือกแนวทางแบ่งออกเป็น 12 รูปแบบ โดยแต่ละรูปแบบมีผลทำให้อายุของ
กองทุนยืดออกไป แต่ทางเลือกที่น่าเป็นไปได้ที่ส่งผลต่อการดำรงอยู่ของกองทุนฯ นานที่สุด
ตามลำดับ 3 ลำดับมีดังนี้

- รูปแบบที่ 8: กรณี (1) มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน
- (2) ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนคนละ 200 บาทต่อปี
 - (3) ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาท
เป็น 15,000 บาท และ
 - (4) ปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10
วันต่อปี จะสามารถยืดอายุกองทุนได้ 49 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับ
กรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียว

- รูปแบบที่ 10: กรณี (1) มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน
- (2) ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนคนละ 200 บาทต่อปี
 - (3) ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาท
เป็น 10,000 บาทจะสามารถยืดอายุกองทุนได้ 35 ปี เมื่อ
เปรียบเทียบกับกรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียว

- รูปแบบที่ 11: กรณี (1) มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน
- (2) ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาท
เป็น 10,000 บาท
 - (3) ปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10
วันต่อปีจะสามารถยืดอายุกองทุนได้ 35 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับ
กรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียว

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดพะเยา ระยะที่ 2: การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดและการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินกองทุนสวัสดิการชุมชนต้นแบบ ต.แม่สุก จ.พะเยา มีวัตถุประสงค์การศึกษา 2 ประการคือ 1.) เพื่อนำเสนอแนวทางการสื่อสารการตลาดของกองทุนสวัสดิการชุมชนแบบมีส่วนร่วมไปสู่การปฏิบัติจริงในชุมชน ต.แม่สุก 2.) เพื่อจัดระบบบริหารจัดการข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชน ต.แม่สุกอย่างเป็นระบบ ใช้แนวคิดทางด้านการสื่อสารการตลาดและการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม แนวคิดการสื่อสารชุมชน แนวคิดพฤติกรรมสุขภาพ แนวคิดประชากรศาสตร์ และแนวคิดการประเมินโครงการ และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณมีเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผลการศึกษาพบแนวทางการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมตามองค์ประกอบการสื่อสารคือ 1) ผู้ส่งสาร เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับ ศรัทธาโดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีตำแหน่งแบบเป็นทางการในชุมชน 2) สาร มีรูปแบบที่มาจากรากฐานเดิมของวิถีชุมชน เพื่อลดความไม่คุ้นชิน 3) ช่องทางหรือสื่อ เป็นสื่อที่ชุมชนมีต้นทุนศักยภาพในการบริหารจัดการได้มากที่สุด และ 4) ผู้รับสาร หากมีการยอมรับและศรัทธาในตัวผู้ส่งสารก็จะยอมรับสารได้ง่าย แต่ข้อจำกัดคือการรับรู้สารในรายละเอียดของระเบียบกองทุนฯ ยังมีน้อย

นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้กระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมสามารถส่งเสริมความมั่นคงของกองทุนด้านสมาชิก ได้ 3 ประเด็นคือ 1) สามารถเปลี่ยนแปลงระเบียบกองทุนที่เอื้อต่อการบริหารจัดการการเงินได้ 2) เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดเห็น การรับรู้และให้ความหมายต่อกองทุนทั้งในส่วนของคณะกรรมการฯ อาสาสมัครสื่อและสมาชิกและคนในชุมชนในระดับมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความผูกพันและความใกล้ชิดกับกระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วม และ 3) เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคลที่เข้ามาร่วมในกระบวนการสื่อสาร และกระบวนการวิจัยการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพในการสื่อสารมากขึ้น

สำหรับการจัดระบบข้อมูลของกองทุนฯ โดยการปรับแบบฟอร์มการรับสมัครสมาชิกให้มีข้อมูลด้านสุขภาพมากขึ้น พร้อมกับเพิ่มการเก็บข้อมูลพื้นฐาน การเปิดสิทธิประโยชน์และข้อมูลด้านสมาชิกของสมาชิกโดยละเอียด

แนวทางความมั่นคงทางการเงินนั้น จะเกิดขึ้นใน 5 แนวทาง คือ 1.การลดสิทธิประโยชน์ด้านการเจ็บป่วยจาก 20 วันเป็น 10 วัน 2)ลดสิทธิประโยชน์ค่าใช้จ่ายการเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท และ 10,000 บาท ตามลำดับ 3) ขอรับเงินอุดหนุนภาครัฐอย่างต่อเนื่อง 4) ส่งเสริมและป้องกันสุขภาพของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง และ 5) การควบคุมค่าใช้จ่ายด้านการป่วยและการเสียชีวิต แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติอาจไม่สามารถทำได้ทุกแนวทางไปพร้อมกันได้ ดังนั้นแนวทางที่ทำให้กองทุนฯ มีอายุได้นานสูงสุด 49 ปี คือการใช้แนวทางที่ 1 2 3 และ 5 ร่วมกันในการกำหนดระเบียบใหม่สำหรับกองทุนฯ

Abstract

There were 2 objectives of the study of the Development of Community Welfare Fund (CWF) Stability, Phayao Province Phases 2: Enhancing Marketing Communication and Strengthening Financial Sustainability of CWF's Model, Mae Suk Sub-District, Phayao Province is 1) to offer the way of marketing communication of CWF in order to act practically in Measuk community 2) to organized the data of CWF to strengthen financial sustainability of Measuk CWF systematically by applying the concepts of marketing communication, participatory communication, the community communication, and health behavior, the concept of demography and the concept of project evaluation based on analysis including the qualitative and quantitative methodologies.

The results of the study indicated that marketing communication participation of CWF's guidelines for 4 elements of communication; 1) sender is accepted from people in community especially in person who are the leader in community 2) message is designed from ways of community in order to reduce its alienation 3) channels or media are element that community can manage efficiently and 4) receiver will be delighted to receive message from sender who their trust. However, receivers have CWF's rule limited.

Moreover, the results also show that marketing communication participation could enhance and strengthening CWF in 3 dimensions: 1) Change in the CWF's rules that is beneficial for financial management 2) change in opinion, acknowledgement and meaning to CWF in committee, volunteer, member of CWF and people in community. Most or least depend on relationship and closeness to the marketing communication participation and 3) boosting up communication skill of people who join the communication participatory process.

To manage data of CWF, data of CWF is organized and managed by adding more detail about member of CWF on application form such as data of health and recapitulating general information of CWF, data of compensation claim and information of member in detail

The way of strengthening financial sustainability is determined in 5 ways: i) reducing illness compensation of CWF's member from 20 days per year to 10 days per year ii) reducing maximum death compensation of CWF's member from 20,000 baht to 15,000 baht and 10,000 baht respectively iii) asking for aid from government yearly and continuously iv) promoting and protecting health continuously and v) controlling expense from illness and death compensation.

However, in practice, all of 5 ways cannot be used together. Therefore, the best way that can extend the age of CWF to 49 years should jointly mix i ii iii and v to adapt rules of CWF.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
การมีส่วนร่วมของชุมชน	5
นิยามศัพท์.....	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
การถ่ายทอดผลงานไปสู่ผู้ใช้.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง.....	8
ลักษณะของกองทุนสวัสดิการชุมชน.....	8
การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม	8
การสื่อสารชุมชน: สื่อชุมชน.....	9
การสื่อสารการตลาด (Marketing Communication)	11
แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ	16
แนวคิดประชากรศาสตร์	20
แนวคิด ค่าทางเศรษฐกิจของมนุษย์ (Economic Value of Human)	23
แนวคิดการเสียชีวิตกับมูลค่าทางเศรษฐกิจของมนุษย์.....	23
ปัจจัยที่กำหนดสุขภาพ.....	24
แนวคิดวิธีการดำเนินชีวิต.....	25
ระบบบำนาญในมุมมองเศรษฐศาสตร์.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28

สารบัญ (ต่อ)

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
	การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาด	31
	ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	31
	การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงิน.....	34
	ข้อตกลงในการวิจัย.....	38
4	การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นคง	
	กองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก	38
	บริบททางการสื่อสารของชุมชน.....	40
	ศักยภาพทางการสื่อสารของชุมชน.....	44
	กระบวนการออกแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความหมายใหม่	
	จากกองทุนฯ สู่กองทุน	58
5	การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก	93
	การทบทวน ออกแบบ และ ให้คำแนะนำการออกแบบการบันทึกข้อมูลทาง	
	การเงิน รวมทั้งการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน.....	93
	พิจารณาความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวเมื่อรับสมาชิกเพิ่มได้ตามที่เป็นจริง	
	หลังจากมีการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วม.....	108
	วิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวตามแนวทางที่กองทุนฯ นำเสนอ..	109
	พิจารณาแนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯ	
	ตามแนวทางผู้วิจัยเสนอ.....	129
	พิจารณาและบริบทของชุมชนตำบลแม่สุก และสถานะทางการเงินของกองทุนใน	
	ระยะยาว เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการจัดให้มีบำนาญภาคประชาชน	
	ขึ้นมาในท้ายที่สุด.....	144

สารบัญ (ต่อ)

6	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	145
	สรุปผลการวิจัย	145
	อภิปรายผลการวิจัย.....	152
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	157
	รายการอ้างอิง	158
	ภาคผนวก	161

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4-1 แสดงช่องทางการสื่อสาร และสื่อที่ใช้ในช่องทางการสื่อสาร ของตำบลแม่สุก...	48
4-2 แสดงรายชื่อกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาข้อมูลการใช้สื่อของชุมชน ตำบล แม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา.....	50
4-3 แสดงสรุปศักยภาพทางการสื่อสาร ตำบลแม่สุก	57
4-4 แสดงบทสวดคติของบุญเพื่อสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก อำเภอเมือง จ.พะเยา.....	69
4-5 แสดงแผนการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ของบุญฯ	83
4-6 แสดงการประเมินการเผยแพร่สื่อ	85
4-7 แสดงประเภทของสื่อที่สัมพันธ์กับกลุ่มและลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการสื่อสารความหมายของบุญฯ	88
5-1 แสดงข้อมูลหลังคาเรือนแยกรายหมู่บ้านเขตพื้นที่ตำบลแม่สุกปีงบประมาณ 2553	94
5-2 แสดงสาเหตุการตายของประชาชน 5 อันดับแรก ปีงบประมาณ 2553.....	95
5-3 แสดงข้อมูลการออกกำลังกายของประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไป ปีงบประมาณ 2553	96
5-4 แสดงจำนวนผู้ขึ้นทะเบียนโรคเรื้อรังจำแนกรายหมู่ ปีงบประมาณ 2553	97
5-5 แสดงผู้ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพตามเพศ.....	98
5-6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	98
5-7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ	99
5-8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	99
5-9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเจ็บป่วยใน รอบ 6 เดือนที่ผ่านมา.....	100
5-10 แสดงการนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา.....	100
5-11 แสดงสุขภาพโดยทั่วไป	100
5-12 แสดงพฤติกรรมกรรมการบริโภค	101
5-13 แสดงพฤติกรรมกรรมการออกกำลังกายและสุขอนามัย	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5-14 แสดงพฤติกรรมอุบัติเหตุและความปลอดภัย	103
5-15 แสดงพฤติกรรมสุขภาพกายและจิต	104
5-16 แสดงพฤติกรรมสุขภาพ	105
5-17 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600).....	108
5-18 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600).....	110
5-19 แสดงข้อมูลจำนวนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่เสียชีวิต ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554	111
5-20 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตของกองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554	112
5-21 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเกิดของกองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554	114
5-22 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การป่วยของกองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554	115
5-23 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตของกองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554	116
5-24 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายรวม ค่าใช้จ่ายด้านการเกิด การป่วย และ การเสียชีวิตของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – ปี พ.ศ. 2554	117
5-25 แสดงการเปรียบเทียบสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการเสียชีวิตกับรายรับของกองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – ปี พ.ศ. 2554.....	118
5-26 แสดงข้อมูล 10 อันดับแรกจากสาเหตุการเสียชีวิตของสมาชิกกองทุนสวัสดิการ ชุมชนตำบลแม่สุกทุกระดับอายุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – ปี พ.ศ. 2554.....	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5-27 แสดงข้อมูล 10 อันดับแรกจากสาเหตุการเสียชีวิตของสมาชิกของบุญสวัสดิการ ชุมชนตำบลแม่สุกที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – ปี พ.ศ. 2554	120
5-28 แสดงจำนวนผู้เสียชีวิตตามช่วงอายุของสมาชิกของบุญสวัสดิการชุมชนตำบล แม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – ปี พ.ศ. 2554	121
5-29 แสดงการเปรียบเทียบอัตราการมรณะของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกับ อัตราการมรณะไทย ปี พ.ศ. 2550	122
5-30 แสดงการเปรียบเทียบอัตราการมรณะของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกับ อัตราการมรณะไทย ปี พ.ศ. 2551	122
5-31 แสดงการเปรียบเทียบอัตราการมรณะของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกับ อัตราการมรณะไทย ปี พ.ศ. 2552	123
5-32 แสดงการเปรียบเทียบอัตราการมรณะของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกับ อัตราการมรณะไทย ปี พ.ศ. 2553	124
5-33 แสดงการเปรียบเทียบอัตราการมรณะของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกับ อัตราการมรณะไทย ปี พ.ศ. 2554	125
5-34 แสดงการเปรียบเทียบรายละเอียดค่าธรรมเนียม/เบี้ยประกันกับสิทธิประโยชน์/ทุน ประกันของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกและบริษัทประกันชีวิต A T และ MT	127
5-35 แสดงแสดงการเปรียบเทียบรายละเอียดค่าธรรมเนียม/เบี้ยประกันกับสิทธิประโยชน์/ ทุนประกันของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกและบริษัทประกันชีวิต A T และ MT ภายใต้เงื่อนไขสมาชิกกองบุญฯ เสียชีวิตอายุ 80 ปี	128
5-36 แสดงทางเลือกของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกในการทำโครงการ ประกันชีวิตสมาชิกกองบุญฯ แต่ละรายกับบริษัทประกันชีวิต A T และ MT ภายใต้เงื่อนไขสมาชิกกองบุญฯ เสียชีวิตอายุ 90 ปี	128

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5-37 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 1: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน แต่ไม่มีภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯคนละ 200 บาทต่อปี และไม่มีการปรับลดสิทธิประโยชน์.....	130
5-38 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 2: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯคนละ 200 บาทต่อปี	131
5-39 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 3: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี.....	132
5-40 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 4: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯคนละ 200 บาทต่อปี และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี.....	133
5-41 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 5: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน และปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท.....	134
5-42 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 6: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯคนละ 200 บาทต่อปี และปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท.....	135
5-43 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 7: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อ.....	136

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5-44 แสดงสถานะทางการเงินของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2615) รูปแบบที่ 8: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกอง บุญคนละ 200 บาทต่อปี ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาท เป็น 15,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วัน ต่อปี	137
5-45 แสดงสถานะทางการเงินของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 9: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน และปรับลดสิทธิประโยชน์ การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท.....	137
5-46 แสดงสถานะทางการเงินของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550- 2605) รูปแบบที่ 10: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุน เงินแก่สมาชิกกองบุญคนละ 200 บาทต่อปี และปรับลดสิทธิประโยชน์ การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท.....	139
5-47 แสดงสถานะทางการเงินของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550- 2605) รูปแบบที่ 11: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ปรับลดสิทธิ ประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท และปรับ ลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี	140
5-48 แสดงสถานะทางการเงินของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550- 2635) รูปแบบที่ 12: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุน เงินแก่สมาชิกกองบุญคนละ 200 บาทต่อปี ปรับลดสิทธิประโยชน์การ เสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท และปรับลดสิทธิ ประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี.....	141
5-49 แสดงการเปรียบเทียบปีของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่มีเงินสะสม มีค่าเป็นศูนย์หรือติดลบ กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน การ ปรับเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่สมาชิก และเงื่อนไขการช่วยเหลือจาก ภาครัฐบาล	143

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
2-1 ระบบบำนาญแบบ Pay-As-You-Go (PAYG)	27
2-2 ระบบบำนาญแบบสะสมทรัพย์	28
4-1 ลำดับการอธิบายเนื้อหาการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก	39
4-2 สัญลักษณ์ (Logo) กองบุญฯ	61
4-3 ตุงกองบุญฯ	62
4-4 สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับ	65
4-5 สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์	67
4-6 สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์	68
4-7 สื่อการ์ตูน	68
5-1 ข้อมูลจำนวนสมาชิกกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่เสียชีวิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554	112
5-2 ข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตของกองบุญสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554	113
5-3 ข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเกิดของกองบุญสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554	114
5-4 ข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การป่วยของกองบุญสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554	115
5-5 ข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตของกองบุญสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554	116

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของโครงการ

การวิจัยในโครงการ “การพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชน 5 ตำบล” (มนตรา พงศ์นิล และคณะ, 2553) เป็นการศึกษาความมั่นคงทางการเงินและความคิดเห็นที่มีต่อส่วนผสมทางการตลาดของกองทุนสวัสดิการชุมชน 5 ตำบล จังหวัดพะเยา อันได้แก่ ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ ตำบลห้วยยางขาม อำเภอจุน ตำบลหนองหล่ม ตำบลคือเวียง และตำบลบ้านปิน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยผลการศึกษาได้ข้อค้นพบสำคัญใน 2 ประเด็น คือ ประเด็นด้านความมั่นคงทางการเงิน พบว่า ข้อมูลเพื่อการพยากรณ์และนำไปสู่การตัดสินใจด้านการบริหารจัดการ ซึ่งข้อมูลที่จัดเก็บของแต่ละกองทุนในระยะแรกนั้น มีระบบการจัดเก็บและรวบรวมอย่างไม่เป็นระบบและไม่เอื้อต่อกระบวนการตัดสินใจของกองทุนฯ อาทิ การปรับเปลี่ยนระเบียบข้อบังคับและสิทธิประโยชน์ของสมาชิก รวมถึงการลงทุนเพื่อเพิ่มพูนดอกผลของกองทุน โดยการปรับเปลี่ยนแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับความรู้สึกและการคาดการณ์ที่ไม่มีฐานข้อมูล จึงทำให้ส่งผลต่อความมั่นคงของแต่ละกองทุน ซึ่งแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมพบว่า ควรมีการบริหารจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้องบนพื้นฐานของสถานการณ์จริงของตำบล

ส่วนประเด็นด้านส่วนผสมทางการตลาดของกองทุนสวัสดิการชุมชนนั้น พบว่า การสื่อสารทางการตลาด (Promotion) เป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงสูงสุดเมื่อเทียบกับส่วนผสมทางการตลาดอื่น โดยคนส่วนใหญ่ในชุมชนมีความพอใจในผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) และสถานที่จัดจำหน่าย (Place) ของกองทุนสวัสดิการชุมชน อย่างไรก็ตาม การรับรู้ของคนในชุมชนที่มีต่อกองทุนสวัสดิการชุมชนยังคงเป็นเพียงความต้องการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางการเงินที่จะได้รับการเป็นสมาชิกของกองทุนฯ เท่านั้น แต่ยังขาดการตระหนักและเข้าใจในปรัชญาของกองทุนฯ รวมทั้งภาพลักษณ์ตัวตนของกองทุนสวัสดิการชุมชนยังคงมีความคลุมเครือมาก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของกองทุนฯ นำไปสู่การเสนอแนวทางการพัฒนา คือ กองทุนฯ ควรร่วมกันวางแผนและปรับรูปแบบการสื่อสารทางการตลาดของกองทุนฯ ทั้งการปรับในเรื่องสาร (Message) และสื่อ (Channel) เพื่อให้ตัวตนของกองทุนฯ ปรากฏชัดและเป็นการสื่อสารร่วมกันในชุมชนอย่างแท้จริง

โครงการพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลต้นแบบ ซึ่งเป็นโครงการวิจัยระยะที่สอง ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ 1.) การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทาง

การตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงด้านสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก
 2.) การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก

กิจกรรมที่ 1 การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุกด้านสมาชิก

จากการศึกษาวิจัย “การพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชน 5 ตำบล” ที่ศึกษาปัจจัยสำคัญหลักต่อความมั่นคงฯ 2 ปัจจัยคือปัจจัยทางการเงิน และปัจจัยทางด้านการคิดเห็น และการรับรู้ที่มีต่อส่วนผสมทางการตลาดรวมถึงการทำให้ความหมายของสมาชิกที่มีต่อกองทุนฯ ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญที่มีผลต่อการสร้างและรักษาสมาชิกของกองทุนฯ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างรับรู้กองทุนฯ คล้ายกับการประกันชีวิต โดยจะได้รับประโยชน์ทางตรงเช่นการได้รับผลประโยชน์ทางการเงินเมื่อพักรักษาตัวในโรงพยาบาล การเสียชีวิตซึ่งถือเป็นผลประโยชน์ทางตรงมากกว่าประโยชน์ทางอ้อม ที่หมายถึงคุณค่าในด้านการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนภายในชุมชนอันเป็นปรัชญาหลักของการก่อตั้งกองทุนฯ การรับรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาการสื่อสารของกองทุนฯ พบว่า สารหรือเนื้อหาสาร (Message) ของกองทุนฯ มักเน้นสารที่เกี่ยวกับการได้รับผลประโยชน์ตรง และละเลยการให้น้ำหนักการสื่อสารด้านคุณค่าและปรัชญาของกองทุนฯ การรับรู้และให้ความหมายดังกล่าวส่งผลต่อการตัดสินใจการเป็นและดำรงอยู่ของสมาชิก เพราะหากสมาชิกมีความสัมพันธ์หรือผูกพันเฉพาะผลประโยชน์ทางตรง อาจทำให้สมาชิกไม่เห็นคุณค่าหรือความสำคัญของการเป็นสมาชิกของตนในด้านการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจทำให้คนในชุมชนตัดสินใจไม่เป็นหรือไม่ต่ออายุการเป็นสมาชิก หากมีทางเลือกในด้านการประกันสุขภาพมากกว่า นอกจากการคำนึงถึงผลประโยชน์ทางตรงอย่างเดียว อาจทำให้คนในชุมชนเน้นให้คนป่วยหรือคนอ่อนแอมาเป็นสมาชิกมากกว่าคนวัยอื่นๆ จนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของกองทุนฯ (มนตรา พงศ์นิล และคณะ ,2553)

จากผลการศึกษาการวิจัยในระยะแรกที่ผ่านมา คณะผู้วิจัยเห็นว่า หากกองทุนฯ ยังคงมีการสื่อสารทางการตลาดโดยเน้นสารหรือเนื้อหาการสื่อสารที่ใช้ตัวเงินหรือผลประโยชน์ทางตรงมาเป็นแรงจูงใจให้กับการเป็นสมาชิกดังกล่าวข้างต้น อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของกองทุนเองทั้งทางด้านการสมาชิกและทางด้านการเงิน ดังนั้น หากต้องการสร้างความรักความผูกพัน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชนตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการก่อตั้ง และแก้ปัญหาการถอนตัว ไม่สมัครเป็นสมาชิก หรือมุ่งเอาเฉพาะคนที่เจ็บป่วยหรือสูงอายุมาเป็นสมาชิก ผู้บริหารกองทุนฯ ควรเปลี่ยนกระบวนการสื่อสาร โดยเฉพาะการเปลี่ยน

น้ำหนักการให้ความสำคัญของสาร หรือเนื้อหาสารที่ใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กองทุนฯ ที่สร้างความหมาย/คุณค่าของกองทุนหรือผลิตภัณฑ์ (Product) ในแง่ความผูกพันทางใจและประโยชน์ของการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชนอันจะนำไปสู่ความยั่งยืนของกองทุนมากกว่าการมุ่งเน้นเฉพาะประโยชน์ทางตรง ดังนั้น การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงด้านสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก โดยใช้แนวคิดการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วม ที่ให้คนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนฯ มีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารตั้งแต่แรก โดยนักวิจัยเป็นผู้สนับสนุนและพี่เลี้ยงและเติมเต็มทักษะที่ชุมชนต้องการ บนข้อมูลหรือศักยภาพของชุมชนเพื่อสร้างความหมายและการรับรู้ใหม่ต่อกองทุนฯ บนศักยภาพ ข้อจำกัด และต้นทุนของชุมชนอย่างแท้จริง

กระบวนการวิจัยดังกล่าว นอกจากจะสามารถสร้างกิจกรรมการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อเปลี่ยนการรับรู้และความหมายที่มีต่อกองทุนสวัสดิการชุมชนแล้ว ยังจะเป็นการสร้างความรัก ความผูกพันให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสาร รวมไปถึงสามารถสร้างบุคลากรในท้องถิ่นให้มีทักษะทางการสื่อสารมากขึ้น ภายหลังจากที่งานวิจัยเสร็จสิ้นลง ซึ่งถือว่าการสร้างความยั่งยืนให้กับกองทุนฯ และชุมชนได้อย่างแท้จริง

กิจกรรมที่ 2 การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินแบบมีส่วนร่วมของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก

จากผลการวิจัยการพัฒนาความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชน ระยะที่ 1 ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลหนองหล่ม ตำบลบ้านปิน ตำบลคือเวียง ตำบลห้วยยางขาม และตำบลแม่สุก พบประเด็นที่สำคัญที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงิน ก็คือระบบฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการกองทุนฯ ซึ่งข้อมูลที่คณะวิจัยนำมาวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินในระยะที่ 1 นั้น พบว่าแต่ละกองทุนไม่มีระบบการจัดการฐานข้อมูล ซึ่งถ้าหากแต่ละกองทุนฯ ยังคงดำเนินการภายใต้ระบบฐานข้อมูลที่มีอยู่นั้นจะทำให้เกิดความเสี่ยงในการตัดสินใจ ทำให้เกิดความไม่มั่นคงทางการเงินและการคาดการณ์ความมั่นคงสถานะทางการเงินอาจเกิดความผิดพลาด

การปรับเปลี่ยนที่ผ่านมาของแต่ละกองทุนฯ ขึ้นอยู่กับความรู้สึกละและการคาดการณ์ จึงทำให้ส่งผลต่อความมั่นคงที่มีระยะเวลาแตกต่างกันออกไป และสิ่งที่นักวิจัยค้นพบจากงานวิจัยระยะที่ 1 อีกอย่างหนึ่งก็คือ การเลียนแบบระเบียบข้อบังคับจากกองทุนฯ ตำบลบุกเบิกของจังหวัดพะเยา โดยที่กองทุนฯ ที่นำไปใช้นั้นไม่ได้ศึกษาบริบท สภาพสังคมวัฒนธรรม ข้อมูลประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันของแต่ละตำบล ทำให้พบว่าระเบียบข้อบังคับของแต่ละกองทุนฯ จะมีรายละเอียดที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งไม่เหมาะสมกับบริบท

เพื่อให้ความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก งานวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยเน้นศึกษาเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลประชากรศาสตร์ภาพรวมทั้งตำบลแม่สุก ข้อมูลสมาชิกกองทุน สร้างระบบฐานข้อมูลของกองทุนสวัสดิการฯ เพื่อนำไปเสริมการดำเนินงานที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นคณะวิจัยและชุมชนจะร่วมกันสร้างแนวทางความมั่นคงทางการเงินและการบริหารจัดการกองทุนภายใต้บริบทของข้อมูลของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก เพื่อความมั่นคงต่อไปในอนาคต

ดังนั้นเพื่อให้แนวทางการพัฒนาทั้งสองประเด็นได้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม คณะนักวิจัยและชุมชนต้นแบบซึ่งได้แก่ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ได้หารือร่วมกันเพื่อวางแผนสำหรับปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นระบบ จึงได้เสนอโครงการพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชน ระยะที่สอง ขึ้น เพื่อนำแนวทางการพัฒนาในระยะที่หนึ่งไปสู่การปฏิบัติจริงในชุมชนต้นแบบ ซึ่งผลจากการพัฒนาในโครงการระยะที่สองนี้จะเป็นแนวทางการพัฒนาที่เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนสำหรับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อนำแนวทางการสื่อสารการตลาดของกองทุนสวัสดิการชุมชนแบบมีส่วนร่วมไปสู่การปฏิบัติจริงในชุมชนตำบลแม่สุก
2. เพื่อจัดระบบบริหารจัดการข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกอย่างเป็นระบบ

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาความมั่นคงทางการเงินระยะที่สองนี้ ศึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานที่ต่อยอดมาจากผลการศึกษาทางการเงินและสมาชิกในระยะที่ 1 ส่วนการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเงินนั้นจะใช้ข้อมูล ณ ปัจจุบัน (2554) ถึง ปีอนาคต โดยอาศัยข้อมูลประชากรศาสตร์ (เพศ อายุ สถานภาพ และอาชีพ) พฤติกรรมสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่สุก การสื่อสารทางการตลาด เป็นฐานการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเงิน

หลังจากการคืนข้อมูลและการประชุมเพื่อหาแนวทางการแก้ไขภายหลังจากที่คณะกรรมการกองทุนฯ รับทราบผลการวิจัยระยะที่ 1 แล้ว กองทุนฯ ต.แม่สุกเป็นกองทุนที่มีความกระตือรือร้น มีการนำข้อมูลที่ได้ไปประชุมเพื่อหาแนวทางการแก้ไข และเสนอตัวที่จะเป็นตำบลต้นแบบที่จะนำผลการศึกษาที่ได้ไปประยุกต์ใช้ ดังนั้นทางคณะผู้วิจัยกำหนดเลือกตำบลต้นแบบที่จะใช้ทดลองแนวทางที่ได้จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 ที่ผ่านมา คือกองทุนสวัสดิการชุมชน ต. แม่สุกในพื้นที่ตำบลแม่สุก

อ.แม่ใจ จ.พะเยา โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาว่าต้องได้รับความสนใจจากกองทุนฯ เนื่องจาก การศึกษาวิจัยในระยะที่สองนี้เป็นการนำแนวคิดการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเข้ามาใช้ในทุกกระบวนการ จึงจำเป็นต้องได้รับความสนใจ เต็มใจและพร้อมที่จะทำงานเพื่อพัฒนาความมั่นคงของกองทุนฯ

การมีส่วนร่วมของชุมชน

1. ขั้นการวางแผน นักวิชาการและนักวิจัยชุมชนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวางแผน ปฏิบัติตามแนวทางการพัฒนาในโครงการระยะที่หนึ่ง บนพื้นฐานของสถานการณ์จริงของพื้นที่
2. ขั้นการปฏิบัติ นักวิจัยชุมชนนำแผนการพัฒนาที่ร่วมกันร่างเป็นแนวทางอย่างเป็น รูปธรรมเผยแพร่สู่การปฏิบัติจริงในชุมชน ซึ่งอาจมีการร่วมด้วยช่วยกันของคนในชุมชน โดยมี นักวิชาการเป็นผู้สังเกตการณ์และสนับสนุนช่วยเหลือ
3. ขั้นการประเมินผล นักวิชาการและนักวิจัยชุมชนนำผลการปฏิบัติตามแนวทางการ พัฒนามาร่วมกันประเมินผล และเสนอแนวทางการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

นิยามศัพท์

การสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการสื่อสารที่ใช้หลักการ สื่อสารการตลาดที่คนในชุมชนมีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการสื่อสารตั้งแต่ก่อน ระหว่าง และหลัง

ความมั่นคงทางด้านสมาชิก หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของสมาชิกหรือคนในชุมชนที่ ส่งผลต่อความมั่นคงของกองทุนฯ ใน 3 มิติ คือ

มิติที่ 1 การเปลี่ยนแปลงระเบียบข้อบังคับกองทุนฯ ที่เหมาะสมกับบริบท อีกทั้ง จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นจากฐานปี 2552 เป็นไปตามเป้าหมายที่กองทุนฯ

มิติที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดเห็น การรับรู้ และให้ความหมายต่อ กองทุนสวัสดิการชุมชนในตัวผลิตภัณฑ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

มิติที่ 3 การเปลี่ยนแปลงระดับบุคคลที่เข้ามาร่วมในกระบวนการ เช่น เกิดการค้นพบ ศักยภาพ คุณค่าของตนเอง และเกิดความรู้สึกผูกพันกับชุมชนของตน

ข้อมูลประชากรศาสตร์ หมายถึง ข้อมูลประชากรในพื้นที่ตำบลแม่สุกโดยแบ่ง ออกเป็น เพศ อายุ สถานะภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ สังคม วัฒนธรรมและ สุขภาพ

ข้อมูลสมาชิกกองทุน หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของสมาชิกรวมถึง สถิติต่างๆ เกี่ยวกับการใช้สวัสดิการกองทุนสวัสดิการชุมชน

การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงิน หมายถึง กองทุนฯ ตำบลแม่สุกมีระเบียบข้อบังคับกองทุนฯ ที่เหมาะสมกับสถานะทางการเงิน รวมถึงการบริหารรายรับรายจ่ายและสามารถทำให้เงินสะสมมีค่าไม่ติดลบ มีอัตราส่วนจำนวนเงินลงทุนที่เหมาะสมกับจำนวนเงินสะสมของกองทุนฯ และอัตราส่วนการเพิ่มจำนวนสมาชิกที่เหมาะสมในแต่ละปีกับจำนวนประชากรรวมทั้งหมดของตำบล

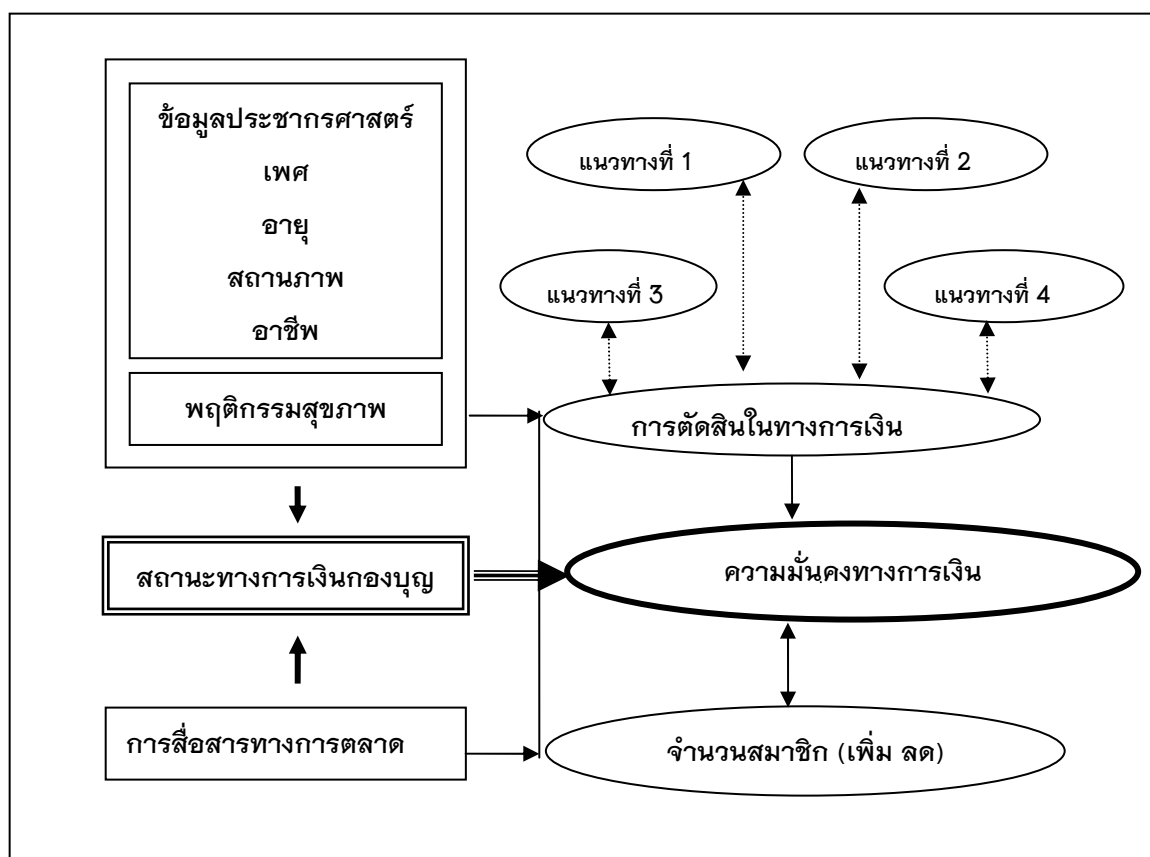
ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการสื่อสารการตลาดของกองทุนฯ และการจัดการข้อมูลในระดับชุมชนที่ชุมชนมีส่วนร่วมบนพื้นฐานของหลักการและงานวิจัย
2. คณะกรรมการกองทุนฯ และอาสาสมัครชุมชนเกิดทักษะด้านการสื่อสารการตลาด และด้านการจัดการข้อมูลเพื่อสร้างความมั่นคงของกองทุนฯ
3. กองทุนสวัสดิการชุมชนมีฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการกองทุนฯ อีกทั้งคณะกรรมการกองทุนฯ และอาสาสมัครชุมชนเกิดทักษะการตัดสินใจโดยอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเพื่อความมั่นคงของกองทุนฯ
4. ส่งเสริมการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนอีกสร้างแนวทางการเงินภายใต้การวิเคราะห์ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น
5. เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนต้นแบบทางด้านการจัดการข้อมูลและการสื่อสารที่เหมาะสมกับศักยภาพชุมชนของตนเอง ที่สามารถขยายผลการเรียนรู้ร่วมกันในด้านแนวคิดและหลักการร่วมกับตำบลอื่นๆ ต่อไป

การถ่ายทอดผลงานไปสู่ผู้ใช้

1. นักวิจัยนำเสนอผลงานวิจัยผ่านรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเขียนบทความ การนำเสนอต่อการประชุมวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวข้อง
2. สามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนระยะที่สอง ถ่ายทอดเพื่อการประยุกต์ใช้แก่กองทุนอื่นๆ ที่สนใจ
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักวิชาการกับคณะกรรมการกองทุน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชนตลอดจนเรียนรู้กระบวนการจัดทำฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน
4. เผยแพร่ผลการศึกษาและประสบการณ์ที่ได้รับไปยังกองทุนอื่นๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดพะเยาผ่านรูปแบบการประชุม และการจัดเวที

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนด **ตัวแปรต้น** คือ 1) ข้อมูลประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ และอาชีพ 2) พฤติกรรมสุขภาพของคนตำบลแม่สุก ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภค พฤติกรรมการออกกำลังกายและสุขอนามัย พฤติกรรมด้านอุบัติเหตุและความปลอดภัย พฤติกรรมด้านสุขภาพกายและจิต และ 3) การสื่อสารการตลาด ส่วน **ตัวแปรตาม** คือ ความมั่นคงทางการเงิน มีตัวแปรตามย่อยคือ 1) ทางเลือกในการตัดสินใจทางการเงินที่เหมาะสม และ 2) จำนวนสมาชิก(เพิ่มขึ้นหรือลดลง) ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stake Holder) โดยคณะผู้วิจัยมีแนวคิดว่า หากกองทุนมีข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์และพฤติกรรมสุขภาพจะส่งผลต่อการตัดสินใจเรื่องความมั่นคงทางการเงินเพื่อสร้างทางเลือกการจัดการทางการเงินที่เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทชุมชนมากที่สุด รวมทั้งหากคณะกรรมการกองทุนฯ สามารถสื่อสารความคิด ความหมาย และคุณค่า พร้อมกับมีกิจกรรมทางการสื่อสารการตลาดอย่างชัดเจนและมีส่วนร่วมจากคนในชุมชน จะส่งผลต่อการสมัครเป็นสมาชิกมีจำนวนเพิ่ม อันจะส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการด.แม่สุกในที่สุด

บทที่ 2

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1. ลักษณะของกองทุนสวัสดิการชุมชน

กองทุนสวัสดิการชุมชน หรือ กองทุนสวัสดิการชาวบ้านหรือกองทุนสวัสดิการหมู่บ้าน เป็นกองทุน ที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่หนึ่ง ๆ ด้วยความสมัครใจ เช่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ฯลฯ ที่ประสงค์จะดูแลซึ่งกันและกันตั้งแต่ เกิดจนตาย บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อกันเพื่อเป็นหลัก ประกันความมั่นคงในชีวิต บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในชุมชน ตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นการจัดสวัสดิการของชาวบ้าน โดยชาวบ้าน เพื่อชาวบ้าน เป็นการให้อย่างมีคุณค่า การรับอย่างมีศักดิ์ศรี การอยู่ร่วมกันของคน ชุมชน และธรรมชาติอย่างเคารพซึ่งกันและกัน มีกระบวนการดำเนินการที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ใช้หลักศาสนา และการมีส่วนร่วมของคนอย่างกว้างขวาง โดยสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน จะได้รับสวัสดิการตามที่หลักเกณฑ์ กติกาที่สมาชิกร่วมกัน กำหนดโดยมีคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน (ที่สมาชิกเลือกขึ้นมา) เป็นผู้บริหาร

กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นกองทุนที่ **“ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ”** เน้นการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมมาภิบาล ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก แต่มีความยืดหยุ่น คล่องตัวเปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงยั่งยืนและดูแลชาวบ้านด้วยกันได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกประเภทตั้งแต่เกิดจนตาย

2. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเป็นรูปแบบการสื่อสารที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีอิสระในการสื่อสารและสามารถเข้าถึงสื่อหรือข้อมูลข่าวสารที่เท่าเทียมกัน เพื่อแสดงออกทางความคิด มุมมองและความรู้สึกของพวกเขาอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นมาสู่ตนเองและชุมชนของพวกเขา เป็นการสร้างความเชื่อมั่น เห็นคุณค่าของตัวเองและท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแก้ปัญหาและพัฒนาโดยศักยภาพของชุมชนเอง (Moore 1986 อ้างใน White 1994: 20)

ดังนั้นสื่อหรือช่องทางการสื่อสารภายใต้แนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมควรเป็นช่องทางของพลเมืองในการแสดงออกถึงทัศนคติ ความรู้สึกด้วยตัวของเขาเอง หรืออาจกล่าวได้ว่าสื่อควรเป็นเสียงของประชาชนที่แท้จริงมากกว่าจะมอบกรรมสิทธิ์หรือการดำเนินงานให้กับมืออาชีพหรือกลุ่มคนเฉพาะกลุ่มเท่านั้น (Bordenave 1994:43-46)

สำหรับผลของการใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร ที่เปลี่ยนชาวบ้านหรือประชาชนจากเดิมที่เป็นเพียงผู้รับสารเป็นผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารของชุมชนนั้น จากการศึกษาพบว่านอกจากจะทำให้ชุมชนมีช่องทางในการแสดงออก นำเสนอถึงอัตลักษณ์ คักดิ์ศรีของท้องถิ่นแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นว่าการใช้สื่อเพื่อการพัฒนาของชุมชนนั้นมีความเฉพาะตัวในแต่ละชุมชน เช่นการสื่อสารเพื่อการรณรงค์โรคเอดส์ระดับชุมชน (Local campaign) ที่กำหนดให้ชุมชนเป็นผู้ออกแบบการรณรงค์เอง และเริ่มต้นกระบวนการด้วยการสำรวจต้นทุน วัฒนธรรมด้านการสื่อสารของตนเองร่วมกับทีมวิจัย ผลการศึกษาพบว่าการรณรงค์ของทั้งสามชุมชนมีความหลากหลายและแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละชุมชนล้วนแต่วางแผนการรณรงค์ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ที่เป็นผลมาจากการเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชนในฐานะผู้ดำเนินการรณรงค์ (กาญจนา แก้วเทพ 2548:34-35)

อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารของประชาชนจะเกิดขึ้นได้ต้องเกี่ยวข้องกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of belonging) โดยด้านหนึ่งความรู้สึกเป็นเจ้าของ นำมาซึ่งความสนใจ ห่วงใย ดูแลรักษาในขณะที่อีกด้านหนึ่งความรู้สึกเป็นเจ้าของจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเป็นผู้เป็นเจ้าของมีอำนาจที่สามารถเข้าไปจัดการกับสิ่งของหรือเรื่องราว นั้น ซึ่งก็คือการเข้ามามีส่วนร่วมนั่นเอง ดังนั้นการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและความรู้สึกผูกพันเป็นกระบวนการรับส่งซึ่งกันและกัน คือเมื่อเริ่มต้นด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระดับความเข้าใจ ระดับอารมณ์ไปจนถึงระดับการกระทำที่จะนำไปสู่ความผูกพันต่อประเด็นนั้น ๆ เมื่อผูกพันก็จะกลายเป็นแรงจูงใจให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสื่อสารมากขึ้น (กาญจนา แก้วเทพ 2546:109)

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมหากเกิดขึ้นอย่างแท้จริงแล้ว ผลของมันสามารถเปลี่ยนความจริงในสังคมให้เป็นสังคมที่เคารพในสิทธิ เคารพความเป็นมนุษย์ ความรู้ และภูมิปัญญาของประชาชน ทำให้สามารถอยู่ได้ท่ามกลางความหลากหลายของมนุษย์ด้วยกันเอง และยังสามารถผสานความหลากหลายนั้นให้บรรลุถึงการพัฒนาาร่วมกันได้ (White 1994:30)

3. การสื่อสารชุมชน: สื่อชุมชน

3.1 สื่อชุมชน: องค์ประกอบของการสื่อสาร

สื่อชุมชนเป็นสื่อที่เกิดจากกระบวนการสื่อสารภายในชุมชน ที่องค์ประกอบของการสื่อสาร (ผู้ส่งสาร เนื้อหาสาร ช่องทางและผู้รับสาร) มีลักษณะเฉพาะตัวของท้องถิ่นนั้น ๆ จากงานวิจัยของดวงพร คำนูนวัฒน์ และคณะ (2551:52-64) พบว่าสื่อชุมชนมีลักษณะสำคัญแยกตามองค์ประกอบของการสื่อสารดังนี้

3.1.1 ผู้ส่งสาร มีลักษณะสำคัญคือ

- a. เป็นคนในชุมชน ที่มีจิตสาธารณะ
- b. มีทักษะในการสื่อสาร ความรู้และความเข้าใจในคุณสมบัติ ศักยภาพของสื่อชุมชน
- c. มีความสนใจและต้องการร่วมงานผลิตสื่อด้วยความสมัครใจ
- d. มีความเป็นผู้นำ และความคิดสร้างสรรค์
- e. มีการปฏิบัติงานหลายหน้าที่ หรือมีบทบาทหน้าที่ในชุมชนที่หลากหลาย

3.1.2 สาร หรือเนื้อหาสาร มีลักษณะดังนี้

- a. เป็นเนื้อหาในท้องถิ่น
- b. ขาดการจัดเก็บหรือรวบรวมอย่างเป็นระบบ ทำให้ไม่เพียงพอต่อการนำมาใช้ในการสื่อสารมากนัก
- c. เป็นสารที่ใช้ภาษาถิ่นของชุมชน

3.1.3 ช่องทางหรือสื่อ มีความหลากหลาย ทั้งสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ กระจายเสียง บุคคล หรือเฉพาะกิจ และสื่อกิจกรรมต่างๆ โดยการเลือกใช้ของชุมชนนั้น ขึ้นอยู่กับประเด็นของชุมชนเอง เช่น ศักยภาพและความพร้อมในการผลิตหรือใช้สื่อนั้น สอดคล้องกับประเด็นปัญหาของชุมชน สามารถสร้างการรับรู้ได้อย่างทั่วถึง และคนในชุมชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนการผลิตสื่อได้

3.1.4 ผู้รับสาร กระบวนการสื่อสารในชุมชน ควรสร้างให้ผู้รับสารให้ความสนใจและเกิดการรับรู้ ทั้งเนื้อหาสาร และการเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ และสร้างบทบาทให้ผู้รับสารในการประเมินคุณภาพของสื่อที่ผลิตขึ้น เพื่อนำไปสู่การเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและร่วมดูแลรักษาสื่อชุมชน

3.2 การศึกษาบริบททางการสื่อสารชุมชน

หัวใจสำคัญของการสื่อสารชุมชน ก็คือความรู้และความเข้าใจที่มีต่อต้นทุน ศักยภาพ ข้อจำกัด ของชุมชน เพื่อจะนำเอาความรู้และเข้าใจนั้นไปออกแบบการสื่อสารให้เหมาะสมกับประเด็นหรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้นหากศึกษากระบวนการสื่อสารของชุมชน ควรมีความเข้าใจในเรื่องบริบททางการสื่อสารของชุมชนนั้นๆ เนื่องจากการสื่อสารเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายใต้สภาพแวดล้อมหนึ่งๆ เสมอ การศึกษาบริบททางการสื่อสารของชุมชนนั้น ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารชุมชนควรมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นดังต่อไปนี้ (กาญจนา แก้วเทพ และคณะ 2551: 353-367)

3.2.1 ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะสำคัญของการสื่อสารตามองค์ประกอบการสื่อสาร

3.2.2 ความรู้เรื่อง “รูปแบบทางการสื่อสาร” โดยวัดจากมิติต่างๆ ดังนี้

- a. บริบทของผู้ส่งและผู้รับสาร
- b. บริบทของตัวสื่อ หมายถึงคุณลักษณะต่างๆ ของสื่อ เช่นเป็นสื่อทางเดียว หรือสองทาง เป็นสื่อเชิงรุกหรือรับ เป็นสื่อที่มีค่าใช้จ่ายมากหรือน้อย ฯลฯ เป็นต้น
- c. บริบทของตัวสาร เช่นที่มาของข่าวสาร ความสั้นยาว สไตล์ ท่วงทำนอง สีสภาพของข่าวสาร เป็นต้น
- d. กาละ/เวลาของการสื่อสาร เพราะเวลาจะเป็นตัวตีกรอบว่าการสื่อสารในครั้งนั้นเป็นอย่างไร เช่นแบบปกติ หรือวาระพิเศษ เป็นต้น
- e. เทศะ/พื้นที่ของการสื่อสาร เป็นการสื่อสารที่อยู่ติดกับพื้นที่หรือขยายขยายเคลื่อนตัวไปได้ เช่นแผ่นโปสเตอร์ที่ติดอยู่ฝาผนัง ย่อมต่างจากสติกเกอร์ที่ใช้ติดรถ เป็นต้น
- f. บรรยากาศทางจิตวิทยาของการสื่อสาร ได้แก่มิติทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ลักษณะความเป็นทางการหรือผ่อนคลาย เป็นต้น

3.2.3 ความรู้เรื่องเป้าหมายทางการสื่อสาร เพื่อจะได้กำหนดกลยุทธ์การสื่อสารให้เหมาะสม

3.2.4 ความรู้เรื่อง คุณลักษณะของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นแนวคิดที่สำคัญว่าเป็นรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงในการทำงานพัฒนาการสื่อสารในชุมชน

3.2.5 ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ผู้รับสาร ว่าเป็นใคร มีพฤติกรรมในการเปิดรับสื่ออย่างไร

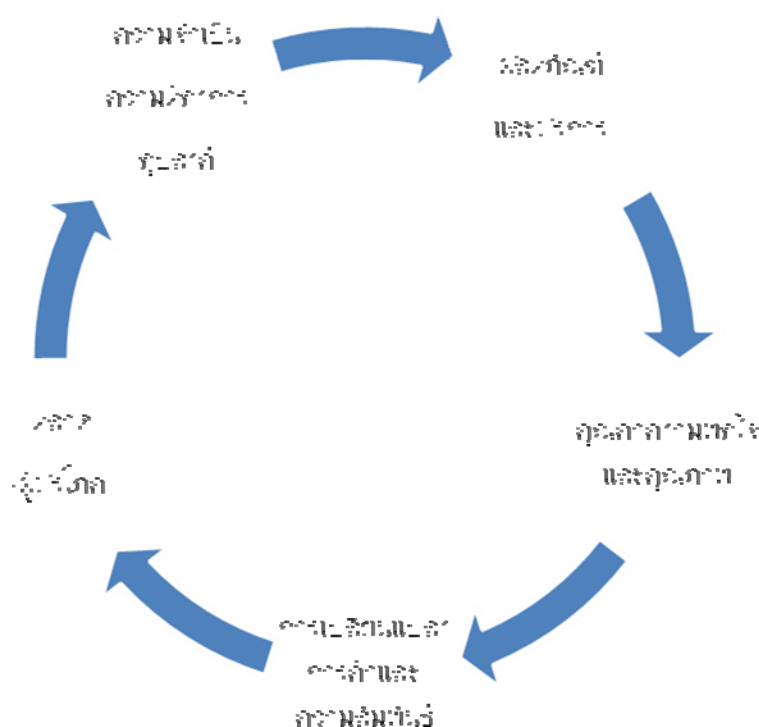
4. การสื่อสารการตลาด (Marketing Communication)

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการตลาด

ปีเตอร์ ดรักเกอร์ (Peter Drucker อ้างถึงใน คีตเตอร์, 2547, น.11) นักทฤษฎีทางการจัดการที่มีชื่อเสียงกล่าวไว้ว่า “บางคนคิดอยู่เสมอว่า การตลาด คือ ความต้องการขาย แต่จุดมุ่งหมายของการตลาด คือ เพิ่มการขายให้มากขึ้น ต้องรู้จักและเข้าใจลูกค้าเป็นอย่างดี เพื่อจัดสินค้าและบริการให้เหมาะกับลูกค้า ซึ่งจะทำให้สินค้าหรือบริการนั้นสามารถขายตัวมันเองได้ การตลาดจะได้ผลเมื่อลูกค้าพร้อมที่จะซื้อ และเมื่อมีสินค้าหรือบริการพร้อมที่จะขาย”

คีตเตอร์ ฟิลลิป(อ้างถึงใน วารุณี ตันตวิวงศ์วาณิชและคณะ, 2546, น.5) ได้เสนอแนวคิดหลักการตลาดที่เชื่อมโยงการเป็นวงจร โดยเริ่มจากผู้บริโภคแต่ละคนในสังคมที่ต่างก็มี ความจำเป็น ความต้องการ และอุปสงค์ ทั้งที่เหมือนกันและต่างกันไป โดยผู้บริโภคเหล่านี้เลือกผลิตภัณฑ์และ/หรือบริการที่สามารถนำมาใช้หรือบริโภคเพื่อสนองความต้องการของตนเอง อย่างไรก็ตามในการเลือกผลิตภัณฑ์หนึ่งมาใช้นั้น ผู้บริโภคจะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผลิตภัณฑ์

นั้นสามารถสนองตอบความต้องการของตนเองเป็นหลักและเมื่อผู้บริโภคได้ค้นพบผลิตภัณฑ์ที่ให้ผลประโยชน์สูงสุดทั้งใจด้านคุณค่า คุณภาพและความพอใจ เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์อื่นๆ แล้ว ผู้บริโภคจะเข้าไปเพื่อติดต่อ แลกเปลี่ยน หรือทำการค้ากับเจ้าของผลิตภัณฑ์เหล่านั้น และหากยังต้องการที่จะทำการซื้อขายกันอยู่ ความสัมพันธ์ก็จะดำเนินต่อไปและเมื่อมีผู้บริโภคนั้นจำนวนมากดำเนินการในลักษณะนี้กับผลิตภัณฑ์และ/หรือบริการหนึ่งๆ เราเรียกกลุ่มผู้บริโภคนั้นว่า “ตลาด” และเรียกกิจกรรมทั้งหมดในวงจรว่า “การตลาด” ดังรูป

รูปแสดงถึง แนวคิดหลักการตลาด

ที่มา: แนวคิดหลักการตลาด (Philip Kotler อ้างถึงใน วารุณี ดันติวงศ์วานิชและคณะ, 2546 ,น. 5)

ฟิลลิป คอตเลอร์ (อ้างแล้ว) ได้กล่าวอีกว่า การตลาด คือการส่งมอบความพึงพอใจให้กับลูกค้า ณ ระดับกำไรจำนวนหนึ่ง ซึ่งการจะดำเนินงานเช่นนั้นได้ จะต้องกำหนดเป้าหมาย 2 ประเด็น คือ

1. การพยายามดึงดูดลูกค้ารายใหม่ หรือการสร้างลูกค้าโดยการบ่งบอกให้เห็นถึงคุณค่าที่ดีกว่า
2. การรักษาลูกค้าที่มีอยู่ โดยการส่งมอบความพอใจและการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า

ดังนั้นในการที่จะประสบความสำเร็จในการสร้างและรักษาสมาชิก/ลูกค้านั้น ธุรกิจควรที่จะเริ่มจากการศึกษาความจำเป็น ความต้องการและอุปสงค์ของกลุ่มลูกค้าในทุกขั้นตอนของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์(Product life Cycle) เพื่อนำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้มีคุณค่าต่อผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น และทำการส่งมอบความพึงพอใจแก่ผู้บริโภคการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า

4.2 การสื่อสารการตลาด

การสื่อสารทางการตลาดมีบทบาทในการให้ข้อมูลแก่ลูกค้า (Inform) ชักชวนหรือจูงใจ (Persuade) ให้ลูกค้าเห็นว่าผลิตภัณฑ์ของเราเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในการตอบสนองความต้องการ และเพื่อเตือนความทรงจำ (Remind) ให้ผลิตภัณฑ์อยู่ในจิตใจของลูกค้าเสมอ

การสื่อสารทางการตลาดในธุรกิจบริการจำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างสินค้าและบริการ ซึ่งส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางและกลยุทธ์การสื่อสาร ดังนี้

- เนื่องจากธรรมชาติของผลิตภัณฑ์บริการไม่ใช้วัตถุสิ่งของ จับต้องไม่ได้ ดังนั้น จึงใช้เครื่องมือการสื่อสารสร้างให้บริการมีตัวตนจับต้องได้มากขึ้นในความรู้สึกของผู้บริโภค
- ลูกค้ามีส่วนร่วมในกระบวนการให้บริการ ดังนั้น หากธุรกิจบริการจะปรับเปลี่ยนใดๆ ต้องมีการสื่อสารให้ลูกค้าทราบ เข้าใจ และเกิดการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงนั้นก่อน
- ลูกค้าประเมินคุณภาพบริการได้ยาก โดยจะประเมินจากประสบการณ์และความเชื่อถือได้หลังจากซื้อหรือใช้บริการ ลูกค้าไม่สามารถประเมินคุณภาพของบริการได้ก่อนการซื้อ ส่งผลให้ลูกค้ามีความเสี่ยงในการซื้อบริการสูง ดังนั้น จึงต้องสื่อสารให้ลูกค้าเห็นความแตกต่างในบริการของตนเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง
- บริการไม่สามารถเก็บไว้เป็นสินค้าคงคลังได้ จึงควรใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการสร้างสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน เช่น จัดลดราคาในช่วงที่ลูกค้าใช้บริการน้อย เป็นต้น
- ความแตกต่างของช่องทางการจัดจำหน่าย บางธุรกิจใช้คนกลางในช่องทางการจัดจำหน่าย ดังนั้น จึงต้องทำสื่อสารทางการตลาดไปยังกลุ่มคนกลางนี้ด้วย
- เนื่องจากคนเป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์ พนักงานให้บริการจึงมีความสำคัญในกระบวนการสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า จึงควรมีการจัดโปรแกรมกระตุ้นจิตใจพนักงาน เช่น การกำหนดเงินโบนัส การให้รางวัล เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการสร้างสรรค์งานบริการที่มีคุณภาพแก่ลูกค้าต่อไป

ส่วนผสมในการสื่อสารทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการแต่ละตัวมีคุณสมบัติในการสื่อสารแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงควรเลือกใช้ส่วนผสมต่างๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ซึ่งส่วนผสมในการสื่อสารทางการตลาดแบ่งเป็น

6 ประเภท (Lovelock and Wright, 2002, p.199 อ้างถึงใน วีระรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์, 2547, น. 234) ประกอบด้วย

1. การสื่อสารโดยใช้บุคคล ได้แก่ การขายโดยพนักงานขาย ศูนย์บริการลูกค้า การฝึกอบรม การสื่อสารแบบปากต่อปาก

2. การประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การให้ข่าว การจัดแถลงข่าว การจัดกิจกรรมพิเศษ การจัดนิทรรศการหรือการออกงานแสดงสินค้า การให้ความสนับสนุนโครงการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

3. อุปกรณ์และเครื่องมือแนะนำการใช้บริการ ได้แก่ เว็บไซต์ คู่มือการใช้บริการ แผ่นพับ/ใบปลิว วิดีโอเทป ซีดี เสียงตอบรับอัตโนมัติ

4. การออกแบบภาพลักษณ์องค์กร ได้แก่ ป้ายสัญลักษณ์ การตกแต่งภายนอก/ภายใน ยานพาหนะ อุปกรณ์ เครื่องเขียน เครื่องแบบพนักงาน

5. การโฆษณา ได้แก่ สื่อวิทยุ/โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ อินเทอร์เน็ต สื่อกลางแจ้ง สื่อแบบเจาะตรง

6. การส่งเสริมการขาย ได้แก่ ผลิตรายการตัวอย่าง ส่วนลดปริมาณ คุปอง ฟรีค่าธรรมเนียมแรกเข้า ส่วนลดในอนาคต ของแถมของแจก จักรางวัล/ชิงโชค

ฟิลลิป คอตเลอร์ (Kotler, 2547, น.410) กล่าวว่า ทุกผลิตภัณฑ์สามารถสร้างความแตกต่างในแต่ละส่วน แต่ใช้ว่าทุกความแตกต่างจะมีความหมายหรือมีคุณค่า ความแตกต่างจะมีความหมาย ถ้าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

- สำคัญ (Important) ความแตกต่างนั้นได้ส่งมอบผลประโยชน์ที่มีคุณค่าต่อผู้ซื้อจำนวนมากพอ
- โดดเด่น (Distinctive) ความแตกต่างได้ถูกส่งมอบในวิธีทางที่โดดเด่น
- เหนือกว่า (Superior) ความแตกต่างนั้นเหนือกว่าวิธีการอื่นที่จะได้มาซึ่งผลประโยชน์
- เริ่มก่อน (Preemptive) ความแตกต่างนั้นคู่แข่งไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ง่าย
- สามารถจ่ายได้ (Affordable) ผู้ซื้อสามารถจ่ายได้สำหรับความแตกต่างนั้น
- มีกำไร (Profitable) บริษัทสามารถทำกำไรจากการนำเสนอความแตกต่างนั้น

สำหรับการตลาดที่มีลักษณะคล้ายกัน จนลูกค้าแทบหาความแตกต่างในตัวผลิตภัณฑ์ไม่ได้นั้น ปัจจัยที่จะเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความแตกต่างในผลิตภัณฑ์และบริการในสายตาของผู้บริโภคคือการรับรู้และความเชื่อที่มีต่อผลิตภัณฑ์หรือบริการนั้นๆ ความคุ้นชินกับตราสินค้าโดยนักการตลาดการตลาดต้องหาจุดครองใจลูกค้าให้ได้ ทั้งนี้คุณค่าทางการตลาดของผลิตภัณฑ์หนึ่งๆ ที่เกิดขึ้นในใจของลูกค้าได้คือความเชื่อของลูกค้าที่เกิดจากการรับรู้ของพวกเขา

เขาเอง ซึ่งการรับรู้ที่เกิดขึ้นนั้นอาจไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น แต่เป็นความต้องการของลูกค้าซึ่งคุณลักษณะของการรับรู้หรือคุณค่าดังกล่าวสามารถสร้างความแตกต่างให้ผลิตภัณฑ์ได้ และด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้เองทำให้การสื่อสารเป็นพลังสำคัญต่อการตลาด หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือกระบวนการสร้างการรับรู้ คุณค่าที่แตกต่างของผลิตภัณฑ์ให้อยู่ในใจของลูกค้าจำเป็นต้องใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือ

การทำงานของ การสื่อสารการตลาด

กระบวนการการเปิดรับของผู้รับสาร จะเริ่มจากการคัดเลือกข่าวสาร ผ่านการประมวลผ่านการรับรู้ของตนเอง ระบบการรับรู้หรือระบบการคัดเลือกข่าวสารของผู้รับสารจะสัมพันธ์กับช่องทาง/สื่อ(channel) หากช่องทางใดที่ผู้รับสารไม่เปิดรับ ก็ไม่สามารถที่จะนำสารนั้นไปยังผู้รับสารได้ ดังนั้นกระบวนการสื่อสารจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารการตลาด ทั้งในเรื่องของการใช้สื่อหรือช่องทางควรมีความหลากหลายเพื่อเข้าถึงผู้รับสารให้ได้ ขณะเดียวกันเมื่อสารไปถึงผู้รับสารแล้ว กระบวนการถอดรหัสหรือการเข้าใจสารก็เป็นเรื่องสำคัญ ผู้รับสารจะสามารถเข้าใจสารหรือถอดรหัสสารได้ สารนั้นมักจะเป็นสารที่ผู้รับสารคุ้นเคย ใกล้ชิด(ดอน อี ซูลท์ และคณะ อ้างถึงใน ชื่นจิตต์ แจ่มเจนกิจ, 2544: 49) โดยเฉพาะหากสารนั้นสร้างขึ้นมาด้วยการมีส่วนร่วมในกระบวนการแล้ว ยิ่งจะทำให้ผู้รับสารมีความคุ้นชิน ที่ไม่เพียงจะสร้างความเข้าใจ และเปิดรับสื่อ แต่ยังอาจนำไปสู่การสร้างความรู้สึกรักผูกพันนั้นสารและสื่อที่สัมพันธ์ไปสู่ตัวผลิตภัณฑ์หรือบริการได้

การสื่อสารการตลาดจะเกิดขึ้น หรือสื่อสารได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับว่า สารได้เข้าไปสู่การรับรู้ของผู้รับสารหรือได้รับการเชื่อมโยงเข้าไปอยู่ในความคิดเดิมที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการไม่ว่าจะผ่านช่องทางใดก็ตามได้หรือไม่ หากสารได้รับการปฏิเสธ ย่อมทำให้กระบวนการสื่อสารไม่เกิดขึ้น ดังนั้นความล้มเหลวของการสื่อสารจะเกิดขึ้น หากไม่สามารถเชื่อมโยงข่าวสารหรือเนื้อหาสารทางด้านการตลาดเข้ากับประสบการณ์ของผู้รับสารได้ (ดอน อี ซูลท์ และคณะ อ้างถึงใน ชื่นจิตต์ แจ่มเจนกิจ, 2544:51-52)

ประเด็นสำคัญในการพิจารณาการทำงานของ การสื่อสารการตลาด

1. การควบคุมข่าวสารข้อมูล โดยการเลือกสารหรือเนื้อหาสารต้องมีความชัดเจน ต่อเนื่องไม่ว่าจะผ่านช่องทางหรือผู้ส่งสารใด ๆ ก็ตาม เพราะผู้รับสารจะเปิดรับสารตามความต้องการและจำเป็นมากกว่าแม้จะมีสื่อ/ช่องทางหรือสารจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้รับสาร

2. การประมวลผลเนื้อหาสาร การประมวลสร้างเนื้อหาสารจากข้อมูลต่างๆ เพื่อสร้างความน่าสนใจ และชัดเจนในประเด็นที่ต้องการสื่อสารให้กับผู้รับสารนำไปประมวลผลและ

ใช้ประกอบการตัดสินใจซื้อหรือรับบริการ โดยเนื้อหาสารนั้นไม่ควรสร้างความขัดแย้งหรือได้รับการปฏิเสธจากผู้รับสาร

3. การใช้การตลาดเพื่อสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างผู้รับสารกับผลิตภัณฑ์หรือบริการ โดยรูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงสำหรับการสื่อสารการตลาดก็คือสื่อสารแบบสองทาง ที่ผู้รับสารและผู้ส่งสารมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การสื่อสารจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันที่สามารถสร้างโอกาสให้เกิดขึ้นกับสินค้าหรือบริการในท่ามกลางสภาพข้อมูลข่าวสารที่ท่วมท้น และในตลาดที่สินค้าและบริการแทบไม่มีความแตกต่างกัน

หากพิจารณากองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งถือเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งที่เข้ามาแข่งขันกับระบบสวัสดิการอื่น ๆ ในชุมชนที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ เช่น ฅาปนกิจสงเคราะห์ กลุ่มออมทรัพย์ หรือสวัสดิการอื่นๆ ภายในชุมชน ดังนั้นหากไม่สามารถสร้างความแตกต่างให้เกิดขึ้นกับตัวผลิตภัณฑ์เองแล้ว อาจเกิดความเสียเปรียบในแง่ของการรับรู้ เชื่อถือและเห็นคุณค่าในการเข้าร่วมเป็นสมาชิก เนื่องจากการเป็นผลิตภัณฑ์ที่เพิ่งดำเนินการในชุมชนได้เพียง 3 ปี เท่านั้น

ดังนั้นหากใช้หลักการสื่อสารการตลาดมาใช้ในกระบวนการสร้างการรับรู้และให้ความหมายให้เป็นไปอย่างทีละขั้นตอนการกองทุนฯ ประสงค์ ผสมผสานกับหลักการของการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมแล้วย่อมจะไม่เพียงสร้างการรับรู้ การให้ความหมายใหม่ให้กับกองทุนสวัสดิการที่เพิ่งประสงค์แล้วเท่านั้น ยังทำให้คนในชุมชนเกิดความรัก ผูกพัน และเห็นคุณค่าของกองทุนฯ โดยเข้าร่วมเป็นสมาชิกอย่างต่อเนื่อง และพร้อมที่จะยอมรับและเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้

5. แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ

พฤติกรรม หมายถึง ปฏิกริยาหรือกิจกรรม ทั้งที่สามารถสังเกตได้และไม่สามารถสังเกตได้ โดยสามารถแสดงแบ่งออกเป็นพฤติกรรมภายใน (Covert Behaviors) และพฤติกรรมภายนอก (Overt Behaviors) ซึ่งพฤติกรรมสุขภาพนั้น เป็นพฤติกรรมที่บุคคลกระทำเพื่อป้องกันความเจ็บป่วยและส่งเสริมให้มีสุขภาพที่ดีขึ้น จุดมุ่งหมายของการปฏิบัติตนเพื่อการดำรงไว้ซึ่งสภาวะสุขภาพ คือ การทำให้มีสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ชะลอการเกิดโรคตลอดจนให้ความพึงพอใจในชีวิต โดยพฤติกรรมภายในทางด้านสุขภาพนั้น ไม่สามารถสังเกตได้แต่ต้องใช้เครื่องมือ อาทิเช่น การวัดการเต้นของหัวใจ การทำงานของปอด ซึ่งพฤติกรรมภายในนั้นจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมภายนอก

พฤติกรรมสุขภาพสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท (Kasl & Cobb: 1986 อ้างในประภา เพ็ญ สุวรรณ และ สวิง สุวรรณ : 2534 คือ

1. พฤติกรรมการป้องกันโรค (Preventive Health Behavior) หมายถึง การปฏิบัติของบุคคลกระทำเมื่อมีอาการผิดปกติ ได้แก่ การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การไม่สูบบุหรี่ เป็นต้น โดยแบ่งพฤติกรรมการป้องกันโรค ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 การป้องกันขั้นปฐมภูมิ (Primary Prevention) หมายถึง การปฏิบัติตน โดยการดูแลตนเองก่อนที่จะเกิดโรค เช่น การออกกำลังกาย การควบคุมน้ำหนัก เป็นต้น รวมถึงพฤติกรรมเชิงป้องกันในชีวิตประจำวัน เช่น การสวมเครื่องป้องกันอันตรายเมื่อทำงาน เป็นต้น

1.2 การป้องกันขั้นทุติยภูมิ (Secondary Prevention) เป็นการป้องกันที่มุ่งขจัดโรคก่อนที่จะมีอาการของโรคนั้นๆจะรุนแรงเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการรักษาโรคตั้งแต่ระยะเริ่มป่วยเพื่อป้องกันโรคแทรกซ้อนและความรุนแรงถึงแก่ชีวิต

1.3 การป้องกันขั้นตติยภูมิ (Tertiary Prevention) เป็นการป้องกันในระยะที่มีการเจ็บป่วยโดยเพื่อให้มีการฟื้นฟูจากสภาพการเจ็บป่วยให้เร็วที่สุดเพื่อป้องกันความพิการที่จะเกิดขึ้น

2. พฤติกรรมเมื่อเจ็บป่วย (Illness Behavior) หมายถึง การปฏิบัติที่บุคคลกระทำเมื่อมีอาการผิดปกติ ได้แก่ การแสวงหาการรักษาพยาบาล การหลบหนีจากสังคม เป็นต้น

3. พฤติกรรมเมื่อรู้ว่าตนเองเป็นโรค (Sick – Role Behavior) หมายถึง การที่บุคคลกระทำหลังจากที่ได้ทราบผลการวินิจฉัยแล้ว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ

วสันต์ ศิลปะสุวรรณและคณะ (ป.ป.ป : 87 – 104) ทำการศึกษาวิจัยพฤติกรรมสุขภาพคนไทย โดยจำแนกตามกลุ่มอายุจากผลงานวิจัย ปี พ.ศ. 2538 – 2542 ผลการวิจัยพบว่า

พฤติกรรมความเสี่ยงดูทารก (อายุไม่เกิน 1 ปี) มารดาส่วนใหญ่มีความรู้และพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรอายุต่ำกว่า 1 ปี อยู่ในเกณฑ์ดีไม่ว่าจะเป็นเรื่องการ พาบุตรไปตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ หรือการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรทั้งร่างกายและจิตใจอัตราการเลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดา ในชุมชนชนบทจะลดลงและต่ำกว่าในชุมชนเมือง แต่จำนวนมารดาในชนบทจะเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาครบ 4 เดือนมีมากกว่ามารดาในชุมชนเมือง ถึงอย่างไรก็ตามมารดาที่เลี้ยงดูบุตรด้วยนมมารดาครบ 4 เดือนโดยไม่ให้อาหารอื่นและน้ำ (Exclusive breast feeding) ยังมีอัตราต่ำกว่าในบางประเทศที่พัฒนาแล้ว การเจ็บป่วยของเด็กวัยทารก ส่วนใหญ่จะเจ็บป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงและโรคระบบทางเดินหายใจมารดาจะมีบทบาทดูแลเบื้องต้นหากเจ็บป่วยเล็กน้อย แต่ถ้ามีอาการรุนแรงจะรีบส่งสถานบริการสาธารณสุขหรือโรงพยาบาล

ทันที เด็กวัยทารกไทยส่วนใหญ่ ได้รับภูมิคุ้มกันขั้นพื้นฐานครอบคลุมเกือบร้อยละแปด แต่ที่ยังมีมารดาจำนวนหนึ่งขาดความรู้ความเข้าใจและไม่มีเวลาพาบุตรไปรับภูมิคุ้มกันตามเวลาที่กำหนดไว้

พฤติกรรมสุขภาพ: การเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียน (อายุ 1 – 6 ปี) พฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของบิดามารดา หรือผู้ปกครองเด็กวัยนี้ ยังไม่ถูกต้องมากนักเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงการเจ็บป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ โรคอุจจาระร่วง การเกิดอุบัติเหตุ หรือได้รับสารพิษภายในบ้านและนอกบ้าน ปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับอนามัยในช่องปากกล่าวคือขาดการดูแลและรักษาฟันน้ำนมที่ถูกต้องทำความสะอาดหรือฝึกสอนให้เด็กรู้จักแปรงฟันด้วยตนเอง รวมทั้งการการดูแลเลี้ยงดูให้อาหารและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้เหมาะสมตามวัยยังไม่ดี และมีปัญหาในบางกลุ่มของพ่อแม่ผู้ปกครองหรือผู้เลี้ยงดูประเด็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดูเด็กจึงเป็นปัจจัยสำคัญพื้นฐานในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ภาษา อารมณ์และสังคมและเพื่อให้เด็กวัยนี้ได้มีพัฒนาการอย่างเหมาะสมตามวัย

พฤติกรรมสุขภาพกลุ่มวัยเรียน (อายุ 7-12 ปี) มีปัญหาสุขภาพที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้องของเด็กเองเป็นส่วนใหญ่เพราะวัยนี้จะต้องได้รับการปลูกฝัง พฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องทั้งจากโรงเรียนและจากครอบครัว แต่เด็กยังมีพฤติกรรมสุขภาพไม่ค่อยถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันและดูแลอนามัยช่องปากของตนเอง พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุต่างๆ พฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพ เช่นการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอการบริโภคอาหารที่ถูกต้อง เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมป้องกันโรคติดต่อ และโรคขาดสารไอโอดีนพบว่ายังมีปัญหาในเด็กวัยนี้เช่นกันเด็กวัยปฐมวัยส่วนใหญ่อยู่ในระบบโรงเรียนชั้นประถมศึกษาทั้งอดีตและปัจจุบันยังมีปัญหาสภาวะสุขภาพอยู่หลายประการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพส่วนบุคคลที่ไม่ถูกต้อง พฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดปัญหาสุขภาพในช่องปาก พฤติกรรมความปลอดภัยเกี่ยวกับการสัญจร ยานพาหนะและสิ่งแวดล้อม ฉะนั้น สภาวะสุขภาพของเด็กวัยปฐมวัยจะสมบูรณ์

พฤติกรรมสุขภาพวัยรุ่นตอนต้น (อายุ 13 –15 ปี) พบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงที่ส่งผลต่อสุขภาพอีกจำนวนมากเช่น การสูบบุหรี่ การเสพยาเสพติด การดื่มสุรา การขับถ่ายยานพาหนะ พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมการบริโภคอาหาร พฤติกรรมการปรับตัว สุขภาพจิตและความเครียด และพฤติกรรมการป้องกันการดูแลป้องกันอนามัยในช่องปากที่ไม่ถูกต้อง

พฤติกรรมสุขภาพวัยรุ่นตอนปลาย(อายุ 16-20 ปี) มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพต่างๆ หลายประการ: เช่น (1) การมีพฤติกรรมกับเพศตรงข้ามโดยเฉพาะคนรักหรือหญิงขายบริการก่อนวัยอันควรโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย ซึ่งเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของโรคเพศสัมพันธ์หรือโรคเอดส์ และนำไปสู่การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งก่อให้เกิด ปัญหาการทำแท้งที่ผิดกฎหมายตามมา และวัยรุ่นบางกลุ่มจำนวนหนึ่งมีรักร่วมเพศที่ไม่ปลอดภัยเช่นกัน (2) พฤติกรรมการสูบบุหรี่บางกลุ่มลดลงแต่บางกลุ่มเพิ่มขึ้น ปัจจุบันเพศหญิงมีการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น (3) พฤติกรรมการดื่มสุราพบว่าในวัยรุ่นเริ่มดื่มตั้งแต่อายุน้อยคือระหว่าง 15-19 ปี นอกจากนี้ในเพศหญิงมีการดื่มสุราเพิ่มขึ้น การดื่มสุราของวัยรุ่นพบว่าเป็นการชักนำไปสู่การมีพฤติกรรมไม่ถูกต้องอีกหลายประการเช่น พฤติกรรมทางเพศโดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย และการเสพยาเสพติดอื่นๆ ได้ (4) การเสพยาเสพติดอื่นๆ โดยเฉพาะการเสพยาบ้าของนักเรียนมัธยมศึกษา นอกจากนี้บางกลุ่มยังใช้ยาบ้าร่วมสารเสพติดอื่นอีกด้วย เช่น กัญชา หรือเฮโรอีน เป็นต้น (5) ในวัยรุ่นบางกลุ่มยังมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิตไม่สามารถบริหารจัดการกับปัญหาความเครียดของตนเองมักจะหันไปใช้สารเสพติด เช่น ยาบ้า ดื่มสุรา และไปเที่ยวในสถานที่ที่ไม่สมควรจะเที่ยว (6) พฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ เช่น พฤติกรรมการขับขี่ยานพาหนะ โดยเฉพาะการขับขี่จักรยานยนต์ ประมาทไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร และไม่สวมหมวกนิรภัย ซึ่งนำไปสู่การสูญเสียชีวิต และความพิการจำนวนมากพฤติกรรมเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อสุขภาพในวัยรุ่นมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ปัจจัยตรงในบางพฤติกรรม ก็อาจเป็นปัจจัยอ้อมในอีกพฤติกรรม นอกเหนือจากปัจจัยด้านบุคคลแล้ว ปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่สำคัญร่วมประการหนึ่งคือ อิทธิพลที่มาจากเพื่อนสนิท วัยรุ่นส่วนมากแล้วต้องการความยอมรับจากเพื่อน จึงทำให้ต้องมีพฤติกรรมบางอย่างที่เป็นไปตามอิทธิพลกลุ่ม นอกจากนี้วัยรุ่นเองยังขาดทักษะในการปฏิเสธ มีหลายการศึกษาที่นำทักษะชีวิตมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินการเพื่อช่วยให้วัยรุ่นมีทักษะในการประเมินความเสี่ยงความมั่นใจ และสามารถที่จะปฏิเสธโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความสัมพันธ์

พฤติกรรมสุขภาพผู้ใหญ่วัยกลางคน (อายุระหว่าง 46-60ปี) เป็นวัยที่สำคัญและอยู่ในวัยการสร้างผลผลิตของประชาชาติ พฤติกรรมที่พึงส่งเสริมและส่งผลกระทบบสุขภาพที่สำคัญเช่น (1) ประชาชนในวัยนี้จำนวนมากยังมีพฤติกรรมเลือกบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้องทั้งชนิดและปริมาณการบริโภค รวมทั้งแหล่งของอาหารที่จัดซื้อจัดหาหาบริโภคก็ไม่ถูกสุขลักษณะเพียงพอ (2) พฤติกรรมออกกำลังกาย พบว่าประชากรในกลุ่มนี้ยังมีความนิยมและพฤติกรรมการออกกำลังกายที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาสุขภาพอีกหลายปัญหา (3) พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ประมาณครึ่งหนึ่งของคนกลุ่มนี้สูบบุหรี่ และเพศหญิงก็มีแนวโน้มจะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น (4)

พฤติกรรมดื่มสุรามีส่วนใหญ่วิจัยพบว่าเพศชายจะดื่มสุรามากกว่าเพศหญิง และส่วนใหญ่ทั้งเพศชายและหญิงที่ดื่มสุราจะเป็นประชาชนในเขตชนบทมากกว่าประชาชนในเขตเมือง(5)พฤติกรรมกรรมการบริหารและจัดการความเครียดที่ยังไม่เหมาะสมอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจ การเรียนการทำงานอาชีพ การเจ็บป่วยด้วยโรคประจำตัว และการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตสมรสของบุคคลจำนวนหนึ่งยังเป็นปัญหาซึ่งนำไปสู่ปัญหาส่วนบุคคล ครอบครัว และสังคม (6)พฤติกรรมรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยประชาชนส่วนหนึ่งยังรักษาตนเอง แต่ส่วนใหญ่จะไปรับบริการจากสถานบริการสุขภาพมากขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการเจ็บป่วย และสถานบริการที่มีอยู่ในชุมชน (7) พฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องอื่นๆ ที่พบในประชาชนกลุ่มนี้ คือพฤติกรรมการขับชี่ยานพาหนะ พฤติกรรมการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (ทั้งด้านเกษตรและอุตสาหกรรม) พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยและการป้องกันมะเร็งในสตรี (มะเร็งปากมดลูกและเต้านม)

พฤติกรรมสุขภาพวัยสูงอายุ (อายุเกินกว่า60 ปี) มีปัญหาสุขภาพอันเนื่องมาจากความเสื่อมโทรมของอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย และโรคเรื้อรัง ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุที่รุนแรงและอาจถึงชีวิตและพิการได้ถ้าให้การรักษาพยาบาลไม่ทันท่วงที พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุประมาณร้อยละ 10-20 ยังดื่มสุราและสูบบุหรี่ แต่มีพฤติกรรมการออกกำลังกายพอควร และมีกิจกรรมคลายเครียดมากมาย แต่บางส่วนยังรับประทานยารักษาประสาท และการไปรับตรวจร่างกายประจำปีค่อนข้างน้อย การระมัดระวังการเกิดอุบัติเหตุค่อนข้างน้อย การเจ็บป่วยส่วนใหญ่ยังซื้อยารับประทานเอง หรือรักษาตนเอง (Self-medication) อยู่เมื่อเจ็บป่วยเล็กน้อย แต่ถ้าเจ็บป่วยรุนแรง ร้อยละ 80-90 ไปรับการรักษาจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

6. แนวคิดประชากรศาสตร์

ประชากรศาสตร์ (Demography) เป็นการศึกษาเชิงปริมาณเกี่ยวกับประชากร โดยใช้ข้อมูลจากการสำมะโนประชากร (Census) เพื่อศึกษาจำนวนของประชากร ความหนาแน่นของประชากร การกระจายตัวของประชากรราชบัณฑิตยสถาน (2524: 272) ให้คำนิยามของคำว่า “ประชากร” ไว้ 2 ความหมายดังนี้ในวิชาประชากรศาสตร์ (Demography) หมายถึง จำนวนคนทั้งหมดในพื้นที่แห่งหนึ่ง ในช่วงระยะเวลา หนึ่งหรือในขณะใดขณะหนึ่งในวิชาวสถิติ หมายถึง คนหรือ สัตว์ หรือ สิ่งของ ซึ่งอยู่ในข่ายที่จะได้รับการศึกษา หรือสัมพันธ์อย่าง

องค์ประกอบของประชากร (Population composition) หมายถึง ลักษณะที่สำคัญทางสังคมและชีวภาพของประชากร (<http://www.dpt.go.th/ITCitdb/txt/pop/pop1.htm> สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2554) ได้แก่

1. สัดส่วนของเพศ (Sex ratio) เป็นข้อมูลสำมะโนประชากรเกี่ยวกับสัดส่วนของเพศชายและเพศหญิง โดยคำนวณจากการเปรียบเทียบจำนวนเพศชายต่อเพศหญิง 100 คน

- สัดส่วนของเพศเท่ากับ 100 หมายถึง จำนวนเพศชายเท่ากับเพศหญิง
- สัดส่วนของเพศมากกว่า 100 หมายถึงจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิง
- สัดส่วนของเพศน้อยกว่า 100 หมายถึง จำนวนเพศชายน้อยกว่าเพศหญิง

2. อายุ (age) โครงสร้างอายุ (Age structure) เป็นสัดส่วนความสัมพันธ์ของประชากรในช่วงอายุต่าง ๆ โดยจะแสดงในรูปของกราฟ พีรามิดทางประชากร (Population pyramid) โดยแต่ละแท่งกราฟ พีรามิดจะแสดงถึงกลุ่มประชากร (Age cohort) เป็นจำนวนร้อยละ โดยกำหนดให้ด้านซ้ายเป็นข้อมูลอายุของเพศชายและด้านขวาเป็นข้อมูลอายุของเพศหญิง

3. การเกิด (Birth) ภาวะเจริญพันธุ์ (Fertility) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคมและชีวภาพที่มีผลต่อการเกิดของประชากร อัตราเกิด (Birth rate) หมายถึง จำนวน คนเกิดในเขตพื้นที่หนึ่งหรือในกลุ่ม ประชากรหนึ่ง ในเวลา 1 ปี ต่อประชากร 1,000 คน

4. การตาย (Mortality) อัตราตาย (Death rate) หรือ อัตราการ ตายอย่างคร่าว ๆ (Crude death rate) หมายถึง จำนวนคนตายในเขตพื้นที่หนึ่ง หรือในกลุ่มประชากรหนึ่งในเวลา 1 ปี ต่อ ประชากร 1,000 คน

อัตราการตายของเด็กเกิดใหม่ (Neonatal mortality rate) หมายถึง อัตราการตายของ เด็กที่มีอายุน้อยกว่า 1 เดือน

อัตราการตายของทารก (Infant mortality rate) หมายถึง อัตราการตายของเด็กที่มี อายุต่ำกว่า 1 ปี

ระยะเวลาของการมีชีวิตอยู่ (Life expectancy) หมายถึง อายุโดยเฉลี่ยของ ประชากรที่คาดว่าจะมีชีวิตอยู่

อายุขัย (Life span) หมายถึง อายุสูงสุดของ ประชากรที่มีชีวิตอยู่

5. การย้ายถิ่น (Migration) หมายถึง การเคลื่อนย้ายทางประชากรจากพื้นที่หนึ่งไป อยู่ยังอีกพื้นที่หนึ่ง ประเภทของการย้ายถิ่น

5.1 ย้ายถิ่นเข้า (Immigration)

5.2 ย้ายถิ่นออก (Emigration)

5.3 การย้ายถิ่นระหว่างประเทศ (International migration)

5.4 การย้ายถิ่นภายในประเทศ (Internal migration)สาเหตุของการย้ายถิ่น1.

อาร์. พี. เซาว์ (R. P. Shaw) ได้เสนอว่า การย้ายถิ่นจะมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบ ด้านเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ ดังนี้ (อ้างใน King and Golledge, 1978: 258-259)

1. การย้ายถิ่นมีความสัมพันธ์เชิงลบกับอายุ กล่าว คือ สัดส่วนของการย้ายถิ่นจะลดลงเมื่อประชากรมีอายุเพิ่มขึ้น ช่วงอายุที่มีการย้ายถิ่นมากจะอยู่ระหว่าง 20-29 ปี
2. เพศชายและเพศหญิงมีสัดส่วนของการย้ายถิ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นคือ คนที่มีการศึกษามากจะมีการย้ายถิ่นมาก
4. กลุ่มอาชีพนักบริหารและผู้เชี่ยวชาญ จะมีการย้ายถิ่นมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ และกลุ่มอาชีพแรงงานที่มีฝีมือ จะมีการย้ายถิ่นในระยะทางที่ไกลกว่ากลุ่มอาชีพอื่น
5. คนที่อาศัยอยู่บ้านเช่า จะมีการย้ายถิ่นมากกว่าคนที่บ้านอยู่อาศัยเป็นของตนเอง
6. การเคลื่อนที่ในการย้ายถิ่นมีความสัมพันธ์กับตัวแปรด้านอาชีพมากกว่าตัวแปรด้านวงจรชีวิต (Life-cycle)
7. ระยะทางเป็นปัจจัยต่อต้านการย้ายถิ่น แต่โดยทั่วไปคนจะมีการย้ายถิ่นไปอยู่ในที่ต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 แห่งเป็นต้นไป มากกว่าจะไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในที่ใดที่หนึ่งเพียงแห่งเดียวเท่านั้น
8. การย้ายถิ่นของประชากรมักจะเป็นการย้ายถิ่นจากเมืองเล็ก ๆ ไปเมืองที่ใหญ่กว่าหรือจากใจกลางเมืองออกไปอยู่ชานเมือง
9. การพัฒนาทางสังคมจากสังคมชนบทที่มีพื้นฐานทางเกษตรกรรมไปเป็นสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อันเป็นผลทำให้เกิดความแตกต่างเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เช่น รายได้ และการไม่มั่งคั่ง ทำให้มีอิทธิพลให้เกิดการย้ายถิ่น
10. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และการเกิดการเติบโตอย่างรวดเร็วของศูนย์กลางเมืองจะเป็นผลทำให้เกิดการย้ายถิ่นเป็นอย่างมากกระหว่างชนบทกับเมือง
11. การตัดสินใจของแต่ละบุคคลในการย้ายถิ่นจะได้รับอิทธิพลมาจากอาชีพ และเศรษฐกิจ
12. การย้ายถิ่นจะมีความสัมพันธ์กับการย้ายงาน การเปลี่ยนอาชีพ การย้ายสถานศึกษา
13. การย้ายถิ่นจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยที่ทำให้เกิดรายได้ที่สูงขึ้นในที่แห่งใหม่ มากกว่าปัจจัยหลักที่คาดว่าจะมีรายได้ลดลงในการทำงานในที่แห่งเดิม
14. คนที่ไม่มั่งคั่งจะมีการย้ายถิ่นมากกว่าผู้ที่มั่งคั่ง
15. การย้ายถิ่นระหว่างพื้นที่มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา
16. การย้ายถิ่นไม่สามารถนำไปอธิบายพฤติกรรมของบุคคลอย่างมีเหตุผลว่า เป็นการแสวงหาผลตอบแทนสูงสุด มากกว่าค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ต้องใช้

17. ผู้ย้ายถิ่นที่คำนึงถึงค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนที่เกิดจากการย้ายถิ่น จะมีความสัมพันธ์กับการศึกษาและข่าวสารที่เขาจะได้รับจากที่แห่งใหม่ที่เขาจะย้ายเข้าไปอยู่

18. หากบุคคลมีสภาพความเป็นอยู่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามที่เขาคาดหวังไว้ เขเหล่านั้นก็จะย้ายถิ่นไปอยู่ในที่แห่งใหม่

19. การย้ายถิ่นของคนสามารถจำแนกได้เป็น 3 ระดับ คือ กลุ่มที่ย้ายถิ่นเป็นประจำ กลุ่มที่ย้ายถิ่นปานกลาง และกลุ่มที่ย้ายถิ่นน้อยหรือไม่ย้ายถิ่นเลย

20. บุคคลที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเวลานาน จะมีแนวโน้มที่จะย้ายถิ่นออกไปอยู่ที่อื่นน้อยกว่าบุคคลอาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นในระยะสั้น

7. แนวคิด ค่าทางเศรษฐกิจของมนุษย์ (Economic Value of Human)

คือ ความมีประโยชน์ของมนุษย์ในแง่ที่เป็นผู้ผลิต ก่อให้เกิดสินค้า การบริการ หรือรายได้ ค่าทางเศรษฐกิจสามารถพิจารณาได้ดังนี้ (สุธรรม พงศ์สำราญ, พิงใจพิงพานิช, วิรัช ณ สงขลา, 2528)

1. คนเรามีค่าทางเศรษฐกิจต่อหน่วยงานที่ทำอยู่ ความสามารถประกอบกิจการเป็นผลดีต่อหน่วยงานที่เขาทำงานอยู่ โดยค่าทางเศรษฐกิจจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับบทบาทและความสำคัญของเขาในหน่วยงานนั้น

2. คนเรามีค่าทางเศรษฐกิจต่อตนเอง เพราะเขาเป็นเจ้าของแรงงานหาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง และเป็นเจ้าของทุนที่เขาสะสมไว้จากการหาเลี้ยงชีพ การดำรงชีพของเขาหรือการมีสุขภาพดี ซึ่งเป็นผลต่อความเจริญก้าวหน้าแห่งชีวิตตนเอง

3. คนเรามีค่าทางเศรษฐกิจต่อครอบครัว ในแง่ที่ว่าครอบครัวเป็นเจ้าของร่วมกันในสิ่งที่เขาหามาได้ ภรรยาและบุตรเป็นผู้อาศัยหาเลี้ยงชีพของเขาในการตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ของตน

4. มนุษย์เรามีค่าทางเศรษฐกิจต่อองค์การอื่น ๆ ที่เขาทำประโยชน์ให้ เช่น บริจาคเงินช่วยเหลือองค์การหรือสถาบันต่าง ๆ

5. มนุษย์มีค่าทางเศรษฐกิจต่อสังคมโดยรวม หมายความว่า สินค้าหรือการบริการที่เขาผลิตออกมานั้นเป็นประโยชน์เพื่อสนองความต้องการของสังคม นอกจากนั้น มนุษย์ยังมีประโยชน์ต่อสังคมในแง่ของการเป็นผู้เสียภาษีให้แก่รัฐด้วย

8. แนวคิดการเสียชีวิตกับมูลค่าทางเศรษฐกิจของมนุษย์

Huebner (1976) เป็นผู้เริ่มต้นทฤษฎีเกี่ยวกับมูลค่าทางเศรษฐกิจของมนุษย์มีความเห็นว่ามนุษย์เราเผชิญกับการเสียชีวิต 3 ชนิดคือ

1. การเสียชีวิตก่อนเวลาอันควร (Premature Death) หมายถึงการเสียชีวิตในวัยที่ยังไม่ชรา ในวัยที่คนเรากำลังก่อร่างสร้างตัว และเป็นกำลังในการหาเลี้ยงครอบครัว โดยมากมักเป็นการเสียชีวิตระหว่างอายุ 25-60 ปี การเสียชีวิตในลักษณะเช่นนี้จะส่งผลกระทบในทางเศรษฐกิจโดยตรงต่อครอบครัวและหน่วยงานที่บุคคลนั้นทำงานอยู่ ทำให้ครอบครัวและหน่วยงานดังกล่าวสูญเสียทางเศรษฐกิจ ทางออกของปัญหานี้สำหรับครอบครัวคือ การทำประกันชีวิตที่คุ้มครองชีวิตของหัวหน้าครอบครัวเอาไว้ จะทำให้ค่าเสียชีวิตดังกล่าวได้รับการชดเชย สำหรับหน่วยงานที่บุคคลผู้นั้นทำงานอยู่ ถ้าจะไม่ให้เกิดผลกระทบกระเทือนทางเศรษฐกิจ ก็จะต้องมีการประกันชีวิตประเภทประกันชีวิตของบุคคลที่เป็นหัวใจสำคัญของงาน

2. การเสียชีวิตโดยที่ตนยังมีชีวิตอยู่ หมายถึง การประสบอุบัติเหตุอย่างสิ้นเชิงและถาวร ซึ่งทำให้คนเราไม่สามารถทำงานได้ ไม่สามารถสร้างผลิตผลหรือบริการใด ๆ ก็ได้ ทำให้ขาดรายได้ หรือทำให้ค่าทางเศรษฐกิจของบุคคลนั้นสูญเสียไป มีค่าเท่ากับเป็นการเสียชีวิตจริง ๆ เพราะบุคคลนั้นไม่สามารถมีค่าทางเศรษฐกิจใด ๆ อีกแล้ว แต่ขณะเดียวกันบุคคลนั้นก็ยังมีชีวิตอยู่ในฐานะเป็นผู้บริโภคคนหนึ่งของครอบครัว หรือของสังคม เหตุนี้เราจึงเรียกว่า “การเสียชีวิตโดยที่ตนยังมีชีวิตอยู่” การเสียชีวิตชนิดนี้ส่งผลร้ายแรงกว่าการเสียชีวิตชนิดแรก เนื่องจากการการเสียชีวิตชนิดนี้ส่งผลกระทบต่อครอบครัว

3. การเสียชีวิตทางเศรษฐกิจ (Economic Death) หมายถึง การที่มนุษย์เราก้าวเข้าสู่วัยชรา ไม่สามารถอำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจต่อตนเอง ครอบครัว และหน่วยงานของตนได้ ในสภาพเช่นนี้คุณค่าทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ของเขาได้เหือดหายไป หรืออันตรธานไป ค่าเท่ากับเป็นการเสียชีวิตทั้ง ๆ ที่ตนยังไม่เสียชีวิต หรือยังมีสภาพเป็นผู้บริโภคอยู่ เราจึงเรียกว่าเป็นการเสียชีวิตทางเศรษฐกิจ การเสียชีวิตลักษณะเช่นนี้ไม่ส่งผลกระทบมากต่อครอบครัวและหน่วยงานของตน เพราะลูก ๆ ที่เติบโตขึ้นสามารถรับผิดชอบตนเองได้แล้ว การเสียชีวิตชนิดนี้ส่งผลกระทบก็แต่เฉพาะตนเองและภรรยาเท่านั้น

9. ปัจจัยที่กำหนดสุขภาพ

ในกรณีของการประเมินผลกระทบทางสุขภาพของประเทศอังกฤษ (เดวิด สุขกำเนิด, วิจัยเอกพลากร, ปัตพงษ์ เกษรมสมบูรณ์, 2545: 46-50) สามารถที่จะแบ่งปัจจัยที่กำหนดสุขภาพออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. ปัจจัยที่มีอยู่ในตัวมนุษย์เอง เช่น อายุ เพศ และพันธุกรรม ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมส่วนบุคคลของมนุษย์ เช่น พฤติกรรมการบริโภค พฤติกรรมการเดินทาง พฤติกรรมการพักผ่อน
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายทางสังคม และเครือข่ายในชุมชน เช่น ความสัมพันธ์ภายในชุมชน วัฒนธรรม ประเพณี ความเข้มแข็งของชุมชน
4. เงื่อนไขในการดำเนินชีวิตและเงื่อนไขในการทำงาน เช่น การผลิตอาหารและผลผลิต การเกษตร สภาพที่อยู่อาศัย การศึกษา สิ่งแวดล้อมในการทำงาน การว่างงาน การจัดหาหนี้ สะอาดและสุขภาพ การบริการทางสุขภาพ
5. เงื่อนไขโดยรวมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมักเกี่ยวพันกับนโยบายสาธารณะในระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

10. แนวคิดวิถีการดำเนินชีวิต

สุขภาพของแต่ละบุคคลเป็นผลรวมจากปัจจัยหลายประการนอกจากปัจจัยทางพันธุกรรมที่นับว่ามีบทบาทต่อการกำหนดลักษณะของบุคคล มีอิทธิพลต่อสุขภาพกาย อารมณ์ สติปัญญา และชีวิตในสังคม และเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของชีวิตของบุคคลและสุขภาพแล้ว ปัจจัยที่เห็นเด่นชัดอีกประการหนึ่งคือ วิถีการดำเนินชีวิต (Life Style) หมายถึง ทุก ๆ สิ่งที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำรงชีวิต อาทิ เจตคติ อุปนิสัย พฤติกรรมของแต่ละบุคคลในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทั่ว ๆ ไป เช่น ครอบครัว ที่อยู่อาศัยอย่างปลอดภัย เพื่อนบ้าน เศรษฐกิจ การเมือง บริการทางสาธารณสุขที่มีหลากหลาย ควบคู่ไปกับมลพิษทางสิ่งแวดล้อมทั้งในอากาศ น้ำ พื้นดิน สิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเป็นวิถีชีวิตของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตาม ประชาชนส่วนใหญ่ ได้มีวิถีการดำเนินชีวิตของตนเองเป็นระยะเวลายาวนาน จะมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างยาก (โกสินทร์ หลวงละ, 2552)

11. ระบบบำนาญในมุมมองเศรษฐศาสตร์

ในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย รัฐบาลมีบทบาทไม่มากนักน้อยในการสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจสำหรับผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุอาจจะมีสมรรถภาพทางร่างกายลดลงจนทำให้ไม่สามารถแสวงหารายได้มาเพียงพอต่อการดำรงชีวิต หากยึดเอาการมีส่วนร่วมจ่ายเงินสมทบเป็นเกณฑ์แล้ว กรณีที่รัฐบาลเป็นผู้จัดให้มีเงินบำนาญเราสามารถแบ่งระบบบำนาญออกเป็น 2 ประเภท (วรเวศม์, 2550)

ประเภทแรก คือ ระบบบำนาญแบบผู้รับไม่มีส่วนร่วมจ่ายเงินสมทบ หรือ Non-Contributory System ภายใต้ระบบนี้รัฐบาลจะใช้งบประมาณที่ได้มาจากภาษีอากรเป็นแหล่ง

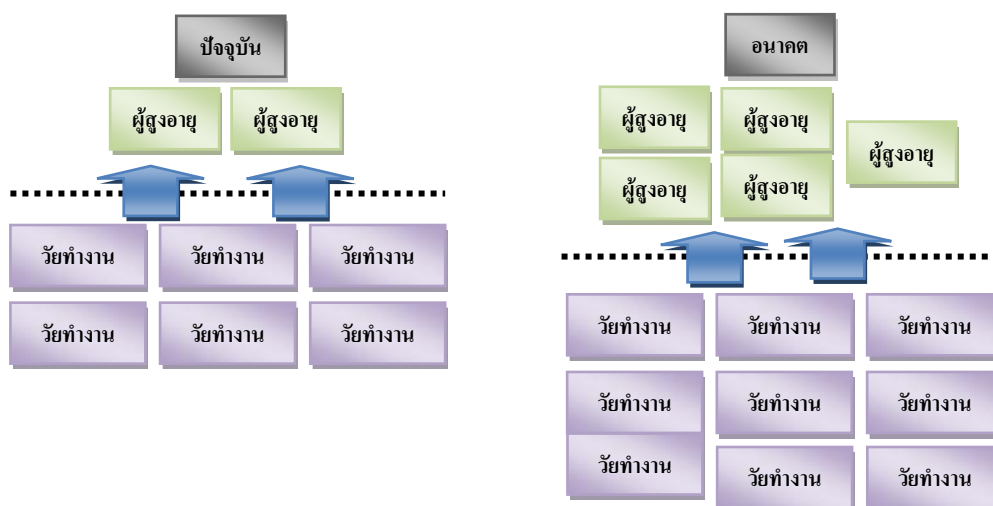
เงินทุนในการจ่ายเงินบำนาญให้กับผู้สูงอายุ ซึ่งรัฐบาลอาจจะจ่ายให้กับผู้สูงอายุทุกคนแบบครอบคลุม (Universal Coverage) หรือให้กับผู้สูงอายุเฉพาะกลุ่มก็ได้

ประการที่สอง คือ ระบบบำนาญแบบผู้รับมีส่วนร่วมจ่ายเงินสมทบ หรือ Contributory System ภายใต้ระบบนี้ เฉพาะผู้ที่มีส่วนร่วมจ่ายเท่านั้นที่จะมีสิทธิในการรับเงินบำนาญ ระบบบำนาญแบบหลังนี้ยังสามารถแบ่งออกได้เป็น อีก 2 ระบบตามความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเก็บเงินสมทบและเงินบำนาญ ซึ่งได้แก่ ระบบบำนาญแบบ Pay-As-You-Go (PAYG) และระบบบำนาญแบบสะสมทรัพย์ หรือ Funded System

ระบบ Pay-As-You-Go (PAYG) จะมีการโอนเงินจากประชาชนวัยทำงานไปยังผู้สูงอายุ กล่าวคือ รัฐบาลจะจัดเก็บเงินสมทบจากประชาชนวัยทำงาน แล้วนำเงินนั้นมาจ่ายเป็นบำนาญให้กับผู้สูงอายุ ประชาชนวัยทำงานดังกล่าวนี้เมื่อแก่ตัวลง ก็จะได้รับเงินบำนาญจากคนรุ่นต่อไปที่จะกลายมาเป็นประชาชนวัยทำงาน ข้อดีของระบบ Pay-As-You-Go (PAYG) คือ สามารถจัดหาแหล่งเงินเพื่อผู้สูงอายุในปัจจุบันได้ไม่ยากลำบาก และแก้ไขปัญหาเงินเพื่อได้จากการปรับเงินสมทบ แต่ข้อเสียคือ ระดับของเงินสมทบและเงินบำนาญจะได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ปัญหาดังกล่าวอาจจะนำมาซึ่งปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างรุ่นได้ หากโครงสร้างประชากรเปลี่ยนไปเป็นสังคมชราภาพ

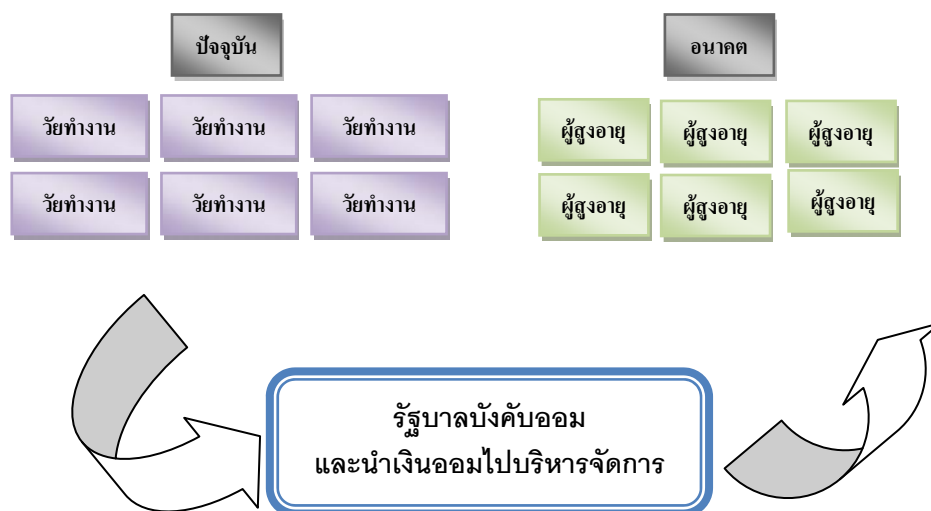
ลองสมมติสังคมจำลองซึ่งประกอบด้วยคนสองรุ่นอยู่ในสังคม ณ ขณะเวลาหนึ่ง ๆ ดังรูปภาพ 2.1 ในปัจจุบันมีผู้สูงอายุจำนวน 2 คน และมีคนวัยทำงานจำนวน 6 คน ซึ่งคนวัยทำงานนี้จะต้องจ่ายเงินสมทบให้กับรัฐบาลเพื่อใช้เป็นเงินบำนาญแก่ผู้สูงอายุ เมื่อเทียบสัดส่วนผู้สูงอายุกับคนวัยทำงานแล้วจะเท่ากับ 1 ต่อ 3 สมมติระบบบำนาญแบบกำหนดเงินบำนาญชัดเจน หรือ Defined Benefits System โดยให้เงินบำนาญที่ผู้สูงอายุได้รับเท่ากับ 300 บาทต่อเดือน ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องหาเงินจำนวน 600 บาทมาเพื่อจ่ายเงินบำนาญให้กับผู้สูงอายุจำนวน 2 คน นั่นหมายความว่ารัฐบาลจะต้องเรียกเก็บเงินสมทบจากคนวัยทำงาน 6 คน ๆ ละ 100 บาท สมมติว่าในอนาคตเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรใหม่ คนวัยทำงาน 6 คนในปัจจุบันกลายเป็นผู้สูงอายุ โดยที่มีคนวัยทำงานซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่เกิดมา กำหนดให้มีจำนวน 9 คน ดังนั้น สัดส่วนผู้สูงอายุกับคนวัยทำงานแล้วจะเท่ากับ 1 ต่อ 1.5 หากรัฐบาลต้องการให้เงินบำนาญที่ผู้สูงอายุได้รับเท่ากับ 300 บาทต่อเดือน ซึ่งทำให้รัฐบาลต้องหาเงินมารวมทั้งหมดเป็นเงิน 1,800 บาท เนื่องจากมีผู้สูงอายุเพิ่มเป็น 3 เท่า ดังนั้นรัฐบาลต้องเรียกเก็บเงินสมทบจากคนวัยทำงาน 9 คน ๆ ละ 200 บาท จำนวนเงินดังกล่าวจะมากกว่าคนวัยทำงานรุ่นก่อนหน้าซึ่งจ่ายเงินสมทบเพียงคนละ 100 บาท จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่าการใช้ระบบบำนาญแบบ

Pay-As-You-Go (PAYG) เมื่อสัดส่วนผู้สูงอายุกับคนวัยทำงานเพิ่มสูงขึ้นหรือสังคมเปลี่ยนเข้าสู่สังคมชราภาพ ภาระของคนวัยทำงานเพื่อสนับสนุนเงินบำนาญของผู้สูงอายุจะมากขึ้น

รูปภาพที่ 2.1 แสดงระบบบำนาญแบบ Pay-As-You-Go (PAYG)

ขณะที่ระบบบำนาญแบบสะสมทรัพย์ หรือ Funded System นั้นจะเป็นระบบบำนาญที่รัฐบาลบังคับให้ประชาชนออมเงินในช่วงวัยทำงาน เมื่อเจ้าตัวเกษียณอายุการทำงาน รัฐบาลจะนำเงินออมพร้อมกับผลตอบแทนที่ได้มาจ่ายเป็นเงินบำนาญ ดังรูปภาพที่ 2.2 หากกล่าวว่าระบบ Pay-As-You-Go (PAYG) จะเน้นหลักการช่วยเหลือกันระหว่างรุ่นแล้ว ระบบบำนาญแบบ Funded System จะเป็นระบบที่เน้นการบังคับออมส่วนบุคคลเป็นสำคัญ ดังนั้นระบบบำนาญแบบนี้จึงเรียกว่าระบบบำนาญแบบสะสมทรัพย์ ข้อดีของระบบนี้คือ ไม่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และไม่ก่อให้เกิดปัญหาความแตกต่างกันระหว่างรุ่นในการแบกรับภาระดูแลผู้สูงอายุ แต่ข้อด้อยก็มี อาทิเช่น อาจจะประสบปัญหาความเสี่ยงในการบริหารจัดการเงินออม อีกทั้งเงินเพื่ออาจจะทำให้เงินบำนาญที่จะได้รับยามชราภาพมีมูลค่าน้อยลง จนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตได้ นอกจากนั้นแล้วถ้าการเริ่มต้นระบบบำนาญของประเทศโดยใช้ระบบนี้ จะก่อให้เกิดปัญหา คือจะมีผู้ที่ออมเงินไม่ทันขึ้นในสังคม

รูปภาพที่ 2.2 แสดง ระบบบำนาญแบบสะสมทรัพย์

เมื่อพิจารณาสิทธิประโยชน์ด้านเงินบำนาญของกองทุนสวัสดิการชุมชน พบว่าระบบการเก็บเงินค่าธรรมเนียมนีละ 200 บาท และระเบียบการจ่ายเงินบำนาญที่จะรับได้ก็ต่อเมื่อเป็นสมาชิกนานกว่า 10 ปีขึ้นไป และมีอายุ 60 ปีขึ้นไป กฎกติกาที่ว่าสมาชิกจะต้องจ่ายเงินค่าธรรมเนียมนีสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนติดต่อกันอย่างน้อย 10 ปีนั้นสะท้อนให้เห็นว่าถึงลักษณะของระบบบำนาญแบบสะสมทรัพย์ แต่ลักษณะของการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนว่าด้วยลักษณะของสิทธิประโยชน์จากกองทุนที่ได้มากกว่าเงินบำนาญ ในแง่นั้นระบบบำนาญของกองทุนสวัสดิการชุมชนจะมีคุณสมบัติของระบบบำนาญ Pay-As-You-Go (PAYG) เนื่องจากกองทุนสวัสดิการชุมชนมีลักษณะของทั้งระบบบำนาญแบบ Pay-As-You-Go (PAYG) และแบบสะสมทรัพย์อยู่ร่วมกัน จึงอาจจะเรียกระบบของกองทุนสวัสดิการชุมชน ว่า “ระบบบำนาญแบบกึ่งสะสมทรัพย์ หรือ Partially Funded System” ก็ได้

12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรเมศม์ สุวรรณระดา (2550) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการแบ่งงานกันทำระหว่างภาคประชาชน ภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกองทุนสวัสดิการภาคประชาชนจังหวัดสงขลา เพื่อต้องการทราบถึง 1) สถานการณ์การเงินของกองทุนสัจจะออมทรัพย์ในปัจจุบันและอนาคตเป็นอย่างไร 2) กองทุนมีความเสี่ยงหรือมีความยั่งยืนทางการเงินหรือไม่ 3) ภาครัฐในระดับต่าง ๆ ควรจะมีบทบาทต่อกองทุนอย่างไร และ 4) รูปแบบการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุของกลุ่มออมทรัพย์ชุมชนจะเข้ามามีบทบาทในการสร้างหลักประกันด้านรายได้ที่ภาครัฐครอบคลุมไม่ถึงได้หรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า จากผลการประมาณการสถานะ

ทางการเงินในระยะยาวของกลุ่มสัจจะรายวันละ 1 บาท จังหวัดสงขลา เมื่อถึงปี พ.ศ. 2565 รายจ่ายสำหรับเงินบำนาญจะมากกว่ารายรับของสมาชิกสัจจะที่มีอยู่ ในขณะเดียวกัน เงินบำนาญนั้นจะมากขึ้นเรื่อย ๆ หากพิจารณาภาระหนี้ที่เกิดจากสมาชิกกองทุนปัจจุบันพบว่าในช่วงแรกกองทุนยังไม่แบงภาระหนี้ แต่หนี้ดังกล่าวจะมากขึ้นหลังจากเริ่มจ่ายเงินบำนาญเช่นเดียวกัน หากพิจารณาภาระหนี้จนถึงปี พ.ศ. 2570 ต่อจำนวนสมาชิกของแต่ละกลุ่ม เห็นได้ว่ากลุ่มที่มีอายุเกิน 45 ปีในปัจจุบันมากกว่า จะทำให้ภาระหนี้ต่อสมาชิกสูง และหากแต่ละกลุ่มนั้นลดจำนวนเงินบำนาญลงครึ่งหนึ่ง จะทำให้ภาระหนี้ผูกพันจนถึงปี พ.ศ. 2570 ลงประมาณร้อยละ 60 แต่ถ้าหากปรับเงินบำนาญออกไปจากสิทธิประโยชน์ จะทำให้กองทุนปลอดจากภาระหนี้ กล่าวคือ แต่ละกลุ่มยังมีเงินกองทุนเหลือสำหรับจ่ายสวัสดิการอื่น ๆ ต่อไป

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยยังได้เสนอแนวทางในการปฏิรูปกองทุนสวัสดิการชุมชนภาคประชาชนในอนาคตดังนี้คือ 1) ระดับพื้นที่ของกองทุนสวัสดิการภาคประชาชนควรใหญ่กว่าชุมชนหรือตำบล 2) การปรับความสอดคล้องและสมดุลระหว่างเงินสัจจะหรือเงินออมกับสิทธิประโยชน์ 3) การแยกส่วนระหว่างกองทุนบำนาญและเงินสวัสดิการประเภทอื่น 4) การมีส่วนร่วมของรัฐบาลกับตำแหน่งของกองทุนภาคประชาชน และ 5) บทบาทของรัฐบาลกับการสนับสนุนการดำเนินการของกองทุนสวัสดิการภาคประชาชน

Alan D Viard (2545) ได้ทำการศึกษาฐานะทางการเงินของกองทุนบำนาญแบบ Pay-As-You-Go (ระบบบำนาญแบบที่ผู้รับบำนาญมีส่วนร่วมจ่ายเงินสมทบประเภทหนึ่ง) และสถานการณ์ของโครงสร้างประชากรของประเทศอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า กองทุนจะมีเงินสะสมลดลงและค่าจะมีติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date) ลงไปเรื่อยๆ เนื่องจากปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ดังนี้

อัตราส่วนโครงสร้างผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปี ขึ้นไป เพิ่มขึ้นจาก 50 ปีก่อนและการคาดการณ์ในอนาคตพบว่าอัตราดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งให้เห็นถึงภาระที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้สูงอายุอย่างหลีกเลี่ยงมิได้

อัตราการเกิด ในอนาคตจะลดลงดังนั้นในอนาคตคนวัยทำงานแต่ละคนต้องแบกรับภาระในจำนวนที่มากขึ้น

อัตราการเสียชีวิต พบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 จะมีอายุยืนมากขึ้น มีผลทำให้ผลตอบแทนโดยเฉลี่ยของผู้รับเงินบำนาญลดลงอันเนื่องมาจากมีจำนวนคนรับเงินบำนาญมากขึ้น อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการส่งทอดภาระหนี้สินจากกลุ่มผู้สูงอายุไปยังกลุ่มอายุน้อยรุ่นหลัง ๆ ซึ่งทางกองทุนและภาครัฐจำเป็นต้องหาแนวทางเพื่อลดภาระของกลุ่มคนรุ่นหลังต่อไป รวมถึงการเปลี่ยนกฎหมายและระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในอนาคตด้วย

Maria del Carmen Boado-Penas, Salvador Valdes-Prieto และ Carlos Vidal-Melia' (2551) ได้ทำการศึกษาตัวชี้วัดการดำรงอยู่ของกองทุนบำนาญโดยไม่เกิดภาวะล้มละลายของกองทุนบำนาญที่มีระบบบำนาญแบบ Pay-As-You-Go (ระบบบำนาญแบบที่ผู้รับบำนาญมีส่วนร่วมจ่ายเงินสมทบประเภทหนึ่ง) ของประเทศสเปน และ สวีเดน โดยใช้วิธี Actuarial Balance (ผลต่างระหว่างรายได้ที่กองทุนบำนาญจะได้รับทั้งหมดกับรายจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งหมดในช่วงระยะเวลาที่สนใจ) พบว่า ถ้าหากรัฐบาลสเปนไม่มีการเปลี่ยนแปลงระเบียบข้อบังคับของกองทุนบำนาญ ประเทศสเปนจะมีอัตราการล้มละลาย (Insolvency Rate) เท่ากับ 31.4% และในส่วนของการเปรียบเทียบสถานะทางการเงินของกองทุนบำนาญประเทศสเปนติดต่อกันตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2544-2549 นั้นแสดงให้เห็นถึงระดับการล้มละลายที่เพิ่มมากขึ้นตลอดเวลา ถึงแม้ระดับรายได้ของกองทุนจะเพิ่มขึ้นตลอดก็ตาม อีกทั้งผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าหากต้องการให้สถานะทางการเงินของกองทุนบำนาญประเทศสเปนกลับมาสู่ภาวะปกติ ประการแรกที่ต้องทำคือกระตุ้นให้ผู้เสียภาษีชาวสเปนให้ความสำคัญต่อสถานะทางการเงินของกองทุนบำนาญเสียก่อน หากเกิดภาวะล้มละลายขึ้นกับกองทุนบำนาญประเทศสเปนสหภาพยุโรปอาจจะต้องเข้ามาสนับสนุนงบประมาณให้แก่กองทุน

Maria del Carmen Boado-Penas, Junichi Sakamoto และ Carlos Vidal-Melia' (2553) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแบบจำลองของ Actuarial Balance (ผลต่างระหว่างรายได้ที่กองทุนบำนาญจะได้รับทั้งหมดกับรายจ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งหมดในช่วงระยะเวลาที่สนใจ) ของกองทุนบำนาญที่มีระบบบำนาญแบบ Pay-As-You-Go (ระบบบำนาญแบบที่ผู้รับบำนาญมีส่วนร่วมจ่ายเงินสมทบประเภทหนึ่ง) ของประเทศสวีเดน อเมริกา และญี่ปุ่น ผลการศึกษาพบว่า 1) ความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือโดยการใช้รูปแบบ Actuarial Balance เกิดผลดีต่อการบริหารกองทุนบำนาญและส่งผลทำให้สมาชิกกองทุนบำนาญในแต่ละประเทศมีความมั่นใจต่อการบริหารกองทุน 2) การดำรงอยู่ของกองทุนบำนาญโดยไม่เกิดภาวะล้มละลาย พบว่า กองทุนบำนาญจำเป็นต้องแสดงสถานะทางการเงินตามแบบ Actuarial Balance ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนสนใจมากยิ่งขึ้นถึงพัฒนาการทางด้านสถานะทางการเงินของกองทุนฯ และเมื่อเป็นเช่นนั้นก็จะเป็นการง่ายที่จะนำเอามาตรการทางกฎหมายเพื่อสร้างเครื่องมือชี้วัดการดำรงอยู่ของกองทุนบำนาญ และการดำรงอยู่ของกองทุนบำนาญของประเทศอเมริกาโดยใช้ข้อมูลทางการเงินของกองทุนบำนาญ The US Old-Age And Survivors Insurance (OASI) พบว่า หากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกกองทุน OASI ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ กองทุนจะมีเงินสะสมเป็นศูนย์ (Trust Fund Exhaustion Date) ในปี อนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการ “การพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดพะเยา ระยะที่ 2” เป็นโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลต้นแบบ คือ ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ประกอบด้วย 2 กิจกรรม คือ การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงด้านสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก และการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก โดยวิธีดำเนินการวิจัยในแต่ละกิจกรรมเป็นดังนี้

1. การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาด

การวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพการสื่อสารการตลาด เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือการเก็บข้อมูลดังนี้

1.1 การจัดเวทีระดมความคิดเห็นและการลงมือปฏิบัติร่วมกัน

1.2 การจัดฝึกอบรมศักยภาพที่ชุมชนต้องการและจำเป็นต่อการพัฒนาบนพื้นฐานการตัดสินใจร่วมกัน

1.3 การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

1.4 การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2. ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. นักวิจัยสรุปแนวทางภาพรวมทางด้านการสื่อสารการตลาด

2. นักวิจัยประชุมชี้แจงความเป็นมาเป็นไปและแนวทางการทำวิจัยระยะที่สองกับคณะกรรมการกองทุน ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2554 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก

3. สังเกตการณ์การประชุมใหญ่ประจำปีของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก พร้อมแนะนำทีมวิจัยและโครงการวิจัย

4. นักวิจัยคืนข้อมูลด้านการสื่อสารในระยะที่ 1 และหารือ ตกลงร่วมกันในแนวทางการเก็บข้อมูลระยะที่ 2 ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 เวลา 13.00 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมคือ

คณะกรรมการชุดใหม่ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก จำนวน 15 คน

5. สสำรวจบริบทชุมชน โดยก่อนลงพื้นที่สำรวจบริบทชุมชน ทีมนักวิจัยได้จัดประชุมเตรียมความพร้อมร่วมกับผู้ช่วยวิจัยที่เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 13 คน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนและสามารถเก็บข้อมูลได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งประเด็นที่ต้องการสำรวจ คือ การสื่อสารของตำบลแม่สุกเป็นอย่างไรบ้าง ทั้งกรณีข้อมูลไหลเข้า ข้อมูลไหลออก และข้อมูลไหลเวียนภายในชุมชน โดยพิจารณาตามองค์ประกอบดังนี้

- ผู้ส่งสาร (Sender / Source) ใครบ้างเป็นผู้ส่งสาร แหล่งข่าวสารมาจากที่ใดบ้าง
- เนื้อหาข่าวสาร (Message) ข้อมูลข่าวสารที่สื่อถึงกันส่วนใหญ่เป็นเรื่องอะไรบ้าง

- ช่องทางการสื่อสาร (Channel) ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่ใช้มีอะไรบ้าง เช่น บ้ายประกาศ หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน สื่อบุคคล เป็นต้น และสื่อเหล่านั้นติดตั้ง/เผยแพร่อยู่ที่ใดบ้าง สภาพเป็นอย่างไร ได้รับความสนใจมากน้อยเพียงใด

- ผู้รับสาร (Receiver) ผู้รับสารหรือชาวบ้านได้รับข่าวสารต่างๆ สะดวกหรือไม่ มีความคิดเห็นอย่างไรกับสื่อ / สารที่มีอยู่ มีปัญหาอุปสรรคใดบ้างเกี่ยวกับการสื่อสารในชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจบริบทชุมชน ได้แก่ การเดินพบปะพูดคุย การสัมภาษณ์ การสังเกตจากสิ่งรอบตัว และการเงี่ยหูฟัง โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 4 วัน ได้แก่ วันที่ 24, 26 – 27 กุมภาพันธ์ และวันที่ 3 มีนาคม 2554

6. การค้นหาศักยภาพการสื่อสารของชุมชน โดยการสัมภาษณ์และซักชวนให้คนในชุมชนที่มีศักยภาพร่วมเป็นอาสาสมัครในการสร้างและผลิตสื่อ รวมทั้งเป็นผู้ส่งสารหลัก จำนวน 21 คน ประกอบด้วย

1. นายวิวัฒน์ ชาวดอน หมู่ที่ 1 ปราชญ์ชุมชน
2. นายสุข ไม้ขุน หมู่ที่ 1 หมอเมือง
3. นายศรวิรรณ อุทัย หมู่ที่ 1 ผู้นำชุมชน
4. นายพนัส พิณสุวรรณ หมู่ที่ 1 ผู้นำชุมชน
5. พระครูพิพิช วุฒิการ หมู่ที่ 2 ผู้นำจิตวิญญาณ
6. นายศิวกร ศิริคำน้อย หมู่ที่ 2 ศิลปิน นักแต่งเพลง
7. นายอ้าย พิณจ หมู่ที่ 2 ทำสื่อและของเล่นสร้างสรรค์
8. นายอดุลย์ พิณสุวรรณ หมู่ที่ 2 เขียนป้าย
9. นายถนิม พิณสุวรรณ หมู่ที่ 2 จักสาน ตัดตุ๊ก
10. นายธนากร ศิริคำน้อย หมู่ที่ 2 ภาพเขียนศิลปะร่วมสมัย

11. นายสมาน ศิริคำน้อย หมูที่ 3 ปราชญ์ชุมชน
12. นายหนึ่ง จันทร์ปา หมูที่ 4 ปราชญ์ชุมชน
13. นายเจษฎา หลวงภา หมูที่ 5 ศิลปิน โฆษก
14. นายเงิน เมืองใจ หมูที่ 6 ปราชญ์ชุมชน
15. นายมนตรี สีใจสุข หมูที่ 8 ศิลปิน นักแต่งเพลง
16. นายฉลอง เมืองใจ หมูที่ 8 นักร้อง
17. นายเหมย กันธิมา หมูที่ 9 ปราชญ์ชุมชน โฆษก ช่างตัดผม
18. นายคะนอง สิทธิวรการสกุล หมูที่ 9 ปราชญ์ชุมชน
19. นายเอี้ยง พินิจสุวรรณ หมูที่ 10 ปราชญ์ชุมชน
20. น้อยคุณ นักร้อง
21. ร้อยเอกชนม์เจริญ พระพาพงษ์ หมูที่ 10 นักจัดรายการวิทยุชุมชน

7. จัดเวทีคืนข้อมูลให้กับคณะกรรมการกองทุนฯ และอาสาสมัครคนผลิตสื่อในชุมชน เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554 เวลา 13.00 น. ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก เพื่อระดมความคิดเห็นในการร่วมออกแบบสารและเลือกสื่อตามศักยภาพของชุมชนตลอดจน การเสริมศักยภาพของชุมชน ให้กับอาสาสมัครและนักวิจัยชุมชน หลังจากการวิเคราะห์และเลือกสื่อที่จะใช้ในข้อ 3 โดยร่วมกันหารือถึงศักยภาพด้านการสื่อสารของกลุ่ม และพิจารณาประเด็นที่ต้องการเสริมศักยภาพ และกำหนดวิธีการ กิจกรรมในการเสริมศักยภาพ

8. วางแผนการผลิตสื่อจากสารที่ตกลงร่วมกันอันมีพื้นฐานมาจากการวิจัยระยะแรก โดยพิจารณาร่วมกันถึงสื่อที่ควรผลิตภายใต้ข้อจำกัดของชุมชน เช่นระยะเวลา ความเป็นไปได้ รวมถึงการร่วมวางแผนการผลิต กำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละสื่อ และการวางแผนการเผยแพร่สื่อ

9. การผลิตสื่อ โดยให้แต่ละกลุ่มที่รับผิดชอบจัดทำเนื้อหาและรูปแบบสื่อที่รับผิดชอบ หลังจากเสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงสื่อ พร้อมกับหารือถึงช่องทางการสื่อสารสองทางให้กับสมาชิกในชุมชนในระหว่างการผลิตสื่อ และหลังการรับสื่อไปแล้ว ในฐานะการเป็นผู้ส่งสารร่วมกัน

10. การเผยแพร่สื่อ ร่วมกันเผยแพร่สื่อตามที่ได้กำหนดแผนการไว้ โดยเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการติดตั้งหรือเผยแพร่สื่อร่วมกัน การประเมินผล เป็นการประเมินผลร่วมกันระหว่างนักวิจัย นักวิจัยชุมชนและอาสาสมัครกลุ่มผลิตสื่อชุมชน รวมถึงคนในชุมชน ในการประเมินผลตนเอง (จากผลงานที่ออกมา) การประเมินผลสื่อ การประเมินผลความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อตนเอง และชาวบ้านในชุมชน โดยมีผลการศึกษาระยะที่ 1 เป็นข้อมูลฐาน

11. การประเมินผลสื่อ โดยประเมินจากอาสาสมัครผลิตสื่อ คณะกรรมการกองทุน และนักวิจัยในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2554 โดยมีประเด็นในการประเมินได้แก่ กระบวนการผลิตสื่อร่วมกับนักวิจัย ความพึงพอใจในตัวสื่อความพึงพอใจในการเผยแพร่สื่อ ประสิทธิภาพของสื่อ และความต้องการเพิ่มเติม

12. จัดเวทีคืนข้อมูลทั้งหมดแก่คณะกรรมการกองทุน ในวันที่ 18 มกราคม 2555 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก

13. เข้าร่วมการประชุมประจำปีของกองทุนฯ ในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2555 เพื่อสังเกตการณ์การปฏิบัติงานและการสื่อสารของคณะกรรมการตลอดจนสังเกตพฤติกรรมการยอมรับจากสมาชิกกองทุนที่เข้าร่วมประชุมด้วย

3. การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงิน

3.1 การรวบรวมข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ของประชาชนตำบลแม่สุก

3.1.1 โดยการรวบรวมข้อมูลประชากรศาสตร์โดยใช้ฐานข้อมูลปฐมภูมิ ของข้อมูลความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) ที่จัดเก็บโดยองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก และข้อมูลจากการจัดเก็บของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่ดำเนินการจัดเก็บโดยอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานตำบลแม่สุก

3.1.2 คัดเลือกข้อมูลประชากรศาสตร์จากแหล่งข้อมูล ข้อที่ 2.1.1 เพื่อแล้วสร้างเป็นฐานข้อมูลที่จำเป็นต่อการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน

3.2 การเก็บข้อมูลสมาชิกกองทุน ณ ปี 2554 และย้อนหลังปีที่เริ่มจัดตั้งกองทุน

การรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อมูลสมาชิกกองทุนฯ จากเอกสารประกอบการสมัครสมาชิกกองทุน เอกสารการเบิกจ่ายสิทธิประโยชน์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลสมาชิกกองทุน แล้วสร้างเป็นฐานข้อมูลที่จำเป็นต่อการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน

3.3 การเก็บข้อมูลทางด้านพฤติกรรมสุขภาพ

3.3.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

– ประชากร คือ ประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลแม่สุกจำนวน 5,616 คน (ข้อมูล ปี 2554)

– กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเปิดตารางของเครชีและมอแกน จำนวนเท่ากับ 380 คน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะสุขภาพและการมีโรคประจำตัว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ซึ่งแบ่งออกเป็น พฤติกรรมการบริโภค พฤติกรรมการออกกำลังกายและสุขอนามัย พฤติกรรมด้านอุบัติเหตุและความปลอดภัย พฤติกรรมด้านสุขภาพกายและจิต ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

5 หมายความว่า การแสดงออกพฤติกรรมมากที่สุด

4 หมายความว่า การแสดงออกพฤติกรรมมาก

3 หมายความว่า การแสดงออกพฤติกรรมปานกลาง

2 หมายความว่า การแสดงออกพฤติกรรมน้อย

1 หมายความว่า การแสดงออกพฤติกรรมน้อยที่สุด

3.3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ คณะผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- ศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพ
- กำหนดขอบเขตของแบบสอบถามเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

- นำร่างแบบสอบถามทำการทดลองเก็บข้อมูลจำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach)

- ปรับแก้แบบสอบถามโดยเลือกข้อคำถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือระหว่าง 0.41 – 1.00 ซึ่งถือว่าข้อคำถามนั้นมีความเชื่อมั่นปานกลางจนถึงมากที่สุด แล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (No probability sampling) โดยลงพื้นที่เลือกเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยแบ่งออกเป็นหมู่บ้านละ 38 คน รวมทั้งสิ้น 10 หมู่บ้าน จำนวน 380 คน

3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

- แบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และภาวะสุขภาพและการมีโรคประจำตัว วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ

- แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น พฤติกรรมการบริโภค พฤติกรรมการออกกำลังกายและสุขอนามัย พฤติกรรมด้านอุบัติเหตุและความปลอดภัย พฤติกรรมด้านสุขภาพกายและจิต วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ โดยการแปลความหมาย มีเกณฑ์ดังนี้

- 4.21 – 5.00 หมายความว่า การแสดงออกพฤติกรรมมากที่สุด
- 3.41 – 4.20 หมายความว่า การแสดงออกพฤติกรรมมาก
- 2.61 – 3.40 หมายความว่า การแสดงออกพฤติกรรมปานกลาง
- 1.81 – 2.60 หมายความว่า การแสดงออกพฤติกรรมน้อย
- 1.00 – 1.80 หมายความว่า การแสดงออกพฤติกรรมน้อยที่สุด

3.4 การวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน

ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกนั้น แบ่งการวิเคราะห์เพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลโดยแบ่งเป็น 5 ประเด็น ดังนี้

1. พิจารณาความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวเมื่อรับสมาชิกเพิ่มได้ตามที่กำหนดไว้

1.1 นำจำนวนสมาชิกที่รับเข้าเพิ่มในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นผลที่ได้หลังจากมีการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วม พยากรณ์หาปีที่เงินสะสมของกองทุนฯ มีค่าติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

1.2 เปรียบเทียบผลของการพยากรณ์ ก่อนและหลังการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วม โดยพิจารณาเฉพาะด้านความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯ

2. พิจารณาความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวตามแนวทางของกองทุนฯ

2.1 ลดสิทธิการเข้าพักโรงพยาบาลจาก 20 วัน เป็น 10 วัน โดยคงจำนวนเงินชดเชยการพักโรงพยาบาล 100 บาทเท่าเดิม

2.2 พิจารณาฐานข้อมูลทั่วไปของสมาชิกในด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต เพื่อพิจารณาแนวทางการร่วมมือกับบริษัทประกันชีวิตช่วยเหลือกองทุนฯ ในด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิต

4. พิจารณาแนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯ ตามแนวทางผู้วิจัย

5. พิจารณาปัจจัยและบริบทของชุมชน และสถานะทางการเงินของกองทุนฯ ในระยะยาว เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการจัดให้มีบำนาญภาคประชาชนขึ้นมา

4. ข้อตกลงในการวิจัย

1. ค่าธรรมเนียมสมาชิกรายละ 200 บาท
2. เงินสมทบจากรัฐบาลเข้ากองทุนสวัสดิการชุมชนรายละ 200 บาทตามจำนวนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีอยู่จริงและต้องมีการอายุการเป็นสมาชิกแล้วไม่ต่ำกว่า 1 ปี หลังจากนั้นสมทบต่อเนื่อง 3 ปี ในปีี่ 4 เป็นต้นไปรัฐบาลจะสมทบเงินให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชนปีละ 100,000 บาท
3. อปท. อุดหนุนงบประมาณเข้ากองทุนสวัสดิการชุมชนปีละ 100,000 บาท
4. การคิดค่าใช้จ่ายของแต่ละกองทุนคิดปีที่ก่อตั้งจนถึงปี พ.ศ. 2554
5. การพยากรณ์ค่าใช้จ่าย ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – พ.ศ. 2600 พยากรณ์โดยใช้ข้อมูลในการคำนวณรายจ่ายได้แก่
 - 5.1 จำนวนสมาชิกคงเหลือแต่ละปี
 - 5.2 การพยากรณ์อัตราจำนวนคนเกิด คนป่วย จำนวนวันในการเข้ารับการรักษาพยาบาล จำนวนคนเสียชีวิตโดยเฉลี่ยตลอดช่วงเวลาของข้อมูลที่ได้ของประชาชนของสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ ใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2554
6. การคำนวณเงินคงเหลือคำนวณโดยการนำรายรับของแต่ละปีที่พิจารณาทั้งที่เกิดขึ้นจริงและพยากรณ์หักรายจ่ายของปีนั้น หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า Actuarial Balance เพื่อพิจารณาสถานะทางการเงินโดยเฉพาะเมื่อเงินคงเหลือมีค่าติดลบ (Trust Fund Exhaustion)
7. การคำนวณเงินสะสมคำนวณโดยนำเอาเงินคงเหลือของปีนั้น รวมกับ เงินสะสมของปีก่อนหน้า เพื่อหาปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชน มีค่าเป็นศูนย์ หรือติดลบ

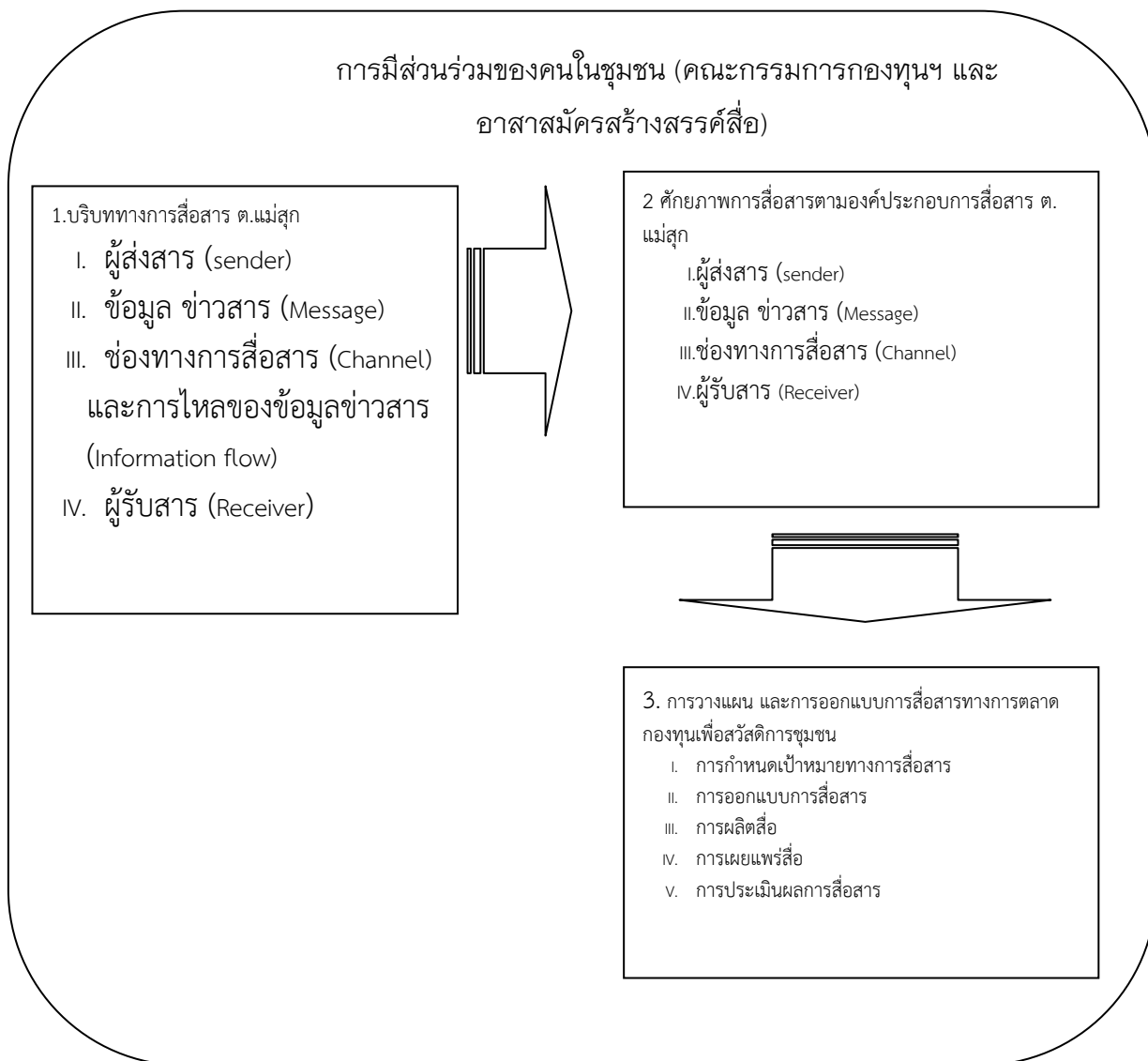
บทที่ 4

การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก

โครงการ “การพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดพะเยา ระยะที่ 2” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อนำแนวทางการสื่อสารการตลาดของกองทุนสวัสดิการชุมชนแบบมีส่วนร่วมไปสู่การปฏิบัติจริงในชุมชน และเพื่อจัดระบบบริหารจัดการข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกอย่างเป็นระบบ

การศึกษานี้ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 2 กิจกรรม คือ 1) การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงด้านสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก และ 2) การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ซึ่งแต่ละกิจกรรม ทีมนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยพะเยา ร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่นและคนในท้องถิ่น ได้ร่วมกันประชุมหารือเพื่อวางแผน กำหนดกิจกรรมต่างๆ และดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ดังนั้น การรายงานผลการศึกษาในบทที่ 4 ขอนำเสนอในส่วนการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อความมั่นคงด้านสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ตามลำดับตามแผนภาพ 4-1

แผนภาพที่ 4- 1 แสดงลำดับการอธิบายเนื้อหาการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก

1. บริบททางการสื่อสารของชุมชน

1. ผู้ส่งสาร (Sender)

จากการลงพื้นที่สำรวจชุมชน พบว่า ผู้ส่งสารส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มผู้นำของชุมชนที่สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผู้นำชุมชน ที่เกิดขึ้นจากอำนาจหน้าที่ โดยเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐอย่างเป็นทางการ คือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที อสม. เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ผู้ส่งสารกลุ่มนี้ ทิศทางการสื่อสารใช้ลักษณะจากบนลงล่าง หรือการสื่อสารทางเดียว (one-way communication) ผ่านช่องทางที่เป็นทางการ เช่นการติดป้ายประกาศ การประชุมประจำตำบล หรือการแจ้งผ่านไปยังผู้ใหญ่บ้านเพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับลูกบ้านต่อไป

“ถ้าเป็นข่าวจากหน่วยราชการต่างๆ เช่น อบต. อำเภอ และจังหวัด ส่วนมากก็พ่อหลวงบ้านและผู้ช่วยฯ ไปประชุมมา” (ชาวบ้าน หมู่ที่ 10, สัมภาษณ์, 2554)

“อสม. จะมาให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคต่างๆ รวมทั้งให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานีนามัย และโรงพยาบาล เช่น การรณรงค์กำจัดลูกน้ำยุงลาย ป้องกันไข้เลือดออก” (ชาวบ้าน หมู่ที่ 1, สัมภาษณ์, 2554)

ส่วนที่มาของสาร ส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องราวจากภายนอกชุมชนเข้าสู่ชุมชน ส่วนใหญ่นี้อาสาสมัครมักเป็นนโยบาย ระเบียบข้อบังคับ เรื่องรำนารัฐต่างๆ ที่มาจากหน่วยงานของรัฐทั้งระดับประเทศ ระดับจังหวัด หรืออำเภอ เป็นต้น

2. ผู้นำชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ เกิดขึ้นตามความเชื่อถือศรัทธาของคนในชุมชนทั้งมีการแต่งตั้งจากคนในชุมชน เช่นคณะกรรมการกองทุนฯ ประธานเครือข่ายด้านต่างๆ เช่น เครือข่ายหมอดิน ประธานกลุ่มผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มเยาวชน นักจัดรายการวิทยุชุมชน และไม่มีการแต่งตั้งแต่เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ ความเคารพ นับถือ เช่นปราชญ์ท้องถิ่นในด้านต่างๆ เช่นหัตถกรรม ช่างเขียน ศิลปินพื้นบ้าน โฆษกประจำหมู่บ้านหรืองานวัด ครู พระภิกษุ และคนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้าน ผู้ส่งสารกลุ่มนี้ ทิศทางการสื่อสารเน้นการสื่อสารสองทาง (two-way communication) แต่ผสมผสานระหว่างการสื่อสารจากบนลงล่าง และการสื่อสารแนบระนาบที่มีเป้าหมายเพื่อปรึกษาหารือหรือขอฉันทามติร่วมกัน ช่องทางที่ใช้บ่อยคือการประชุมปรึกษาหารือภายในกลุ่ม หรือผ่านช่องทางสื่อกิจกรรมต่างๆ เช่นงานบุญ งานศพ เป็นต้น

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ผู้ส่งสารในตำบลแม่สุก มีสองกลุ่มใหญ่ มีการแบ่งแยกหน้าที่ในการส่งสารตามลักษณะที่มาและเนื้อหาสาร เช่น หากเป็นเรื่องราวภายนอกชุมชนและมีเนื้อหาเกี่ยวกับภายนอก

ผู้ส่งสารมักใช้ผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เป็นทางการและมีความเกี่ยวข้องกับที่มาของสารนั้น แต่หากเป็นเรื่องราวที่มาจากชุมชนแล้วมักใช้ผู้ส่งสารที่ได้รับการยอมรับ หรือเคารพนับถือจากคนในชุมชนในการสื่อสารมากกว่า

II. ข้อมูลข่าวสาร (Message)

จากที่กล่าวมาข้างต้นในหัวข้อผู้ส่งสาร หากศึกษาสาร หรือข้อมูลข่าวสารของ ต.แม่สุก สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะตามแหล่งที่มา 2 ประเภท คือ

1. สารหรือข้อมูลข่าวสารที่มาจากภายนอกชุมชนเข้าสู่ภายในชุมชนส่วนใหญ่มักเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบาย เจื่อนไข กติกา ระเบียบ ที่มาจากหน่วยงานรัฐในระดับต่างๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร เช่นการปลูกหอม กระเทียม การปลูกยางพารา ราคาพืชผลทางการเกษตรเช่นลิ้นจี่ ลำไย เป็นต้น การแก้ไขโรคระบาด เช่นเพลี้ยกระโดดในนาข้าว ราคาปุ๋ย หรือข่าวสารเกี่ยวกับสถาบันทางการเงินของรัฐ เช่น ธกส. (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ของคน ต.แม่สุกยังทำการเกษตร นอกจากนั้นสาร ยังเกี่ยวข้องกับสุขภาพ ที่มาจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลผ่าน อสม. กิจกรรมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบลรับงบประมาณสนับสนุนจากภายนอก เช่น กิจกรรมชุมชนส่งเสริมสุขภาพ ตามโครงการของ สสส. เป็นต้น

“ถ้าเป็นทางโรงพยาบาลหรืออนามัย พวก อสม.ก็จะเป็นคนมาชี้แจงให้ความรู้ และช่วยแนะนำวิธีป้องกันโรค มีมาแจกทรายไล่ยุงด้วย (ทรายอะเบทกำจัดยุงลาย)” (ชาวบ้านหมู่ 8, สัมภาษณ์, 2554)

สารหรือข้อมูลข่าวสารตามที่กล่าวไปข้างต้น เป็นเรื่องราวที่ส่งผลกระทบโดยตรงกับชาวบ้าน อีกทั้งยังเป็นเรื่องสิทธิ หรือผลประโยชน์ของคนในชุมชน จึงทำให้สาร หรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้รับความสนใจจากคนตำบลแม่สุก

“ถ้าเราไม่มาลงชื่อ(ตามที่อยู่ใหญ่บ้านประกาศแจ้ง(นักวิจัย) เราก็จะเสียผลประโยชน์ของเรา เพราะสวนลิ้นจี่ก็เกิดความเสียหายเยอะเหมือนกัน” (สัมภาษณ์ชาวบ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลแม่ใจ เล่าให้ทีมนักวิจัยฟังเกี่ยวกับข่าวการประกันราคาลิ้นจี่และการจ่ายค่าชดเชยความเสียหาย)

2. สารหรือข้อมูลข่าวสารที่มาจากภายในชุมชน เนื้อหาสารมักเกี่ยวกับ กิจกรรมความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นภายในชุมชน เช่นงานศพ งานบุญ กิจกรรมประเพณีของตำบล เช่นการใช้รถแห่ประกาศการเชิญชวนให้สมาชิกกองทุนสวัสดิการฯ เข้าร่วมประชุมสามัญประจำปี การประกาศเสียงตามสาย หรือปากต่อปากในเรื่องการจัดงานปอยหลวงประจำปี ประเพณีเลี้ยงผีประจำปี ที่ผู้ส่งสารจะเป็นผู้นำทางธรรมชาติ หรือผู้ที่เชี่ยวชาญในประเพณี หรือกิจกรรม

นั้น ๆ เป็นผู้สื่อสาร จากนั้นชาวบ้านก็จะมีการพูดคุยแบบปากต่อปากขยายเนื้อหาไปยังกลุ่มคนอื่น ๆ ในชุมชนมากขึ้น

เนื้อหาสารดังกล่าว เป็นเนื้อหาที่ชุมชนสร้างขึ้นเอง มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต และความรู้สึกเป็นเจ้าของประเด็นโดยตรง อีกทั้งผู้ส่งสารยังมีความใกล้ชิดกับคนในชุมชน และการใช้วิธีการสื่อสารแบบปากต่อปากยิ่งทำให้การเผยแพร่ข่าวสารเข้าถึงชาวบ้านอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันเนื้อหาที่เป็นเรื่องราวของชุมชนทำให้คนในชุมชนให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในกิจกรรมหรืองานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานบุญประจำปี หรืองานศพ ที่ถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญหรืองาน “หน้าหมู่” ที่คนในตำบลต้องสละเวลาไปร่วมกิจกรรม

III. ช่องทางการสื่อสาร หรือสื่อ (Channel/Media)

ช่องทางการสื่อสารของตำบลแม่สุก จากการศึกษา สามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ 1) สื่อบุคคล 2) สื่อกระจายเสียง 3) สื่อพื้นที่ สื่อประเพณี/กิจกรรม และ 4) สื่อสิ่งพิมพ์/ป้ายประกาศ

1. สื่อบุคคล

จากการลงพื้นที่สำรวจชุมชน พบว่า ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่ใช้ในการสื่อสารของชุมชนตำบลแม่สุกมีหลากหลาย แต่สื่อบุคคล ซึ่งได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้นำทางความคิด ผู้นำจิตวิญญาณ รวมทั้งการสื่อสารแบบปากต่อปาก เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สื่อบุคคลเป็นสื่อที่เข้าถึงคนในชุมชนได้อย่างกว้างขวางและสามารถสื่อให้คนในชุมชนเข้าใจในข้อมูลต่างๆ ได้มากกว่าสื่อประเภทอื่น อีกทั้งเป็นสื่อที่ได้รับความไว้วางใจจากคนในชุมชน เป็นสื่อที่เข้าถึงคนในชุมชนได้ทุกระดับ

“ถ้ามีเรื่องเดือดร้อนจะไปบอกผู้ใหญ่บ้านให้เข้ามาช่วยเหลือดูแล” (ชาวบ้าน หมู่ที่ 6, สัมภาษณ์, 2554)

“ราคาข้าวตกต่ำ ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้แจ้งข้อมูลข่าวสาร ชาวบ้านต้องแจ้งกันเอง” (ชาวบ้าน, สัมภาษณ์, 2554)

2. สื่อกระจายเสียง

จากการลงพื้นที่สำรวจชุมชน พบว่า สื่อกระจายเสียงเป็นอีกสื่อหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในชุมชนตำบลแม่สุก ได้แก่ หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน รถแห่ เป็นต้น

“ได้ยินจากหอกระจาย เสียงดังมาก ได้ยินชัดเจน เพราะอยู่ใกล้บ้าน” (ชาวบ้าน หมู่ที่ 6, สัมภาษณ์, 2554)

“แต่บางครั้งมีปัญหา เวลาฟังข่าวอยู่ แล้วมีรถวิ่งผ่าน ทำให้ฟังไม่รู้เรื่อง บางทีทางส่วนกลางส่งข่าวสารมา 4 เมตร พอมาถึง เหลือข่าวสารเมตรเดียว” (ชาวบ้าน หมู่ที่ 2, สัมภาษณ์, 2554)

3. สื่อประเพณี สื่อพื้นที่ สื่อกิจกรรม

พื้นที่ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ มีประเพณีท้องถิ่นที่ดังมา อาทิ งานปอยหลวงในโอกาสต่างๆ เป็นงานบุญที่เป็นศูนย์รวมคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี คนในชุมชนมีความศรัทธาและความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการอนุรักษ์ประเพณีอันดีงามไว้ เห็นได้จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ในงานปอยหลวง เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2554 ณ วัดปันเจิง หมู่ที่ 7 พบว่า คนในพื้นที่ตำบลแม่สุกส่วนใหญ่มาร่วมงานบุญดังกล่าวอย่างพร้อมเพรียง และทำหน้าที่ต้อนรับผู้มาเยือนอย่างอบอุ่น

“ถ้าลงจากศาลาวัดไปหาของกิน ก็จะทำให้ศาลาโล่ง ไม่มีใครคอยต้อนรับคนที่มาถวายผ้าป่า” (ชาวบ้าน, สัมภาษณ์, 2554)

นอกจากสื่อประเพณีดังกล่าวแล้ว สื่อกิจกรรมอื่นๆ เช่น งานศพ เป็นกิจกรรมที่คนในชุมชนได้แสดงความมีน้ำใจและร่วมช่วยงานกันเป็นจำนวนมาก และการประชุมประจำเดือนของแต่ละหมู่บ้านเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากเช่นกัน รวมถึงกิจกรรมร่วมนวดนวดในแต่ละหมู่บ้านยังคงเป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจของคนในชุมชน

4. สื่อสิ่งพิมพ์ /ป้ายประกาศ

สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ในหมู่บ้าน เป็นสื่อที่มีความถาวร คงทน และสามารถอ่านซ้ำเพื่อเตือนความจำหรือทบทวนข้อมูลได้ตลอดเวลา เช่น ป้ายประกาศ โปสเตอร์ ซึ่งส่วนใหญ่จะติดเผยแพร่ที่ศาลาอเนกประสงค์ประจำหมู่บ้าน

IV. ผู้รับสาร (Receiver)

ผู้รับสารหรือคนในชุมชนมีต้นทุนทางสังคมสูง คือความสัมพันธ์ที่มีลักษณะเป็นพี่เป็นน้อง มีความกลมเกลียวในการทำกิจกรรมร่วมกัน และมักไม่ค่อยมีประเด็นขัดแย้ง โดยช่องทางที่ผู้รับสารสนใจและรับสารได้ดีคือ สื่อกระจายเสียง (การรับฟัง) มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ (การอ่าน) และจะสนใจและจดจำสารที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าสารอื่นๆ เมื่อผู้รับสารเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับสารจะเลือกใช้วิธีการสอบถามจากเพื่อนบ้าน หรือผู้ใหญ่บ้าน

2. ศักยภาพทางการสื่อสารของชุมชน

จากการวิเคราะห์ศักยภาพดังกล่าว ที่ประชุมได้ร่วมกันหารือได้แสดงความคิดเห็นในการใช้ศักยภาพในบริบททางการสื่อสารในด้านต่างๆ ตามลำดับดังนี้

1. ผู้ส่งสาร (Sender)

จากการศึกษาบริบทชุมชนพบว่า ผู้ส่งสารหลักของชุมชน คือ ผู้นำชุมชน ทั้งผู้นำโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน องค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน เป็นต้น และผู้นำทางความคิด / ผู้นำจิตวิญญาณ เป็นผู้ส่งสารที่มีศักยภาพสูง อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาความสำเร็จในการสื่อสารได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า ผู้ส่งสารกลุ่มดังกล่าวยังไม่สามารถสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์อย่างครบถ้วน บางครั้งอาจทำให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจผิดหรือเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือพลาดการรับรู้ในบางข่าวสาร เห็นได้จาก คนในชุมชนบางคนไม่สามารถฟังเสียงพูดประกาศจากหอกระจายข่าวได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ อาจเกิดจากการพูดเร็วเกินไป ขาดวรรคตอนของประโยค และขาดทักษะในการจัดเรียงลำดับของข่าวสาร

จากการวิเคราะห์ศักยภาพดังกล่าว คณะกรรมการฯ ต่างเห็นว่าผู้นำชุมชนและคณะกรรมการกองทุนฯ เป็นสื่อบุคคลอันดับแรกที่มีความสำคัญในการส่งสารไปยังคนในชุมชน แต่บางคนยังคงขาดทักษะการสื่อสารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ขาดทักษะการสื่อสารแบบโน้มน้าวใจ ขาดทักษะการสื่อสารในกลุ่มผู้รับสารที่มีความแตกต่าง ดังนั้น ที่ประชุมจึงได้เสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. กำหนดโครงการพัฒนาทักษะการสื่อสารให้แก่คณะกรรมการกองทุนฯ ในแผนการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุนฯ

2. การจัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในคณะกรรมการกองทุนฯ เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนฯ ซึ่งเป็นคณะกรรมการชุดใหม่ ได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและขั้นตอนต่างๆ ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมากขึ้น เช่น ขั้นตอนการรับสมัคร กฎระเบียบบางข้อ เป็นต้น

3. ร่วมกับทีมนักวิจัยของมหาวิทยาลัยพะเยาจัดโครงการฝึกอบรมทักษะการสื่อสารให้แก่คณะกรรมการกองทุนฯ ผู้นำชุมชน และอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัยฯ โดยกำหนดจัดในวันที่ 25 เมษายน 2554

2. สาร (Message)

จากผลการศึกษาของโครงการพัฒนาความมั่นคงของกองทุนสวัสดิการชุมชนจังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นโครงการวิจัยระยะที่ 1 (มนตรา พงษ์นิล และคณะ, 2553) พบว่า สารของกองทุนสวัสดิการชุมชนยังไม่ชัดเจน คำว่า “กองทุนสวัสดิการชุมชน” ยังไม่อยู่ในการรับรู้จดจำของคน

ในชุมชน และเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนต่อวัตถุประสงค์หรือปรัชญาของกองทุนสวัสดิการชุมชน นั่นคือ คนส่วนใหญ่มองเห็นเพียงการได้รับผลประโยชน์เมื่อยามเจ็บป่วยนอนโรงพยาบาล หรือกรณีเสียชีวิต หรือคลอดบุตร เท่านั้น แต่คนส่วนใหญ่ไม่รับรู้ถึงปรัชญาของกองทุนฯ ที่ก่อตั้งโดยคนในชุมชนเพื่อช่วยเหลือคนในชุมชนด้วยกัน

การประชุมหารือระหว่างทีมนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยพะเยา ร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่นและคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ได้ข้อสรุปจากคณะกรรมการกองทุนฯ ว่ากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกขอเปลี่ยนแปลงชื่อในการสื่อสารกับคนในชุมชน จากเดิม “กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก” ซึ่งหลายคนอาจเข้าใจผิดว่า มีลักษณะเหมือนการทำประกันชีวิต ไปเป็น “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก” เพื่อสร้างสารใหม่ที่สื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาของการก่อตั้งกองทุนฯ นั่นคือ ใช้คำว่า “บุญ” เป็นสัญลักษณ์แทนความหมายของปรัชญากองทุนฯ สื่อแทนการร่วมด้วยช่วยกันของคนในชุมชน โดยคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกได้ประกาศให้สมาชิกได้ทราบโดยทั่วกัน ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนชื่อดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนเฉพาะการรับรู้ของคนในชุมชนเท่านั้น ชื่อที่ปรากฏในเอกสารทางราชการยังคงเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกเช่นเดิม

อย่างไรก็ตาม ชุดคำอธิบาย “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก” ยังคงมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน รับรู้หรือเข้าใจกันคนละมิติ คนละมุมมอง ทำให้ผู้ส่งสารไม่สามารถสื่อไปยังผู้รับสารหรือคนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการจัดเวทีคืนข้อมูลครั้งแรกให้แก่คณะกรรมการกองทุนฯ และการประชุมร่วมกับผู้นำชุมชนซึ่งเป็นอาสาสมัครของโครงการวิจัย เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554 ที่ประชุมได้ร่วมกันเสนอคำอธิบายและขยายความภาพของ “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก” ดังนี้

1. บุญเพื่อช่วยคนชุมชน โดยการช่วยเหลือกันและกันของคนในชุมชน
2. บุญเพื่อช่วยเหลือลูกหลาน
3. บุญเพื่อช่วยดูแลตนเอง
4. บุญ คือ ความสมหวัง ความสว่างไสว ได้ประโยชน์กว้างขวางออกไป
5. ทำบุญชาตินี้ก็ได้ชาตินี้
6. การอยู่ร่วมกันในหมู่เพื่อน
7. 200 บาท สามารถช่วยเหลือคนได้มากกว่า
8. การเสียสละเพื่อชุมชน ลูกหลานและตนเอง

9. กองบุญ คือ สตางค์เอามาออมกัน แล้วเอาไปทำบุญช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ สร้างสวรรค์บนแม่สุก

คำอธิบายต่างๆ ที่รวบรวมได้จากการประชุมดังกล่าว ที่นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยพะเยาได้เรียบเรียงเป็นเรื่องเล่าของกองบุญเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการสื่อสารของสื่อบุคคลและเป็นแนวทางในการวางแผนสร้างสรรค์สื่อเผยแพร่ต่อไป ดังนี้

กองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นแนวคิดการจัดการสวัสดิการในระดับชุมชน เพื่อชุมชนและบริหารจัดการโดยชุมชน ซึ่งความพยายามจัดสวัสดิการดังกล่าวนี้ ที่ผ่านมามีคนในชุมชนได้เข้ามาช่วยกันคิดและร่วมกันจัดระบบสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายตามวัฒนธรรม ภูมิปัญญา เช่น การตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อสร้างทางเลือกทางการเงิน การรวมกลุ่มฌาปนกิจช่วยเหลือสมาชิกที่เสียชีวิต เพื่อสร้างสวัสดิการช่วยเหลือญาติผู้เสียชีวิต อย่างไรก็ตามไม่ว่ารูปแบบของการจัดสวัสดิการแบบใดก็ตาม หัวใจสำคัญก็คือการทำงานที่ยืนอยู่บนหลักคิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเพื่อสร้างระบบการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันภายในชุมชนอย่างมั่นคง โดยสมาชิกจะสมทบเงินเข้ากองทุนปีละ 200 บาท

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2551 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น กองบุญเพื่อสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 นั้นเกิดจากการรวมตัวของประชาชนในตำบลด้วยความสมัครใจที่เข้ามาร่วมเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยมีเป้าหมายสูงสุดของการจัดตั้งกองบุญฯ ดังกล่าวก็คือ การดูแลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกันของคนทุกเพศ ทุกวัย อย่างไม่เลือกหน้า ปัจจุบันกองบุญฯ มีจำนวนมีสมาชิกประมาณ 2,600 คน หรือกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของตำบล

3 ปีที่ผ่านมา คนตำบลแม่สุกได้เรียนรู้และมีทางเลือกสำหรับการทำบุญในรูปแบบใหม่ ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ ที่สามารถส่งผลประโยชน์ให้กับตนเองและคนชุมชนทั้งตำบล ได้อย่างเป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะสามารถช่วยเหลือและรับขวัญลูกหลานที่คลอดมาเป็นสมาชิกในชุมชนคนใหม่ คนเจ็บป่วยที่ต้องไปพักรักษาที่โรงพยาบาล หรือเป็นมรดกให้กับญาติพี่น้องของสมาชิกที่เสียชีวิต นอกจากนั้นในปีที่ผ่านมา กองบุญฯ ได้ขยายบุญเข้าไปช่วยเหลือ คนด้อยโอกาส ผู้ป่วยทางจิตเวช ผู้ติดยาเสพติดที่ขาดสวัสดิการให้ได้รับสิทธิการดูแลช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ

เงินสมทบที่ได้รับจากสมาชิกปีละ 200 บาท นั้น หากเทียบกับการทำบุญ ทำทานที่ชาวบ้านตำบลแม่สุกทำกันเป็นประจำนั้น ถือว่ามีมูลค่าเพียงน้อยนิดเท่านั้น แต่หากคุณค่าของ

จำนวนเงิน 200 บาท ที่ได้รับจากคนทุกเพศ ทุกวัย ที่ตัดสินใจมาเป็นสมาชิกนั้น กลับมีคุณค่าสูง เพราะนั่นหมายถึงการได้ทำบุญให้กับมนุษย์ด้วยกันเอง ไม่ว่าจะร่ำรวย ยากจน เจ็บป่วย หรือด้อยโอกาสที่จะได้รับหลักประกันด้านสุขภาพอย่างเท่าเทียมกันได้ไม่น้อยกว่า 3000 ราย ต่อปี

ความรักและความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ถือเป็นความโดดเด่นที่สำคัญของคนตำบลแม่สุก สะท้อนให้เห็นชัดเจนเมื่อต้องมีการปรับกฎระเบียบด้านผลประโยชน์ด้านการนอนพัก รักษาตัวในโรงพยาบาล จากเดิมจะได้รับ 20 คืนต่อปี ลดลงเหลือเพียง 10 คืนต่อปีนั้น กลับไม่ได้รับเสียงคัดค้านหรือไม่พอใจ แต่กลับเป็นเสียงที่ยอมรับและเข้าใจด้วยเหตุผลว่าที่ผ่านมาพวกตนได้รับประโยชน์ด้านสวัสดิการจากกองทุนฯ มากจนวิตกว่าอาจจะทำให้กองทุนฯ ขาดทุน

เหตุการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนฯ ของคนตำบลแม่สุก ไม่ได้มุ่งหวังเพียงแต่ตนจะได้รับผลประโยชน์หรือสนใจเฉพาะผลประโยชน์ของตนจากกองทุนฯ เท่านั้น หากแต่คนตำบลแม่สุกให้ความสนใจและมองเห็นการอยู่รอดของกองทุนฯ และการช่วยเหลือคนอื่นๆ ในชุมชนมากกว่า ซึ่งหากเป็นชุมชนอื่นๆ ที่ขาดความรักและความเอื้ออาทรแบบคนตำบลแม่สุกแล้ว การปรับลดผลประโยชน์ดังกล่าวอาจเป็นเรื่องยากและอาจนำไปสู่ความขัดแย้งและลาออกจากการเป็นสมาชิก

เพราะฉะนั้น การอยู่รอดหรือการตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุนฯ จึงไม่ได้อยู่ที่ผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับให้ คຸ້ມ หรือได้กำไรจาก 200 บาทต่อปีที่ตนจ่ายไปหรือไม่ แต่อยู่ที่เงิน 200 บาทจะสามารถนำไปช่วยเหลือ คนในตำบลได้มากน้อยแค่ไหน เพราะคนแม่สุกรู้ดีว่า หากเขาต้องการจะได้ “กำไร” หรือ “คຸ້ມ” จากกองทุนฯ พวกเขาคงแลกมากับการเจ็บป่วย หรือเสียชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเขาไม่ต้องการให้เกิดขึ้น

การเปลี่ยนชื่อ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก เป็น กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 ด้วยเหตุผลที่ทางคณะกรรมการกองทุนฯ เห็นว่าคุณค่าของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก มีมากกว่าเป็นเพียงการจ่ายเงินสิทธิผลประโยชน์ตอบแทนจากการเจ็บป่วย และตาย เหมือนที่ได้รับจากบริษัทประกันชีวิตทั่วไป เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของการดำรงอยู่ของกองทุนที่ต้องอยู่บนหลักการของการช่วยเหลือเกื้อกูลคนอื่น เพราะหากทุกคนมุ่งหวังแต่เพียงการได้รับผลประโยชน์ เหมือนบริษัทประกันชีวิตแล้ว กองทุนฯ คงไม่สามารถแข่งขันให้อยู่รอดได้แต่สิ่งหนึ่งที่บริษัทประกันชีวิต ไม่สามารถทำได้เลยก็คือการเป็นระบบสวัสดิการที่คนในชุมชนเป็นเจ้าของ ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลและดูแลซึ่งกันและกันของคนในตำบล เพราะหากคนใน

ตำบลมีหลักประกันด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ย่อมทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และในที่สุดตำบลแม่สุกก็จะเป็นพื้นที่ที่จะสร้างความสุขและความภาคภูมิใจให้กับคนแม่สุกกลับคืนนั่นเอง

3. ช่องทางการสื่อสาร (Channel) และสื่อ

จากการศึกษาบริบทชุมชนพบว่า ช่องทางการสื่อสารของชุมชนตำบลแม่สุกมีหลากหลายตามรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-1 แสดงช่องทางการสื่อสาร และสื่อที่ใช้ในช่องทางการสื่อสาร ของตำบลแม่สุก

ประเภทช่องทาง	ช่องทางสื่อสาร	สื่อที่ใช้ผ่านช่องทาง
ช่องทางด้านพื้นที่	1. ลานร่วางเพื่อสุขภาพประจำหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน	สื่อบุคคล
	2. งานศพ	สื่อบุคคล
	3. ร้านตัดผมภายในตำบล	สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์
	4. โรงเรียน	สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์
	5. พื้นที่การจัดการประชุมประจำเดือน ของหมู่บ้าน	สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิดีโอ
	6. วัด	สื่อบุคคล
	7. สถานที่ทำการกองบุญ (อบต. แม่สุก)	สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิดีโอ
ช่องทางด้านสื่อ ประเพณี	1. งานบุญสงกรานต์	สื่อบุคคล
	2. งานบุญวันวิสาขบูชา	สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเฉพาะกิจ/กิจกรรม สื่อวิดีโอ
ช่องทางด้านสื่อ กระจายเสียง	1. วิทยุชุมชน	สื่อบุคคล สื่อสปรตวิทยุ สื่อสารคดีสั้นทางวิทยุ

ประเภทช่องทาง	ช่องทางสื่อสาร	สื่อที่ใช้ผ่านช่องทาง
		สื่อเพลง/ดนตรี
	2. หอกระจายเสียงประจำหมู่บ้าน	สื่อบุคคล สื่อสปอติวิทยุ สื่อสารคดีสั้นทางวิทยุ สื่อเพลง/ดนตรี
	3. รถประกาศ(รถแห่)	สื่อบุคคล สื่อสปอติวิทยุ สื่อสารคดีสั้นทางวิทยุ สื่อเพลง/ดนตรี
ช่องทางด้านสื่อเฉพาะกิจ/กิจกรรม	1. เลือกระดมกรรมการกองทุน	สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม

ข้อมูลจากตาราง 4-1 แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารแทบทุกองค์ประกอบของชุมชนตำบลแม่สุกมีศักยภาพและความหลากหลาย จึงทำให้ชุมชนสามารถเลือกใช้ได้ตามลักษณะของเป้าหมายของงาน แต่ปัญหาที่ผ่านมาคือ คณะกรรมการฯ หรือคนในชุมชนยังไม่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับต้นทุนทางการสื่อสารดังกล่าวไม่เพียงพอ จึงทำให้มองข้ามหรือมองไม่เห็นสิ่งเหล่านั้นๆ สามารถเป็นผู้ส่งสาร หรือเป็นช่องทาง/สื่อ ที่สามารถนำสารที่พวกเขาต้องการสื่อสารไปยังคนในชุมชนได้อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งไม่สามารถสร้างพื้นที่การแสดงออกหรือการสื่อสารเพื่อเชื่อมร้อยต้นทุนทางการสื่อสารดังกล่าวให้เกิดพลังได้อย่างเต็มศักยภาพ เช่น สื่อบุคคลที่มีทักษะในด้านดนตรี การแต่งเพลง หรือทักษะทางด้านศิลปะ นั้นที่ผ่านมามทางคณะกรรมการกองทุนฯ ได้มองข้ามในการใช้สื่อบุคคลดังกล่าวมาแต่งเพลง/ร้องเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการ หรือเป้าหมายของกองทุนฯ หรือมองข้ามทักษะการวาดภาพ ที่สามารถใช้ภาพที่รณรงค์ หรืออธิบายให้คนเข้าใจในหลักการหรือสนใจเกี่ยวกับกองทุน

นอกจากนี้ ตำบลแม่สุกยังมีต้นทุนทางวัฒนธรรมค่อนข้างสูง เห็นได้จากมีปราชญ์ชาวบ้าน ศิลปินท้องถิ่น และผู้มีความรู้ความสามารถในการผลิตสื่อประเภทต่างๆ จำนวนมาก และส่วนใหญ่ได้แสดงความยินดีที่จะร่วมใช้ทักษะและความสามารถของตนในการผลิตสื่อให้กับท้องถิ่น เห็นได้จาก การเข้าร่วมประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างสารและสื่อใหม่

เกี่ยวกับ “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก” เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554 โดยในการประชุมวันดังกล่าว ได้มีผู้นำผลงานสร้างสรรค์มาเสนอด้วย ได้แก่ การผลิตตุ๊ก “กองทุนฯ” เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของกองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก การแต่งเพลงซอ / คำว และนำเสนอวิธีการขบรับอง การแต่งเพลงลูกทุ่งของกองทุนฯ การแต่งเพลงร่ำวง การร่วมกันออกแบบตราสัญลักษณ์หรือโลโก้ของกองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก เป็นต้น

4. ผู้รับสาร (Receiver)

การวิเคราะห์ผู้รับสาร หรือกลุ่มเป้าหมายในการสื่อสารการตลาด พบว่าข้อมูลจากการศึกษาบริบททางการสื่อสารของชุมชนพบว่า ผู้รับสารหรือคนในชุมชนมีต้นทุนทางสังคมสูง คือความสัมพันธ์ที่มีลักษณะเป็นพี่เป็นน้อง มีความกลมเกลียวในการทำกิจกรรมร่วมกัน และมักไม่ค่อยมีประเด็นขัดแย้งรุนแรง ถือเป็นต้นทุนทางสังคมที่ทำให้การสื่อสารภายในชุมชนมีประสิทธิภาพดี

แม้ว่าคนในชุมชนยังคงขาดการรับรู้ และความเข้าใจในความหมายที่ถูกต้องตรงกันเกี่ยวกับกองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก แต่การตอบสนองที่มีต่อกองทุน หรือคณะกรรมการกองทุนฯ ยังอยู่ในระดับกลาง คือไม่มีอคติทางด้านลบต่อกองทุนฯ เพียงแต่มีลักษณะเฉย ๆ ไม่กระตือรือร้น (Passive member) ที่ไม่ค่อยแสดงออกถึงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือเสนอข้อเรียกร้องอะไร จากการสังเกตการณ์ มักพบว่ามีลักษณะเชื่อผู้นำหรือคณะกรรมการมากกว่าที่จะแสดงความคิดเห็น หรือไม่เห็นด้วย

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ศักยภาพการสื่อสาร ในด้านผู้รับสาร ยังพบว่าในชุมชนยังมีกลุ่มผู้รับสารที่มีศักยภาพในการสื่อสารผลการศึกษพบว่า คณะกรรมการฯ สามารถรวบรวมรายชื่อบุคคล พร้อมกับทักษะความเชี่ยวชาญของแต่ละบุคคล ที่มีศักยภาพโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4-2 รายชื่อกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาข้อมูลการใช้สื่อของชุมชน ตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ที่	ชื่อ-สกุล	หมู่ที่	ความสามารถเฉพาะด้านของ กลุ่มเป้าหมาย		หมายเหตุ
			ประเภทของสื่อ	ลักษณะการใช้สื่อ	
1	นายวิวัฒน์ ชาวตร	1	ปราชญ์ชุมชน/ ศิลปิน	โฆษกหมู่บ้าน/ช่างตัด ผม	
2	นายจันทอง อุตตมาลัง	1	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	ผญบ

ที่	ชื่อ-สกุล	หมู่ที่	ความสามารถเฉพาะด้านของ กลุ่มเป้าหมาย		หมายเหตุ
			ประเภทของสื่อ	ลักษณะการใช้สื่อ	
3	นายสุข หมอเมือง	1	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
4	นายศรีวรรณ อุทธโยธา	1	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
5	นายแบ่ง จันทร์ขาว	1	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
6	นายพนัส พิณสุวรรณ	1	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	ส.อบต
7	นายสังเวียน ใจดี	1	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	ส.อบต
8	นายศรีทนต์ วงษ์มา	1	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
9	นายอภัย ปอนปั้น	1	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
10	นายบัน สุวรรณ	1	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
11	นายทุน เทพสุวรรณ	1	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
12	นายศิริกร ศิริคำน้อย	2	ศิลปิน	แต่งเพลง/ร้องเพลง	
13	นายอ้าย พิณจ	2	ศิลปหัตถกรรม	ทำสื่อ/ของเล่น สร้างสรรค์	
14	นายถนิม พิณสุวรรณ	2	ศิลปหัตถกรรม	ปราชญ์ชุมชน/จักสาน	
15	นายอดุลย์ พิณสุวรรณ	2	ผู้นำชุมชน/ ศิลปกรรม	ใช้สื่อชุมชน/เขียนป้าย	
16	พระครูพิณจ วุฒิการ	2	ผู้นำจิตวิญญาณ	ใช้สื่อชุมชน	
17	นายธนากร ศิริคำน้อย	2	ศิลปกรรม	ภาพเขียนศิลปะร่วม สมัย	
18	นายบุญยิ่ง ตาคำ	2	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอ.อบต
19	นายจงด่น ตาเป้า	2	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอ.อบต
20	นางประนอม ใจมั่น	2	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
21	นายหมั่น แก้วตา	2	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
22	นางรัตนารณ์ อินทะมูล	2	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
23	นายสิทธิชัย ใจพรหม	2	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	ผอ. ร.ม.ส
24	นายอุดร ตาเป้า	2	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
25	นายสมบุญณ์ ศิริป่า	2	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	กำนัน

ที่	ชื่อ-สกุล	หมู่ที่	ความสามารถเฉพาะด้านของ กลุ่มเป้าหมาย		หมายเหตุ
			ประเภทของสื่อ	ลักษณะการใช้สื่อ	
26	นายโยง ฝันจุมปู	3	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
27	นายสายเดี่ยว สิงห์ทอง	3	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	ผบญ
28	นายกิติ ใจทอง	3	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
29	นายสมาน ศิริคำน้อย	3	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน/ช่างตัดผม	
30	นายสมัง ปินหนิว	3	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
31	นาบวีรศักดิ์ ชัดิวงค์	3	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
32	นายณรงค์ ชัดิวงค์	3	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
33	นายเกษม จันทรปา	3	ปราชญ์ชุมชน/ ศิลปิน	นักจัดรายการวิทยุ	
34	นายศรีวัน โชติชนเสถียร	3	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
35	นายเหลี่ยม บุญตัน	3	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
36	นางผ่องพรรณ ตาจันทร์	3	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
37	นายแก้ว ไม้ขนุน	3	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
38	นายสายรณณ์	3	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
39	พระครูศรีโกศล	3	ผู้นำจิตวิญญาณ	ใช้สื่อชุมชน	
40	นายเมือง ใจยอด	4	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
40	นายศักดิ์ แสนมา	4	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	ผญบ
42	นายประสิทธิ์ สิงคะมาลา	4	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
43	นายสงวน ศรีสง่า	4	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน/ช่างตัดผม	
44	นายทอน แก้วสืบ	4	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
45	นายทวี สีเสน	4	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
46	นายณรงค์ฤทธิ์ หลวงพา	4	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
47	นายหนึ่ง จันทรปา	4	ปราชญ์ชุมชน/ ศิลปิน	ใช้สื่อชุมชน	
48	นายสรารุณี วงค์มา	4	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	

ที่	ชื่อ-สกุล	หมู่ที่	ความสามารถเฉพาะด้านของ กลุ่มเป้าหมาย		หมายเหตุ
			ประเภทของสื่อ	ลักษณะการใช้สื่อ	
49	นางอำพร งามกุล	4	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
50	นายชวน ภาไฉ	5	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
51	นายสิงห์คำ จันทร์ปา	5	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	ผญบ
52	นายวิเชียร สิงคะ	5	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
53	นายใจ ตุ่มไหว	5	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน/ช่างตัดผม	
54	นายสม ผิวออน	5	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
55	นายกำน คำนั่น	5	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
56	นายถนอง สิงห์แก้ว	5	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
57	นายมานัส แก้วเขียว	5	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
58	นางอ้อย หลวงภา	5	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
59	นางภัทรวรรณ แสนมา	5	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
60	นายเจษฎา หลวงภา	5	ศิลปิน/ปราชญ์ชุมชน	โสมก/นักจัดรายการ	
61	นายวัน ยืนาง	5	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
62	นายหลาน ธิแก้ว	6	ปราชญ์ชุมชน	โสมกหมู่บ้าน/ช่างตัดผม	
63	นายเสริฐ ปัฐวิ	6	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
64	นายเงิน เมืองใจ	6	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
65	นางสายพิน จะมั่ง	6	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	กศน
66	นายเมืองมล ปัฐวิ	6	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	ผญบ
67	นายสุทธิพงษ์ ตีบุญเรือง	6	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
68	นายเดชา ทองใบ	6	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
69	นายวิรัชศักดิ์ คำก่อง	7	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
70	นายชุมพล ใจธิ	7	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	ผญบ
71	นายกำน ผัดแก้ว	7	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
72	นายนิรทรี	7	ปราชญ์ชุมชน	ช่างตัดผม	

ที่	ชื่อ-สกุล	หมู่ที่	ความสามารถเฉพาะด้านของ กลุ่มเป้าหมาย		หมายเหตุ
			ประเภทของสื่อ	ลักษณะการใช้สื่อ	
73	นายศรีทอน ปรีจันทร์	7	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
74	นายชุม ดวงมล	7	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
75	นายอภิชาติ แสนมา	7	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
76	นายณรงค์ คนสม	7	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
77	นายชัชวาล สุขศรีราษฎร์	7	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
78	นายก่อคำ พุชชาคำ	7	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
79	นางสาวแอน	7	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	เยาวย น
80	พระสมิเอส	7	ผู้นำทางจิต วิญญาณ	ใช้สื่อชุมชน	
81	นายมานัส แสนมา	8	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
82	นายศาสนพงศ์ คนงาน	8	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	ผญบ
83	นายเลิศ แปงสมุด	8	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
84	นางสาวดอกอ้อ มาตีบ	8	ปราชญ์ชุมชน	ช่างตัดผม	
85	นางกบคำ พรหมแปง	8	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
86	นายมนตรี ชันสุธรรม	8	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
87	นายศรีมา กำแก้ว	8	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	สอบต
88	นายปันคำ คำก่อ	8	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
89	นายอ่อน จันเทร์ไธย	8	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
90	นางฟองเพียร อภัยการิน	8	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
91	นายมนตรี ศรีใจสุ	8	ศิลปิน/ปราชญ์ ชุมชน	ร้องเพลง/แต่งเพลง	
92	นายฉลอง เมืองใจ	8	ศิลปิน/ปราชญ์ ชุมชน	ร้องเพลง	
93	นางแก้ว ใจอ่อง	8	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
94	นายสุริย์ สอนน้อย	8	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	

ที่	ชื่อ-สกุล	หมู่ที่	ความสามารถเฉพาะด้านของ กลุ่มเป้าหมาย		หมายเหตุ
			ประเภทของสื่อ	ลักษณะการใช้สื่อ	
95	นายสมาน จิตต์ปรีชา	8	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
96	นายต่วน แก้วสีบ	8	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
97	นายจักร เชื้อนแก้ว	8	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
98	นายเหมย กันธิมา	9	ปราชญ์ชุมชน/ ศิลปิน	โฆษกหมู่บ้าน/ช่างตัด ผม	
99	นายอุดม อุทธโยธา	9	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
100	นายสวาท ชัดแจ้ง	9	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
101	นายพนม กันธิมา	9	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
102	นายสว่าง ศิริป่า	9	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
103	นายศรีลา ปิงจันทร์	9	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
104	นายศรีมวย อุ่นเอียด	9	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
105	นายคะนอง สิทธิวรการ สกุล	9	ปราชญ์ชุมชน/ ศิลปิน	ใช้สื่อชุมชน	
106	นายโท เมืองแก้ว	9	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
107	นางจันทร์ศรี ปักษาไพร	9	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
108	นายแสง กันธิมา	9	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
109	นายจันทร์ กันธิมา	9	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
110	นายเสาร์	9	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
111	พระประวิทย์	9	ผู้นำจิตวิญญาณ	ใช้สื่อชุมชน	
112	นายสมเกียรติ อุทธโยธา	10	ศิลปิน	แต่งกลอน	
113	นายชลัมพล ปัสวี	10	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
114	นายสมพล พิณจสุวรรณ	10	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
115	นางจินดา แก้วตา	10	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
116	นายกิตติศักดิ์ แก้วตา	10	เยาวชน	ใช้สื่อชุมชน	
117	นางสมหมาย อุทธโยธา	10	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	

ที่	ชื่อ-สกุล	หมู่ที่	ความสามารถเฉพาะด้านของ กลุ่มเป้าหมาย		หมายเหตุ
			ประเภทของสื่อ	ลักษณะการใช้สื่อ	
118	นางบัวผัน อุทธโยธา	10	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
119	นางเอียง พินิจสุวรรณ	10	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
120	นายรส ปันมี	10	ปราชญ์ชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
121	นายวรชาติ ดีบุญเรือง	10	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
122	นายทองอ่อน พินิจ สุวรรณ	10	ผู้นำชุมชน	ใช้สื่อชุมชน	
123	ร้อยเอกชนม์เจริญ พิระ พาพงษ์	10	ปราชญ์ชุมชน	นักจัดรายการวิทยุ/ คำว	

หลังจากผลจากการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวแล้ว นักวิจัยจึงได้ร่วมกับคณะกรรมการกองทุนฯ เลือกไปพบ สัมภาษณ์ และสัมภาษณ์กลุ่มคนต่างๆ ตามโอกาสและเวลาที่เอื้ออำนวย พร้อมทั้งมีเป้าประสงค์เพื่อชักชวนมาเป็นอาสาสมัครร่วมกิจกรรมการออกแบบและผลิตสื่อเพื่อการสื่อสารการตลาดของกองทุนสวัสดิการ ฯ ผลจากการพบปะและสัมภาษณ์ พบว่ากลุ่มคนที่มีศักยภาพดังกล่าว ฯ ต่างมีความยินดีและเต็มใจที่จะมาร่วมในการผลิตและออกแบบสื่อ และรู้สึกยินดีที่พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อชุมชน แทนที่จะมีลักษณะต่างคนต่างทำงาน โดยไม่มีโอกาสในการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนกัน จากนั้นนักวิจัยจึงนำข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับบริบททางการสื่อสารมาสรุปและวิเคราะห์ เพื่อคืนข้อมูลให้กับคณะกรรมการกองทุนฯ ได้รับทราบ และร่วมกันวางแผนทางการออกแบบการสื่อสารต่อไป

ผลจากการพูดคุยดังกล่าว ทำให้ได้ผู้รับสารที่มีศักยภาพในการสื่อสาร ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้จะเรียกว่า อาสาสมัคร โดยแบ่งได้ออกเป็น 2 รูปแบบคือ

1. อาสาสมัครสื่อ หมายถึง ผู้รับสารที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ผลิตสื่อ เนื่องจากมีทักษะและความสามารถ เช่นการตัดต่อ การวาดภาพ การแต่งเพลง และคำว่าการเป็นนักจัดรายการวิทยุ เป็นต้น

2. อาสาสมัครช่องทางการสื่อสาร หมายถึงกลุ่มที่ไม่มีทักษะในการผลิตสื่อ แต่ยินดีสนับสนุนให้ใช้สื่อพื้นที่ของตน ในช่องทางในการเผยแพร่สื่อ เช่นเจ้าของร้านตัดผม โรงเรียนและลานร่วางของแต่ละหมู่บ้าน เป็นต้น

หลังจากการพบปะและสัมภาษณ์กลุ่มที่มีศักยภาพดังกล่าวทั้งหมดแล้ว ทีมนักวิจัยจึงได้จัดเวทีคืนข้อมูลการวิเคราะห์บริบททางการสื่อสาร และศักยภาพทางการสื่อสารให้กับคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ต.แม่สุก เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554

ตารางที่ 4-3 สรุปศักยภาพทางการสื่อสาร ตำบลแม่สุก

ลำดับ	ผู้ส่งสาร	ศักยภาพ	ข้อจำกัด
1	สื่อบุคคล (Sender)	ผู้นำที่เป็น ทางการ มี ศักยภาพในการ เข้าถึงคนใน ชุมชน คนใน ชุมชนให้ความ เคารพ	บางส่วนยังขาดทักษะในการสื่อสารเพื่อ สร้างความเข้าใจ การย่อย เรียบเรียงข้อมูล เพื่อการสื่อสารตามวัตถุประสงค์ ขาดความเข้าใจในประเด็นที่ต้องการสื่อสาร เช่นกรณีเรื่องกองทุนฯ คณะกรรมการบาง ท่าน โดยเฉพาะกรรมการคนใหม่ จะไม่ เข้าใจหลักการและการทำงานของกองทุน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความเข้าใจในเรื่อง กองทุนของคนในชุมชนยังมีน้อย แม้แต่คนที่ เข้ามาเป็นคณะกรรมการยังมีความเข้าใจไม่ เพียงพอ จนทำให้เกิดความอึดอัด และ ลาออกไปในที่สุด
			ความรู้ / ความเข้าใจและทักษะในการ สื่อสารมีความเฉพาะประเด็นที่ถนัด ซึ่งหาก ให้สื่อสารเรื่องกองทุนฯ ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ จำเป็นต้องมีการใช้ความรู้เพิ่มเติม และเนื้อ สารหรือสื่อที่ออกแบบต้องสอดคล้องกับวิถี และตัวสื่อบุคคลนั้นๆ
2	สาร (Message)	เนื้อหาไม่ใกล้ชิด และมีผลกระทบ โดยตรงกับคน ในชุมชน จึง ได้รับความ สนใจและให้	เนื้อหาเรื่องกองทุนฯ เป็นเนื้อหาใหม่สำหรับ คนในชุมชน ที่ยังไม่เข้าใจและเห็น ความสำคัญมาก ชาวบ้านทั้งที่เป็นสมาชิก และไม่เป็นสมาชิก ยังมีความรู้สึกว่าได้ เป็นเรื่องส่งผลกระทบหรืออยู่ในวิถี ชีวิตประจำวันของพวกเขาจึงไม่ค่อยให้

ลำดับ	ผู้ส่งสาร	ศักยภาพ	ข้อจำกัด
		ความสำคัญ	ความสำคัญกับสาระของกองทุนมากนัก
3	ช่องทาง/สื่อ (Channels/Media)	มีความ หลากหลาย และมีต้นทุน ทางด้านการ สื่อสารสูง โดยเฉพาะสื่อ บุคคล สื่อ ประเพณี อีกทั้ง ยังมีความคุ้นชิน กับการใช้สื่อ กระจายเสียง หรือสิ่งพิมพ์ และสื่อวีดิทัศน์	ยังขาดศักยภาพในการมองว่าอะไรสามารถ เป็นสื่อ/สาร ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ อีกทั้งยังขาดพื้นที่ในการแสดงศักยภาพของ สื่อบุคคล การใช้สื่อนอกชุมชนเช่นวีดิทัศน์ สื่อกระจาย เสียงนั้น ศักยภาพในชุมชนยังไม่เพียงพอ ต้องพึ่งพาหรือสร้างเครือข่ายกับองค์กร ภายนอกชุมชน
4	ผู้รับสาร (Receiver)	- มีบางกลุ่มที่มี ศักยภาพใน ด้านการ สื่อสาร - มีทัศนคติที่ไม่ ต่อต้าน เชื่อผู้นำ	เป็นสมาชิกที่กระตือรือร้น ไม่แสดงความ คิดเห็นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหาร จัดการกองทุนฯ และการไม่แสดงความ คิดเห็นอาจทำให้การบริหารจัดการไม่ เป็นไปตามที่ต้องการ หรือสร้างความ ยากลำบากต่อคณะกรรมการที่จะตัดสินใจ เชิงนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการ ของสมาชิก

3. กระบวนการออกแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความหมายใหม่จาก กองทุนฯ สู่กองทุน

3.1. การกำหนดเป้าหมายทางการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

จากการจัดเวทีคืนข้อมูลครั้งแรกให้แก่คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล
แม่สุก และการประชุมร่วมกับผู้นำชุมชนและอาสาสมัครในชุมชนที่มาร่วมสร้างสรรค์สื่อ

เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554 ที่ประชุมได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดเป้าหมายของการสื่อสาร และการออกแบบการสื่อสาร ดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

การกำหนดเนื้อหาสาระหลัก (Message) หลังจากทีคณะกรรมการฯ และอาสาสมัคร ได้รับรู้ข้อมูลจากการคืนข้อมูลทางด้านการสื่อสารดังที่อธิบายไปแล้วในข้อที่ 1 และ 2 ข้างต้น แล้ว ได้มีการร่วมกันกำหนดสาร (Message) หลักเพื่อใช้ในการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และความหมายของกองทุนฯ ร่วมกัน ข้อสรุปจากที่ประชุมได้ร่วมกันกำหนดให้ใช้คำเรียกจากกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็น “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก” หรือเรียกสั้นๆ “กองทุน” ทุกครั้งเมื่อทำการสื่อสาร และเน้นการทำความเข้าใจร่วมกับคนในชุมชนเกี่ยวกับ “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก” ให้เกิดความเข้าใจ ปรัชญาและความหมายของกองทุน ที่ถูกต้องตรงกัน ในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในชุมชน โดยพยายามหลีกเลี่ยงการสื่อสารหรือการพูดถึงกองทุนฯ ที่เชื่อมโยงกับผลประโยชน์ทางการเงินที่จะได้รับหากเสียชีวิต เจ็บป่วย นอนโรงพยาบาล หรือคลอดบุตร เพราะอาจทำให้สมาชิกรับรู้หลักการของการเป็นสมาชิกกองทุนที่มุ่งหวังผลกำไรที่มีลักษณะคล้ายกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากสวัสดิการอื่นๆ หรือบริษัทประกันชีวิต

3.2 การออกแบบสื่อและสารแบบมีส่วนร่วมบนศักยภาพของชุมชน

หลังจากการจัดเวทีคืนข้อมูลและประชุมร่วมกันกับนักวิจัยท้องถิ่น คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก และอาสาสมัครในชุมชน เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554 ที่เมื่อนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยพะเยา ร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่นและคณะกรรมการกองทุนฯ ได้รวบรวมความคิดเห็นและสรุปพร้อมกัน โดยนักวิจัยท้องถิ่นและคณะกรรมการกองทุนฯ ได้ร่วมกันออกแบบช่องทาง/สื่อและสาร เพื่อให้ตอบสนองเป้าหมายทางการสื่อสารที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อที่ 3 ดังกล่าว ดังนี้

สาร “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก”

จากการประชุมในวันดังกล่าว ที่ประชุมได้ร่วมกันเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก” และร่วมกันสร้างสารที่สื่อถึงความเป็นกองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ดังนี้

ผลประโยชน์สำหรับชุมชน

- ช่วยเหลือเกื้อกูลคนในตำบลกว่า 3,000 คน ให้มีสวัสดิการ
- ช่วยเหลือคนด้อยโอกาส คนพิการ 2 คน ให้มีสวัสดิการ

ผลประโยชน์สำหรับลูกหลาน

- เป็นเงินช่วยเหลือลูกหลานในกรณีที่ทำนจากไป ไม่น้อยกว่า 5,000 บาท

ผลบุญสำหรับตัวท่านเอง

- ช่วยเหลือยามท่านเจ็บป่วยกรณีอนรักษาตัวที่โรงพยาบาล คืนละ 100 บาท สูงสุดไม่เกิน 1,000 บาทต่อรอบปี
- รับขวัญสมาชิกตลอดบุตร 500 บาท

หลังจากที่คณะกรรมการฯ ได้มติให้เปลี่ยนชื่อพร้อมกับกำหนดความหมายหลักของ “กองทุน” ดังกล่าวข้างต้นแล้ว จึงได้มีการร่วมกันพัฒนาความหมายดังกล่าวออกมาเป็นสาร และออกแบบสื่อหรือช่องทางให้สอดคล้องเพื่อทำการสื่อสารไปยังคนในชุมชนเพื่อสร้างการรับรู้ ภายใต้อความหมาย “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก” ดังจะอธิบายในหัวข้อต่อไป

3.3 การพัฒนาสารและสื่อ เป็นการระดมความคิดเห็นระหว่างคณะกรรมการกองทุนฯ และกลุ่มอาสาสมัครในการผลิตสื่อ และคณะวิจัย มาร่วมกันคิดเพื่อพัฒนาสารและออกแบบสื่อ เพื่อสื่อสารความหมายใหม่ของกองทุนฯ ผลการระดมความคิดเห็น มีรายละเอียดดังนี้

1. สื่อพื้นที่

1.1 งานศพ พัฒนาสารโดยใช้ภาษาหรือคำใหม่ จากการแปลงผลประโยชน์ที่เป็นมูลค่าเงินค่าเสียชีวิต เป็นคุณค่าที่สมาชิกที่ผู้เสียชีวิตร่วมกันทำบุญ โดยใช้คำว่า “ร่วมทำบุญ” แทนคำว่า “เป็นสมาชิก” และคำว่า “รับค่าช่วยเหลือ” แทนคำว่า “ได้รับการสงเคราะห์”

นาง..... บ้านเลขที่หมู่..... ตำบลแม่สุก ได้เป็นสมาชิกกองทุน เลขที่.....

นาง.....ได้ร่วมทำบุญกับกองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกทั้งสิ้นจำนวนบาท เริ่มเข้าเป็นสมาชิกเมื่อวันที่.....รวมระยะเวลา.....ปี.....เดือน

นาง.....ได้รับค่าช่วยเหลืองานศพจากสมาชิกกองทุนฯ จำนวน 2,665 คน เป็นเงินคนละ 5.50 บาท รวมเป็นเงินช่วยเหลืองานศพครั้งนี้ เป็นเงินทั้งสิ้น 15,000 บาท

1.2 เวทีระดมความคิดเห็นของคณะกรรมการกองทุนฯ และอาสาสมัครผลิตสื่อ พัฒนาสารที่ไม่เพียงเปลี่ยนการเรียกชื่อ “กองทุน” เป็น “กองทุน” ที่หมายถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเท่านั้น แต่ยังนำการรับรู้ดังกล่าวเป็นตัวกำหนดในการคิด หรือดำเนินงานต่างๆ ต้องสอดคล้องกับคำว่า “บุญ” ภายใต้อความหมายใหม่

“ตอนนี้เป็นกองทุน เป็นมากกว่ากองทุนแล้วนะ การเปลี่ยนแปลงสวัสดิการอะไร ก็อย่าลืมว่ามันเป็นกองทุน ไม่ใช่กองทุนที่แปลว่าเงินแล้ว” (เวทีการประเมินผลสื่อ, 2554)

2. สื่อพื้นบ้าน

2.1 สัญลักษณ์ (Logo) หลังจากการได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนร่วมกันระหว่างนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยพะเยา นักวิจัยท้องถิ่น คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สวก และอาสาสมัครผลิตสื่อ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554 มีการร่วมกันออกแบบตราสัญลักษณ์ โดยใช้ความหมายใหม่ คำว่า “บุญ คือการช่วยเหลือเกื้อกูลและความร่วมมือร่วมใจกันของคน ต.แม่สวก” จากนั้นอาสาสมัครในชุมชนที่มีความสามารถในการวาดภาพ จึงได้นำข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปปรับแต่งจนสำเร็จเป็นตราสัญลักษณ์หรือโลโก้ (Logo) ของ “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สวก” ดังนี้

ภาพที่ 4-2 สัญลักษณ์ (Logo) กองบุญฯ

“ภาพใบโพธิ์ก้านเรียบ ...กลางใบโพธิ์มีมือจับกัน 4 ด้าน หมายถึงความสามัคคี ประองดองกันของคนแม่สวก พร้อมด้วยพระธาตุบ้านแม่สวก 2 ดวง ใต้และเหนือ ใต้พระธาตุมีหยดน้ำ 2 หยด ข้างในเป็นรูปผู้ใหญ่ชายและหญิง จับมือเด็กเล็กอยู่ แสดงถึง การเกื้อหนุนดูแลซึ่งกันและกันของคนรุ่นต่างๆ”

2.2 ตุ้ เป็นสัญลักษณ์อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกองบุญฯ และบุญ โดยตัดผ้าเป็นตุ้ ที่มีการพิมพ์โลโก้ไว้ เพื่อแจกให้กับคนในชุมชน เป็นการกำหนดสื่อและสารที่พยายามผูกโยงความหมายใหม่ ให้สอดคล้องกับวิถีและความเชื่อเดิมของคนในชุมชน ที่ง่ายต่อคนในชุมชนจะทำความเข้าใจและยอมรับในความหมายใหม่

ภาพที่ 4-3 ตุงกองบุญฯ

กิจกรรม/ประเพณีของชุมชน (มหกรรมกองบุญฯ และตานก๋วยสลาก) เป็นกิจกรรมและประเพณีที่ชุมชนจัดขึ้นเป็นประจำ โดยทางกองบุญฯ ได้เข้าไปร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม โดยการผูกโยงความหมายของกองบุญฯ ให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชุมชน อย่างไม่รู้สึกรู้สีกว่าเป็นของใหม่ โดยเข้าไปแจกตุงกองบุญฯ และจัดทำก๋วยสลาก ทำบุญแก้สมาชิกที่เสียชีวิตไปแล้ว และร่วมเป็นหนึ่งในขบวนแห่ก๋วยสลากของตำบลด้วย

3. สื่อสิ่งพิมพ์

3.1 โปสเตอร์/แผ่นพับและป้ายโฆษณากลางแจ้ง เป็นสื่อที่ใช้อธิบายความหมายใหม่ของกองบุญฯ ที่มีพื้นที่ในการให้รายละเอียดได้มากกว่า โดยเน้นสารในการอธิบายถึงผลบุญ ที่จะได้รับ 3 ระดับ (ตนเอง ลูกหลาน และชุมชน) นั้นมีรายละเอียดอย่างไร รวมทั้งการตอบคำถามหลักที่พบบ่อย 6 ประเด็น โดยได้มาจากการรวบรวมของคณะกรรมการกองบุญฯ โดยเนื้อหาทั้งหมดสอดคล้องกับความหมายใหม่ เช่น

คำถาม: กองบุญฯ คืออะไร

คำตอบ: “...เป็นกองบุญฯที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในตำบลด้วยความสมัครใจ โดยเป้าหมายสูงสุด คือการดูแลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกันของคนทุกเพศ ทุกวัย อย่างไม่เลือกหน้า”

1. สื่อแผ่นพับ มีการออกแบบเนื้อหาสารดังนี้

ผลบุญที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิก

- ผลบุญสำหรับชุมชน

- ช่วยเหลือเกื้อกูลคนในตำบลกว่า 3000 คนให้มีสวัสดิการ
- ช่วยเหลือคนด้อยโอกาส คนพิการ ๓ คน ให้มีสวัสดิการ
- ช่วยเหลือผู้ป่วยเอดส์ และติดยาเสพติด คนให้มีสวัสดิการ

- ผลบุญสำหรับลูกหลาน

- เป็นเงินช่วยเหลือให้กับลูกหลานกรณีที่ท่านจากไป ไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท
- ช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับลูกหลานในวันที่ท่านจากไปไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท

- ผลบุญสำหรับตัวท่านเอง

- ช่วยเหลือยามท่านเจ็บป่วยนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล คืนละ 100 บาท สูงสุดไม่เกิน 1000 บาทต่อรอบปี
- รับขวัญสมาชิกตลอดบุตร ๕๐๐ บาท

สนใจร่วมทำบุญกับกองบุญสวัสดิการเพื่อชุมชน ต.แม่สุก สอบถามข้อมูลได้ที่

คณะกรรมการกองบุญประจำหมู่บ้านได้ทุกวัน

การสมัครเป็นสมาชิก

- ระยะเวลาการรับสมัคร(ใหม่-ต่ออายุ)

- ปีละ 2 ครั้ง คือ 1 มิถุนายน และ 1 ธันวาคม ของทุกปี

- คุณสมบัติ

- ค่าสมาชิก

- 200 บาทต่อปี
- ค่าสมทบบันทึกประจำตัว 20 บาท สำหรับสมาชิกใหม่

- เอกสารประกอบการรับสมัคร

- ใบสมัครที่กรอกข้อความแล้ว 1 ชุด
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน 1 ชุด

- สถานที่รับสมัคร

- ที่ทำการอบต. หรือบ้านคณะกรรมการกองบุญประจำหมู่บ้านของท่าน

คำถามคาใจเกี่ยวกับกองทุน

● กองบุญคืออะไร?

กองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นแนวคิดการจัดการสวัสดิการในระดับชุมชน เพื่อชุมชนและบริหารจัดการโดยชุมชน

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2550 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น กองบุญเพื่อสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554

เป็นกองทุน ที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในตำบลด้วยความสมัครใจ โดยเป้าหมายสูงสุดของกองทุน คือ การดูแลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกันของคนทุกเพศ ทุกวัย ในตำบลอย่างไม่เลือกหน้า

● ทำไมต้องเป็นสมาชิกกองทุน ?

เพราะหากคนในตำบลมีหลักประกันด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ย่อมทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และในที่สุดตำบลแม่สุกก็จะเป็นพื้นที่แห่งความสุขและความภาคภูมิใจให้กับคนแม่สุก

● กองบุญ จะล้มหรือไม่ ?

กองทุน เป็นของสมาชิกคนในตำบลทุกคน ที่จะช่วยกันรักษาให้คงอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเสนอความคิดเห็นในการบริหารจัดการ การปรับปรุงระเบียบเงื่อนไขต่างๆ ของกองทุน และที่สำคัญคือการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงเพื่อลดการเจ็บป่วย ซึ่งหมายถึงการช่วยลดค่าใช้จ่ายให้กับกองทุน ได้

● เป็นข้าราชการ/มีประกันชีวิตแล้ว ยังจำเป็นต้องเป็นสมาชิกกองทุน อีกหรือไม่?

การตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุน ไม่ได้อยู่ที่ว่าตนมีสวัสดิการอยู่แล้ว หรืออยู่ที่ผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับคุ้มหรือได้กำไรจาก 200 บาทต่อปีที่ตนจ่ายไปหรือไม่ แต่อยู่ที่เงิน 200 บาทที่เราจ่ายไปสามารถนำไปช่วยเหลือ คนในตำบลได้มากน้อยแค่ไหน เพราะคนแม่สุกต่างทราบดีว่า พวกเขาไม่ต้องการหากต้องการจะได้ “กำไร” หรือ “คุ้ม” ที่แลกมากับการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิต

สิ่งหนึ่งที่บริษัทประกันชีวิตหรือสวัสดิการอื่นๆ ไม่สามารถทำได้เลยก็คือการเป็นระบบสวัสดิการที่คนในชุมชนเป็นเจ้าของ ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลและดูแลซึ่งกันและกันของคนในตำบล

● กองบุญ มีเงินสมทบมาจากไหนบ้าง?

เงินสมทบของกองทุนหลัก ๆ มาจาก เงินสมทบที่ได้รับจากสมาชิกปีละ 200 บาท และเงินสมทบจาก อ.บ.ต. และรัฐบาลสนับสนุนปีละประมาณ 200,000 บาท

แต่หากเทียบกับการทำบุญ ที่ชาวบ้านตำบลแม่สุกทำกันเป็นประจำนั้น ถือว่ามีมูลค่าเพียงน้อย แต่คุณค่าของจำนวนเงิน 200 บาท กลับมีคุณค่าสูง เพราะนั่นหมายถึงการได้ทำบุญให้กับคนในชุมชนให้ได้รับหลักประกันด้านสุขภาพอย่างเท่าเทียมกันได้ไม่น้อยกว่า 3,000 รายต่อปี

● ใครเป็นผู้จัดการกองทุนฯ

สมาชิกกองทุนทุกคนถือเป็นผู้บริหารจัดการกองทุน โดยสมาชิกทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็น การเลือกคณะกรรมการกองทุนฯ ประจำหมู่บ้าน การออกเสียงเพื่อตัดสินใจทางนโยบายต่างๆ ของกองทุนฯ รวมทั้งการรับทราบข้อมูลความเคลื่อนไหวต่างๆ ของกองทุนฯ ผ่านเวทีการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน และการประชุมใหญ่ประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

อย่างไรก็ตามเพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ จำเป็นต้องมีคณะกรรมการกองทุนฯ ที่ได้รับการเลือกมาจากสมาชิกแต่ละหมู่บ้านจำนวน 2 คนมาทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการดำเนินการแทนสมาชิก เช่นการควบคุมการเบิกจ่ายผลประโยชน์ต่างๆ การขยายจำนวนสมาชิก และการรับสมัครสมาชิก เป็นต้น

ภาพที่ 4-4 สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทแผ่นพับ

หน้าที่ 1

**คณะกรรมการกองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชน
ด.แม่สุก (พ.ศ. 2554)**

ประธาน นายจักร เซียนแก้ว	คณะกรรมการฯ หมู่ที่ 5 นางอำนาจ น้อยป่อง นายสุพาพันธ์ น้อยป่อง
คณะกรรมการฯ หมู่ที่ 1 นายลอย จูตมาลี นายถพ ญาคะ	คณะกรรมการฯ หมู่ที่ 6 นายสุรพงษ์ ตีบุญเรือง
คณะกรรมการฯ หมู่ที่ 2 นายบุญยิ่ง ดาคำ นายณัฐพงษ์ ดาแก้ว	คณะกรรมการฯ หมู่ที่ 7 นายณรงค์ คนสม นายศรีทอง ปริจันทร์
คณะกรรมการฯ หมู่ที่ 3 นายทอง อินแก้วมูล นางสิริขวัญ เต้าน้อย	คณะกรรมการฯ หมู่ที่ 8 นายศรีมา ก้าวแก้ว
คณะกรรมการฯ หมู่ที่ 4 นายทวี สีเสน นายณรงค์ฤทธิ์ หลวงพาน น.ส.พรทิพย์ ไชยวุฒิ	คณะกรรมการฯ หมู่ที่ 9 นายอภัย ไขยสุ นายศรีมวญ ชุ่มชัย
คณะกรรมการฯ หมู่ที่ 10 นายชลิมพล ปูริ	เหรัญญิก นายสุรพงษ์ กาวินทร์ นางจินดา แก้วตา
เลขานุการ นายสมยศ น้อมแนบ	รองเลขานุการ นายปัญญา อุทโยธา

ผลบุญที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิก

- **ผลบุญสำหรับชุมชน**
 - ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในตำบลกว่า 3000 คนให้มีสวัสดิการ
 - ช่วยเหลือคนด้อยโอกาส คนพิการ 2 คน ให้มีสวัสดิการ
- **ผลบุญสำหรับลูกหลาน**
 - เป็นเงินช่วยเหลือให้กับลูกหลานกรณีที่ทำนจากไป ไม่น้อยกว่า 5000 บาท
- **ผลบุญสำหรับตัวท่านเอง**
 - ช่วยเหลือยามท่านเจ็บป่วยนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล คืนละ 100 บาท สูงสุดไม่เกิน 1000 บาทต่อรอบปี
 - รับขวัญสมาชิกตลอดบุตร 500 บาท

การสมัครเป็นสมาชิก

- ระยะเวลาการรับสมัคร (ใหม่-ต่ออายุ)
 - ปีละ 2 ครั้ง คือ 1 มิถุนายน และ 1 ธันวาคม ของทุกปี
- คุณสมบัติ มีอายุ 1 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และเคยหรือมีรายชื่อในทะเบียนบ้านในพื้นที่ ด.แม่สุกไม่น้อยกว่า 1 ปี
- ค่าสมาชิก
 - 200 บาทต่อปี
 - ค่าสมทบเงินที่กประจำตัว 20 บาท สำหรับสมาชิกใหม่
- เอกสารประกอบการรับสมัคร
 - ใบสมัครที่กรอกข้อความแล้ว 1 ชุด
 - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน 1 ชุด
- สถานที่รับสมัคร
 - ที่ทำการ อบต. หรือบ้านคณะกรรมการกองทุนฯ ประจำหมู่บ้านของท่าน

**สนใจร่วมทำบุญกับกองทุนสวัสดิการเพื่อชุมชน ด.แม่สุก
สอบถามข้อมูลได้ที่คณะกรรมการกองทุนฯ
ประจำหมู่บ้านได้ทุกวัน**

(LOGO)

หน้าที่ 2

กองทุนเพื่อสวัสดิการ

ชุมชนตำบลแม่สุก อ.แม่ใจ จ.พะเยา

คำถามคาใจเกี่ยวกับกองทุน

- กองทุน คืออะไร?**
กองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นแนวทางการจัดการสวัสดิการในระดับชุมชน เพื่อชุมชนและบริหารจัดการโดยชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ก่อตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2550 และได้เปลี่ยนชื่อเป็น กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554
- เป็นกองทุน ที่เกิดจากการร่วมตัวของประชาชนในตำบลด้วยความสมัครใจ โดยเป้าหมายสูงสุดของกองทุน คือ การดูแลและช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนทุกเพศ ทุกวัย อย่างไม่เลือกหน้า**
- ทำไมต้องเป็นสมาชิกกองทุน ?**
เพราะหากคนในตำบลมีหลักประกันด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ย่อมทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และในที่สุดตำบลแม่สุกก็จะเป็นที่แห่งความสุขและความภาคภูมิใจให้กับคนแม่สุก
- กองทุน จะล้มหรือไม่ ?**
กองทุน เป็นของสมาชิกคนในตำบลทุกคน ที่จะช่วยกันรักษาให้คงอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือความเห็นในการบริหารจัดการ การปรับปรุงระเบียบเงินใช้ต่างๆ ของกองทุน และที่สำคัญคือการรักษาสุขภาพให้แข็งแรงเพื่อลดการเจ็บป่วยซึ่งหมายถึงการช่วยลดค่าใช้จ่ายให้กับกองทุน ได้

- เป็นข้าราชการ/มีประกันชีวิตแล้ว ยังจำเป็นต้องเป็นสมาชิกกองทุน อีกหรือไม่?**
การตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกองทุน ไม่ได้อยู่ที่ว่าตนมีสวัสดิการอยู่แล้ว หรืออยู่ที่ผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับคุ้มหรือไม่ แต่อยู่ที่เงิน 200 บาทนั้น สามารถนำไปช่วยเหลือ คนในตำบลได้มากน้อยแค่ไหน เพราะคนแม่สุกต่างไม่ต้องการจะได้ “กำไร” หรือ “คุ้ม” ที่แลกมากับการเจ็บป่วยหรือเสียชีวิต
- สิ่งหนึ่งที่บริษัทประกันชีวิตหรือสวัสดิการอื่น ๆ ไม่สามารถทำได้เลยก็คือการเป็นระบบสวัสดิการที่คนในชุมชนเป็นเจ้าของช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อมุ่งหวังให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลและดูแลซึ่งกันและกันของคนในตำบล**
- กองทุน ได้เงินสมทบมาจากไหนบ้าง?**
เงินสมทบของกองทุนหลัก ๆ มาจาก เงินสมทบที่ได้รับจากสมาชิกปีละ 200 บาท และเงินสมทบ จาก อ.บ.ต. และรัฐบาลสนับสนุนปีละประมาณ 200,000 บาท

แต่หากเทียบกับการทำบุญ ที่ชาวบ้านตำบลแม่สุกทำกันเป็นประจำนั้น ถือว่ามีมูลค่าเพียงน้อย แต่คุณค่าของจำนวนเงิน 200 บาท กลับมีคุณค่าสูง เพราะมันหมายถึงการได้ทำบุญให้กับคนในชุมชนให้ได้รับหลักประกันด้านสุขภาพอย่างเท่าเทียมกันได้ไม่น้อยกว่า 3000 รายต่อปี

• ใครเป็นผู้บริหารจัดการกองทุน
สมาชิกกองทุนทุกคนถือเป็นผู้บริหารจัดการกองทุน โดยสมาชิกทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็น การเลือกคณะกรรมการกองทุน ประจำหมู่บ้าน การออกเสียงเพื่อตัดสินใจทางนโยบายต่างๆ ของกองทุน รวมทั้งการรับทราบข้อมูลความเคลื่อนไหวต่างๆ ของกองทุนผ่านเวทีการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน และการประชุมใหญ่ประจำปีอย่างน้อยปี ละ 1 ครั้ง

อย่างไรก็ตามเพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการ จำเป็นต้องมีคณะกรรมการกองทุน ที่ได้รับการเลือกจากสมาชิกแต่ละหมู่บ้านจำนวน 2 คนมาทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการดำเนินการแทนสมาชิก เช่นการควบคุมการเบิกจ่ายผลประโยชน์ต่างๆ การขยายจำนวนสมาชิก และการรับสมัครสมาชิก เป็นต้น

“มาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกองทุนในการช่วยเหลือชุมชน กับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกันเถอะ”

สื่อโปสเตอร์ มีการออกแบบเนื้อหาสาระดังนี้

กองทุนเพื่อสวัสดิการ ชุมชนตำบลแม่สุก อ.แม่ใจ จ.พะเยา

ผลประโยชน์ที่จะได้รับการเป็นสมาชิก

- ผลประโยชน์สำหรับชุมชน**

- o ช่วยเหลือเกื้อกูลคนในตำบลกว่า 3000 คนให้มีสวัสดิการ
- o ช่วยเหลือคนด้อยโอกาส คนพิการ 2 คน ให้มีสวัสดิการ

- ผลประโยชน์สำหรับลูกหลาน**

- o เป็นเงินช่วยเหลือให้กับลูกหลานกรณีที่ทำนจากไป ไม่น้อยกว่า 5000 บาท

- ผลประโยชน์สำหรับตัวท่านเอง**

- o ช่วยเหลือยามท่านเจ็บป่วยนอนพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล คินละ 100 บาท สูงสุด

ไม่เกิน 1000 บาทต่อรอบปี

- o รับขวัญสมาชิกตลอดบุตร 500 บาท

การสมัครเป็นสมาชิก

- ระยะเวลาการรับสมัคร (ใหม่-ต่ออายุ)
 - ปีละ 2 ครั้ง คือ 1 มิถุนายน และ 1 ธันวาคม ของทุกปี
 - คุณสมบัติ มีอายุ 1 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และเคยหรือมีรายชื่อ ในทะเบียนบ้านในพื้นที่ ต.แม่สุกไม่น้อยกว่า 1 ปี
 - ค่าสมาชิก
 - 200 บาทต่อปี
 - ค่าสมทบบันทึกประจำตัว 20 บาท สำหรับสมาชิกใหม่
 - เอกสารประกอบการรับสมัคร
 - ใบสมัครที่กรอกข้อความแล้ว 1 ชุด
 - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน 1 ชุด
 - สถานที่รับสมัคร
 - ที่ทำการ อบต. หรือบ้านคณะกรรมการกองบุญฯ ประจำหมู่บ้านของท่าน
- สนใจร่วมทำบุญกับกองบุญสวัสดิการเพื่อชุมชน ต.แม่สุก สอบถามข้อมูลได้ที่
คณะกรรมการกองบุญฯ ประจำหมู่บ้านได้ทุกวัน

ภาพที่ 4-5 สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์

กองบุญเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

เป้าหมายสูงสุดของกองบุญฯ คือการดูแล ให้อาหาร-ยารักษาและกินอาหารคนแม่สุก ทุกวัน ทุกปี อย่างไม่เลือกหน้า

ผลบุญที่จะได้รับจากกองบุญฯ

1. สร้างหลักประกันด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีให้กับคนตำบลแม่สุก
2. ดูแลให้สมาชิกมีสวัสดิการด้านสุขภาพตั้งแต่เกิด เจ็บ และเสียชีวิต
3. สร้างความเข้มแข็งและความสุขให้กับคนตำบลแม่สุก
4. ช่วยเหลือคนด้อยโอกาส เจ็บป่วย และพิการ

มีสวัสดิการด้านสุขภาพอย่างเท่าเทียม

สอบถามข้อมูลได้ที่
คณะกรรมการกองบุญฯประจำหมู่บ้าน

“เปิดรับสมัครช่วง มิถุนายน และ ธันวาคม ของทุกปี”

กองบุญสวัสดิการชุมชน ที่บริหารจัดการโดยคนในชุมชน เพื่อคนในชุมชน
“มาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกองบุญ ในการช่วยเหลือชุมชน กับกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกันเถอะ”

ภาพที่ 4-6 สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทโปสเตอร์

3.1 **สื่อการ์ตูน** เป็นการวาดมาจากอาสาสมัครที่มีทักษะด้านการวาดเขียน คือนายธนกร คำน้อย โดยภาพขึ้นหลังจากการประชุมกำหนดเป้าหมายทางการสื่อสาร และออกแบบสารหรือข้อความที่กำหนดร่วมกัน ออกมาเป็น 4 ภาพหลัก โดยจากการวิเคราะห์ภาพดังกล่าว พบว่ามีวัตถุประสงค์ของการวาดภาพเพื่อรณรงค์เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับคนในชุมชน ต.แม่สุก สอดคล้องกับปรัชญาที่กำหนดร่วมกันคือการช่วยเหลือกันและกันเป็นหลักเสริมด้วยผลประโยชน์ที่จะได้รับจากกองทุนฯ ดังนี้รายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 4-7 สื่อการ์ตูน

ภาพที่ 4-7 (ต่อ)

4. สื่อกระจายเสียง

4.1 หอกระจายเสียง

4.2 สื่อวีดิทัศน์ “สารคดีกองบุญ” สารคดีภาพและเสียง ความยาว 8 นาที ได้รับการกำหนดขึ้นหลังจากการได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนร่วมกันระหว่างนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยพะเยา คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก และอาสาสมัครผลิตสื่อในชุมชน เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554 โดยต้องการให้มีวีดิทัศน์แนะนำกองทุนฯ ที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับเนื้อหาสารที่ร่วมกันกำหนดขึ้น แต่ชุมชนขาดศักยภาพในการผลิต ทางคณะผู้วิจัยจึงได้รับหน้าที่ในส่วนของผลิต การถ่ายทำให้ โดยมีคนในชุมชนเป็นผู้กำหนดสถานที่การถ่ายทำ การประสานงาน และการให้ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหาสารดังนี้

ตารางที่ 4-4 บทสารคดีกองบุญเพื่อสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก อำเภอเมือง จ.พะเยา

ลำดับ	บทบรรยาย	ภาพ	เสียง
1	บนพื้นที่ หนึ่งหมื่นสามพันกว่าไร่ ตามแนวลุ่มน้ำอิง อันเป็นต้นธารของสายน้ำแห่งชีวิตของคนพะเยา เป็นที่ตั้งของตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งทางธรรมชาติ ป่าไม้ สายน้ำ ป่าไม้และแหล่งอาหาร แต่ความสมบูรณ์อันถือเป็นต้นทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ดังกล่าว คงไร้ความหมายหากขาดซึ่ง “คนตำบลแม่สุก” ที่เต็มไปด้วยศักยภาพทางด้านภูมิปัญญา	ภาพอ่างเก็บน้ำ พระอาทิตย์ ภาพแม่น้ำ ป่า คนทอดแห หาปลา ตลาด ที่มีพืชผัก	Sound ฟังดูแล้ว อารมณ์ดี สว่าง สดใส ไล่ตามจังหวะ และความ เหมาะสมของ เรื่อง

ลำดับ	บทบรรยาย	ภาพ	เสียง
	วิถีชีวิต เป็นผู้ดูแลรักษาและร่วมกันก่อเกิด สร้างชุมชนให้แข็งแกร่งมาจนถึงปัจจุบัน		
2	เสียงแม่ค้า	ภาพแม่ค้าในตลาด ที่พูดเรื่องการปลูกผัก หา กบหาเขียด Insert ภาพ พืชผักสินค้า ในตลาด	ถ้ามีเสียงสัมภาษณ์แม่ค้า ผัก ขายเขียด ว่าปลูกเอง ก็แทรกเข้ามาในช่วงนี้ได้
3	คนแม่สุก 5000 กว่าชีวิต ดำรงความเป็นคนแม่สุก ด้วยคำว่า “ช่วยเหลือ เกื้อกูล ซึ่งกันและกัน” ที่สะท้อนให้เห็นผ่านวิถีของการอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน โดยการตั้ง กลุ่ม และเครือข่ายในชุมชนขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มหมอดิน ที่ต้องการดูแลรักษาสุขภาพของคนในชุมชนให้ปลอดภัยจากสารเคมีจากการทำการเกษตร กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มอาชีพต่างๆ มารวมตัวกันเพื่อสร้างรายได้ และทำกิจกรรมร่วมกัน โดยไม่ได้หวังเพียงแค่ผลประโยชน์เป็นตัวเงินสำหรับตนเท่านั้น หากแต่ยังต้องการรักษาความสัมพันธ์ที่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันให้คงอยู่ในชุมชน	ภาพกว้าง มุมสูง ที่ถ่ายลงมาจาก อ่างเก็บน้ำ ภาพทุ่งนา	
4	ปล่อยเสียงสัมภาษณ์	กลุ่มผู้หญิงที่ให้สัมภาษณ์ที่โรงงานกล้วยตาก	ปล่อยเสียงที่ผู้หญิงที่โรงงานกล้วยตาก ในตอนที่ว่า “ต้องไปช่วยงาน ต้องไปช่วยงานไป มันต้องไปช่วยงานของเพื่อนบ้าน”

ลำดับ	บทบรรยาย	ภาพ	เสียง
5	สายใยที่ร้อยรัดหัวใจของคนแม่สุกดังกล่าว ถูกแปรเปลี่ยนเป็นพลังเพื่อพัฒนาชุมชน จากการเป็นตำบลที่พึ่งตนเอง พัฒนาก่อรูปขึ้นมาจนเป็นเป็นชุมชนต้นแบบสำหรับเครือข่ายภายนอกทั้งระดับจังหวัดและระดับชาติเข้ามาเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง อันถือเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งของคนแม่สุก		
6	วิถีชีวิตที่เอื้ออาทร ช่วยเหลือ และพึ่งพาซึ่งกันและกันของคนแม่สุก ไม่ได้ปรากฏให้เห็นเพียงแต่การเป็นชุมชนเข้มแข็งและสร้างความมั่นคงให้กับคนในชุมชนด้านอาชีพ รายได้ และรักษาวัฒนธรรมเท่านั้น แต่ยังขยายเป้าหมายไปสู่การสร้างระบบการดูแลชีวิตของคนในชุมชนตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต บนพื้นฐานการช่วยเหลือ เกื้อกูล ซึ่งเป็นสมบัติดั้งเดิมอันล้ำค่าของคนแม่สุก		
7	การพยายามสร้างระบบสวัสดิการที่จะดูแลชีวิตของคนแม่สุกตั้งแต่เกิดจนเสียชีวิต ถือเป็นเรื่องที่ยากและซับซ้อน ต้องอาศัยต้นทุนทางสังคมเดิมและผนวกกับพลังกาย พลังความคิด และพลังหัวใจของคนในชุมชนทุกคนร่วมกัน		
8	ธันวาคม 2551 ความพยายามของคนแม่สุก ดังกล่าวปรากฏเป็นรูปธรรม นั่นก็คือ “กองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก” ได้รับการจัดตั้งขึ้นให้เป็นหลักประกันความมั่นคงด้านสวัสดิการที่ครอบคลุมการเกิด แก่ เจ็บ และตาย ให้กับคนทุกเพศ ทุกวัย และทุกกลุ่มในชุมชน ได้เข้าถึง และมีหลักประกันความมั่นคงของชีวิตอย่างเท่าเทียม		
9	กองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก เป็นกองทุนฯ ที่บริหารจัดการการเงิน ที่ได้มาจากคนแม่สุกที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก ตามความสมัครใจ โดยชำระค่า		

ลำดับ	บทบรรยาย	ภาพ	เสียง
	สมัคร 200 บาทต่อปี ซึ่งยอดเงินดังกล่าวเมื่อถูกนำมารวมกันเป็นก้อนเงินใหญ่ แล้ว จะมีคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ที่แต่ละหมู่บ้านเลือกเข้ามาเป็นผู้บริหารและจัดสรรในด้านการดูแลสุขภาพสวัสดิการให้กับสมาชิก		
10	ผลการดำเนินการกองทุนสวัสดิการชุมชน ที่ผ่านมา คนตำบลแม่สุกได้เรียนรู้ว่ากองทุนฯ ได้เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นการรับขวัญลูกหลานที่คลอดมาเป็นสมาชิกในชุมชนคนใหม่ คนเจ็บป่วยที่ต้องไปพักรักษาที่โรงพยาบาล หรือเป็นมรดกให้กับญาติพี่น้องของสมาชิกที่เสียชีวิต รวมไปถึงการเข้าไปช่วยเหลือ คนด้อยโอกาส ผู้ป่วยทางจิตเวช ผู้ติดยาเสพติดที่ขาดสวัสดิการให้ได้รับสิทธิการดูแลสุขภาพช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมกับคนอื่นๆ การดำเนินการที่ผ่านมา หากพิจารณาแล้ว แทบไม่ต่างไปจากหลักคิดของการทำบุญ ทำทาน และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันเป็นสิ่งที่คนแม่สุกคุ้นเคยอยู่แล้วแต่อย่างใด		
11	ปล่อยเสียงสัมภาษณ์		เสียง (น่าจะช่วงที่สัมภาษณ์โรงอบกล้วย/หมอนวดที่อนามัย หรือที่ผู้สูงอายุ แกะมะขาม “ไม่ยาก เจ็บป่วย เอาไว้ช่วยกัน”
12	จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นที่มาของการเปลี่ยนชื่อจากกองทุนฯ เป็น “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชน	ภาพการประชุม การยกมือโหวต	

ลำดับ	บทบรรยาย	ภาพ	เสียง
	ตำบลแม่สุก” เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2554 ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการการดำเนินการของ กองทุนนั่นเอง	และตัวอักษรชื่อ กองบุญใหม่	
13	เงินจำนวน 200 บาท ที่สมาชิกรายจ่ายสำหรับเป็น สมาชิกกองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนทุกปีนั้น หาก เทียบกับการทำบุญ ของคนแม่สุกทำกันเป็นประจำ แล้ว จำนวนเงิน 200 บาทต่อปีที่สมาชิกรายจ่ายให้กับ กองบุญ ถือว่ามีมูลค่าเพียงน้อยนิด แต่คุณค่าที่ ได้รับกลับมีคุณค่าสูงยิ่ง เพราะนั่นหมายถึงการได้ ร่วมกันทำบุญให้กับคนในชุมชน กว่า 3000 คน ได้ มีหลักประกันในชีวิตอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็น คนร่ำรวย ยากจน เจ็บป่วย หรือด้อยโอกาส	ภาพการมา ประชุม ใบเสร็จรับเงิน สมุดสมาชิก ช้อนกับภาพวัด พระ และการ ทำบุญตักบาตร คนแก่ / คนเจ็บ	
14	ดังนั้น กองบุญเพื่อสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก จึง ไม่ได้เป็นเพียงระบบสวัสดิการที่เน้นการจ่าย ผลประโยชน์ในรูปตัวเงินให้กับสมาชิกเท่านั้น แต่ได้ กลายเป็นจุดเชื่อมโยงที่ร้อยรัดความสัมพันธ์และ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชน ที่ไม่ได้ คิดว่าตนเป็นฝ่ายรอรับผลประโยชน์เท่านั้น แต่เข้า มาร่วมเป็นเจ้าของ ร่วมคิด ร่วมทำตามศักยภาพที่ มีของแต่ละคน ไม่ว่าจะเป็นการประดิษฐ์สิ่งของให้ เป็นสื่อ การแต่งเพลง เล่นดนตรี ตัดตุ๊ก หรือการ แต่งขอ แต่คำว เพื่อเล่าเรื่องกองทุน ให้ดังไปทั่ว ตำบล โดยพวกเขาหวังว่าบุญที่พวกเขา ร่วมทำกัน ในวันนี้ จะสามารถใช้สมบัติอันล้ำค่า ซึ่งก็คือการ เป็นชุมชนที่มีแต่การช่วยเหลือเกื้อกูลและดูแลซึ่ง กันและกันไปสร้างหลักประกันความมั่นคงของชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีให้กับชุมชน ให้สืบสานการเป็น พื้นที่แห่งความสุขและความภาคภูมิใจของพวกเขา คนแม่สุกได้ตลอดไป	ภาพหนึ่งวัน ประชุม เรื่องการ ผลิตสื่อชุมชน	Insert เสียงร้อง เพลง การอ่าน คำวเข้ามา โดยเฉพาะท่อน ที่สื่อความหมาย ว่าช่วยเหลือกัน

ลำดับ	บทบรรยาย	ภาพ	เสียง
15		Finale ภาพ ชุมชน สวย ๆ คนเฒ่า คนแก่ เด็ก ๆ	ปล่อยเพลง กอง บุญ

บทสารคดีดังกล่าวมีเนื้อหาหลักคือเน้นอธิบายความเป็นชุมชนที่มีศักยภาพ และวิถีแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูลของคน ต.แม่สукที่ดำรงอยู่มานาน จนเมื่อมีการจัดตั้งกองทุน ชื่น ก็เป็นการนำเอาวิถีและศักยภาพของตำบลดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินงาน ที่ไม่แตกต่างจากหลักคิดของการทำบุญ ทำทานและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นการนำเอาสิ่งที่คนแม่สுகคุ้นเคยและภูมิใจอยู่แล้วมาใช้เท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงของชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีให้กับคนในชุมชนเพื่อรักษาพื้นที่แห่งความสุข “แม่สுக” เอาไว้

4.3 สื่อวิทยุกระจายเสียง

หลังจากการได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนร่วมกันระหว่างนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยพะเยา นักวิจัยท้องถิ่น คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สுக และอาสาสมัครในชุมชน เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2554 พบว่าชุมชนมีการใช้สื่อวิทยุชุมชน มาก่อนในลักษณะการจัดรายการ แต่ยังไม่มีสปอตวิทยุ หรือสารคดีวิทยุสั้น ๆ ที่สามารถเผยแพร่ซ้ำ ๆ เพื่อต่อยอดสารให้กับผู้ฟัง ทางคณะกรรมการฯ และอาสาสมัครจึงขอให้ทางคณะผู้วิจัยผลิตสารคดีที่มีเนื้อหาสารเป็นไปตามที่กำหนดไว้ให้ เพื่อจะได้นำไปออกอากาศในรายการที่พวกเขาเป็นผู้ดำเนินรายการ ทางคณะผู้วิจัยจึงได้ออกแบบสารและผลิต สปอตวิทยุ จำนวน 2 เรื่อง และสารคดีสั้น 3 เรื่อง ดังมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

บทสารคดีสั้นทางวิทยุ จำนวน 3 เรื่อง มีการออกแบบเนื้อหาสารดังต่อไปนี้

กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สுக อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 1 บุญสามชั้น

Jingle Intro : เพลง Jingle
Content : (Sound Effect : เสียงไก่ขันตอนเช้า) ลูกชาย : แม่ ... พรุ่งนี้วันพระ อย่าลืมเตรียมของไปทำบุญที่วัดนะ แม่ : รู้แล้ว และยังรู้มากกว่านั้นอีก แก่รู้รีเปลา เดียวนี้การทำบุญไม่ใช่เพียงการไป

ทำบุญที่วัด

เท่านั้น แต่ชุมชนแม่สุกของเรายังมีบุญแบบอื่นอีกนะ การสมัครเป็นสมาชิกกองบุญเพื่อ

สวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกเป็นการทำบุญที่ได้บุญถึง 3 ชั้นทีเดียว

ลูกชาย : หา.....บุญ 3 ชั้นมีที่ไหนกัน

แม่ : มีสิ ก็มีที่นี้แหละ กองบุญเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ถ้าเป็นสมาชิกกองบุญแล้วจะได้

บุญถึง 3 ชั้น บุญชั้นแรก เป็นบุญให้กับตัวเอง กองบุญฯ จะช่วยเหลือเราตอนเจ็บป่วยนอน

โรงพยาบาล และบุญรับขวัญเด็กเกิดใหม่ บุญชั้นที่สอง เป็นบุญที่ส่งต่อให้กับลูกหลาน คือ ถ้า

เราเสียชีวิต กองบุญฯ จะช่วยเหลือค่าจัดการงานศพ และบุญชั้นที่สาม ซึ่งเป็นบุญที่กว้างใหญ่

เผื่อแผ่ไปยังคนอื่นๆ คือ เงินที่เราร่วมกันลงขันในกองบุญฯ จะเป็นการทำบุญให้กับคนในชุมชน

ของเรา ทั้งคนที่เป็เพื่อนสมาชิกคนอื่นและคนพิการด้อยโอกาสหรือคนยากจนในชุมชน

ลูกชาย : โอ้โฮ.....นิยามใหม่ของคำว่า “บุญ” ที่ไม่มีในตำราเรียน แต่มีในกองบุญเพื่อสวัสดิการชุมชน

ตำบลแม่สุกบ้านเราเ็นเอง แม่...ผมอยากทำบุญแบบนี้บ้าง

แม่ : ได้สิ เด็กๆ ้วยรุ่น หรือวัยไหนๆ ก็ทำบุญได้ แค่สมัครเป็นสมาชิกกองบุญสวัสดิการชุมชน

ตำบลแม่สุก เพียงปีละ 200 บาทเท่านั้น แต่เป็นการทำบุญได้ทั้งปีทีเดียว

ลูกชาย : ผมหยอดกระปุกออมสินวันละ 1 บาท ไม่ถึงปี ก็ได้เงินค่าสมาชิกแล้ว แถมยังมีเงินเก็บเหลือ

ในกระปุกอีก ได้ทั้งทำบุญและได้เงินเก็บในกระปุกด้วย ดีจัง

แม่ : งั้นเรามาเริ่มหยอดเงินเก็บในกระปุกเพื่อทำบุญกันเถอะ

Jingle Out : เพลง Jingle “..กองบุญเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก บุญสามชั้น ที่ใครๆ ก็ร่วมทำบุญได้ ..”

ตอนที่ 2 เงิน 200 บาท สร้างประโยชน์ได้มากกว่าที่คุณคิด

Jingle Intro : เพลง Jingle

Content :

ผู้บรรยาย : ลองทายซิ ถ้ามีเงิน 200 บาท จะทำอะไรดี

เสียงที่ 1 : ไปตลาด กินให้เต็มอิ่ม เลี้ยงเพื่อนได้ด้วย

เสียงที่ 2 : ซื้อเสื้อใหม่ซักตัว เอ...หรือกางเกงยีนส์ดีนะ

เสียงที่ 3 : นั่งรถไปเที่ยวในเมือง

ผู้บรรยาย : เคยคิดไหมว่า เงิน 200 บาท สามารถช่วยเหลือคนได้เป็นพันคน

เสียงฮือฮา : ไม่ ไม่ เป็นไปไม่ได้

ผู้บรรยาย : ลองฟังทางนี้ครับ การร่วมลงเงินคนละ 200 บาทต่อปี ในกองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชน

ตำบลแม่สุก สามารถนำไปช่วยเหลือกันและกันในชุมชนได้มากกว่าพันคน เงินของเราที่

รวมกันอยู่ในกองทุนฯ จะถูกนำไปจัดสรรเพื่อช่วยเหลือคนในชุมชน รวมทั้งย้อนกลับมา

ช่วยเหลือตัวเอง และยังส่งเป็นมรดกให้ลูกหลานของเรา ใครเจ็บป่วยนอนโรงพยาบาล

เราก็มีส่วนช่วยเหลือ ใครคลอดลูกใหม่ เราก็เป็นส่วนหนึ่งในการรับขวัญสมาชิกใหม่ของชุมชน

หรือแม้แต่ใครเสียชีวิต เราก็มีส่วนช่วยเหลือทำบุญในงานศพ และถ้าในชุมชนของเรา มีคน

พิการ คนด้อยโอกาส คนแก่ถูกทอดทิ้งยากจน เราก็จะมีส่วนในการช่วยเหลือทำบุญกับคนใน

ชุมชนด้วย เห็นไหมครับ เงิน 200 บาท สร้างประโยชน์ได้มากกว่าที่คุณคิด เพียงสมัครเป็น

สมาชิกกองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ปีละ 200 บาท โดยจะเปิดรับสมัครในเดือน

มิถุนายนและเดือนธันวาคมของทุกปี สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ พ่อหลวงบ้าน ผู้นำชุมชน

และคณะกรรมการฯ ที่อยู่ใกล้บ้านท่าน

Jingle Out : เพลง Jingle “..เงิน 200 บาท สร้างประโยชน์ได้มากกว่าที่คุณคิด ..”

ตอนที่ 3 จากกองทุนฯ เป็นกองทุนฯ ความภูมิใจของคนแม่สุก

Jingle Intro : เพลง Jingle

Content :

(Sound Effect : เสียงมอเตอร์ไซด์กำลังจอด)

ผู้หญิง : พ่ออู๊ย พ่ออู๊ย วันก่อนไปร่วมประชุมใหญ่ประจำปีของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก

คณะกรรมการฯ เขาประกาศว่า จะเปลี่ยนชื่อกองทุนฯ แล้วนะ

พ่ออู๊ย : เปลี่ยนเป็นอะไรล่ะ วันนั้นไปหาหมอที่สถานีนอนมัย เลยไม่ได้ไปประชุม

ผู้หญิง : เขาบอกว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นกองทุนฯ ที่ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อให้คนในชุมชนได้ช่วยเหลือ

กันและกัน ทั้งในตอนที่ป่วยนอนโรงพยาบาล ตอนคลอดลูกใหม่ และตอนเสียชีวิต ไม่ใช่เพื่อการ

หากำไรเหมือนชื่อ “กองทุนฯ” คณะกรรมการฯ เขาอยากให้เราเข้าใจอย่างถูกต้อง เลยเปลี่ยน

ชื่อใหม่เป็น “กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก” เพราะเงินของพวกเราที่จ่ายไปเป็นเงิน

สะสมร่วมกันในกองฯ เพื่อนำไปจัดสรรช่วยเหลือกันในชุมชน ทั้งในยามที่มีคนเกิดใหม่ มีคนเจ็บ และมีคนตาย

พ่ออู๊ย : เออ ดีดี เข้าใจง่ายดี กองบุญฯ คือ กองของเงินที่พวกเราช่วยกันสะสมไว้ช่วยเหลือตัวเอง

ช่วยเหลือลูกหลาน และช่วยเหลือคนอื่นๆ ในชุมชน พ่ออู๊ยเป็นสมาชิกแล้ว จ่ายเงินค่าสมาชิกทุกปี

จ่ายแล้วอิมบุญฯ แล้วไม่ต้องไปคิดมากนะว่า ปีนี้ได้กำไรเป็นเงินคืนจากกองทุนฯ แล้วหรือยัง เพราะ

เงินเพียงเล็กน้อยของเรา เอาไปรวมกันเป็นกองทุนฯ ของชุมชนแม่สุก ช่วยเหลือคนอื่นที่ต้องการ

ความช่วยเหลือ ได้บุญ อิมใจมากกว่ากันเยอะ (หัวเราะอย่างสบายใจ)

Jingle Out : เพลง Jingle “..กองทุนเพื่อสวัสดิการชุมชน ความภูมิใจของคนแม่สุก ..”

สปอตวิทยุ กองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก

เรื่องที่ 1

ลำดับ	Effect	เสียง	บรรยาย	เวลา (วินาที)
1	F/I	เพลง	ดนตรีล้านนา แล้วเปิดคลอ	
0.3	F/UN			
2	F/I F/O		ผู้หญิงวัยสาว อ้ายหนานเจ้า น้องอยากอยู่กับเรื่องท้อง	
บุญ	0.10		เพื่อสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก เป็นท้องบุญ รูปแบบจะไฉ่ผ่องเจ้า	
3	F/I F/O		ผู้ชายวัยกลางคน ก่อท้องบุญเพื่อสวัสดิการชุมชนตำบล	
แม่สุกเป็น			จัดตั้งเพื่อสร้างระบบพึ่งพาอาศัยกันของคนในตำบล แม่สุกเฮา สมาชิกจะสมทบเงินเข้ากองทุนปีละ 200 บาท โดยดีเงินสมทบนี้จะไปเป็นจួយเหลือ ฮับขวัญลูกหลานสมาชิกใหม่จួយคนเจ็บป่วย และเป็นมรดกให้อุปาติพี่น้องสมาชิกดีเสียชีวิต	
0.25				
4	F/I F/O		ผู้หญิงวัยสาวกองบุญนี้เป็นยังมาดีแต่ อันหม่มพูกน้องจะปา	
			ครอบครัวน้องไปสมัครเป็นสมาชิกกับเป็นผ่องละ	
0.7				
5	F/I	ดนตรี	ดนตรีจังหวะเร้าใจ	
0.5	F/O			

6	F/I F/O	ชาย / หญิง	พูดพร้อมกัน	กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ มุ่งหวังเพื่อเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ของชาวตำบลแม่สุก	0.10
6	F/UP F/O	เพลง	ดนตรีล้านนา		0.5

สปอตวิทยุ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก
เรื่องที่ 2

ลำดับ	Effect	เสียง	บรรยาย	เวลา (วินาที)
1	F/I	ดนตรี	ดนตรีจังหวะเร้าใจ	0.5
	F/O			
2	F/I	ดนตรี	ดนตรีล้านนาจังหวะเย็นๆ	0.5
	F/UN			
2	F/I	เสียงชายวัยหนุ่ม	กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก	
2	F/I	เสียงชายวัยหนุ่ม	กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ระบบสวัสดิการที่ดีคนในชุมชนเป็นเจ้าของ โดยสมาชิกจะร่วมกันสทบเงิน 200 บาท ต่อปี เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือกัน ในด้านการเจ็บป่วยและเสียชีวิต ถือเป็น	

หลักประกันด้านสุขภาพและความเป็นอยู่
ที่ดีของชุมชนแม่สุกเฮา

0.20

3 F/I เสียงชายวัยหนุ่ม
(เสียง Echo) จួយกันคิด จួយกันทำ มุ่งหวังจួយเหลือกัน
ของคนตำบลแม่สุก ด้วยกองทุนสวัสดิการ
ชุมชนตำบลแม่สุก

0.15

4 F/UP คนตรี คนตรีล้านนาจังหวัดพะเยา
0.10
F/O

4.4 คนตรี/เพลง กองบุญ เป็นการแต่งขึ้นของอาสาสมัครที่มีทักษะในการร้องและแต่งเพลงที่อยู่ในชุมชน ร่วมกันแต่งขึ้น หลังจากเข้าสู่กระบวนการสร้างความรู้และความเข้าใจของกองบุญฯ เพลงที่แต่งมีเนื้อหาหลักคือกองบุญมีประโยชน์อย่างไร เป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน พร้อมกับเชิญชวนให้สมัครเป็นสมาชิก โดยคนตรีและเพลงกองบุญฯ จะได้รับการนำไปประกอบในงานสื่อกระจายเสียงทั้งสารคดีวิทยุฯ และวิทยุทัศน์ และเปิดทางหอกระจายเสียง ของทุกหมู่บ้านในตำบล(10 หมู่บ้าน)

- เนื้อเพลงกองบุญฯ

มาเถิดนะเข้ามาที่บ้านอาทุกๆท่าน เพื่อนพ้องพี่น้องชาวบ้าน มาร่วมกันตั้งกองบุญ ตั้งมาเพื่อจุดประสงค์ ดำรงช่วยเหลือเกื้อกูล เชิญชวนพี่น้อง เข้ามาร่วมกองทุน ตั้งกองบุญชุมชนเพื่อสวัสดิการ ของเรานั้นภายในตำบล

คอยช่วยเหลือเกื้อกูล เมื่อได้กองบุญเข้ามาช่วยเหลือ เมื่อคราวเจ็บป่วย กองบุญคอยช่วยทุกๆคน เจ็บป่วยได้คำรักษา ฟังพาเมื่อยามขัดสน ใช้จ่ายก็น้อยเพียงสองร้อยทุกคน อยู่ได้ถึงหนึ่งปี เจ็บป่วยได้สวัสดิการ หนึ่งคนเท่านั้นนอนได้สิบคืน

ชีวิตด้อย หนึ่งปีของบุญจ่ายให้สามพัน หากครบสามปีแล้วนั้น ดับสิ้นลงพลันไม่ฟื้น-
หมื่นห้าของบุญช่วยเหลือ จุนเจือไม่มีขัดขึ้น ช่วยกันดั่งมิตรไม่คิดเป็นอื่น เพื่อชุมชนบ้านเรา
มาร่วมก่อตั้งกองบุญ ช่วยเหลือเจือจุน พี่น้องหญิงชาย

มาเถิดนะเข้ามา พี่บ้านอาทุกท่าน ร่วมใจกันทุกหมู่บ้าน มาตั้งกองบุญเอาไว้ ชุมชน
เมื่อมีปัญหา พี่พาคะได้สบาย เชิญมาพี่น้อง เชิญเพื่อนพี่องหญิงชาย เข้ามาร่วมกองบุญ อยาก
ให้ชุมชนเจริญ เชิญครับเชิญ มาร่วมกองบุญ

กฤษฎากร สิทธิวรการกุล

กองทุนหมู่บ้าน

[สร้อย]	กองทุนสวัสดิการตำบล	ท่านจะรวยหรือจน
	เชิญทุกคนเข้ามาร่วม	เรียนเชิญพี่น้องทุกคน
	เชิญครีมาเข้ากองทุน	ชีวิตอุ่นเข้ากองทุนตำบล (ซ้ำ)
	ไม่ว่าผู้หญิงผู้ชาย	ปู่ตายายคนเฒ่าคนหนุ่ม
	ตั้งกลุ่มกองทุนตำบล	เชิญครบทุกคนที่มีใจบุญ
	เจ็บไข้หรือว่าได้ป่วย	กองทุนนั้นเอาเงินจ่าย
	หากคุณเจ็บป่วย	นอนอยู่โรงพยาบาล
[สร้อย]	กองทุนสวัสดิการตำบล	ท่านจะรวยหรือจน
	เชิญทุกคนเข้ามาร่วม	เรียนเชิญพี่น้องเข้ากองทุน
	เชิญครีมาเข้ากองทุน	ชีวิตอบอุ่นเข้ากองตำบล
	ทุกคนที่เข้ากองทุน	เราขอบคุณที่ท่านเข้าใจ
	หน่วยงานพร้อมที่ช่วยเหลือ	หมู่เฮาจาวเหนือของล้านนาไทย
	กองทุนสวัสดิการ	ขอบคุณหมู่เฮาทุกท่าน
	ทุกทุกหมู่บ้าน	จួយกันทำบุญ (ซ้ำ)

สื่อคำว

คำวกองทุน สวัสดิการชุมชน

จับปากกา ขึ้นมาเรียงร้อย ลำนำคำวสร้อย ตามถ้อยโวหาร
 แม่นมั่นบ่อเพราะ เสนาะอ่อนหวาน ขอบย่ำรำคาญ ไชยานกล่าวหย้อ
 ความสามัคคี นี่คือหัวข้อ ก่อยฟังเตอะนอพี่น้อง สวัสดิการก่องบุญ

ชุมชน สังคมเปื้อนป้อ หมู่เฮาก็ต้องร่วมแสง สงเคราะห์กันไว้
 อย่าได้หน่ายแหนง กวนฮักจักแปง ฮ่วมแสงฮ่วมสร้าง ขอเจริญจน
 พี่น้องเจ้าบ้าน เฮาจับมือกัน ป่อหลวง กำนัน ตั้งสืบบ้าน

กับฝูงวงศ์วานร่วมคิด ตำบลแม่สุข ใจดีจพิณิจ จิตใจใฝ่เอื้อก่องบุญ
 ชุมชนเฮานี้ จួយกันเกื้อหนุน สวัสดิการก่องบุญ ชุมชนอยู่ได้
 จួយเหลือกันไปพี่น้อง ตามขั้นต่อน ห้อมนสอดค้อง มีความถูกต้องปอดิ

ก่องบุญเฮานี้ ทำมาหลายปี มีแต่ความดี ขยายมากกว้าง
 เอร่วมมือกัน ตั้งสืบบ้าน เหมือนกับปลวก ผึ่งแปงฮ้าง ถึงตวันอนนิค

บ่อดกกล้วยั้ มั้รรวมพลั้ กั้นอย่างั้แข็งกลั้า ขอเจ็ญจวน บ่ออู้แม่ป้า
 จั้วยกันมารัวมคิิด มีข้อเจ็ญไข ติได้นั้กคิิด ปีละสองร้อย เต้าอันต่อคน
 สวัสดีการนี้ บ่มีสัสน จั้วยเหลือทุกคน ยามเจ็บป่วยใช้ ถึงนอนโง่บาล
 เป็ลย้งจั้วยได้ ตั้ตามสัญญาในกันไว้ ปีหนึ่งนอนได้สิบคั้

คั้นละหนึ่งร้อย บ่ได้หายสุญ เป็เงินกองบุญ กั้าจุ้นจั้วยได้ เวลาเจ็บเป็
 หนาวเ็นเหมือนใช้ มีโรคภัยแซกซั้อน หมอยาบ่หาย เนอเจ้าปี่นอง
 จั้นดั้บขาคควั้าจั้วง ชั้วิตคั้นนี้ เป็อนิจจั้ง ปีหนึ่งสามบ้น กองบุญจั้วยอู้
 จั้วยตามขั้ันตอน สามปีเมือมรจั้วยหนึ่งหมั้นห้า สวัสดีการกองบุญ
 ชุมชนทัวหน้า ขั้ันตอนยังมือยู้นั้ก เข็ยนมาก็หลาย บรรยายมานั้ก
 ขอบเต้าอู้ ปังวางเล้าสู่กันพัง กั้อนแหล่นายเหย

พ่อเหม้ย กั้นธิมา

3.1.4. การเผยแพร่สื่อและผู้รับผิดชอบหรือบทบาทของคนในชุมชน

หลังจากผ่านกระบวนการร่วมกันออกแบบสื่อและสารดังได้กล่าวไปแล้ว นักวิจัยจาก
 มหาวิทยาลัยพะเยา ร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่นและคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล
 แม่สุก ได้วางแผนการเผยแพร่สื่อดังกล่าวข้างต้นผ่านช่องทางการสื่อสารดังนี้

ตารางที่ 4-5 แผนการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์กองทุนฯ

ลำดับ	สื่อ	กำหนดส่งงาน	แผนการเผยแพร่
1	โปสเตอร์ ขนาด A3 จำนวน 300 แผ่น	วันจันทร์ที่ 9 พ.ค. 2554	1. ร้านตัดผม 2. อบต/อนามัย/ร้านค้า/ กลุ่มต่างๆ 3. ผู้เข้าร่วมงานมหกรรม กองทุน 19 พ.ค. 2554
2	แผ่นพับ พับ 3 ขนาด A4 จำนวน 1000 แผ่น		
3	ไวนิล ขนาด 1.2x2.4 จำนวน 11 แผ่น	วันจันทร์ที่ 9 พ.ค. 2554	1. ศาลาอเนกประสงค์ ทุกหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน
4	สปอตวิทยุ 2 ตัว	วันจันทร์ที่ 9 พ.ค. 2554	1. ผู้ใหญ่บ้านเสียง

ลำดับ	สื่อ	กำหนดส่งงาน	แผนการเผยแพร่
			ตามสาย 2. รถหน่วยงานต่างๆ 3. วิทยูชุมชน
5	สารคดีสั้นทางวิทยุ 3 ตอน	รอบบันทึกเสียงเสร็จวันที่ 11 พ.ค. 2554	1. ผู้ใหญ่บ้านเสียงตามสาย 2. รถหน่วยงานต่างๆ 3. วิทยูชุมชน
6	สารคดี DVD	วันจันทร์ที่ 9 พ.ค. 2554	1. งานประชุมหมู่บ้าน 2. งานประชุมคณะกรรมการกองบุญ 3. งานพิธีในหมู่บ้าน เช่นงานศพ เป็นต้น
7	ตุ่ง	เสร็จแล้ว	1. ปักหน้าบ้านที่เป็นสมาชิก 2. ทำพิธีสืบชะตาในงานมหกรรมกองบุญ วันที่ 19 พ.ค. 2554
8	เพลงกองบุญ	ทำดนตรีเสร็จเกือบ 100% รอบบันทึกเสียงร้อง และเพลงต่อไป	1. หอกระจายเสียงแต่ละหมู่บ้าน 2. ประกอบในสารคดี
9	โลโก้	เสร็จแล้วตามเอกสารแนบ	1. ใช้ในหัวจดหมาย หรือเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกองบุญ 2. เสื้อยืด/เสื้อ

ลำดับ	สื่อ	กำหนดส่งงาน	แผนการเผยแพร่
			คณะกรรมการ
10	กิจกรรมมหกรรมกองบุญ	1. หารักรอบแรก 9 พ.ค. 54 2. วางแผนงาน 3. เตรียมงาน 4. วันงาน 5. ประเมินผลงาน	รวมทุกสื่อมาใช้ในกิจกรรม - การสืบชะตาเพื่อรับตุง - จัดหมายแจ้งให้แต่ละครัวเรือนมาทำพิธีสืบชะตาและรับตุง - ประกวดคำขวัญกองบุญ - จั๊บของรางวัล - สื่อสปอต สารคดีวิทยุและโทรทัศน์ - เสือยัด - ป้ายไวนิล - แผ่นพับ/โปสเตอร์ - สื่อบุคคล (คณะกรรมการ) นักร้อง ศิลปิน ฯลฯ

3.1.3 การประเมินผลสื่อ: กระบวนการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร

1. การประเมินผลการเผยแพร่สื่อ

ตารางที่ 4-6 การประเมินผลการเผยแพร่สื่อ

ลำดับ	สื่อ	แผนการเผยแพร่	ผลการเผยแพร่
1	โปสเตอร์ ขนาด A3 จำนวน 300 แผ่น	4. ร้านตัดผม 5. อบต/อนามัย/ ร้านค้า/กลุ่มต่างๆ 6. ผู้เข้าร่วมงาน มหกรรมกองบุญ 19 พ.ค. 2554	เน้นการแจกให้กับ บุคคลภายนอก ที่มา ศึกษาดูงาน หรือ การ ออกบูทนอกพื้นที่ มากกว่าแจกให้กับคน ในชุมชน
2	แผ่นพับ พับ 3 ขนาด		

ลำดับ	สื่อ	แผนการเผยแพร่	ผลการเผยแพร่
	A4 จำนวน 1000 แผ่น		
3	ไวนิล ขนาด 1.2x2.4 จำนวน 11 แผ่น	2. ศาลา อเนกประสงค์ทุก หมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน	ติดในวัดเมื่อมีงาน ประเพณีทางศาสนา และงานศพ รวมทั้งติด ที่รถแห่
4	สปอตวิทยุ 2 ตัว	4. ผู้ใหญ่บ้าน เสียงตามสาย 5. รถแห่งานต่างๆ 6. วิทยุชุมชน	เป็นไปตามแผนการ เผยแพร่
5	สารคดีสั้นทางวิทยุ 3 ตอน	4. ผู้ใหญ่บ้าน เสียงตามสาย 5. รถแห่งานต่างๆ 6. วิทยุชุมชน	เป็นไปตามแผน แต่มี ความถี่ในการเปิดน้อย
6	สารคดี DVD	4. งานประชุม หมู่บ้าน 5. งานประชุม คณะกรรมการกอง บุญ 6. งานพิธีในหมู่บ้าน เช่นงานศพ เป็นต้น	เน้นเปิดให้คนที่มาดู งานดูมากกว่าคนใน ชุมชน
7	ตุ่ง	3. ปักหน้าบ้านที่ เป็นสมาชิก 4. ทำพิธีสืบชะตาใน งานมหกรรมกองบุญ วันที่ 19 พ.ค. 2554	เป็นไปตามแผน
8	เพลงกองบุญ	3. หอกระจายเสียง แต่ละหมู่บ้าน 4. ประกอบในสารคดี	เป็นไปตามแผน

ลำดับ	สื่อ	แผนการเผยแพร่	ผลการเผยแพร่
9	โลโก้	3. ใช้ในหัวจดหมาย หรือเอกสารต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับกองบุญ 4. เสื้อยืด/เสื้อ คณะกรรมการ	เป็นไปตามแผน และใช้ ร่วมกับสื่ออื่นๆได้เป็น อย่างดี
10	กิจกรรมมหกรรมกอง บุญ	รวมทุกสื่อมาใช้ใน กิจกรรม -การสืบชะตาเพื่อรับ ตุง -จดหมายแจ้งให้แต่ ละครัวเรือนมาทำพิธี สืบชะตาและรับตุง -ประกวดคำขวัญ กองบุญ -จับของรางวัล -สื่อสปอต สารคดี วิทยุ และโทรทัศน์ -เสื้อยืด -ป้ายไวนิล -แผ่นพับ/โบสเตอร์ -สื่อบุคคล (คณะกรรมการ) นักร้อง ศิลปิน ฯลฯ	เปลี่ยนจากกิจกรรม กองบุญ เป็นงานแจก บุญในวันอาสาฬหบูชา และงานตานกัวยสลาก แทน โดยมีการใช้สื่อ คือ - การแจกตุง - ป้ายไวนิล - สื่อบุคคล - สื่อสปอต - เพลง

2. การประเมินผลการมีส่วนร่วมในการสร้างสื่อเพื่อสื่อสารความหมายของบุญฯ
 ตารางที่ 4-7 ประเภทของสื่อที่สัมพันธ์กับกลุ่มและลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อ
 การสื่อสารความหมายของบุญฯ

สื่อ	ผู้/กลุ่มที่มีส่วนร่วม	ลักษณะการมีส่วนร่วม
สื่อพื้นที่		
1. งานศพ	1) คณะกรรมการกองบุญ 2) กลุ่มเครือข่ายภายในชุมชน	ชุมชนร่วมคิด ร่วมผลิต และร่วมเผยแพร่
2. เวทีระดมความคิดเห็นในการออกแบบการสื่อสารความหมายใหม่	1) แกนนำคณะกรรมการกองบุญฯ 2) คณะกรรมการกองบุญ 3) เจ้าหน้าที่ อบต. 4) อาสาสมัครผลิตสื่อ	ชุมชนร่วมคิด ร่วมผลิต และร่วมเผยแพร่
สื่อพื้นบ้าน		
1. สัญลักษณ์(Logo)	1) คณะกรรมการกองบุญฯ 2) อาสาสมัครผลิตสื่อ	ชุมชนร่วมคิด ร่วมผลิต และร่วมเผยแพร่
2. ตุ้ง	1) คณะกรรมการกองบุญฯ 2) อาสาสมัครผลิตสื่อ 3) กลุ่ม/เครือข่ายภายในชุมชน 4) หน่วยงาน/องค์กรในชุมชน (วัด)	ชุมชนร่วมคิด ร่วมผลิต และร่วมเผยแพร่
3. กิจกรรม/ประเพณีและตานก๋วยสลาก	1) คณะกรรมการกองบุญฯ	ชุมชนร่วมคิด ร่วมผลิต และร่วมเผยแพร่

สื่อ	ผู้/กลุ่มที่มีส่วนร่วม	ลักษณะการมีส่วนร่วม
	2) เจ้าหน้าที่อบต. 3) กลุ่ม/เครือข่ายภายในชุมชน 4) หน่วยงาน/องค์กรในชุมชน (วัด)	
สื่อสิ่งพิมพ์		
1. การ์ตูน	1) คณะกรรมการกองบุญ 2) อาสาสมัครผลิตสื่อ	ชุมชนร่วมคิด ร่วมผลิต และร่วมเผยแพร่
2. โปสเตอร์/แผ่นพับ/ป้ายโฆษณา	1) คณะกรรมการกองบุญ 2) อาสาสมัครผลิตสื่อ 3) เครือข่ายภายนอกชุมชน	ชุมชนร่วมคิดและเผยแพร่ ภายนอกผลิต
สื่อกระจายเสียง		
1. สื่อวิทยุกระจายเสียง	1) คณะกรรมการกองบุญ 2) เครือข่ายภายนอกชุมชน	ชุมชนร่วมเผยแพร่ ภายนอกคิดและผลิต
2. วิทยุทัศน์สารคดีกองบุญฯ	1) คณะกรรมการกองบุญ 2) เครือข่ายภายนอกชุมชน	ชุมชนร่วมเผยแพร่ ภายนอกคิดและผลิต
3. หอกระจายเสียง	1) คณะกรรมการกองบุญ 2) กลุ่มเครือข่ายภายใน	ชุมชนคิด ผลิตและเผยแพร่

สื่อ	ผู้/กลุ่มที่มีส่วนร่วม	ลักษณะการมีส่วนร่วม
	ชุมชน	

จากตารางที่ 4-6 แสดงว่าการผลิตสื่อ 4 กลุ่มหลัก จำนวนกลุ่มในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มที่มีจำนวนกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมมาก มักมีลักษณะที่เป็นสื่อที่เปิดกว้างให้คนทั่วไปได้เข้าถึง โดยไม่จำเป็นต้องมีทักษะหรือข้อพ้นระผูกพันมาก เช่น สื่อเวทีระดมความคิดเห็น หรือกิจกรรม/ประเพณีของชุมชน ตรงกันข้ามกับสื่อที่มีจำนวนกลุ่มที่เข้ามามีส่วนร่วมน้อย มีลักษณะที่อาศัยทักษะ เทคนิคและพันธะผูกพันสูงในการดำเนินงาน เช่น สื่อวิทยุ สื่อวีดิทัศน์และ สื่อการ์ตูน

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมพบว่าสื่อที่ชุมชนสามารถทำได้ทั้ง 3 ระดับคือคิด ผลิตและเผยแพร่มักเป็นสื่อที่อยู่ภายในชุมชน ชุมชนมีต้นทุนในการจัดการได้เอง เช่น สื่อพื้นที สื่อพื้นบ้าน ส่วนสื่อที่ต้องอาศัยทักษะ เทคนิค และต้นทุนสูง ลักษณะการมีส่วนร่วมก็จะลดลง เหลือน้อยที่สุดคือเป็นระดับการเผยแพร่เท่านั้น เช่นสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อวีดิทัศน์สื่อโปสเตอร์และแผ่นพับ

3. ผลของกระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วม: ความมั่นคงทางด้านสมาชิก การประเมินผลกระทบของกระบวนการสื่อสาร: ผู้เข้าร่วมกระบวนการสื่อสาร

ผลจากการประเมินสื่อในเวทีการประเมินผลสื่อ 2 ครั้ง ครั้งแรกคือประเมินผลจากคณะกรรมการกองทุนฯ เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2554 และกลุ่มอาสาสมัครผลิตสื่อ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2554 พบว่า

กลุ่มคณะกรรมการกองทุนฯ เห็นการเข้ากระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมในการร่วมกันคิดความหมายของกองทุนฯ และออกแบบสื่อของกองทุนฯ มีความพึงพอใจ เพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์ที่ช่วยทำให้การดำเนินงานของกองทุนฯ มีความชัดเจน และทำให้คณะกรรมการฯ มีความมั่นใจในการสื่อสารและอธิบายให้กับคนอื่นทั้งคนในชุมชนและนอกชุมชนได้เข้าใจเกี่ยวกับกองทุนฯ ได้อย่างเป็นทิศทางเดียวกัน

“การทำสื่อ ช่วยทำให้คนรู้จักกองทุนฯ มากขึ้น เพราะเราให้ผู้ใหญ่บ้านเปิดเพลงทุกวัน เวลาประกาศ และเวลาหมู่บ้านไหนมีงานหรือ อบต.มีกิจกรรมอะไร เช่นใช้รถแห่ เราก็ใช้เพลงกองทุนฯ เปิดตลอด ...ส่วนตุงเราก็แจกไป หลังแจกก็มีคนมาตามขอเพิ่ม พอเห็นตุงก็รู้ว่าเป็นของกองทุนฯ ...ตอนนี้คนแม่สุกส่วนใหญ่จะเรียกว่า กองบุญ แล้ว แต่ก็ยังมีบางที่ยังเรียก เงิน 200 อบต. อยู่” (จักร เขื่อนแก้ว, สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2554)

นอกจากนั้นแล้ว ทางคณะกรรมการฯ ยังเห็นว่า การใช้การสื่อสารและมีสื่อของกองบุญฯ นอกจากจะทำให้คนรู้จักและเข้าใจในความหมายของกองบุญฯ อย่างที่คณะกรรมการกองบุญฯ ต้องการแล้ว ยังส่งผลทำให้ตัวคณะกรรมการกองบุญฯ มีความเชื่อมั่นในการสื่อสาร ทำให้เกิดความกล้าที่จะพูดคุยและอธิบายข้อซักถามหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับกองบุญฯ กับชาวบ้านได้มากขึ้น ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าในกระบวนการสื่อสารนั้น มีการสร้างสารที่ชัดเจน และมีทิศทางในการตอบคำถามข้อสงสัยต่างๆ ของชาวบ้าน ซึ่งที่ผ่านมามีคณะกรรมการกองบุญฯ ไม่สามารถตอบได้ชัดเจน เข้าใจง่ายและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่หลังจากที่ใช้กระบวนการสื่อสาร และการร่วมกันคิดและออกแบบสื่อร่วมกัน ทำให้ไม่กลัวที่จะตอบคำถาม และยังเป็นคำตอบที่เป็นทิศทางเดียวกัน จึงทำให้ชาวบ้านไม่สับสน

“ตอนนี้ไม่กลัวแล้ว ชาวบ้านจะมาถามอะไร ตอบได้ ชัดเจนขึ้น อธิบายได้เลย กองบุญฯ ก็คือการช่วยเหลือกัน แคมป์มีแผ่นพับ อะไรไปด้วย ก็อธิบายได้ง่าย พุดๆ ไป ส่วนอยากรู้รายละเอียดก็ยื่นแผ่นพับให้อ่านเลยก็ได้” (เวทีการประชุมประเมินสื่อ, 20 กันยายน 2554)

ประเด็นสำคัญก็คือ การเข้าสู่กระบวนการพัฒนาการสื่อสารดังกล่าว สามารถพัฒนาทักษะในการสื่อสาร การออกแบบสื่อให้กับตัวของคณะกรรมการกองบุญฯ โดยสามารถนำเอาหลักการและวิธีการไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ หรือเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจของคนในชุมชน และคิดสร้างสื่ออื่นๆ เพิ่มเติมเข้ามา รวมไปถึงสามารถโยกเอาหลักการและแนวคิดในการทำงานไปใช้กับกิจกรรมอื่นๆ ในชุมชน เช่นการคิดสื่อกิจกรรมเพิ่มเติมเพื่อขยายฐานสมาชิกกองบุญฯ ไปยังกลุ่มเด็กนักเรียน โดยการเข้าไปทำงานร่วมกับโรงเรียนในชุมชน พัฒนากิจกรรมธนาคารคนดี เพื่อเอาคะแนนมาแลกเป็นค่าสมาชิกกองบุญฯ (จักร เชื้อนแก้ว, สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2554) หรือวางแผนขั้นตอนการสื่อสารและการใช้สื่อเวลามีหน่วยงานภายนอกเข้ามาศึกษาดูงานได้อย่างเหมาะสม

“...เราเอาหลักการที่อาจารย์เข้ามาแนะ มาปรับใช้ เอาไปใช้กับงานอื่น เช่น อย่างสารคดีหรือสื่อต่างๆ ที่มี เวลาใครมาศึกษาดูงาน เราก็จะกำหนดเป็นกำหนดการไว้เลยคือ เราจะเริ่มด้วยการเปิดสารคดี ให้ดูก่อน จากนั้นก็จะพูดแนะนำโดยใช้ PowerPoint อธิบายเพิ่มในเนื้อหา เช่นกฎ ระเบียบต่างๆ หรือผลประโยชน์ต่างๆ ของสวัสดิการ พร้อมกับแจกแผ่นพับและติดโปสเตอร์ภายในงาน รวมแล้วเวลาในการพูดและแนะนำกองบุญฯ ไม่เกิน 27 นาที” (จักร เชื้อนแก้ว, สัมภาษณ์ 26 สิงหาคม 2554)

“เมื่อก่อนเราเอาต้นแบบจากที่อื่นมาใช้ แต่หลังจากได้ทำวิจัยร่วมกับอาจารย์แล้วทำให้เราสามารถคิดเองได้ ทำเองได้ ทุกวันนี้ก็มีคนมาดูงานเรา ทำให้เรามีความภูมิใจขึ้น” (เวทีประเมินสื่อ, 20 พฤศจิกายน 2554)

สำหรับกลุ่มอาสาสมัครผลิตสื่อในชุมชน แม้ว่าเป็นกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนฯ แต่เมื่อเข้ามาร่วมในกระบวนการสื่อสารแล้ว สามารถซึมซับความหมายและความเข้าใจต่อกองบุญฯ โดยเห็นได้จากผลงานที่พวกเขาสร้างขึ้น ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจที่มีต่อแนวคิด และความหมายของกองทุนฯ

นอกจากผลงานที่พวกเขาผลิตขึ้นแล้ว ยังสร้างความรู้สึภาคภูมิใจในตัวเอง จากเดิมที่พวกเขาบางคนไม่มีบทบาทอะไรในชุมชนมากนัก แต่เมื่อกลายมาเป็นผู้ส่งสารหรือผู้ผลิตสื่อที่เผยแพร่ในชุมชน จึงทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมฯ และสร้างสรรค์งานอื่นๆ มากยิ่งขึ้น

“ภูมิใจสุดยอด ดีใจ ที่ไม่เคยมีใครให้ความสำคัญกับเขาขนาดนี้ ทุกคนต่างทุ่มเท เวลาเปิดเพลงพวกเขา พวกเขาก็ดีใจมาก ๆ ทั้งคนแต่งเพลงและร้องเพลง...ลูกกับเมียก็ดีใจ บอกว่าดีแล้วที่ไปร้องในงานกองทุนฯ ดีกว่าไปร้องตามวงเหล้าเท่านั้น ” (จักร เขื่อนแก้ว, สัมภาษณ์ 26 สิงหาคม 2554)

“ฟังครั้งแรกรู้สึกอบอุ่น และไม่เคยน้อยใจเลยถึงแม้ชาวบ้านจะไม่รู้ว่าเราเป็นคนแต่งเพราะเดียวเขาก็จะรู้เอง เราทำเพื่อชาวบ้าน มันสมองอันนี้ไม่เคยหมด ยิ่งใช้ยิ่งมีมาก” (เวทีประเมินสื่อ, 20 พฤศจิกายน 2554)

“ดู (สารคดี) ก็ที่ก็น้ำตาจะไหล ชาวบ้านดูในช่วงที่บอกว่าคนแม่สุกมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน แล้ว ก็มักจะบอกว่า เออๆ ใช่ ๆ บ้านแม่สุกของเรานั้นต้องเป็นอย่างนี้ แบบนี้แหละ” (เวทีประเมินสื่อ, 30 กันยายน 2554)

ดังนั้นการสื่อสารการตลาดฯ ไม่เพียงแต่สร้างการรับรู้ความหมายใหม่ของกองทุนฯ สำหรับคนในชุมชนเท่านั้น แต่ยังทำให้คนที่เข้าร่วมในกระบวนการ ทั้งคณะกรรมการกองทุนฯ และอาสาสมัคร มีความรู้และความเข้าใจในหลักการและปรัชญาของกองทุนฯ ในกรอบความหมายที่พวกเขาร่วมสร้างอีกด้วย ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักสำคัญที่พวกเขาในฐานะผู้ส่งสารที่จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจและเชื่อมั่นในสารและตัวผลิตภัณฑ์ ซึ่งก็คือ “กองทุนฯ” ก่อนเพื่อเป็นผู้ที่จะทำการเลือก ออกแบบและใช้สื่อที่เหมาะสมได้

บทที่ 5
การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงิน
ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก

5.1 การทบทวน ออกแบบ และ ให้คำแนะนำการออกแบบการบันทึกข้อมูลทางการเงิน รวมทั้งการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน

การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก ที่นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยพะเยา ร่วมกับนักวิจัยท้องถิ่นและคณะกรรมการกองทุนฯ ได้ร่วมกันประชุมหารือเพื่อวางแผนร่วมกัน ในการจัดเก็บข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องครบถ้วน ในส่วนของข้อมูลทางการเงินมีรายละเอียดที่จำเป็นต่อการพยากรณ์ความมั่นคงทางการเงิน สามารถแยกเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ ส่วนแรก คือ ข้อมูลประชากรศาสตร์ของตำบลแม่สุก และ ข้อมูลทางการเงินถูกต้องเป็นระบบตั้งแต่การรับเข้าสมาชิก การรับสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ และข้อมูลสรุปเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้งสองส่วนดังกล่าวเกี่ยวข้องกับเอกสาร หรือแบบฟอร์มที่ทางเจ้าหน้าที่ สมาชิกกองทุนฯ และคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนใช้ ร่วมกันทั้งสิ้น ส่วนที่สอง เกี่ยวกับการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินจากข้อมูล

ในส่วนแรกด้านข้อมูลประชากรศาสตร์ของตำบลแม่สุก ทางที่นักวิจัย ร่วมกับนักวิจัย ท้องถิ่น และคณะกรรมการกองทุนฯ ได้ร่วมกันประชุมหารือเพื่อร่วมกันออกแบบและวิเคราะห์ รูปแบบที่เหมาะสมกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลประชากรศาสตร์ของตำบลสุก โดยเล็งเห็นว่า ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการขยายสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกให้ครอบคลุมทั้ง ตำบลแม่สุก โดยไม่ส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกใน อนาคตนั้น จำเป็นต้องทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของประชากรในตำบลแม่สุก และข้อมูลด้าน พฤติกรรมสุขภาพ ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลประชากรศาสตร์และพฤติกรรมสุขภาพ

ก) ข้อมูลประชากรศาสตร์

ตารางที่ 5-1 แสดงข้อมูลหลังคาเรือนแยกรายหมู่บ้านเขตพื้นที่ตำบลแม่สุกปีงบประมาณ 2553

หมู่	ชื่อหมู่บ้าน	หลังคาเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	แม่สุกเหนือ	132	206	194	400
2	แม่สุก	137	228	194	422
3	แม่จั่วเหนือ	211	379	330	709
4	แม่จั่วกลาง	146	278	279	557
5	แม่จั่วใต้	182	333	317	650
6	แม่สุก	159	276	260	536
7	แม่จว้าปันเจิง	218	380	329	709
8	แม่จว้า	203	353	330	683
9	แม่สุกดอย	159	244	208	452
10	แม่สุกน้ำล้อม	143	226	225	451
รวม		1690	2903	2666	5569

จากตารางที่ 5-1 แสดงข้อมูลหลังคาเรือนแยกรายหมู่บ้านเขตพื้นที่ตำบลแม่สุก พบว่าหมู่บ้านแม่จว้าปันเจิงมีจำนวนหลังคาเรือนมากที่สุด จำนวน 218 หลังคาเรือน รองลงมาคือหมู่บ้านแม่จั่วเหนือ จำนวน 211 หลังคาเรือน และหมู่บ้านแม่สุกเหนือมีจำนวนหลังคาเรือนน้อยที่สุดคือ จำนวน 132 หลังคาเรือน

ตารางที่ 5-2 แสดงสาเหตุการตายของประชาชน 5 อันดับแรก ปีงบประมาณ 2553

อันดับที่	สาเหตุการตาย	จำนวน	อัตราต่อประชากรพันคน
1	ความดันโลหิตสูง	5	0.9
1	ไตวาย	5	0.9
2	ป่วยตายไม่ทราบสาเหตุได้	4	0.72
2	มะเร็งปอด	4	0.72
2	มะเร็งถุงน้ำดี/ตับ	3	0.54
3	อุบัติเหตุพลัดตก/จมน้ำ	3	0.54
3	โรคหอบหืด	3	0.54
4	มะเร็งเม็ดเลือด	1	0.18
4	มะเร็งลำไส้	1	0.18
4	มะเร็งรังไข่	1	0.18
4	มะเร็งเต้านม	1	0.18
4	มะเร็งต่อมน้ำเหลือง	1	0.18
4	โรคหัวใจ	1	0.18
7	หัวใจวาย	1	0.18

ที่มา: สถานีอนามัยตำบลแม่สุกอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

จากตารางที่ 5-2 แสดงสาเหตุการตายของประชากรในตำบลแม่สุกพบว่า สาเหตุการตายอันดับ 1 คือ โรคความดันโลหิตสูงและโรคไตวาย รองลงมาคือ ป่วยตายโดยไม่ทราบสาเหตุ และมะเร็งปอด อันดับ 3 คือ อุบัติเหตุและพลัดตก/จมน้ำ

ตารางที่ 5-3 แสดงข้อมูลการออกกำลังกายของประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไป ปีงบประมาณ 2553

หมู่	เป้าหมาย	การออกกำลังกายทั้งหมด		แยกประเภทออกกำลังกาย		จำนวนผู้ไม่ออกกำลังกายประเภทต่างๆ				
		จำนวน	ร้อยละ	ออกประจำ	เคลื่อนไหวร่างกายประจำ	มีโรค	พิการ	เจ็บป่วย	ชราภาพ	รวม
1	400	369	92.25	217	154	0	0	0	13	13
2	422	402	95.26	210	192	0	0	0	7	7
3	709	656	92.52	432	229	0	0	0	34	34
4	557	525	94.25	319	207	0	0	0	16	16
5	650	576	88.62	260	320	0	1	0	53	54
6	536	495	92.35	369	127	0	0	0	28	28
7	709	645	90.97	522	134	0	0	0	38	38
8	683	620	90.78	555	76	0	0	1	33	34
9	452	406	89.82	402	14	0	0	0	23	23
10	451	415	92.02	413	7	0	0	0	21	21
รวม	5569	5109	91.88	3699	1460	0	1	1	266	268

ที่มา: สถานีอนามัยตำบลแม่สุกอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

จากตารางที่ 5-3 แสดงข้อมูลการออกกำลังกายของประชาชนในตำบลแม่สุกพบว่า ประชาชนหมู่ที่ 2 มีการออกกำลังกายสูงสุด ร้อยละ 95.26 รองลงมาคือประชาชนหมู่ที่ 4 และน้อยที่สุดคือประชาชนหมู่ที่ 5

ตารางที่ 5-4 แสดงจำนวนผู้ขึ้นทะเบียนโรคเรื้อรังจำแนกรายหมู่ ปีงบประมาณ 2553

หมู่	ความดันโลหิต	เบาหวาน	ความดันโลหิตสูงและเบาหวาน	เอชดี	พิการ	โรคจิต	มะเร็งปากมดลูก	มะเร็งเต้านม	รวม
1	26	13	5	3	8	3	0	0	58
2	30	14	5	2	8	5	0	0	64
3	65	15	7	6	7	5	0	0	105
4	48	13	4	4	3	3	0	0	75
5	50	16	10	5	8	5	0	1	95
6	45	16	8	3	10	4	0	0	86
7	46	19	5	6	13	9	0	0	98
8	46	15	8	7	8	7	0	2	93
9	57	24	12	1	6	4	0	0	104
10	36	16	5	1	10	3	0	0	71
รวม	449	161	69	38	81	48	0	3	849

ที่มา: สถานีอนามัยตำบลแม่สุกอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

จากตารางที่ 5-4 แสดงจำนวนผู้ขึ้นทะเบียนโรคเรื้อรังจำแนกรายหมู่ในตำบลแม่สุกพบว่า จำนวนผู้ป่วยเรื้อรังมากที่สุดคือ หมู่ที่ 3 จำนวน 105 ราย รองลงมาคือ หมู่ที่ 9 จำนวน 104 ราย และน้อยที่สุดคือ หมู่ที่ 1 จำนวน 58 ราย

ข) ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพ

ตารางที่ 5-5 แสดงผู้ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	234	58.79
ชาย	164	41.21
รวม	298	100.00

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-5 แสดงผู้ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพ เป็นเพศชาย จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.21 เป็นเพศหญิง จำนวน 234 คิดเป็นร้อยละ 58.79

ตารางที่ 5-6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20	37	9.30
20 – 30	52	13.07
31 – 40	58	14.57
41 – 50	128	32.16
51 – 60	75	18.84
60 ปีขึ้นไป	48	12.06

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.16 รองลงมา มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.84 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.57 รองลงมา มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.07 รองลงมา มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.06 และมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30

ตารางที่ 5-7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สมรส	284	71.36
โสด	95	23.87
หย่าร้าง	15	3.77
อื่นๆ	4	1.01

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-7 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพสมรส มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 71.36 รองลงมาคือโสด จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.87 รองลงมาคือหย่าร้าง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.77 และน้อยที่สุดคืออื่นๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.01

ตารางที่ 5-8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับจ้าง	136	34.17
เกษตรกรรวม	129	32.41
อื่นๆ	85	21.36
ค้าขาย	30	7.54
รับราชการ	18	4.52

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-8 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพรับจ้าง มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 34.17 รองลงมาคือเกษตรกรรวม จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.41 รองลงมาคืออื่นๆ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.36 รองลงมาคือค้าขาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.54 และน้อยที่สุดคือข้าราชการ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.52

ตารางที่ 5-9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเจ็บป่วยในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา

การเจ็บป่วยในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ป่วย	327	82.16
ป่วย	71	17.84

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-9 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการเจ็บป่วยในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ป่วย มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 327คน คิดเป็นร้อยละ 82.16และไม่เจ็บป่วย จำนวน 71คน คิดเป็นร้อยละ 17.84

ตารางที่ 5-10 แสดงการนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา

การนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่นอน	374	93.97
นอน	24	6.03

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลในรอบ 6 เดือนที่ผ่านมา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้นอนโรงพยาบาล มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 374คน คิดเป็นร้อยละ 93.97และนอนโรงพยาบาล จำนวน 24คน คิดเป็นร้อยละ 6.03

ตารางที่ 5-11 แสดงสุขภาพโดยทั่วไป

สุขภาพโดยทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สุขภาพดี ป่วยเป็นบางครั้ง	389	97.74
สุขภาพไม่ดี ป่วยบ่อย	9	2.26

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-11 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสุขภาพโดยทั่วไป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามสุขภาพดี ป่วยเป็นบางครั้ง มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 389 คน คิดเป็นร้อยละ 97.74และสุขภาพไม่ดี ป่วยบ่อย จำนวน 9คน คิดเป็นร้อยละ 2.26

ตารางที่ 5-12 แสดงพฤติกรรมการบริโภค

พฤติกรรมการบริโภค	การแสดงออก พฤติกรรมสุขภาพ	ค่าเฉลี่ย
ดื่มน้ำมีแหล่งการผลิตสะอาดและน้ำเชื้ือถือ	มากที่สุด	4.42
รับประทานอาหารครบ 3 มื้อต่อวัน	มากที่สุด	4.40
รับประทานอาหารในหนึ่งวันมี ข้าว เนื้อ นม ไข่ ผัก ผลไม้ ครบ	มาก	4.00
รับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ทุกมื้อ	มาก	4.07
ก่อนรับประทานอาหารที่เหลืือค้่างมือก่อนหน้า มี การอุ่นให้ร้อน	มาก	3.89
เลือกซื้อ หมู ผัก และเครื่องปรุง ที่ปลอดสารพิษ จากแหล่งที่เชืือถือได้	มาก	3.75
รับประทานอาหารที่เหลืือค้่างจากมือก่อนหน้า ซึ่ง จัดเก็บนอกตู้เย็นโดยมีภาชนะปิดอย่างมิดชิด	มาก	3.74
รับประทานอาหารที่เหลืือค้่างจากมือก่อนหน้า ซึ่ง จัดเก็บในตู้เย็น	มาก	3.69
หลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น สุรา เบียร์ ไวน์ และเครื่องดื่มมีนเมาต่างๆ	มาก	3.69
หลีกเลี่ยงอาหารที่ไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น อาหารที่มีไขมันสูง ขนมของขบเคืือย	มาก	3.67
หลีกเลี่ยงการดื่มน้้าชา กาแฟ และน้้าอัดลม	มาก	3.63
ดื่มนมหรืือน้้าเต้าหู้เป็นประจำ	มาก	3.63
ปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษไว้ทานเอง	มาก	3.56
หลีกเลี่ยงรับประทานอาหารประเภทหม้กค้อง	มาก	3.55
ทานผลิตภัณฑ์อาหารเสริมบำรุงร่างกาย	ปานกลาง	3.26
ค่าเฉลี่ยรวม	มาก	3.76

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-12 พบว่าพฤติกรรมสุขภาพด้านการบริโภคอยู่ในระดับมาก (3.76) โดยมีพฤติกรรมการดื่มน้้าที่สะอาดและมีแหล่งที่น้้าเชืือถือและพฤติกรรมการรับประทานอาหารครบ 3 มื้อต่อวันอยู่ในระดับมากที่สุด พฤติกรรมรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ อยู่ในระดับมาก

ตามลำดับส่วนพฤติกรรมที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมการทานผลิตภัณฑ์อาหารเสริม บำรุงร่างกายอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 5-13 แสดงพฤติกรรมการออกกำลังกายและสุขอนามัย

พฤติกรรมการออกกำลังกายและสุขอนามัย	การแสดงผล พฤติกรรมสุขภาพ	ค่าเฉลี่ย
ล้างมือก่อน - หลังรับประทานอาหาร	มากที่สุด	4.22
ซักเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายทุกครั้งหลังสวมใส่	มาก	4.18
ล้างมือหลัง ถ่ายเบอ และ ถ่ายหนัก	มาก	4.16
อาบน้ำทุกครั้งหลังจากที่ทำงานเกี่ยวกับสารพิษ หรือ สารเคมี	มาก	4.08
นอนหลับพักผ่อนอย่างน้อยวันละ 6-8 ชั่วโมง	มาก	4.06
ทำความสะอาดบ้าน และบริเวณโดยรอบเป็นประจำ	มาก	4.05
การทำกิจกรรมที่ได้ใช้กำลังกาย เช่น ทำความสะอาดบ้านและบริเวณโดยรอบ ทำสวนครัว	มาก	3.85
การออกกำลังกายเพื่อป้องกันและต้านทานโรค	มาก	3.82
การออกกำลังกายโดยการเดิน / วิ่ง / เติ่นเร็ว / เล่นกีฬา นานครั้งละ 20 -30 นาที อย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์	มาก	3.73
การออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพร่างกาย	มาก	3.58
ค่าเฉลี่ยรวม	มาก	4.00

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-13 พบว่าพฤติกรรมการออกกำลังกายและสุขอนามัยอยู่ในระดับมาก (4.00) โดยมีพฤติกรรมการล้างมือก่อน - หลังรับประทานอาหารอยู่ในระดับมากที่สุด พฤติกรรมซักเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายทุกครั้งหลังสวมใส่ อยู่ในระดับมากตามลำดับส่วน พฤติกรรมที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมการออกกำลังกายเพื่อรักษาสุขภาพร่างกายอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5-14 แสดงพฤติกรรมอุบัติเหตุและความปลอดภัย

พฤติกรรมอุบัติเหตุและความปลอดภัย	การแสดงออก พฤติกรรมสุขภาพ	ค่าเฉลี่ย
ประกอบอาชีพด้วยความระมัดระวังและใช้ เครื่องมือที่มีมาตรฐานอย่างถูกต้อง	มาก	3.96
ขับขี่ยานพาหนะด้วยความรอบคอบและมีสติ	มาก	3.86
ปฏิบัติตามกฎระเบียบการขับขี่อย่างเคร่งครัด	มาก	3.71
รัดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้ง เมื่อโดยสารรถยนต์	มาก	3.67
สวมหมวกกันน็อคทุกครั้ง เมื่อขับขี่มอเตอร์ไซด์	มาก	3.66
เมื่อท่านดื่ม แอลกอฮอล์ ท่านจะไม่ขับรถยนต์ หรือ มอเตอร์ไซด์	มาก	3.66
ค่าเฉลี่ยรวม	มาก	3.75

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-14 พบว่าพฤติกรรมอุบัติเหตุและความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก (3.75) โดยมีพฤติกรรมประกอบอาชีพด้วยความระมัดระวังและใช้เครื่องมือที่มีมาตรฐานอย่างถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด พฤติกรรมการขับขี่ยานพาหนะด้วยความรอบคอบและมีสติ อยู่ในระดับมากตามลำดับส่วนพฤติกรรมที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมเมื่อดื่ม แอลกอฮอล์ ท่านจะไม่ขับรถยนต์ หรือ มอเตอร์ไซด์อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5-15 แสดงพฤติกรรมสุขภาพกายและจิต

พฤติกรรมสุขภาพกายและจิต	การแสดงออก พฤติกรรมสุขภาพ	ค่าเฉลี่ย
ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ พยาบาล เกี่ยวกับสุขภาพที่ดี	มาก	3.98
เมื่อเครียดสามารถหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นได้	มาก	3.97
หลีกเลี่ยงจากสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด	มาก	3.94
ผ่อนคลายความเครียดด้วยการทำกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือ ฟังเพลง ทำสมาธิ โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ หรือ สารเสพติด	มาก	3.90
มีจิตใจที่แจ่มใส อารมณ์มั่นคงไม่แปรปรวน	มาก	3.91
ยอมฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและร่วมกันแก้ไข ปัญหาอยู่เสมอ	มาก	3.88
ตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี	มาก	3.88
เมื่อมีอาการป่วยหรือโรคประจำตัว เข้ารับการ รักษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้อาการทุเลาหรือหาย จากโรคนั้น	มาก	3.71
มีการปฐมพยาบาลอย่างถูกวิธีและสามารถลด ความรุนแรงของโรคได้	มาก	3.68
เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพท่านปฏิบัติต่อ ร่างกายอย่างถูกวิธีและพบแพทย์เสมอ	มาก	3.65
ค่าเฉลี่ยรวม	มาก	3.85

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-15 พบว่าพฤติกรรมสุขภาพกายและจิตอยู่ในระดับมาก (3.85) โดยมีพฤติกรรมการปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ พยาบาล เกี่ยวกับสุขภาพที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด พฤติกรรมเมื่อเครียดสามารถหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับส่วนพฤติกรรมที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ท่านปฏิบัติต่อร่างกายอย่างถูกวิธีและพบแพทย์เสมออยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5-16 แสดงพฤติกรรมสุขภาพ

พฤติกรรมสุขภาพ	การแสดงออก พฤติกรรมสุขภาพ	ค่าเฉลี่ย
ด้านการออกกำลังกายและสุขอนามัย	มาก	4.00
ด้านสุขภาพกายและจิต	มาก	3.85
ด้านการบริโภค	มาก	3.76
ด้านอุบัติเหตุและความปลอดภัย	มาก	3.75
ค่าเฉลี่ยรวม	มาก	3.84

ที่มา: จากการศึกษา

จากตารางที่ 5-16 พบว่าพฤติกรรมสุขภาพอยู่ในระดับมาก (3.84) โดยมีพฤติกรรมด้านการออกกำลังกายและสุขอนามัยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสุขภาพกายและจิต, ด้านการบริโภค อยู่ในระดับมากตามลำดับส่วนพฤติกรรมที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านอุบัติเหตุและความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก

5.1.2 การทบทวน ออกแบบ และ ให้คำแนะนำการออกแบบการบันทึกข้อมูลทางการเงิน

ด้านข้อมูลทางการเงินตั้งแต่การรับเข้าสมาชิก การรับสิทธิ์ประโยชน์ด้านต่าง ๆ และข้อมูลสรุปเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชน ทั้งสองส่วนดังกล่าวเกี่ยวข้องกับเอกสารหรือแบบฟอร์มที่ทางเจ้าหน้าที่ สมาชิกกองทุนฯ และคณะกรรมการกองทุนฯสวัสดิการชุมชนใช้ร่วมกัน โดยได้มีการประชุมหารือเพื่อหาข้อสรุปในสองประเด็นได้แก่ 1) ร่วมกันออกแบบและวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลสมาชิกกองทุนฯตำบลแม่สุก และ 2) ร่วมกันออกแบบและวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลการดำเนินงาน โดยได้แบ่งแยกผลการศึกษาดังนี้คือ

ปัญหาของข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล คือ

- 1) แบบฟอร์มใบสมัครแสดงรายละเอียดของผู้สมัครไม่ครบถ้วน เช่น ประวัติสุขภาพ ก่อนเข้าเป็นสมาชิกกองทุนฯ เป็นต้น
- 2) ไม่มีข้อมูลประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิ์ประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต ตั้งแต่เป็นสมาชิกจนถึงปัจจุบัน อยู่ที่กองทุนฯ แต่ข้อมูลประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิ์ประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต กลับอยู่ที่สมุดเล่มเขียว (สมุดประจำตัวสมาชิกกองทุนฯ) เพียงฝ่ายเดียว

- 3) ไม่มีการจัดทำค่าใช้จ่ายสุทธิเป็นรายเดือน รวมถึงการจำแนกรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในแต่ละด้านทั้งการเกิด ป่วย และเสียชีวิต และการจำแนกจำนวนสมาชิกที่เกิด ป่วย และเสียชีวิต
- 4) ไม่มีการปรับปรุงข้อมูลสมาชิกสุทธิแยกเป็นรายเดือน และรายหมู่บ้าน หลังจากสมาชิกรับสิทธิ์ประโยชน์ด้านการเสียชีวิต ลงในสมุดบันทึกสมาชิกกองทุนฯ

แนวทางแก้ไข

หลังจากพบปัญหาของข้อมูลแล้ว ทางทีมผู้วิจัย จึงมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้คือ

- 1) ปรับปรุงแบบฟอร์มใบสมัครโดยมีข้อมูลประวัติสุขภาพ และเปลี่ยนแปลงรหัสสมาชิกใหม่
- 2) ปรับปรุงฐานข้อมูลของกองทุนโดยให้มีข้อมูลประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิ์ประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต ตั้งแต่เป็นสมาชิกจนถึงปัจจุบัน อยู่ที่กองทุนฯ สอดคล้องกับประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิ์ประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต ในสมุดเล่มเขียว (สมุดประจำตัวสมาชิกกองทุนฯ)
- 3) จัดทำค่าใช้จ่ายสุทธิรายเดือน รวมถึงการจำแนกรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในแต่ละด้านทั้งการเกิด ป่วยและการเสียชีวิต รวมทั้งการจำแนกจำนวนสมาชิกที่เกิด ป่วย และเสียชีวิต
- 4) ปรับปรุงข้อมูลสมาชิกสุทธิแยกเป็นรายเดือน และรายหมู่บ้าน หลังจากสมาชิกรับสิทธิ์ประโยชน์ด้านการเสียชีวิต ลงในสมุดบันทึกสมาชิกกองทุนฯ

หลังจากได้ข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลที่จะปรับปรุงแล้ว ทางทีมวิจัยจึงปรึกษารื้อกับคณะกรรมการกองทุนฯ เพื่อเลือกรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลข้างต้น ซึ่งทางคณะกรรมการกองทุนฯเห็นด้วยในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว ยกเว้น ข้อ 1) ซึ่งเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงรหัสสมาชิกใหม่นั้นทำให้เกิดความยุ่งยากในการปรับปรุงฐานข้อมูลใหม่ จึงขอใช้รหัสสมาชิกเดิมที่ทางกองทุนฯ ได้ระบุไว้ตั้งแต่ก่อตั้งกองทุนฯ แทน

ในส่วนออกแบบและวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลการดำเนินงานนั้น ทางวิจัยได้เสนอแนะให้มีการเก็บข้อมูลเป็นแบบไม่ใช้กระดาษ (scriptless) ควบคู่ไปกับวิธีการเดิมคือการลงบันทึกในสมุดบัญชี โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล โปรแกรมที่ทางทีมผู้วิจัยได้นำเสนอคือการจับเก็บข้อมูลในรูปของโปรแกรม Microsoft Excels ซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปง่ายต่อการจัดเก็บข้อมูลของเจ้าหน้าที่ของกองทุนฯ แต่เนื่องจากว่าหากต้องเก็บข้อมูลทุกด้านไว้ในไฟล์ ๆ เดียวจะทำให้เกิดปัญหาในการเชื่อมโยง

ข้อมูล และการแก้ไขข้อมูลชนิดใด ๆ อาจจะต้องแก้ไขหลายครั้ง ส่งผลให้เกิดความไม่สะดวก ทางเจ้าหน้าที่กองทุนฯ และคณะกรรมการกองทุนฯ จึงเสนอให้แยกไฟล์ เก็บข้อมูลในแต่ละด้าน แล้วสร้างไฟล์รวมอีกทีเพื่อสรุปข้อมูลแต่ละด้านทั้งในส่วนสมาชิกและรายละเอียดทางการเงินของกองทุนฯ

จากระบบการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวนี้ พบว่า ทางกองทุนฯสามารถทราบสถานะทางการเงินของกองทุนฯในแต่ละเดือนได้ ทราบถึงเงินรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย เงินสะสม และรายละเอียดด้านสมาชิก และประวัติการขอรับสิทธิประโยชน์จากกองทุนฯ รวมทั้งสามารถนำไปใช้ในการตรวจเช็คสถานะทางการเงินของกองทุนฯ ซึ่งถือเป็นวาระหนึ่งของการประชุมของคณะกรรมการกองทุนฯ ซึ่งจัดขึ้นในทุก ๆ เดือน เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเชิงนโยบายเพื่อปรับเปลี่ยนระเบียบของกองทุนฯ ทั้งทางด้านอัตราค่าธรรมเนียม สิทธิประโยชน์ด้านการเกิด เจ็บ ป่วย และระเบียบอื่น ๆ ของกองทุนให้สอดคล้องกับสถานะทางการเงินของกองทุน อันจะมีผลให้อายุของกองทุนฯยาวนานมากขึ้น

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของประชากรตำบลแม่สุก ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของประชากรตำบลแม่สุก รวมถึงการจัดระบบการเก็บข้อมูลของสมาชิกกองทุนฯ และข้อมูลทางการเงินของกองทุนฯ ทำให้ทราบ 1) สภาพภายนอกกองทุนฯ อันได้แก่ ข้อมูลเชิงสุขภาพของสมาชิกของกองทุนฯในอนาคตเมื่อสามารถจูงใจให้ประชากรตำบลแม่สุกเข้าเป็นสมาชิกได้มากขึ้นผ่านกระบวนการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกแล้วจะส่งผลอย่างไรต่อสถานะทางการเงินของกองทุนฯ ในระยะยาว จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่ประชากรตำบลแม่สุกที่เข้ามาเป็นสมาชิกในอนาคตของกองทุนฯนั้นมีสุขภาพดี และมีความใส่ใจต่อสุขภาพอย่างมาก อันเป็นผลให้ภาระค่าใช้จ่ายด้านสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยและการเสียชีวิตของกองทุนลดลง สืบเนื่องจากการรับสมาชิกใหม่ในอนาคต และ (2) สภาพภายในของกองทุนฯ อันได้แก่ สถานะทางการเงินของกองทุนฯในแต่ละเดือน ข้อมูลสมาชิกขอรับสิทธิประโยชน์ด้านการเกิด การเจ็บ การป่วย เป็นต้น เมื่อทีมวิจัยได้เสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินผ่านการศึกษาด้านประชากรศาสตร์ ด้านพฤติกรรมสุขภาพ และการบริหารจัดการข้อมูลทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกแล้ว ทางผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ความมั่นคงจากข้อมูลที่ได้จัดเก็บพร้อมทั้งพยากรณ์อายุของกองทุนฯ รวมถึงการหาแนวทางเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯ ผ่านการปรับเปลี่ยนระเบียบต่าง ๆ ของกองทุนสวัสดิการชุมชนต่อไป

5.1.3 การวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์และพฤติกรรมสุขภาพของประชากรตำบลแม่สุก และการบริหารจัดการข้อมูลทางการเงินและสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกแล้วนั้น ส่งผลให้ทีมผู้วิจัยได้รับข้อมูลทางการเงินของกองทุน ข้อมูลของสมาชิกกองทุน และข้อมูลการบริหารงานของกองทุน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ดังกล่าวมาวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินพร้อมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกผ่านการปรับเปลี่ยนระเบียบของกองทุนดังต่อไปนี้

การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการ ตำบลแม่สุก ได้วิเคราะห์ใน 4 กรณี คือ

- 1) พิจารณาความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวเมื่อรับสมาชิกเพิ่มได้ตามที่เป็นจริงในเดือน มิ.ย. ปี พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นผลที่ได้หลังจากการมีการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วม
- 2) พิจารณาความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวตามแนวทางของกองทุนฯ
- 3) พิจารณาแนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯ ตามแนวทางผู้วิจัย และ
- 4) พิจารณาและบริบทของชุมชนตำบลแม่สุก และสถานะทางการเงินของกองทุนในระยะยาว เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการจัดให้มีบำนาญภาคประชาชน

5.2. พิจารณาความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวเมื่อรับสมาชิกเพิ่มได้ตามที่เป็นจริงหลังจากการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วม

หลังจากทางมีการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมแล้ว ได้มีการรับสมาชิกเพิ่มในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2554 ซึ่งได้รับสมาชิกเพิ่มจำนวน 48 คน จึงได้พิจารณาความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5-17 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600)

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	-2588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	741,389	-39.39	570,028	106.9	171,361	-81.92	4,414,279	150.79
2565(F)	731,100	-1.39	1,083,117	90.01	-352,017	-305.42	4,019,910	-8.93
2569(F)*	726,647	-0.61	2,252,808	107.99	-1,526,162	333.55	-529,903	-113.18
2570(F)	725,861	-0.11	2,488,718	10.47	-1,762,857	15.51	-2,292,760	332.68
2575(F)	723,194	-0.37	4,170,302	67.57	-3,447,108	95.54	-15,785,366	588.49
2,580(F)	721,836	-0.19	5,237,900	25.60	-4,516,064	31.01	-37,689,882	138.76
2,585(F)	721,145	-0.10	5,222,078	-0.30	-4,500,933	-0.34	-60,220,795	59.78
2,590(F)	720,793	-0.05	5,213,954	-0.16	-4,493,161	-0.17	-82,700,097	37.33
2,595(F)	720,614	-0.02	5,209,755	-0.08	-4,489,141	-0.09	-105,152,796	27.15
2,600(F)	720,523	-0.01	5,207,561	-0.04	-4,487,038	-0.05	-127,591,659	21.34

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-17 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่รายรับและเงินคงเหลือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามในส่วนของเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2560 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2569

5.3. วิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวตามแนวทางที่กองทุนฯ นำเสนอ

แนวทางที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกเสนอคือ

5.3.1 ลดสิทธิการเข้าพักรักษาพยาบาลจาก 20 วัน เป็น 10 วันวัน โดยคงจำนวนเงินชดเชยการพักรักษาพยาบาล 100 บาทเท่าเดิม

ผลที่ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5-18 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600)

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	-2588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	741,389	-39.39	570,028	106.96	171,361	-81.92	4,414,279	150.79
2565(F)	731,100	-1.39	844,408	48.13	-113,308	-166.12	4,405,334	-0.20
2570(F)	725,861	-0.72	1,279,754	51.56	-553,893	388.84	2,640,456	-40.06
2574(F)*	723,594	-0.31	1,898,525	48.35	-1,174,931	112.12	-1,036,752	-139.26
2575(F)	723,194	-0.06	2,103,593	10.80	-1,380,399	17.49	-2,417,151	133.15
2,580(F)	721,836	-0.19	2,628,718	24.96	-1,906,882	38.14	-11,627,530	381.04
2,585(F)	721,145	-0.10	2,616,353	-0.47	-1,895,208	-0.61	-21,123,830	81.67
2,590(F)	720,793	-0.05	2,609,988	-0.24	-1,889,195	-0.32	-30,580,254	44.77
2,595(F)	720,614	-0.02	2,606,685	-0.13	-1,886,071	-0.17	-40,016,052	30.86
2,600(F)	720,523	-0.01	2,604,947	-0.07	-1,884,425	-0.09	-49,441,055	23.55

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-18 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่รายรับและเงินคงเหลือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามในส่วนของเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2560 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2574

ดังนั้นหลังการปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยของสมาชิก โดยได้ปรับสิทธิประโยชน์การป่วย ลดลงจากได้สิทธิเข้าโรงพยาบาล 20 วันต่อปี เป็น 10 วันต่อปีนั้น มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2574 หรือยืดออกไปอีก 5 ปี จากเดิมก่อนการเปลี่ยนแปลงที่ปี 2569

5.3.2 พิจารณารฐานข้อมูลทั่วไปของสมาชิกในด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต เพื่อพิจารณาแนวทางร่วมมือกับบริษัทประกันชีวิตช่วยเหลือกองทุนฯในด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิต

ตารางที่ 5-19 แสดงข้อมูลจำนวนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่เสียชีวิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554

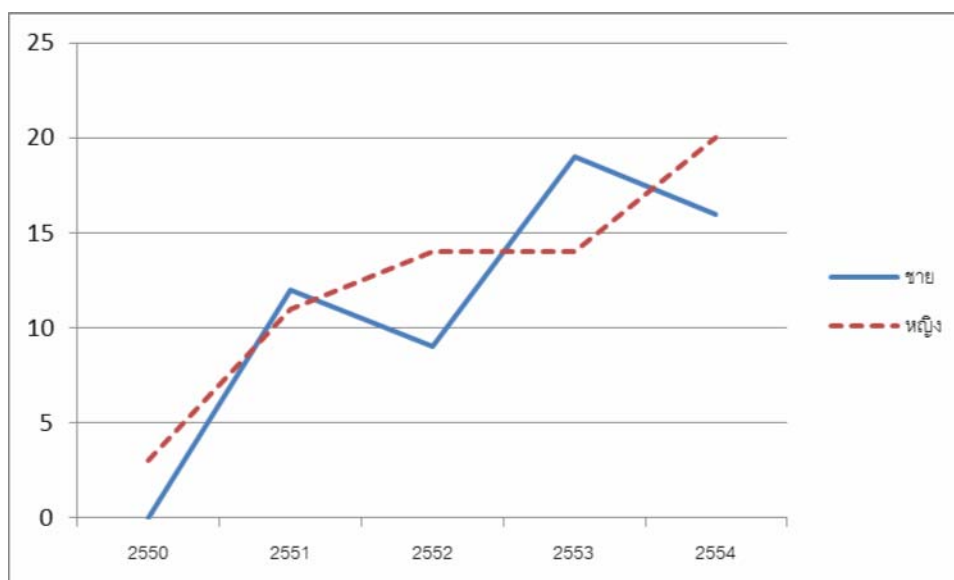
จำนวนสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่เสียชีวิต										
	2550		2551		2552		2553		2554	
	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%	คน	%
ชาย	0	N/A	12	N/A	9	-25.0	19	+111.1	16	-15.8
หญิง	3	N/A	11	+266.7	14	+27.3	14	0.0	20	+42.9

หมายเหตุ : 1. จำนวนสมาชิกที่เสียชีวิตทั้งหมดเท่ากับ 118 ราย

2. ข้อมูลล่าสุดถึงวันที่ 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-19 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกของกองทุนฯ ที่เสียชีวิต เป็นเพศหญิง ในช่วงตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2554 มีจำนวนที่เพิ่มขึ้นตลอด โดยมีจำนวนต่ำสุด 3 คนในปี พ.ศ. 2550 และสูงสุด 20 คนในปี พ.ศ. 2554 ยกเว้นปี พ.ศ. 2553 เทียบกับปี พ.ศ. 2552 ที่มีจำนวน 14 คนเท่ากัน ส่วนอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสมาชิกเพศหญิงที่เสียชีวิตสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกันระหว่าง ปี พ.ศ. 2551 กับ ปี พ.ศ. 2550 มีอัตราการเพิ่มขึ้นถึง 266.7% ส่วนสมาชิกของกองทุนเสียชีวิต เป็นเพศชายมีจำนวนการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปีไม่มีแนวโน้มชัดเจน โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นและลดลงสลับกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554 โดยมีจำนวนมากที่สุด 19 คน ในปี พ.ศ. 2553 และมีจำนวนต่ำสุด 0 คน ในปี พ.ศ. 2550 ส่วนอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสมาชิกเพศชายที่เสียชีวิตสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกันระหว่าง ปี พ.ศ. 2553 กับ ปี พ.ศ. 2552 เท่ากับ 111.1% และอัตราการลดลงของจำนวนสมาชิกเพศชายที่เสียชีวิตต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกันระหว่าง ปี พ.ศ. 2552 กับ ปี พ.ศ. 2551 เท่ากับ 25.0%

รูปภาพที่ 5-1 แสดงข้อมูลจำนวนสมาชิกกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่เสียชีวิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-19 และภาพที่ 5-1 แสดงให้เห็นว่าจำนวนการเสียชีวิตของสมาชิกกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกทั้งเพศชายและเพศหญิงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยตลอด โดยเฉพาะเพศหญิงที่เพิ่มขึ้นทุกปี จนสูงสุดที่จำนวน 20 รายในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งถือได้ว่ามีจำนวนผู้เสียชีวิตสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทั้งเพศหญิงและเพศชายในแต่ละปีที่พิจารณา

เมื่อทราบถึงรายละเอียดการเสียชีวิตโดยจำแนกตามเพศของสมาชิกกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่แล้ว จึงได้พิจารณาต่อในส่วนของค่าใช้จ่ายของกองบุญที่ต้องจ่ายเป็นค่าสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งเกิด ป่วย และเสียชีวิต ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5-20 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554

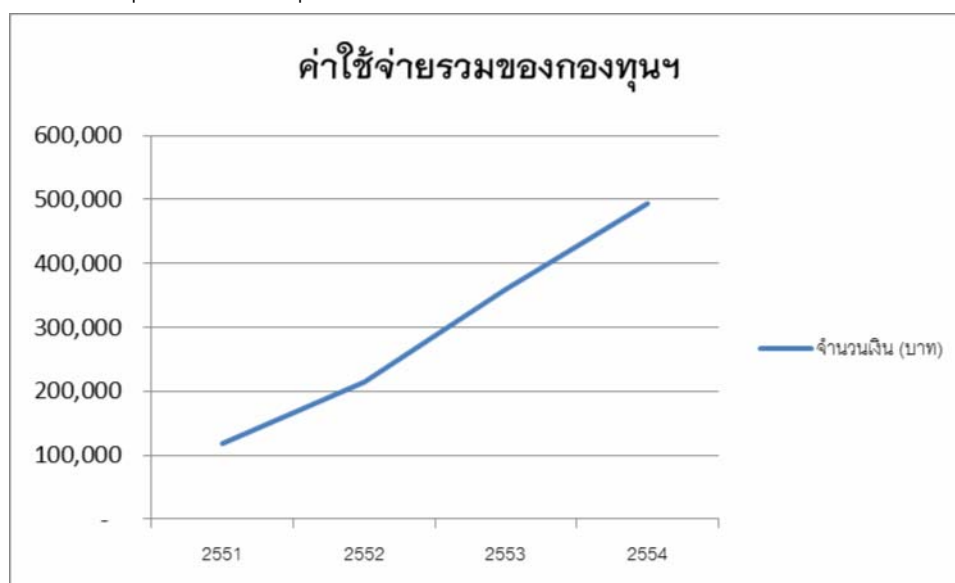
ค่าใช้จ่ายรวมทุกสิทธิประโยชน์ต่อปี							
ปี พ.ศ.	2551	2552	2553	2554			
จำนวนเงิน (บาท)	117,800	215,300	359,800	494,500	+82.8%	+67.1%	+37.4%

หมายเหตุ : ข้อมูลล่าสุดถึงวันที่ 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-20 แสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายรวมทุกสิทธิประโยชน์อันได้แก่การเกิด การป่วย และการเสียชีวิต มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นทุกปี โดยสูงสุด ณ ปี พ.ศ. 2554 จำนวนเงิน

494,500 บาท และต่ำสุด ณ ปี พ.ศ. 2551 จำนวนเงิน 117,800 บาท ส่วนอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นสูงสุดในปี พ.ศ. 2552 เทียบกับปี พ.ศ. 2551 เท่ากับ 82.8% หลังจากนั้นอัตราการเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอตัวลงจนต่ำสุด ณ ปี พ.ศ. 2554 เท่ากับ 37.4%

รูปภาพที่ 5-2 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-20 และรูปภาพที่ 5-2 แสดงให้เห็นว่าภาระค่าใช้จ่ายรวมของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกต่อการให้สิทธิประโยชน์แก่สมาชิกกองทุนด้านการเกิด การป่วย และการเสียชีวิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554 มีค่าเพิ่มมากขึ้นโดยตลอดจาก 117,800 บาทใน ปี พ.ศ. 2550 เป็น 494,500 บาท ในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดตั้งแต่ก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้นมา ซึ่งให้เห็นว่า ภาระของกองทุนต่อสิทธิประโยชน์ดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

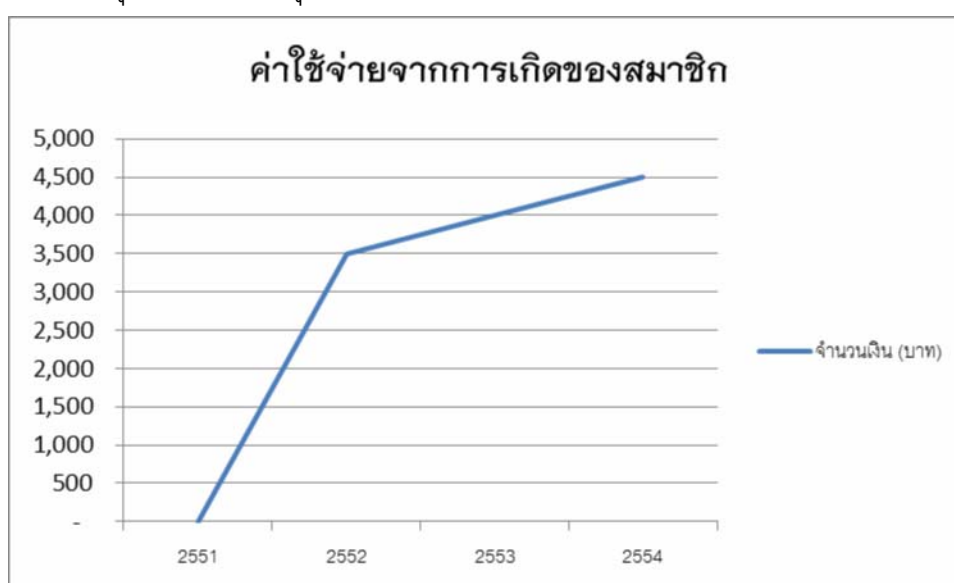
ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายรวมที่เพิ่มขึ้นโดยตลอดนั้น สามารถจำแนกรายละเอียดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ทั้ง 3 ด้าน อันได้แก่ 1) สิทธิประโยชน์ด้านการเกิด ดังแสดงในตารางที่ 5-21 และรูปภาพที่ 5-3 2) สิทธิประโยชน์ด้านการป่วย ดังแสดงในตารางที่ 5-22 และรูปภาพที่ 5-4 และ 3) สิทธิประโยชน์ด้านการเสียชีวิตดังแสดงในตารางที่ 5-23 และรูปภาพที่ 5-5 ตามลำดับ

ตารางที่ 5-21 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเกิดของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554

ค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเกิด				
ปี พ.ศ.	2551	2552	2553	2554
จำนวนเงิน (บาท)	-	3,500	4,000	4,500

หมายเหตุ : ข้อมูลล่าสุดถึงวันที่ 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

รูปภาพที่ 5-3 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเกิดของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-21 และรูปภาพที่ 5-3 แสดงให้เห็นว่า ค่าใช้จ่ายในส่วนของสิทธิประโยชน์ด้านการเกิดนั้นเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 จนถึงปี พ.ศ. 2554 โดยค่าใช้จ่ายสูงที่สุดอยู่ในปี พ.ศ. 2554 มีค่าเท่ากับ 4,500 บาท

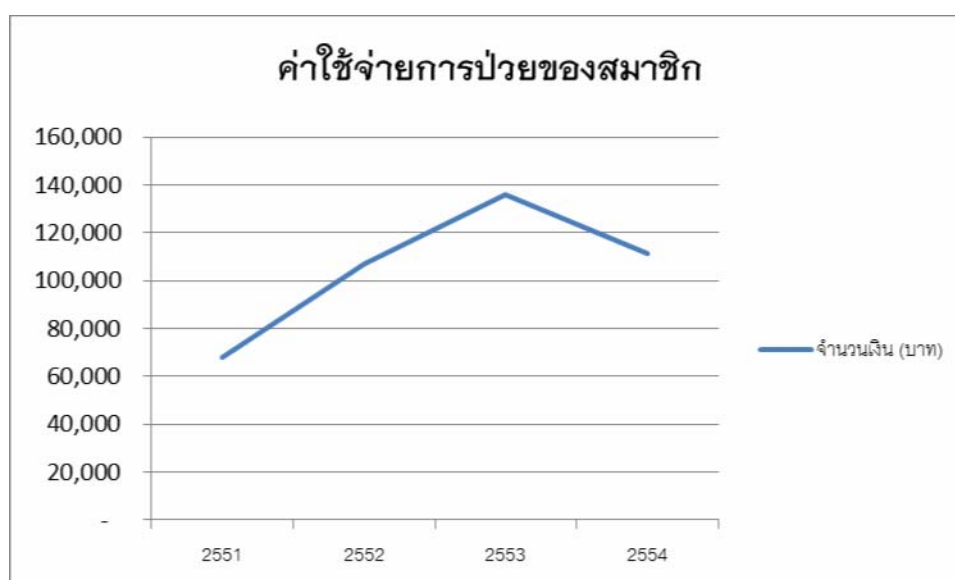
อย่างไรก็ตามหากเปรียบเทียบสัดส่วนกับค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดในปี พ.ศ. 2554 เท่ากับ 494,500 บาทนั้น ถือได้ว่าค่าใช้จ่ายด้านสิทธิประโยชน์การเกิดมีสัดส่วนต่อค่าใช้จ่ายรวมน้อยมากที่ร้อยละ 0.9 เท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าภาระค่าใช้จ่ายของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่เพิ่มมากขึ้นโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554 นั้น หากจำแนกเป็นค่าใช้จ่ายด้านสิทธิประโยชน์การเกิดแล้วถือได้ไม่มีนัยสำคัญต่อภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 5-22 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การป่วยของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554

ค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การป่วย				
ปี พ.ศ.	2551	2552	2553	2554
จำนวนเงิน (บาท)	67,800	106,800	135,800	111,500

หมายเหตุ : ข้อมูลล่าสุดถึงวันที่ 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

รูปภาพที่ 5-4 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การป่วยของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-22 และรูปภาพที่ 5-4 แสดงให้เห็นว่า ค่าใช้จ่ายในส่วนของสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยนั้นเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 จนถึงปี พ.ศ. 2553 โดยมีค่าสูงสุดเท่ากับ 135,800 บาท แต่ในปี พ.ศ. 2554 ค่าใช้จ่ายในด้านสิทธิประโยชน์การป่วย ได้ลดลงเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2553 เป็น 111,500 บาท ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายที่ลดลงนี้อาจมาจากการที่ทางกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกได้ปรับเปลี่ยนระเบียบสิทธิประโยชน์ด้านการป่วย โดยลดจำนวนวันในการนอนโรงพยาบาลลงจาก 20 วันเป็น 10 วัน ๆ ละ 100 บาท

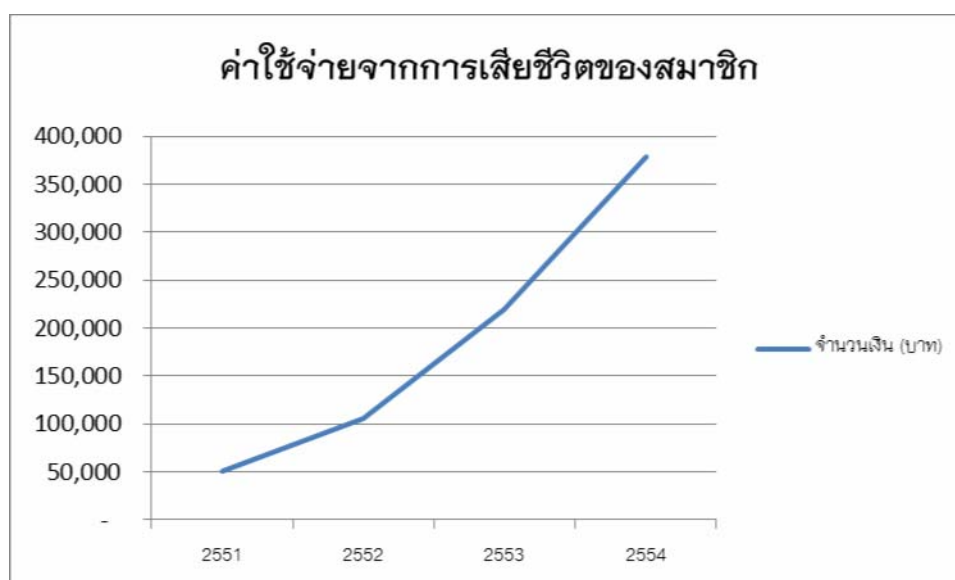
หากนำค่าใช้จ่ายสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึง ปี พ.ศ. 2554 ถือได้ว่ามีแนวโน้มลดลงโดยตลอด โดยมีค่าเท่ากับร้อยละ 57.56, 49.61, 37.74 และ 22.55 ตามลำดับ สามารถสรุปได้ว่าค่าใช้จ่ายด้านสิทธิประโยชน์การป่วยมีส่วนต่อค่าใช้จ่ายรวมของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกน้อยลงเรื่อย ๆ

ตารางที่ 5-23 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตของกองทุนสวัสดิการ
ชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554

ค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิต				
ปี พ.ศ.	2551	2552	2553	2554
จำนวนเงิน (บาท)	50,000	105,000	220,000	378,500

หมายเหตุ : ข้อมูลล่าสุดถึงวันที่ 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

รูปภาพที่ 5-5 แสดงข้อมูลค่าใช้จ่ายรวมต่อปีด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตของกองทุนสวัสดิการ
ชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-23 และรูปภาพที่ 5-5 แสดงให้เห็นว่า ค่าใช้จ่ายสิทธิประโยชน์ด้านการเสียชีวิตนั้นเพิ่มขึ้นตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 จนถึงปี พ.ศ. 2554 โดยมีค่าสูงสุดเท่ากับ 378,500 บาท ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นโดยตลอดนี้อาจมาจากระเบียบของกองทุนว่าด้วยการให้สิทธิประโยชน์การเสียชีวิตแก่สมาชิกเมื่อเป็นสมาชิกลานมากขึ้นเป็นลักษณะขั้นบันได โดยจ่ายต่ำสุดที่ 5,000 บาทเมื่อเป็นสมาชิกครบ 3 เดือน และจ่ายสูงสุดเท่ากับ 20,000 บาท เมื่อเป็นสมาชิกครบ 4 ปี ซึ่งเห็นได้ว่าประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุนฯ รุ่นที่ 1 ตั้งแต่เดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2550 จะเป็นสมาชิกครบ 4 ปี ในเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

หากนำค่าใช้จ่ายสิทธิประโยชน์ด้านการเสียชีวิตเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึง ปี พ.ศ. 2554 นั้น ถือได้ว่ามีแนวโน้มของสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยตลอด โดยมีค่าเท่ากับร้อยละ 42.44, 48.77, 61.15 และ 76.54 ตามลำดับ สามารถสรุปได้ว่าภาระ

ค่าใช้จ่ายของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่เพิ่มมากขึ้นโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึง ปี พ.ศ. 2554 นั้น มีผลมาจากค่าใช้จ่ายด้านสิทธิประโยชน์เสียชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ และเล็งเห็นว่าทางกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกควรให้ความสนใจต่อภาระค่าใช้จ่ายสิทธิประโยชน์เสียชีวิตโดยด่วน เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง ในด้านการบริหารงานต่าง ๆ ของกองทุน เพื่อลดความเสี่ยงของความมั่นคงทางการเงินของกองทุนอันมีผลมาจากภาระค่าใช้จ่ายสิทธิประโยชน์ด้านการเสียชีวิตนี้

ตารางที่ 5-24 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายรวม ค่าใช้จ่ายด้านการเกิด การป่วย และการเสียชีวิตของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – ปี พ.ศ. 2554

ปี พ.ศ.	รายจ่าย การเกิด	รายจ่ายการป่วย	รายจ่ายการ เสียชีวิต	ค่าใช้จ่ายรวม
2551(A)	-	67,800	50,000	117,800
2552(A)	3,500	106,800	105,000	215,300
2553(A)	4,000	135,800	220,000	359,800
2554(A)*	4,500	111,500	378,500	494,500

หมายเหตุ : ข้อมูลล่าสุดถึงวันที่ 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-24 แสดงให้เห็นว่าค่าใช้จ่ายในแต่ละด้านเมื่อเปรียบเทียบกับกัน ในช่วงปี พ.ศ. 2551 ถึง ปี พ.ศ. 2552 ค่าใช้จ่ายด้านการป่วยมีค่าสูงสุด แต่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 ถึง ปี พ.ศ. 2554 ค่าใช้จ่ายด้านการเสียชีวิตมีค่าสูงสุด แสดงให้เห็นว่าในช่วงดังกล่าวสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการเสียชีวิตเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายรวมเริ่มมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ

เนื่องจากในข้อมูลค่าใช้จ่ายของกองทุนสวัสดิการชุมชนนั้นแสดงให้เห็นถึงภาระค่าใช้จ่ายในด้านสิทธิประโยชน์สำหรับสมาชิกในด้านการเสียชีวิตอยู่ในสัดส่วนที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับรายรับจากค่าธรรมเนียมสมาชิกในแต่ละปี ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5-25 แสดงการเปรียบเทียบสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการเสียชีวิตกับรายรับของกองทุน

สวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – ปี พ.ศ. 2554

ปี พ.ศ.	รายจ่าย การเสียชีวิต	รายรับ	สัดส่วน ระหว่างรายจ่ายการเสียชีวิต เทียบกับรายรับ (ร้อยละ)
2550(A)	–	116,820	0.00
2551(A)	50,000	289,064	17.30
2552(A)	105,000	475,440	22.08
2553(A)	220,000	673,220	32.68
2554(A)*	378,500	683,520	55.38

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

รายรับ คือ รายรับค่าธรรมเนียม รายรับจากอปท. และอื่น ๆ

*ข้อมูลล่าสุดถึง 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-25 แสดงให้เห็นว่าหากนำค่าใช้จ่ายสิทธิประโยชน์ด้านการเสียชีวิตเปรียบเทียบกับรายรับรวมทั้งหมดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554 นั้น ถือได้ว่ามีแนวโน้มของสัดส่วนเพิ่มขึ้นโดยตลอด โดยมีค่าเท่ากับร้อยละ 0.00, 17.30, 22.08, 32.68 และ 55.38 ตามลำดับ สามารถสรุปได้ว่าถึงแม้รายรับของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่เพิ่มมากขึ้นโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554 นั้น อาจแสดงให้เห็นว่าฐานะทางการเงินของกองทุนน่าจะมีแนวโน้มดีขึ้นแต่หากมีการพิจารณาร่วมกันกับค่าใช้จ่ายด้านสิทธิประโยชน์เสียชีวิตแล้วเห็นได้ว่าสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่ถูกหักออกจากรายรับของกองทุนในแต่ละปี มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ อันมีผลทำให้เงินคงเหลือลดน้อยลง และส่งผลให้เงินสะสมเพิ่มขึ้นน้อยลงจนถึงระดับที่ติดลบทำให้เงินสะสมลดลงในท้ายที่สุด อีกทั้งยังเห็นว่าทางกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกควรให้ความสนใจต่อภาระค่าใช้จ่ายสิทธิประโยชน์เสียชีวิตมากขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง ในด้านการบริหารงานต่าง ๆ ของกองทุน เพื่อลดความเสี่ยงของความมั่นคงทางการเงินของกองทุนอันมีผลมาจากภาระค่าใช้จ่ายสิทธิประโยชน์ด้านการเสียชีวิตนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาจากตารางที่ 5-23 และรูปภาพที่ 5-5

5.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการเสียชีวิตของสมาชิกกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบล

แม่สูก

เพื่อให้สามารถวิเคราะห์รายละเอียดอันเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของสมาชิกและแนวทางการแก้ไขของกองบุญต่อภาวะด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิต ทางคณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุการเสียชีวิตและกลุ่มอายุที่เสียชีวิต โดยได้แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5-26 แสดงข้อมูล 10 อันดับแรกจากสาเหตุการเสียชีวิตของสมาชิกกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สูกทุกระดับอายุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – ปี พ.ศ. 2554

อันดับที่	สาเหตุการเสียชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
1	โรคชรา	43	43
2	โรคมะเร็ง (ท่อน้ำดี, ปอด และถุงน้ำดี)	17	17
3	โรคไต (ไตวาย, ไตเรื้อรัง)	9	9
4	โรคหัวใจ (หัวใจล้มเหลว)	8	8
5	โรคติดเชื้อในกระแสเลือด	4	4
6	โรคเส้นเลือดอุดตัน	3	3
7	โรคตับ (ตับโต)	2	2
8	โรคถุงลมโป่งพอง	2	2
9	โรคสมองบวม (เลือดออกในสมอง)	1	1
10	โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง	1	1

หมายเหตุ : 1. จำนวนสมาชิกที่เสียชีวิตทั้งหมดเท่ากับ 100 ราย

2. ข้อมูลล่าสุดถึงวันที่ 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-26 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกที่เสียชีวิตส่วนใหญ่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2554 มีสาเหตุมาจากโรคชราเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ โรคมะเร็ง และโรคไต ตามลำดับ จากข้อมูลที่ได้ชี้ให้เห็นว่าสมาชิกที่เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสมาชิกที่มีอายุมาก ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตสูงอยู่แล้ว ส่วนสาเหตุการเสียชีวิตอันดับที่สองและสามก็มีความเสี่ยงในการต้องเสียค่าใช้จ่ายสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยและเสียชีวิตไปพร้อม ๆ กัน เนื่องจากเป็นโรคเรื้อรังและมีโอกาสเสียชีวิตสูง อีกทั้งจากข้อมูลข้างต้นเฉพาะสามอันดับแรกมีจำนวนผู้เสียชีวิตถึงร้อยละ 69 ของจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมด

ข้อมูลจากตารางที่ 5-26 สอดคล้องกับข้อมูลสาเหตุการเสียชีวิตของประชาชนจากตารางที่ 5-2 ซึ่งมีโรคไต อยู่ในลำดับที่ 2 และหากนำข้อมูลการเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งแต่ละ

ชนิดมารวมกันแล้ว จะสรุปได้ว่าสาเหตุการเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งจะอยู่ใน 5 อันดับแรก สอดคล้องกับข้อมูลการเสียชีวิตของสมาชิกกองบุญฯ ซึ่งโรคมะเร็งอยู่อันดับที่ 2

ตารางที่ 5-27 แสดงข้อมูล 10 อันดับแรกจากสาเหตุการเสียชีวิตของสมาชิกกองบุญสวัสดิการ ชุมชนตำบลแม่สุกที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – ปี พ.ศ. 2554

อันดับที่	สาเหตุการเสียชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
1	โรคชรา	42	44.20
2	โรคมะเร็ง (ท่อน้ำดี,ปอด และถุงน้ำดี)	16	16.84
3	โรคไต (ไตวาย,ไตเรื้อรัง)	9	9.45
4	โรคหัวใจ (หัวใจล้มเหลว)	8	8.42
5	โรคติดเชื้อในกระแสเลือด	4	4.21
6	โรคเส้นเลือดอุดตัน	2	2.11
7	โรคตับ (ตับโต)	2	2.11
8	โรคถุงลมโป่งพอง	2	2.11
9	โรคสมองบวม (เลือดออกในสมอง)	1	1.05
10	โรคมะเร็งลำไส้ใหญ่	1	1.05

หมายเหตุ : 1. จำนวนสมาชิกที่เสียชีวิตทั้งหมดเท่ากับ 95 ราย

2. ข้อมูลล่าสุดถึงวันที่ 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-27 หากพิจารณาเฉพาะสมาชิกที่เสียชีวิตมีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปนั้น ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกที่เสียชีวิตส่วนใหญ่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2554 ยังคงมีสาเหตุมาจากโรคชราเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือ โรคมะเร็ง และโรคไต ตามลำดับเหมือนกับ ตารางที่ 5-26 ทุกประการ จากข้อมูลที่ได้ชี้ให้เห็นว่าถึงแม้จะใช้เกณฑ์อายุ 40 ปีของสมาชิกที่เสียชีวิตหรือไม่ก็ตาม สมาชิกส่วนใหญ่ที่เสียชีวิตยังคงเป็นกลุ่มสมาชิกที่มีอายุมาก ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตสูงอยู่แล้ว ส่วนสาเหตุการเสียชีวิตอันดับที่สองและสามก็มีความเสี่ยงในการต้องเสียค่าใช้จ่ายสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยและเสียชีวิตไปพร้อม ๆ กัน เนื่องจากเป็นโรคเรื้อรังและมีโอกาสเสียชีวิตสูง อีกทั้งจากข้อมูลข้างต้นเฉพาะสามอันดับแรกมีจำนวนผู้เสียชีวิตถึงร้อยละ 70.49 ซึ่งสูงกว่าร้อยละ 69 ของจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดโดยไม่จำกัดอายุจากตารางที่ 5-26

ข้อมูลจากตารางที่ 5-27 สอดคล้องกับข้อมูลสาเหตุการเสียชีวิตของประชาชนจาก ตารางที่ 5-2 ซึ่งมีโรคไต อยู่ในลำดับที่ 2 และหากนำข้อมูลการเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งแต่ละ

ชนิดมารวมกันแล้ว จะสรุปได้ว่าสาเหตุการเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งจะอยู่ใน 5 อันดับแรก สอดคล้องกับข้อมูลการเสียชีวิตของสมาชิกกองบุญฯ ซึ่งโรคมะเร็งอยู่อันดับที่ 2 เช่นเดียวกัน

เมื่อคณะผู้วิจัยได้ผลการศึกษาจากสาเหตุของการเสียชีวิตแล้ว ต่อมาจึงได้ทำการศึกษาต่อในส่วนในช่วงอายุของสมาชิกกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่เสียชีวิตว่าช่วงอายุใดของสมาชิกกองบุญที่มีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตมากที่สุดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5-28 แสดงจำนวนผู้เสียชีวิตตามช่วงอายุของสมาชิกกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 – ปี พ.ศ. 2554

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
0-10	0	0.00
11-20	0	0.00
21-30	1	1.00
31-40	4	4.00
41-50	3	3.00
51-60	10	10.00
61-70	11	11.00
71-80	39	39.00
81-90	29	29.00
91-100	3	3.00
รวม	100	100

หมายเหตุ : 1. จำนวนสมาชิกที่เสียชีวิตทั้งหมดเท่ากับ 100 ราย

2. ข้อมูลล่าสุดถึงวันที่ 31 ธันวาคม ปี พ.ศ. 2554

จากตารางที่ 5-28 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มอายุของสมาชิกที่เสียชีวิตมากที่สุดได้แก่ช่วงอายุตั้งแต่มากกว่า 70 ปีขึ้นไป ถึงอายุ 80 ปี โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 39 ของจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมด รองลงมาคือช่วงอายุตั้งแต่มากกว่า 80 ปีขึ้นไป ถึงอายุ 90 ปี โดยมีสัดส่วนร้อยละ 29 และหากพิจารณาในภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่ากลุ่มอายุตั้งแต่มากกว่า 50 ปีขึ้นไป ถึงอายุ 90 ปี สัดส่วนจำนวนผู้เสียชีวิตเทียบกับจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมดถึงร้อยละ 89

เป็นที่น่าสังเกตได้ว่าในระเบียบของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกนั้น หากผู้มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปจำเป็นต้องเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้าเพิ่มจากค่าธรรมเนียมปกติต่อปี 200 บาทเป็นเงินจำนวน 2,000 บาทอันเนื่องมาจากทางกองบุญเห็นว่าผู้มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีโอกาสสูงที่จะเสียชีวิต แต่หากดูจากข้อมูลในตารางที่ 5-27 แล้ว กลุ่มช่วงอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

ถึงอายุ 50 นั้นมีจำนวนผู้เสียชีวิตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง ปี พ.ศ. 2554 เทียบเป็นสัดส่วนต่อสมาชิกทั้งหมดที่เสียชีวิตแล้วมีค่าเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น ดังนั้นจากผลการศึกษาทางกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกอาจปรับเปลี่ยนระเบียบการเก็บค่าธรรมเนียมแรกเข้าเพิ่มจำนวน 2,000 บาทจากผู้มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปเป็น 50 ปีขึ้นไปแทน

เมื่อคณะผู้วิจัยได้ผลการศึกษาจากช่วงอายุของสมาชิกกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกแล้ว ต่อมาจึงได้ทำการศึกษาต่อในส่วนของอัตราณณะของสมาชิกกองบุญเปรียบเทียบกับอัตราณณะไทยเพื่อประเมินความเสี่ยงของการเสียชีวิตของสมาชิกกองบุญว่ามีค่ามากกว่าเท่ากับ หรือต่ำกว่าความเสี่ยงของการเสียชีวิตของประเทศไทยดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5-29 แสดงการเปรียบเทียบอัตราณณะของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกับอัตราณณะไทย ปี พ.ศ. 2550

การเปรียบเทียบอัตราณณะของกองบุญฯ กับอัตราณณะไทย				
ปี พ.ศ. 2550 (ผู้เสียชีวิตจำนวน 3 คน)				
อายุ	เพศ		เพศ	
	ชาย*	ชาย**	หญิง*	หญิง**
44	N/A	6.8094	200.0000	2.8222
70	N/A	53.6668	142.8571	38.3260
83	N/A	164.6388	1000.0000	145.7236

ที่มา: *จากการคำนวณของคณะผู้วิจัย

**สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย(คปภ.)

หมายเหตุ: *อัตราณณะของกองบุญ

**อัตราณณะไทย ประเภทอุตสาหกรรม ปีฐาน 2551

* หมายถึง อัตราการตายที่เกิดขึ้นจริงต่อสมาชิกกองบุญที่มีชีวิตอยู่ต้นปี 1,000 คน

** หมายถึง อัตราการตาย (ที่คาดการณ์) ต่อคนที่มีชีวิตอยู่ต้นปี 1,000 คน

ตารางที่ 5-30 แสดงการเปรียบเทียบอัตราณณะของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกับอัตราณณะไทย ปี พ.ศ. 2551

การเปรียบเทียบอัตราณณะของกองบุญฯ กับอัตราณณะไทย				
ปี พ.ศ. 2551 (ผู้เสียชีวิตจำนวน 23 คน)				
อายุ	เพศ		เพศ	
	ชาย*	ชาย**	หญิง*	หญิง**
41	90.9091	5.7759	N/A	2.3368
44	90.9091	6.8094	N/A	2.8222
45	66.6667	7.2413	N/A	3.0535
49	125.0000	9.4153	N/A	4.5007
51	N/A	10.9548	62.5000	5.6705
58	66.6667	19.2299	N/A	12.1310

การเปรียบเทียบอัตราการณะของกองบุญฯ กับอัตราการณะไทย				
ปี พ.ศ. 2551 (ผู้เสียชีวิตจำนวน 23 คน)				
อายุ	เพศ		เพศ	
	ชาย*	ชาย**	หญิง*	หญิง**
62	111.1111	26.8951	N/A	18.1744
65	250.0000	34.6150	N/A	23.5993
68	N/A	45.0475	90.9091	31.9283
73	N/A	71.4233	111.1111	52.6263
74	83.3333	77.6603	66.6667	59.5500
75	100.0000	85.0003	N/A	68.3145
76	N/A	93.9771	230.7692	78.5014
82	200.0000	155.8305	N/A	137.1491
83	166.6667	164.6388	166.6667	145.7236
85	250.0000	182.4859	N/A	163.8565
87	N/A	206.2526	500.0000	193.9097
89	N/A	234.4350	1000.0000	228.4008
91	N/A	266.8705	1000.0000	264.1705

ที่มา: *จากการคำนวณของคณะผู้วิจัย

**สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย(คปภ.)

หมายเหตุ: *อัตราการณะของกองบุญ

**อัตราการณะไทย ประเภทอุตสาหกรรม ปีฐาน 2551

* หมายถึง อัตราการตายที่เกิดขึ้นจริงต่อสมาชิกกองบุญฯที่มีชีวิตอยู่ต้นปี 1,000 คน

** หมายถึง อัตราการตาย (ที่คาดการณ์) ต่อคนที่มีชีวิตอยู่ต้นปี 1,000 คน

ตารางที่ 5-31 แสดงการเปรียบเทียบอัตราการณะของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกับ
อัตราการณะไทย ปี พ.ศ. 2552

การเปรียบเทียบอัตราการณะของกองบุญฯ กับอัตราการณะไทย				
ปี พ.ศ. 2552 (ผู้เสียชีวิตจำนวน 23 คน)				
อายุ	เพศ		เพศ	
	ชาย*	ชาย**	หญิง*	หญิง**
30	200.0000	3.8608	N/A	1.5229
33	N/A	4.1971	1000.0000	1.7684
38	N/A	5.0895	66.6667	2.0894
48	62.5000	7.7079	N/A	3.3376
53	N/A	12.7911	62.50000	7.1362
58	N/A	19.2299	83.3333	12.1310
60	83.3333	22.6362	47.6191	14.9366
65	N/A	34.6150	125.0000	23.5993
66	N/A	37.8538	200.0000	26.0265
69	N/A	48.9334	76.9231	34.8515
70	100.0000	53.6668	N/A	38.3260

การเปรียบเทียบอัตราการณะของกองบุญฯ กับอัตราการณะไทย				
ปี พ.ศ. 2552 (ผู้เสียชีวิตจำนวน 23 คน)				
อายุ	เพศ		เพศ	
	ชาย*	ชาย**	หญิง*	หญิง**
73	333.3333	71.4233	N/A	52.6263
76	N/A	93.9771	90.9091	78.5014
77	N/A	104.1888	83.3333	89.1553
78	N/A	114.9819	71.4286	99.6512
79	N/A	125.5835	100.0000	109.6087
82	N/A	155.8305	166.6667	137.1491
85	200.0000	182.4859	N/A	163.8565
88	N/A	219.9660	1000.0000	210.9293
91	1000.0000	266.8705	N/A	264.1705

ที่มา: *จากการคำนวณของคณะผู้วิจัย

**สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย(คปภ.)

หมายเหตุ: *อัตราการณะของกองบุญ

**อัตราการณะไทย ประเภทอุตสาหกรรม ปีฐาน 2551

* หมายถึง อัตราการตายที่เกิดขึ้นจริงต่อสมาชิกกองบุญที่มีชีวิตอยู่ต้นปี 1,000 คน

** หมายถึง อัตราการตาย (ที่คาดการณ์) ต่อคนที่มีชีวิตอยู่ต้นปี 1,000 คน

ตารางที่ 5-32 แสดงการเปรียบเทียบอัตราการณะของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกับ
อัตราการณะไทย ปี พ.ศ. 2553

การเปรียบเทียบอัตราการณะของกองบุญฯ กับอัตราการณะไทย				
ปี พ.ศ. 2553 (ผู้เสียชีวิตจำนวน 33 คน)				
อายุ	เพศ		เพศ	
	ชาย*	ชาย**	หญิง*	หญิง**
27	N/A	3.5917	166.6667	1.2969
33	125.0000	4.1971	N/A	1.7684
39	66.6667	5.2847	N/A	2.1453
40	N/A	5.5104	35.7143	2.2303
50	22.2222	10.1465	N/A	5.0417
52	N/A	11.8307	33.3333	6.3695
54	N/A	13.8578	41.6667	7.9620
57	33.3333	17.7594	N/A	10.9264
64	52.6316	31.7980	N/A	21.5874
70	71.4286	53.6668	N/A	38.3260
71	N/A	59.2934	66.6667	42.2835
72	250.0000	65.4559	71.4286	47.1470
74	100.0000	77.6603	N/A	59.5500
75	58.8236	85.0003	83.3333	68.3145
76	66.6667	93.9771	N/A	78.5014

การเปรียบเทียบอัตราการณะของกองบุญฯ กับอัตราการณะไทย				
ปี พ.ศ. 2553 (ผู้เสียชีวิตจำนวน 33 คน)				
อายุ	เพศ		เพศ	
	ชาย*	ชาย**	หญิง*	หญิง**
77	N/A	104.1888	83.3333	89.1553
78	76.9231	114.9819	N/A	99.6512
80	83.3333	135.9668	100.0000	119.3320
81	250	146.1450	N/A	128.1058
83	111.1111	164.6388	200.0000	145.7236
84	N/A	173.1651	400.0000	153.5321
85	285.7143	182.4859	N/A	163.8565
88	N/A	219.9660	200.0000	210.9293
91	1000.0000	250.0154	500.0000	246.1378

ที่มา: *จากการคำนวณของคณะผู้วิจัย

**สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย(คปภ.)

หมายเหตุ: *อัตราการณะของกองบุญ

**อัตราการณะไทย ประเภทอุตสาหกรรม ปีฐาน 2551

* หมายถึง อัตราการตายที่เกิดขึ้นจริงต่อสมาชิกกองบุญที่มีชีวิตอยู่ต้นปี 1,000 คน

** หมายถึง อัตราการตาย (ที่คาดการณ์) ต่อคนที่มีชีวิตอยู่ต้นปี 1,000 คน

ตารางที่ 5-33 แสดงการเปรียบเทียบอัตราการณะของกองบุญสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกกับ อัตราการณะไทย ปี พ.ศ. 2554

การเปรียบเทียบอัตราการณะของกองบุญฯ กับอัตราการณะไทย				
ปี พ.ศ. 2554 (ผู้เสียชีวิตจำนวน 36 คน)				
อายุ	เพศ		เพศ	
	ชาย*	ชาย**	หญิง*	หญิง**
28	142.8571	3.7039	N/A	1.3772
53	38.4615	12.7911	N/A	7.1362
62	N/A	26.8951	40.0000	18.1744
63	N/A	29.2552	83.3333	19.8302
66	66.6667	37.8538	N/A	26.0265
67	100.0000	41.4346	N/A	28.9042
70	333.3333	53.6668	N/A	38.3260
71	N/A	59.2934	142.8571	42.2835
72	200.0000	65.4559	71.4286	47.1470
76	125.0000	93.9771	90.9091	78.5014
77	N/A	104.1888	50.0000	89.1553
78	N/A	114.9819	181.8182	99.6512
80	181.8182	135.9668	N/A	119.3320
81	N/A	146.1450	333.3333	128.1058
82	333.3333	155.8305	100.0000	137.1491

การเปรียบเทียบอัตราการณะของกองทุนฯ กับอัตราณณะไทย				
ปี พ.ศ. 2554 (ผู้เสียชีวิตจำนวน 36 คน)				
อายุ	เพศ		เพศ	
	ชาย*	ชาย**	หญิง*	หญิง**
84	125.0000	173.1651	N/A	153.5321
86	N/A	193.6098	600.0000	178.0193
87	250.0000	206.2526	N/A	193.9097
88	N/A	219.9660	666.6667	210.9293
90	500.0000	250.0154	N/A	246.1378
93	N/A	303.7154	1000.0000	297.0238

ที่มา: *จากการคำนวณของคณะผู้วิจัย

**สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย(คปภ.)

หมายเหตุ: *อัตราณณะของกองทุน

**อัตราณณะไทย ประเภทอุตสาหกรรม ปีฐาน 2551

* หมายถึง อัตราการตายที่เกิดขึ้นจริงต่อสมาชิกกองทุนฯที่มีชีวิตอยู่ต้นปี 1,000 คน

** หมายถึง อัตราการตาย (ที่คาดการณ์) ต่อคนที่มีชีวิตอยู่ต้นปี 1,000 คน

จากตารางที่ 5-29 ถึง 5-33 สรุปได้ว่าโดยรวมความเสี่ยงของกองทุนต่อการเสียชีวิตของสมาชิกในกองทุนนั้นมีค่าสูงกว่าอัตราณณะของประเทศไทย ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสมาชิกที่เสียชีวิตเปรียบเทียบกับโครงสร้างสมาชิกแล้วตามอายุต่าง ๆ แล้วมีโอกาสที่สมาชิกในระดับอายุใด ๆ มีโอกาสเสียชีวิตสูงมากขึ้นในปีถัดไป

ในส่วนของแนวทางแก้ไขและการนำไปใช้ในการวางแผนเป็นนโยบายของกองทุน อันเนื่องมาจากผลการศึกษาที่ได้จากตารางที่ 5-29 ถึง 5-33 นั้นมีอยู่หลายประการที่น่าสนใจ ดังนี้คือ 1) ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าเมื่อความเสี่ยงของกองทุนต่อจำนวนสมาชิกที่เสียชีวิตในอนาคตมีมากขึ้นนั้นส่งผลให้กองทุนสามารถปรับค่าธรรมเนียมให้สูงขึ้นสอดคล้องกับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นนี้ด้วย และ 2) ผลที่ได้แสดงให้เห็นจำนวนสมาชิกในแต่ละช่วงอายุที่เป็นฐานในการคำนวณซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีจำนวนน้อยเกินไป นั้นเท่ากับว่าหากทางกองทุนสามารถรับสมาชิกใหม่เข้ามาแล้วมีจำนวนคนอายุต่ำกว่า 50 ปีเข้ามามากขึ้นเท่าใด ยิ่งอายุน้อยเท่าไร จะยิ่งทำให้ความเสี่ยงของกองทุนน้อยลงเท่านั้น

หลังจากที่ทางคณะผู้วิจัยได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากรiskของกองทุนต่อสถานะทางการเงินในระยะยาวโดยสาเหตุมาจากสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตของสมาชิกและลักษณะเฉพาะของสมาชิกในด้านโครงสร้างอายุ สาเหตุการเสียชีวิต และความเสี่ยงของการเสียชีวิตของสมาชิกที่มีความเสี่ยงสูงกว่าอัตราณณะมาตรฐานของประเทศไทย ทำให้มีแนวคิดที่อยากจะลดภาระค่าใช้จ่ายของกองทุนในส่วนของการจ่ายสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตลง โดยมีแนวทางในการร่วมทำโครงการกับบริษัทประกันชีวิตต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางความเป็นไปได้ใน

การลดภาระค่าใช้จ่ายของกองทุนฯลง ทางคณะผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกบริษัทประกันชีวิตที่มีส่วนแบ่งการตลาดสูงที่สุดสามอันดับแรก และคัดเลือกโครงการประกันชีวิตของแต่ละบริษัทที่มีลักษณะให้สิทธิประโยชน์การเสียชีวิตแก่ผู้มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งทางคณะผู้วิจัยได้สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5-34 แสดงการเปรียบเทียบรายละเอียดค่าธรรมเนียม/เบี้ยประกันกับสิทธิประโยชน์/ทุนประกันของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกและบริษัทประกันชีวิต A T และ MT

การเปรียบเทียบรายละเอียดค่าธรรมเนียม/เบี้ยประกันกับสิทธิประโยชน์/ทุนประกัน					
	ค่าธรรมเนียม/เบี้ยประกันชีวิตเฉลี่ยต่อปี				สิทธิประโยชน์/ทุนประกัน
	40 ปี	50 ปี	60 ปี	70 ปี	
กองทุนฯ	200				20,000
A	-	4,775	6,625	10,200	100,000
T	-	-	7,300	11,100	100,000
MT	-	-	9,565	13,045	100,000

จากตารางที่ 5-34 แสดงให้เห็นว่าค่าธรรมเนียมต่อปีของกองทุนเมื่อเปรียบเทียบกับเบี้ยประกันชีวิตต่อปีของบริษัทประกันชีวิต A, T และ MT แล้ว มีค่าคงที่ตลอดอายุของสมาชิก ซึ่งไม่สอดคล้องกับความเสี่ยงการเสียชีวิตอันเนื่องมาจากอายุที่เพิ่มขึ้น ดังเห็นได้จากบริษัทประกันชีวิตทั้งสาม ได้เก็บเบี้ยประกันชีวิตมากขึ้นตามอายุของผู้ทำประกัน อีกทั้งหากเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมของกองทุนหรือเบี้ยประกันชีวิตของบริษัทประกันชีวิตกับสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตของกองทุนกับทุนประกันของบริษัทประกันชีวิตทั้งสามนั้นเห็นอัตราส่วนต่างกันถึง 4.78-13.05 เท่า ขึ้นอยู่กับอายุของผู้ทำประกันชีวิตและอายุของสมาชิกกองทุนฯ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสิทธิประโยชน์ของกองทุนด้านการเสียชีวิตที่ให้แก่สมาชิกดีกว่าสิทธิประโยชน์ที่ผู้ประกันชีวิตกับบริษัทประกันทั้งสามมาก

หากหลังจากนั้นทางกองทุนฯต้องการนำสมาชิกของกองทุนฯส่วนหนึ่งที่มีความเสี่ยงจะเสียชีวิตเข้าทำการประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิตทั้งสามโดยคิดเป็นค่าใช้จ่ายต่อรายที่กองทุนฯต้องจ่ายกับผลที่ได้หลังจากสมาชิกที่ทำประกันชีวิตเสียชีวิตโดยมีเงื่อนไขว่า ผู้ทำประกันชีวิตจากการเป็นสมาชิกกองทุนฯนั้น มีอายุไขถึง 80 ปี และ 90 ปี ตามลำดับ จะได้ผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5-35 แสดงทางเลือกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกในการทำโครงการประกันชีวิตสมาชิกกองทุนแต่ละรายกับบริษัทประกันชีวิต A T และ MT ภายใต้เงื่อนไขสมาชิกกองทุน เสียชีวิตอายุ 80 ปี

ทางเลือกของกองทุน (เงื่อนไขสมาชิกเสียชีวิตตอนอายุ 80 ปี)					
บริษัทประกัน	ทุนประกัน	ผลต่างระหว่างสิทธิประโยชน์ที่ได้รับกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลา			
		อายุ 40 ปี	อายุ 50 ปี	อายุ 60 ปี	อายุ 70 ปี
A	100,000	-111,000	-63,250	-52,500	-22,000
T	100,000	N/A	N/A	-66,000	-31,000
MT	100,000	N/A	N/A	-111,300	-50,450

จากตารางที่ 5-35 แสดงให้เห็นว่าหากกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกนำสมาชิกหนึ่งคนที่มีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิตทั้งสาม แล้วผู้ประกันชีวิตคนดังกล่าวเสียชีวิตตอนอายุ 80 ปี จะมีผลให้ทางกองทุนเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าผลที่จะได้

ดังนั้นทางกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกจึงไม่ควรจะทำการนำสมาชิกที่มีความเสี่ยงมาทำประกันชีวิตกับสามบริษัทดังกล่าว

ตารางที่ 5-36 แสดงทางเลือกของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกในการทำโครงการประกันชีวิตสมาชิกกองทุนแต่ละรายกับบริษัทประกันชีวิต A T และ MT ภายใต้เงื่อนไขสมาชิกกองทุน เสียชีวิตอายุ 90 ปี

ทางเลือกของกองทุน (เงื่อนไขสมาชิกเสียชีวิตตอนอายุ 90 ปี)					
บริษัทประกัน	ทุนประกัน	ผลต่างระหว่างสิทธิประโยชน์ที่ได้รับกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลา			
		อายุ 40 ปี	อายุ 50 ปี	อายุ 60 ปี	อายุ 70 ปี
A	100,000	-158,750	-111,000	-118,750	-124,000
T	100,000	N/A	N/A	-139,000	-142,000
MT	100,000	N/A	N/A	-206,900	-180,900

จากตารางที่ 5-36 แสดงให้เห็นว่าหากกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกนำสมาชิกหนึ่งคนที่มีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิตทั้งสาม แล้วผู้ประกันชีวิตคนดังกล่าวเสียชีวิตตอนอายุ 90 ปี จะมีผลให้ทางกองทุนเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าผลที่จะได้ ดังนั้นทางกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกจึงไม่ควรจะทำการนำสมาชิกที่มีความเสี่ยงมาทำประกันชีวิตกับสามบริษัทดังกล่าวเช่นเดียวกันกับผลการศึกษาที่ได้จากตารางที่ 5-35

5.4) พิจารณาแนวทางการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯ ตามแนวทางผู้วิจัยเสนอ

ในส่วนแนวทางที่ผู้วิจัยได้พิจารณาจากแนวทางต่าง ๆ ซึ่งทางคณะกรรมการกองทุนฯ ต่าบลแม่สุกได้นำเสนอและได้ลงพื้นที่พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณะกรรมการกองทุนฯ ตลอดเวลา ทางผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางในการสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯ นั้น หากพิจารณาในรายละเอียดของค่าใช้จ่ายด้านสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ทั้งด้านการเกิด การป่วย และการเสียชีวิตแล้ว แนวทางที่สามารถนำมาสู่การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯ นั้นจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องปฏิบัติในหลายด้านดังนี้

(1) ด้านสิทธิประโยชน์การป่วยของสมาชิก

โดยการปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการเจ็บป่วยจาก 20 วันเป็น 10 วัน

(2) ด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิต ค่าใช้จ่ายสูงสุดที่ให้แก่มะชิกเมื่อเสียชีวิต โดยการปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านค่าใช้จ่ายสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท และ 10,000 ตามลำดับ

(3) การขอเงินอุดหนุนจากภาครัฐที่ต่อเนื่องตลอดไป

โดยขอให้รัฐอุดหนุนเงินค่าธรรมเนียมสมาชิกตามจำนวนที่มีอยู่ของกองทุนฯ

(4) การส่งเสริมและป้องกันสุขภาพของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง

เพื่อลดค่าใช้จ่ายส่วนเกินของกองทุนด้านสิทธิประโยชน์การป่วยและเสียชีวิตในระยะกลางถึงยาว

(5) การควบคุมค่าใช้จ่ายด้านการป่วยและการเสียชีวิต

โดยการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินที่เกินค่าสูงสุดที่เกิดขึ้นในแต่ละปี อันได้แก่จำนวนผู้ป่วย และจำนวนผู้เสียชีวิตต่อปี โดยใช้เกณฑ์ของจำนวนคนป่วยสูงสุด และจำนวนสมาชิกเสียชีวิตสูงสุด ตั้งแต่ก่อนตั้งจนถึงปี พ.ศ. 2554 เป็นเกณฑ์สูงสุด โดยกลุ่มผู้ที่ควรต้องรับผิดชอบต่อค่าชดเชยนี้จะเกิดขึ้นในปีถัดไป ควรเป็น สมาชิกของกองทุนฯ โดยผ่านเงินค่าธรรมเนียมที่สูงขึ้นตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงและเฉลี่ยตามจำนวนสมาชิกรวมของกองทุนฯ และ อบท. โดยผ่านเงินอุดหนุนที่เพิ่มขึ้นมากกว่าทุกปี แล้วแต่ว่าสัดส่วนที่ตกลงกันจะเป็นเท่าใด ซึ่งถือว่าการทำบุญร่วมกัน แต่ในกรณีนี้จะถือว่าสมาชิกและอบท. ได้ร่วมกันชดเชยตามจำนวนส่วนเกินค่าสูงสุดที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมด หรืออีกแนวทางในการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินนี้คือเมื่อทราบค่าใช้จ่ายส่วนเกินที่เกิดขึ้นแล้วหากเรียกเก็บเงินส่วนเกินจากสมาชิกของกองทุนฯ

และอปท.ซึ่งอาจจะทำให้สมาชิกไม่เห็นด้วย ทางคณะกรรมการกองทุนสามารถ
กระทำได้โดยอ้อมผ่านกิจกรรมทางศาสนาเช่น ผ้าป่ากองทุน เป็นต้น

จากแนวทางที่ต้องปฏิบัติพร้อมเพรียงในทุก ๆ ด้านที่กล่าวมาข้างต้นนั้น หากเกิดขึ้นได้
จะมีผลให้ทางกองทุนสามารถกำหนดเพดานค่าใช้จ่ายสูงสุดที่เกิดขึ้นแต่ละปี และสามารถ
บริหารกองทุน ได้ยาวนานขึ้น

จากแนวทางดังกล่าวผู้วิจัยได้พยากรณ์กรณีดังกล่าวผ่านแนวทางต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่
ปฏิบัติเพียงด้านเดียวจนถึงปฏิบัติในทุก ๆ ด้าน โดยใช้กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินจาก
ข้อ 5 เป็นฐานในการวิเคราะห์ เพื่อพยากรณ์หาจำนวนปีที่เงินสะสมของกองทุนจะมีค่าเป็นศูนย์
หรือติดลบ

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติจริง อาจไม่สามารถปฏิบัติตามได้พร้อมกัน ดังนั้นจึงขอเสนอ
รูปแบบการเลือกแนวทางออกเป็น 12 รูปแบบดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5-37 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600)

รูปแบบที่ 1: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน แต่ไม่มีภาคีรัฐสนับสนุนเงินแก่
สมาชิกกองทุนคนละ 200 บาทต่อปี และไม่มีการปรับลดสิทธิประโยชน์

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุน ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	728,400	-40.45	1,059,366	284.62	-330,966	-134.92	3,020,928	71.63
2565(F)	693,400	-4.81	1,356,519	28.05	-663,119	100.36	112,385	-96.28
2566(F)*	686,400	-1.01	1,356,519	0.00	-670,119	1.06	-557,733	-596.27
2570(F)	658,400	-4.08	1,348,500	-0.59	-690,100	2.98	-3,276,133	487.40
2575(F)	623,400	-5.32	1,348,500	0.00	-725,100	5.07	-6,831,633	108.53
2580(F)	588,400	-5.61	1,348,500	0.00	-760,100	4.83	-10,562,133	54.61
2585(F)	553,400	-5.95	1,348,500	0.00	-795,100	4.60	-14,467,633	36.98
2590(F)	518,400	-6.32	1,348,500	0.00	-830,100	4.40	-18,548,133	28.20
2595(F)	483,400	-6.75	1,348,500	0.00	-865,100	4.22	-22,803,633	22.94
2600(F)	448,400	-7.24	1,348,500	0.00	-900,100	4.05	-27,234,133	19.43

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-37 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายลดลงหลังจากปี พ.ศ. 2565 และคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2575 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือมีค่าติดลบโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป โดยมีข้อสังเกตว่าอัตราการเปลี่ยนของเงินคงเหลือที่มีค่าติดลบนี้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดน้อยถอยลง อย่างไรก็ตามในส่วนของการเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2560 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2566

ดังนั้น ในกรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียว มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบในปี พ.ศ. 2566 หรือกองทุนมีอายุอีกประมาณ 12 ปี นับจากปี พ.ศ. 2554

ตารางที่ 5-38 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 2: กรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงิน แก่สมาชิกกองทุนคนละ 200 บาทต่อปี

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุน ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	1,156,800	-5.43	1,058,787	284.41	98,013	-89.66	4,328,334	145.91
2565(F)	1,086,800	-6.05	1,354,658	27.94	-267,858	-373.29	3,464,563	-19.96
2570(F)	1,016,800	-6.44	1,348,500	-0.45	-331,700	23.83	1,939,905	-44.01
2575(F)	946,800	-6.88	1,348,500	0.00	-401,700	21.10	71,405	-96.32
2576(F)*	932,800	-1.48	1,348,500	0.00	-415,700	3.49	-344,295	-582.17
2580(F)	876,800	-6.00	1,348,500	0.00	-471,700	13.47	-2,147,095	523.62
2585(F)	806,800	-7.98	1,348,500	0.00	-541,700	14.84	-4,715,595	119.63
2590(F)	736,800	-8.68	1,348,500	0.00	-611,700	12.92	-7,634,095	61.89
2595(F)	666,800	-9.50	1,348,500	0.00	-681,700	11.44	-10,902,595	42.81
2600(F)	596,800	-10.50	1,348,500	0.00	-751,700	10.27	-14,521,095	33.19

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-38 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายลดลงหลังจากปี พ.ศ. 2565 และคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2570 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือมีค่าติดลบโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตามในส่วนของเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2560 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบในปี พ.ศ. 2576

ดังนั้น ในกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน และมีภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯ คนละ 200 บาทต่อปี มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2576 หรือยืดออกไปอีก 10 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียวในตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-39 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 3: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ปรับลดสิทธิ์ประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	728,400	-40.45	1,026,500	272.69	-298,100	-131.45	3,054,421	73.53
2565(F)	693,400	-4.81	1,026,500	0.00	-333,100	11.74	1,458,921	-52.24
2570(F)*	658,400	-5.05	1,026,500	0.00	-368,100	10.51	-311,579	-121.36
2575(F)	623,400	-5.32	1,026,500	0.00	-403,100	9.51	-2,257,079	624.40
2580(F)	588,400	-5.61	1,026,500	0.00	-438,100	8.68	-4,377,579	93.95
2585(F)	553,400	-5.95	1,026,500	0.00	-473,100	7.99	-6,673,079	52.44
2590(F)	518,400	-6.32	1,026,500	0.00	-508,100	7.40	-9,143,579	37.02
2595(F)	483,400	-6.75	1,026,500	0.00	-543,100	6.89	-11,789,079	28.93
2600(F)	448,400	-7.24	1,026,500	0.00	-578,100	6.44	-14,609,579	23.92

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-39 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือมีค่าติดลบโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป โดยมีข้อสังเกตว่าอัตราการเปลี่ยนของเงินคงเหลือที่มีค่าติดลบนี้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดน้อยถอยลง อย่างไรก็ตามในส่วนของการเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2560 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2570

ดังนั้น ในกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน และมีภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯ คนละ 200 บาทต่อปี มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2570 หรือยืดออกไปอีก 4 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียวในตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-40 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 4: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯ คนละ 200 บาทต่อปี และปรับลดสิทธิ์ประโยชน์ด้านการป่วย สูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	1,156,800	-5.43	1,026,500	272.69	130,300	-86.25	4,360,621	147.74
2565(F)	1,086,800	-6.05	1,026,500	0.00	60,300	-53.72	4,802,121	10.12
2570(F)	1,016,800	-6.44	1,026,500	0.00	-9,700	-116.09	4,893,621	1.91
2575(F)	946,800	-6.88	1,026,500	0.00	-79,700	721.65	4,635,121	-5.28
2580(F)	876,800	-7.39	1,026,500	0.00	-149,700	87.83	4,026,621	-13.13
2585(F)	806,800	-7.98	1,026,500	0.00	-219,700	46.76	3,068,121	-23.80
2590(F)	736,800	-8.68	1,026,500	0.00	-289,700	31.86	1,759,621	-42.65
2595(F)	666,800	-9.50	1,026,500	0.00	-359,700	24.16	101,121	-94.25
2596(F)*	652,800	-2.10	1,026,500	0.00	-373,700	3.89	-272,579	-369.56
2600(F)	596,800	-8.58	1,026,500	0.00	-429,700	14.99	-1,907,379	599.75

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-40 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือมีค่าติดลบโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2570 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตามในส่วนของเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2570 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2596

ดังนั้น ในกรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน และมีภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯ คนละ 200 บาทต่อปี และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2596 หรือยืดออกไปอีก 30 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียวในตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-41 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 5: กรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน และปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	728,400	-40.45	884,366	221.09	-155,966	-116.46	3,370,928	91.51
2565(F)	693,400	-4.81	1,181,519	33.60	-488,119	212.96	1,337,385	-60.33
2568(F)*	672,400	-3.03	1,173,500	-0.68	-501,100	2.66	-152,933	-111.44
2570(F)	658,400	-2.08	1,173,500	0.00	-515,100	2.79	-1,176,133	669.05
2575(F)	623,400	-5.32	1,173,500	0.00	-550,100	6.79	-3,856,633	227.91
2580(F)	588,400	-5.61	1,173,500	0.00	-585,100	6.36	-6,712,133	74.04
2585(F)	553,400	-5.95	1,173,500	0.00	-620,100	5.98	-9,742,633	45.15
2590(F)	518,400	-6.32	1,173,500	0.00	-655,100	5.64	-12,948,133	32.90
2595(F)	483,400	-6.75	1,173,500	0.00	-690,100	5.34	-16,328,633	26.11
2600(F)	448,400	-7.24	1,173,500	0.00	-725,100	5.07	-19,884,133	21.77

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-41 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2568 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือมีค่าติดลบโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตามในส่วนของเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2560 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2568

ดังนั้น ในกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน และปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิต สูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2568 หรือยืดออกไปอีก 2 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียวในตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-42 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 6: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงิน แก่สมาชิกกองทุนคนละ 200 บาทต่อปี และปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุน ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	1,156,800	-5.43	883,787	220.88	273,013	-71.19	4,678,334	165.79
2565(F)	1,086,800	-6.05	1,179,658	33.48	-92,858	-134.01	4,689,563	0.24
2570(F)	1,016,800	-6.44	1,173,500	-0.52	-156,700	68.75	4,039,905	-13.85
2575(F)	946,800	-6.88	1,173,500	0.00	-226,700	44.67	3,046,405	-24.59
2580(F)	876,800	-7.39	1,173,500	0.00	-296,700	30.88	1,702,905	-44.10
2585(F)	806,800	-7.98	1,173,500	0.00	-366,700	23.59	9,405	-99.45
2586(F)*	792,800	-1.74	1,173,500	0.00	-380,700	3.82	-371,295	-4,047.68
2590(F)	736,800	-7.06	1,173,500	0.00	-436,700	14.71	-2,034,095	447.84
2595(F)	666,800	-9.50	1,173,500	0.00	-506,700	16.03	-4,427,595	117.67
2600(F)	596,800	-10.50	1,173,500	0.00	-576,700	13.81	-7,171,095	61.96

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-42 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือมีค่าติดลบโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตามในส่วนของการเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2565 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2586

ดังนั้น ในกรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนคนละ 200 บาทต่อปี และปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2586 หรือยืดออกไปอีก 20 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียวในตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-43 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 7: กรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	728,400	-40.45	851,500	209.15	-123,100	-112.99	3,404,421	93.42
2565(F)	693,400	-4.81	851,500	0.00	-158,100	28.43	2,683,921	-21.16
2570(F)	658,400	-5.05	851,500	0.00	-193,100	22.14	1,788,421	-33.37
2575(F)	623,400	-5.32	851,500	0.00	-228,100	18.13	717,921	-59.86
2579(F)*	595,400	-4.49	851,500	0.00	-256,100	12.28	-264,479	-136.84
2580(F)	588,400	-1.18	851,500	0.00	-263,100	2.73	-527,579	99.48
2585(F)	553,400	-5.95	851,500	0.00	-298,100	13.30	-1,948,079	269.25
2590(F)	518,400	-6.32	851,500	0.00	-333,100	11.74	-3,543,579	81.90
2595(F)	483,400	-6.75	851,500	0.00	-368,100	10.51	-5,314,079	49.96
2600(F)	448,400	-7.24	851,500	0.00	-403,100	9.51	-7,259,579	36.61

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-43 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุกมีรายจ่ายคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป มีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือมีค่าติดลบโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตามในส่วนของการเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2560 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2579 ดังนั้น ในกรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ปรับลดสิทธิประโยชน์ การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์การป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2579 หรือยืดออกไปอีก 13 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียวในตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-44 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2615) รูปแบบที่ 8:

กรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนคนละ 200 บาท ต่อปี ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุน ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	1,156,800	-5.43	851,500	209.15	305,300	-67.79	4,710,621	167.63
2565(F)	1,086,800	-6.05	851,500	0.00	235,300	-22.93	6,027,121	27.95
2570(F)	1,016,800	-6.44	851,500	0.00	165,300	-29.75	6,993,621	16.04
2575(F)	946,800	-6.88	851,500	0.00	95,300	-42.35	7,610,121	8.82
2580(F)	876,800	-7.39	851,500	0.00	25,300	-73.45	7,876,621	3.50
2585(F)	806,800	-7.98	851,500	0.00	-44,700	-276.68	7,793,121	-1.06
2590(F)	736,800	-8.68	851,500	0.00	-114,700	156.60	7,359,621	-5.56
2595(F)	666,800	-9.50	851,500	0.00	-184,700	61.03	6,576,121	-10.65
2600(F)	596,800	-10.50	851,500	0.00	-254,700	37.90	5,442,621	-17.24
2605(F)	526,800	-11.73	851,500	0.00	-324,700	27.48	3,959,121	-27.26
2610(F)	456,800	-13.29	851,500	0.00	-394,700	21.56	2,125,621	-46.31
2615(F)*	386,803	-15.32	851,527	0.00	-464,724	17.74	-57,927	-102.73

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-44 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 มีค่าลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2586 จึงมีค่าติดลบโดยตลอด อย่างไรก็ตามในส่วนของเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2580 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2615

ดังนั้น กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนคนละ 200 บาทต่อปี ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2615 หรือยืดออกไปอีก 49 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียวในตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-45 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2600) รูปแบบที่ 9: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน และปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	728,400	-40.45	709,366	157.55	19,034	-97.99	3,720,928	111.40
2565(F)	693,400	-4.81	1,006,519	41.89	-313,119	-1,745.05	2,562,385	-31.14
2570(F)	658,400	-5.05	998,500	-0.80	-340,100	8.62	923,867	-63.95
2573(F)*	637,400	-3.19	998,500	0.00	-361,100	6.17	-138,433	-114.98
2575(F)	623,400	-2.20	998,500	0.00	-375,100	3.88	-881,633	536.87
2580(F)	588,400	-5.61	998,500	0.00	-410,100	9.33	-2,862,133	224.64
2585(F)	553,400	-5.95	998,500	0.00	-445,100	8.53	-5,017,633	75.31
2590(F)	518,400	-6.32	998,500	0.00	-480,100	7.86	-7,348,133	46.45
2595(F)	483,400	-6.75	998,500	0.00	-515,100	7.29	-9,853,633	34.10
2600(F)	448,400	-7.24	998,500	0.00	-550,100	6.79	-12,534,133	27.20

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-45 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2570 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือมีค่าติดลบโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตามในส่วนของเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2560 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2573

ดังนั้น ในกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุด จาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2573 หรือยืดออกไปอีก 7 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียวในตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-46 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2605) รูปแบบที่ 10: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงิน แก่สมาชิกกองทุนคนละ 200 บาทต่อปี และปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุน ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	1,156,800	-5.43	708,787	157.34	448,013	-52.73	5,028,334	185.68
2565(F)	1,086,800	-6.05	1,004,658	41.74	82,142	-81.67	5,914,563	17.62
2570(F)	1,016,800	-6.44	998,500	-0.61	18,300	-77.72	6,139,905	3.81
2575(F)	946,800	-6.88	998,500	0.00	-51,700	-382.51	6,021,405	-1.93
2580(F)	876,800	-7.39	998,500	0.00	-121,700	135.40	5,552,905	-7.78
2585(F)	806,800	-7.98	998,500	0.00	-191,700	57.52	4,734,405	-14.74
2590(F)	736,800	-8.68	998,500	0.00	-261,700	36.52	3,565,905	-24.68
2595(F)	666,800	-9.50	998,500	0.00	-331,700	26.75	2,047,405	-42.58
2600(F)	596,800	-10.50	998,500	0.00	-401,700	21.10	178,905	-91.26
2601(F)*	582,800	-2.35	998,500	0.00	-415,700	3.49	-236,795	-232.36
2605(F)	526,800	-9.61	998,500	0.00	-471,700	13.47	-2,039,595	761.33

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-46 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2570 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือมีค่าติดลบโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2575 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตามในส่วนของเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2570 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2601

ดังนั้น ในกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯ คนละ 200 บาทต่อปี และปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2601 หรือยืดออกไปอีก 35 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียวในตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-47 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2605) รูปแบบที่ 11: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	728,400	-40.45	676,500	145.62	51,900	-94.52	3,754,421	113.30
2565(F)	693,400	-4.81	676,500	0.00	16,900	-67.44	3,908,921	4.12
2570(F)	658,400	-5.05	676,500	0.00	-18,100	-207.10	3,888,421	-0.52
2575(F)	623,400	-5.32	676,500	0.00	-53,100	193.37	3,692,921	-5.03
2580(F)	588,400	-5.61	676,500	0.00	-88,100	65.91	3,322,421	-10.03
2585(F)	553,400	-5.95	676,500	0.00	-123,100	39.73	2,776,921	-16.42
2590(F)	518,400	-6.32	676,500	0.00	-158,100	28.43	2,056,421	-25.95
2595(F)	483,400	-6.75	676,500	0.00	-193,100	22.14	1,160,921	-43.55
2600(F)	448,400	-7.24	676,500	0.00	-228,100	18.13	90,421	-92.21
2601(F)*	441,400	-1.56	676,500	0.00	-235,100	3.07	-144,679	-260.01
2605(F)	413,400	-6.34	676,500	0.00	-263,100	11.91	-1,155,079	698.37

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-47 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือมีค่าติดลบโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2570 เป็นต้นไป อย่างไรก็ตามในส่วนของเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2565 หลังจากนั้นจึงลดลงจนเริ่มติดลบปี พ.ศ. 2601

ดังนั้น ในกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี มีผลให้ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบยืดออกไปเป็นปี พ.ศ. 2601 หรือยืดออกไปอีก 35 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียวในตารางที่ 5-37

ตารางที่ 5-48 แสดงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก (ปี 2550-2635) รูปแบบที่ 12: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนคนละ 200 บาทต่อปี ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2550(A)	116,820	-	-	-	116,820	-	116,820	-
2551(A)	289,064	147.44	122,475	-	166,589	42.60	283,409	142.60
2552(A)	475,440	64.48	221,800	81.10	253,640	52.26	537,049	89.50
2553(A)	673,220	41.60	359,800	62.22	313,420	23.57	850,469	58.36
2554(A)	209,160	-68.93	247,250	-31.28	-38,090	-112.15	812,379	-4.48
2555(F)	1,223,200	484.82	275,430	11.40	947,770	- 2,588.24	1,760,149	116.67
2560(F)	1,156,800	-5.43	676,500	145.62	480,300	-49.32	5,060,621	187.51
2565(F)	1,086,800	-6.05	676,500	0.00	410,300	-14.57	7,252,121	43.30
2570(F)	1,016,800	-6.44	676,500	0.00	340,300	-17.06	9,093,621	25.39
2575(F)	946,800	-6.88	676,500	0.00	270,300	-20.57	10,585,121	16.40
2580(F)	876,800	-7.39	676,500	0.00	200,300	-25.90	11,726,621	10.78
2585(F)	806,800	-7.98	676,500	0.00	130,300	-34.95	12,518,121	6.75
2590(F)	736,800	-8.68	676,500	0.00	60,300	-53.72	12,959,621	3.53
2595(F)	666,800	-9.50	676,500	0.00	-9,700	-116.09	13,051,121	0.71
2600(F)	596,800	-10.50	676,500	0.00	-79,700	721.65	12,792,621	-1.98
2605(F)	526,800	-11.73	676,500	0.00	-149,700	87.83	12,184,121	-4.76
2610(F)	456,800	-13.29	676,500	0.00	-219,700	46.76	11,225,621	-7.87
2615(F)	386,803	-15.32	676,527	0.00	-289,724	31.87	9,917,073	-11.66
2620(F)	316,808	-18.10	676,572	0.01	-359,764	24.17	8,258,333	-16.73

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ ณ ปัจจุบันจำนวน 2,808 คน							
	รายรับ	%	รายจ่าย	%	คงเหลือ	%	เงินสะสม	%
2625(F)	246,813	-22.09	676,617	0.01	-429,804	19.47	6,249,393	-24.33
2630(F)	176,818	-28.36	546,662	-19.21	-369,844	-13.95	4,200,253	-32.79
2635(F)	106,823	-39.59	371,707	-32.00	-264,884	-28.38	2,665,913	-36.53

หมายเหตุ : (A) คือ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริง (Actual)

(F) คือ ข้อมูลพยากรณ์คำนวณโดยผู้วิจัย (Forecast)

* ปีที่มูลค่าของเงินสะสมของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีค่าเท่ากับศูนย์ หรือ ติดลบ (Trust Fund Exhaustion Date)

จากตารางที่ 5-48 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงสถานะทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกมีรายจ่ายคงที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไป ขณะที่รายรับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นไปมีค่าลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนเงินคงเหลือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 มีค่าลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2595 จึงมีค่าติดลบโดยตลอด อย่างไรก็ตามในส่วนของเงินสะสมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2595 หลังจากนั้นจึงลดลงแต่ไม่สามารถหาเงินคงเหลือที่ติดลบได้จนถึงปี พ.ศ. 2635 ภายใต้ข้อจำกัดของการพยากรณ์

ดังนั้น กรณีที่มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯ คนละ 200 บาทต่อปี ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี มีผลให้ไม่สามารถหาปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นลบได้ ซึ่งแนวทางดังกล่าวอาจจะเป็นแนวทางที่สามารถเสริมสร้างให้กองทุนฯ มีความมั่นคงทางการเงินตลอดไปก็อาจเป็นไปได้

ตารางที่ 5-49 แสดงการเปรียบเทียบปีของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกที่มีเงินสะสมมีค่าเป็นศูนย์หรือติดลบ กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน การปรับเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่สมาชิก และเงื่อนไขการช่วยเหลือจากภาครัฐบาล

ปีที่เงินสะสมมีค่าเป็นศูนย์หรือติดลบ							
ไม่มีการช่วยเหลือ จากภาครัฐ		สิทธิประโยชน์ด้านเสียชีวิต					
		20,000 บาท		15,000 บาท		10,000 บาท	
สิทธิประโยชน์ด้านการป่วย	20 วัน	2566	N/A	2568	+2 ปี	2573	+7 ปี
	10 วัน	2576	+10 ปี	2579	+13 ปี	2601	+35 ปี
มีการช่วยเหลือ จากภาครัฐ		สิทธิประโยชน์ด้านเสียชีวิต					
		20,000 บาท		15,000 บาท		10,000 บาท	
สิทธิประโยชน์ด้านการป่วย	20 วัน	2576	+10 ปี	2586	+20 ปี	2601	+35 ปี
	10 วัน	2596	+30 ปี	2615	+49 ปี	-	N/A

จากตารางที่ 5-49 แสดงการเปรียบเทียบปีของกองทุนที่เงินสะสมติดลบภายใต้กรณีต่าง ๆ ที่ได้อธิบายมาตั้งแต่ตารางที่ 5-37 ถึง ตารางที่ 5-48 รวมถึงแสดงจำนวนปีที่ยึดเงินสะสมของกองทุนให้ติดลบนานออกไปภายใต้กรณีต่าง ๆ โดยใช้ตารางที่ 5.23 หรือกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงกรณีเดียวมาเป็นตัวเปรียบเทียบซึ่งในกรณีดังกล่าวเงินสะสมของกองทุนฯ จะติดลบในปี พ.ศ. 2566

จากกรณีต่าง ๆ นั้นหาก กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯคนละ 200 บาทต่อปี ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี จะมีผลให้อายุของกองทุนยึดออกไป โดยไม่สามารถหาเงินสะสมที่ติดลบของกองทุนฯได้ ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสามารถทำให้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกสามารถเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินในแนวทางดังกล่าว รวมถึงต่อยอดไปสู่การสร้างระบบบำนาญภาคประชาชนต่อไปได้ เนื่องจากภายใต้เงื่อนไขการพยากรณ์หากสามารถพยากรณ์หาปีที่เงินสะสมของกองทุนมีค่าติดลบได้แล้วจะสามารถสรุปได้โดยนัยว่าทางกองทุนไม่สามารถเสริมสวัสดิการด้านบำนาญภาคประชาชนขึ้นมาได้เลย

5.5) พิจารณาและบริบทของชุมชนตำบลแม่สุก และสถานะทางการเงินของกองทุนในระยะยาว เพื่อประเมินความเป็นไปได้ในการจัดให้มีบ้านภาคประชาชนขึ้นมาในท้ายที่สุด

จากแนวทางในแต่ละกรณีเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินแก่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกนั้น ในแนวทางที่ทางกองทุนได้นำเสนอมานั้นส่งผลให้กองทุนฯ ไม่สามารถบรรลุถึงการจัดให้มีบ้านภาคประชาชนขึ้นมาได้

อย่างไรก็ตามเมื่อผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดของคณะกรรมการกองทุนฯ มาประยุกต์กับแนวทางของผู้วิจัย จะสามารถบรรลุแนวทางการทำให้กองทุนสามารถดำรงอยู่โดยตลอด (อ้างอิงจากตารางที่ 5-48 และ 5-49) ซึ่งแนวทางการจัดให้มีบ้านภาคประชาชนได้นั้น จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือกันในทุก ๆ ด้าน และทุกภาคส่วน เพื่อให้กองทุนฯ สามารถดำรงอยู่และเสริมสร้างความมั่นคงของกองทุนฯ ได้ ดังกล่าวกรณี

- (1) มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน
- (2) ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯ คนละ 200 บาทต่อปี
- (3) ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท
- (4) และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี

ซึ่งหากทุก ๆ ฝ่าย เห็นความสำคัญของกองทุนฯ อย่างแท้จริงแล้ว แนวทางที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้นก็จะเกิดขึ้นจริง และในระยะยาวทางกองทุนฯ ก็จะสามารถจัดให้มีบ้านภาคประชาชนขึ้นมาได้ในท้ายที่สุด

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เนื้อหาในบทนี้จะเป็นการอธิบายโดยสรุปเพื่อตอบวัตถุประสงค์สองประการ โดยสรุปแยกออกตามกิจกรรม 2 กิจกรรม คือ 1) การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก และ 2) การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินแบบมีส่วนร่วมของกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก

ในส่วนของกิจกรรมที่ 1 นั้นจะอธิบายสรุปในประเด็นแนวทางการสื่อสารการตลาดของกองทุนฯ แบบมีส่วนร่วม ซึ่งจะอธิบายตามองค์ประกอบของการสื่อสาร

สำหรับกิจกรรมที่ 2 นั้น จะอธิบายสรุปในประเด็นระบบการจัดการข้อมูลทางการเงิน ซึ่งจะอธิบายแยกออกเป็นสองประเด็นคือ 1) แนวทางออกแบบการบันทึกข้อมูลทางการเงิน และ 2) แนวทางความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก

สรุปผลการวิจัย การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก

แนวทางการสื่อสารการตลาดของกองทุนฯ แบบมีส่วนร่วม

จากผลการศึกษาสามารถสรุปแนวทางการสื่อสารฯ แยกเป็นแต่ละองค์ประกอบของการสื่อสารได้ดังนี้

1. ผู้ส่งสาร (Sender) ผู้ส่งสารในกระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมในครั้งนี้ เป็นกลุ่มที่ต้องมีความน่าเชื่อถือ เป็นผู้ที่คนในชุมชนนับหน้าถือตา และศรัทธา ทั้งในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่น้ำหนักของการใช้หรือยอมรับในตัวของผู้ส่งสารมักให้ความสำคัญกับการเป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในสังคมมากกว่าไม่มี เช่นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น อย่างไรก็ตามการก้าวขึ้นมาเป็นผู้ส่งสารที่มีตำแหน่งอย่างเป็นทางการในลักษณะดังกล่าวมักเป็นบุคคลที่เคยได้รับการยอมรับและเกิดศรัทธามาก่อน และเมื่อคนในชุมชนยอมรับและศรัทธาจึงเลือกให้ มีตำแหน่งอย่างเป็นทางการภายหลัง

นอกจากกลุ่มผู้ส่งสารที่เป็นตัวคณะกรรมการกองทุนฯ แล้ว ยังมีกลุ่มผู้ส่งสารหลักอีกกลุ่มหนึ่งคือกลุ่มอาสาสมัครสื่อ ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ชุมชนร่วมกับประเมินว่าเป็นผู้มีศักยภาพและมีใจที่จะเข้ามาร่วม ลักษณะของกลุ่มผู้ส่งสารกลุ่มนี้แม้มีข้ออ่อนในการเป็นที่ยอมรับนับถือหรือไม่มีตำแหน่งอย่างเป็นทางการในชุมชน แต่มีทักษะความสามารถพิเศษเฉพาะตัวในด้านการสื่อสารในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น วาดรูป แต่งเพลง แต่งคำว หรือแม้กระทั่งมีศักยภาพในการให้ข้อคิดเห็นและเป็นช่องทางที่จะส่วนนำสื่อ

ที่ผลิตขึ้นไปเผยแพร่ เช่นนักจัดรายการวิทยุชุมชน เจ้าของร้านตัดผม เป็นต้น กลุ่มผู้ส่งสารกลุ่มนี้ จะเข้ามาร่วมในกระบวนการโดยใช้ทักษะของตนเองช่วยเหลือในการผลิตสื่อ หรือเผยแพร่สื่อของกองทุนฯ และไม่เพียงจะทำให้พวกเขามีตัวตนในสังคมมากขึ้นเท่านั้น กองทุนฯ ยังกลายมาเป็นผู้ที่เข้าใจและรักในปรัชญาของกองทุนมากขึ้น

2. สาร (Message) การกำหนดเนื้อหาสาร หรือการออกแบบเนื้อหาสารเพื่อการสื่อสาร การตลาด มีลักษณะที่ใช้ปรัชญาของการก่อตั้งกองทุนฯ นั่นก็คือการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน มากกว่าผลประโยชน์ของตนเองมาเป็นกรอบใหญ่ในการออกแบบสาร โดยการออกแบบสารร่วมกันของผู้ส่งสาร ได้แปลงการช่วยเหลือกันดังกล่าว ออกมาเป็นรูปธรรม ในคำว่า “การทำบุญ” กองทุนฯ ก็คือ กองบุญ ซึ่งเป็นบุญที่ทำแล้วเห็นผลในชาตินี้ และครอบคลุมถึง 3 ระดับคือบุญสำหรับตนเอง บุญสำหรับลูกหลาน และบุญสำหรับชุมชน ซึ่งการเลือกออกแบบสารดังกล่าว เป็นการเลือกที่ใช้วิถีความเป็นอยู่ของชุมชนที่คุ้นชินอยู่แล้วมาใช้ เช่นการทำบุญ ที่คนในตำบลแม่สุกส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีกิจกรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการทำบุญในลักษณะการบริจาค การทำทานให้กับวัด หรือศาสนา มาอยู่แล้ว เมื่อต้องนำแนวคิดการทำบุญมาใช้กับกองทุน จึงได้มีการโยกเอารูปแบบการทำบุญแบบเดิมมาอธิบาย พร้อมกับใส่ความหมายใหม่เข้าไปว่าการทำบุญไม่จำเป็นต้องทำกับวัด หรือสร้างสิ่งปลูกสร้างทางศาสนา หรือทำทานให้กับคนที่เสียชีวิตไปแล้ว เพื่อหวังว่าบุญนั้นจะส่งกุศลให้กับตนเองในชาติหน้า แต่เป็นการทำบุญให้กับตนเอง ให้กับลูกหลาน และเพื่อนมนุษย์ที่รู้จักมักคุ้นและอยู่ในชุมชนเดียวกันได้ โดยไม่ต้องรอไปจนถึงชาติหน้า

3. ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อ (Channel/Media) หลังจากที่มีการวิเคราะห์และประเมินศักยภาพในการสื่อสารของชุมชน พบว่าชุมชนมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ช่องทางบางประเภทอาจเคยถูกมองข้ามจากชุมชนไปเนื่องจากไม่คิดว่าจะเป็นสื่อหรือช่องทางได้ แต่เมื่อผู้วิจัยเข้าไปให้คำแนะนำในกระบวนการแล้ว กลุ่มผู้ส่งสารจึงสามารถเลือกใช้ช่องทางต่างๆ ได้มากขึ้น

การคัดเลือกสื่อหรือช่องทางให้เหมาะสมกับการสื่อสารกองทุน พบว่ายิ่งสื่อที่ต้องอาศัยทักษะ เทคนิคและทักษะผู้คนสูง หรือไม่ได้มาจากศักยภาพของชุมชนที่จะจัดการเองได้ทั้งหมด จำนวนของกลุ่มที่เข้ามีส่วนร่วมและลักษณะการมีส่วนร่วมก็จะน้อยกว่าสื่อที่ไม่ต้องใช้ทักษะ เทคนิคและความผูกพันมาก ดังนั้นการออกแบบสื่อ ควรเลือกใช้สื่อที่อยู่ในชุมชนและชุมชนมีศักยภาพในการจัดการได้ทั้งกระบวนการคิด ผลิตและเผยแพร่ ที่เปิดโอกาสให้จำนวนกลุ่มการเข้ามีส่วนร่วมมีมาก แต่หากชุมชนต้องการขยายไปสู่สื่ออื่นๆ ที่ซับซ้อนและศักยภาพของชุมชนไม่เพียงพอ ชุมชนควรสร้างเครือข่ายภายนอกให้เข้ามาร่วมบนแนวคิดที่ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในลักษณะใดลักษณะหนึ่งด้วย

สำหรับสื่อหรือช่องทางที่ชุมชนฯ ได้เลือกและกำหนดใช้ได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่คือ

3.1 สื่อพื้นที่ เป็นสื่อที่เกิดขึ้นในสถานที่ใดสถานที่หนึ่งภายในชุมชน ที่สามารถนำมาใช้เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสารการตลาดของกองทุนได้ เช่นงานศพ เวทีการประชุมภายในชุมชน เป็นต้น

3.2 สื่อพื้นบ้านสื่อที่มีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีหรืออุปกรณ์น้อย แต่เป็นสื่อหรือช่องทางที่มีอยู่ในชุมชน และมีศักยภาพในการจัดการได้มากที่สุด เช่นตุ๊กตาสื่อกิจกรรมหรือประเพณีต่างๆ การออกแบบตราสัญลักษณ์

3.3 สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อที่ต้องใช้เทคโนโลยีในการจัดพิมพ์ออกมา และใช้ทักษะในการคิด การเขียนที่เหมาะสมกับสื่อในระดับหนึ่ง เช่นการรื้อถอนกองทุนฯ แผ่นพับ ป้ายโฆษณา กลางแจ้ง (ไวเนล) หรือโปสเตอร์ต่างๆ ที่ชุมชนต้องอาศัยเครือข่ายภายนอกมาช่วยเสริมในการผลิตอยู่ในระดับหนึ่ง

3.4 สื่อกระจายเสียง เป็นสื่อที่ต้องใช้เทคโนโลยีที่มีระดับความใกล้ชิดและซับซ้อนตั้งแต่มากจนถึงน้อย เช่นหอกระจายเสียง รถแห่ วิทยุชุมชน วิทยุจังหวัด และวิทยุทัศน์แนะนำกองทุนฯ ซึ่งระดับความใกล้ชิดและความซับซ้อน ของสื่อที่เลือกจะสัมพันธ์กับกลุ่มและลักษณะของการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

4. ผู้รับสาร จากลักษณะของผู้รับสารในชุมชน มีลักษณะให้ความสำคัญกับผู้ส่งสารดังได้อธิบายไปข้างต้น แต่ทว่ายังขาดความเข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับกองทุนฯ ดังนั้นแนวทางการสื่อสารสำหรับผู้รับสารเพื่อสร้างการยอมรับจึงทำไม่ยากมากนัก เนื่องจากเป็นคนที่คุ้นเคยและยอมรับและศรัทธากันอยู่แล้ว ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับว่าผู้ส่งสารจะสามารถวิเคราะห์ผู้รับสารว่ายังมีข้อจำกัดในประเด็นใดที่เกี่ยวข้องกับกองทุนฯ แล้วสื่อสารเนื้อหาดังกล่าวออกไปก็จะทำให้ผู้รับสารเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย

5. การสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วม สามารถเสริมสร้างความมั่นคงทางด้านสมาชิกได้ดังนี้

5.1 เกิดการเปลี่ยนแปลงระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนฯ ได้ จากเดิมที่คณะกรรมการฯ ส่วนใหญ่เห็นว่าการปรับเปลี่ยนระเบียบหรือข้อบังคับของกองทุนฯ ไม่อาจทำได้เพราะสมาชิกอาจเกิดความไม่พอใจและไม่ยอมเป็นสมาชิกซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงของกองทุนฯ ได้ แต่หลังจากที่ผ่านกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม มีการกำหนดสาร ผลิตและเผยแพร่สื่อตลอดระยะเวลาทำวิจัย พบว่าเมื่อมีการขอปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์หรือระเบียบของกองทุนฯ แม้ว่าจะเป็นประเด็นที่กระทบกับผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ เช่นบุคคลที่อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมแรกเข้า 2,000 บาท (ปกติ 20 บาท) หรือการปรับลด

ผลประโยชน์การพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลคืนละ 100 บาท 20 คืน ลดลงเหลือเพียง 10 คืน ความไม่พอใจของสมาชิกมีน้อยลง และคำถามทั้งก่อนและหลังการประชุมเพื่อปรับเปลี่ยนระเบียบก็ลดลง ทั้งนี้คณะกรรมการฯ เห็นว่าเป็นผลมาจากการการเปลี่ยนความหมายและการใช้สื่อ และที่สำคัญคือตัวคณะกรรมการกองทุนฯ มีทักษะในการสื่อสารที่ดีจนเกิดความมั่นใจและเข้าใจในหลักการของกองทุนมากหลังจากเข้าร่วมในกระบวนการวิจัย

5.2 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดเห็น การรับรู้และให้ความหมายต่อกองทุนฯ ตามหลักการของการช่วยเหลือเกื้อกูลกันซึ่งเป็นผลประโยชน์ทางอ้อมควบคู่กับการรับรู้ผลประโยชน์ทางตรง ซึ่งจากเดิมสมาชิกและคนในชุมชนต่างรับรู้และให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ทางตรงจนลืมผลประโยชน์ทางอ้อมไป เมื่อการรับรู้และการให้คุณค่าความหมายเปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้การดำเนินกิจกรรมหรือแนวทางการบริหารจัดการอยู่ภายใต้ความหมายใหม่ดังกล่าว

5.3 เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับบุคคลที่เข้ามาร่วมในกระบวนการสื่อสารกระบวนการวิจัยการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ไม่เพียงแต่ส่งผลต่อการรับรู้ความหมายของสมาชิกและคนในชุมชน ต.แม่สุกเท่านั้น แต่ได้ส่งผลต่อบุคคลสองกลุ่มที่สำคัญก็คือ คณะกรรมการกองทุนฯ และกลุ่มอาสาสมัครสื่อ กล่าวคือในส่วนของคณะกรรมการกองทุนฯ ที่การเรียนรู้ในกระบวนการสื่อสารกลายเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจที่มีต่อกองทุนฯ ที่นำไปสู่ความเชื่อมั่นในการสื่อสารกับสมาชิกหรือคนภายนอกชุมชนได้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ ซึ่งส่งต่อความเชื่อมั่นและยอมรับในความเป็นกองทุนฯ จนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ของคนทั่วไป

สำหรับในส่วนของกลุ่มอาสาสมัครผลิตสื่อในชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนฯ แต่เมื่อเข้ามาร่วมในกระบวนการสื่อสารแล้ว สามารถซึมซับความหมายและความเข้าใจต่อกองบุญ โดยเห็นได้จากผลงานที่พวกเขาสร้างขึ้น ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจที่มีต่อแนวคิด และความหมายของกองทุนฯ นอกจากผลงานที่พวกเขาผลิตขึ้นแล้ว ยังสร้างความรู้สึภาคภูมิใจในตัวเอง จากเดิมที่พวกเขาบางคนไม่มีบทบาทอะไรในชุมชนมากนัก แต่เมื่อกลายมาเป็นผู้ส่งสารหรือผู้ผลิตสื่อที่เผยแพร่ในชุมชน จึงทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมฯ และสร้างสรรค์งานอื่นๆ มากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามในผลการศึกษาพบว่าประเด็นที่ยังเป็นข้อจำกัดก็คือ กระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมยังไม่สามารถทำให้จำนวนผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกใหม่ในรอบเดือนมิถุนายน 2554 เพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น่าพอใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยแทรกเข้าเช่นการกำหนดการส่งเสริมการตลาดใหม่ ที่กำหนดให้มีการคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้าสูงสำหรับบุคคลที่

อายุเกิน 40 ปีขึ้นไป จึงทำให้กลุ่มคนดังกล่าวชะลอการเป็นสมาชิก แต่สำหรับสัดส่วนการต่ออายุสมาชิกยังมีสัดส่วนที่สูงแทบไม่ขาดการต่อสมาชิกเลย

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การสร้างความหมายเพื่อการรับรู้และเข้าใจใหม่โดยใช้กระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ไม่เพียงสามารถสร้างความมั่นคงทางด้านสมาชิกให้เกิดการรับรู้ที่เน้นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันมากกว่าการมุ่งมองเฉพาะผลประโยชน์ทางตรงของตนเอง ที่ทำให้การเป็นสมาชิกไม่จำเป็นต้องตนเองเท่านั้นที่จะได้ประโยชน์เท่านั้น แต่เป็นการไปหนุนเสริมพลังให้กับกองทุนฯ ให้สามารถนำไปช่วยเหลือคนอื่นๆ ในชุมชน ดังนั้นจึงทำให้การไม่พอใจหรือเลิกเป็นสมาชิกเพราะการได้รับผลประโยชน์ทางตรงน้อยหรือการตัดสินใจไม่เป็นสมาชิกเพราะมีทางเลือกด้านสวัสดิการอื่น ๆ นั้นมีสัดส่วนน้อย ทำให้จำนวนสมาชิกของกองทุนฯ อยู่ในระดับที่ค่อนข้างมั่นคง เชื้อต่อการบริหารจัดการทางการเงินต่อไป

นอกจากนั้นการรับรู้คุณค่าความหมายของกองทุนฯ ดังกล่าวยังส่งผลต่อการดำเนินการเพื่อลด-เพิ่มระเบียบให้เป็นไปตามศักยภาพของชุมชน ซึ่งแต่เดิมเป็นการหยิบยืมมาจากภายนอกโดยไม่ได้พิจารณาถึงความพร้อมและศักยภาพของชุมชน จึงทำให้ระเบียบของกองทุนฯ ไม่เหมาะสมและหากดำเนินการต่อไปตามระเบียบที่ได้รับการกำหนดมาจากภายนอก อาจส่งผลต่อความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯ ได้ อย่างไรก็ตามในช่วงการวิจัยนี้ยังเป็นเพียงระยะเริ่มต้นของการพยายามปรับปรุงกฎระเบียบของกองทุนฯ ต่างๆ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชนไม่ว่าจะเป็นมิติในด้านจำนวนสมาชิก ข้อมูลด้านสุขภาพ การเกิด การเจ็บ และการตายของคนในชุมชน รวมทั้งฐานะทางการเงินของกองทุนฯ ซึ่งหากกองทุนสามารถพัฒนาระเบียบที่เหมาะสมและเชื่อมต่อกับศักยภาพของชุมชนย่อมนำไปสู่ความมั่นคงของกองทุนต่อไปได้อย่างยั่งยืนกว่า

สรุปผลความมั่นคงทางการเงิน

แบ่งออกเป็นสองส่วนดังนี้

1. แนวทางการออกแบบการบันทึกข้อมูลทางการเงิน

1.1 สรุปปัญหาของข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูล คือ

- 1.1.1 แบบฟอร์มใบสมัครแสดงรายละเอียดของผู้สมัครไม่ครบถ้วน เช่น ประวัติสุขภาพก่อนเข้าเป็นสมาชิกกองทุนฯ เป็นต้น
- 1.1.2 ไม่มีข้อมูลประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต ตั้งแต่เป็นสมาชิกจนถึงปัจจุบัน อยู่ที่กองทุนฯ แต่ข้อมูลประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิประโยชน์ด้านการเกิด

ป่วย และเสียชีวิต กลับอยู่ที่สมุดเล่มเขียว (สมุดประจำตัวสมาชิกกองทุนฯ) เพียงฝ่ายเดียว

1.1.3 ไม่มีการจัดทำค่าใช้จ่ายสุทธิเป็นรายเดือน รวมถึงการจำแนกรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในแต่ละด้านทั้งการเกิด ป่วย และเสียชีวิต และการจำแนกจำนวนสมาชิกที่เกิด ป่วย และเสียชีวิต

1.1.4 ไม่มีการปรับปรุงข้อมูลสมาชิกสุทธิแยกเป็นรายเดือน และรายหมู่บ้าน หลังจากสมาชิกรับสิทธิ์ประโยชน์ด้านการเสียชีวิต ลงในสมุดบันทึกสมาชิกกองทุนฯ

1.2 สรุปแนวทางแก้ไข

หลังจากพบปัญหาของข้อมูลแล้ว ทางทีมผู้วิจัย จึงมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้คือ

1.2.1 ปรับปรุงแบบฟอร์มใบสมัครโดยมีข้อมูลประวัติสุขภาพ และเปลี่ยนแปลงรหัสสมาชิกใหม่

1.2.2 ปรับปรุงฐานข้อมูลของกองทุนโดยให้มีข้อมูลประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับสิทธิ์ประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต ตั้งแต่เป็นสมาชิกจนถึงปัจจุบัน อยู่ที่กองทุนฯ สอดคล้องกับประวัติของสมาชิกแต่ละรายในการรับ สิทธิ์ประโยชน์ด้านการเกิด ป่วย และเสียชีวิต ในสมุดเล่มเขียว (สมุดประจำตัวสมาชิกกองทุนฯ)

1.2.3 จัดทำค่าใช้จ่ายสุทธิรายเดือน รวมถึงการจำแนกรายละเอียดของค่าใช้จ่ายในแต่ละด้านทั้งการเกิด ป่วยและการเสียชีวิต รวมทั้งการจำแนกจำนวนสมาชิกที่ เกิด ป่วย และเสียชีวิต

1.2.4 ปรับปรุงข้อมูลสมาชิกสุทธิแยกเป็นรายเดือน และรายหมู่บ้าน หลังจากสมาชิกรับสิทธิ์ประโยชน์ด้านการเสียชีวิต ลงในสมุดบันทึกสมาชิกกองทุนฯ

2. แนวทางความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก

แนวทางที่สามารถนำมาสู่การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนนั้นจะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องปฏิบัติในหลายด้านดังนี้

2.1 ด้านสิทธิประโยชน์การป่วยของสมาชิก โดยการปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการเจ็บป่วยจาก 20 วันเป็น 10 วัน

- 2.2 ด้านสิทธิประโยชน์การเสียชีวิต ค่าใช้จ่ายสูงสุดที่ให้แก่สมาชิกเมื่อเสียชีวิต โดยการปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านค่าใช้จ่ายสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท และ 10,000 ตามลำดับ
- 2.3 การขอเงินอุดหนุนจากภาครัฐที่ต่อเนื่องตลอดไปโดยขอให้รัฐอุดหนุนเงินค่าธรรมเนียมสมาชิกตามจำนวนที่มีอยู่ของกองทุนฯ
- 2.4 การควบคุมค่าใช้จ่ายด้านการป่วยและการเสียชีวิต โดยการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินที่เกินค่าสูงสุดที่เกิดขึ้นในแต่ละปี อันได้แก่จำนวนผู้ป่วย และจำนวนผู้เสียชีวิตต่อปี โดยใช้เกณฑ์ของจำนวนคนป่วยสูงสุด และจำนวนสมาชิกเสียชีวิตสูงสุด ตั้งแต่ก่อนตั้งจนถึงปี พ.ศ. 2554 เป็นเกณฑ์สูงสุด โดยกลุ่มผู้ที่ควรต้องรับผิดชอบต่อค่าชดเชยนี้จะเกิดขึ้นในปีถัดไป ควรเป็นสมาชิกของกองทุนฯ โดยผ่านเงินค่าธรรมเนียมที่สูงขึ้นตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงและเฉลี่ยตามจำนวนสมาชิกรวมของกองทุนฯ และ อบท. โดยผ่านเงินอุดหนุนที่เพิ่มขึ้นมากกว่าทุกปี แล้วแต่ว่าสัดส่วนที่ตกลงกันจะเป็นเท่าใด ซึ่งถือว่าการทำบุญร่วมกัน แต่ในกรณีนี้จะถือว่าสมาชิกและอบท. ได้ร่วมกันชดเชยตามจำนวนส่วนเกินค่าสูงสุดที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมด หรืออีกแนวทางในการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินนี้คือเมื่อทราบค่าใช้จ่ายส่วนเกินที่เกิดขึ้นแล้วหากเรียกเก็บเงินส่วนเกินจากสมาชิกของกองทุนฯและอบท. ซึ่งอาจจะทำให้สมาชิกไม่เห็นด้วย ทางคณะกรรมการกองทุนฯสามารถกระทำได้โดยอ้อมผ่านกิจกรรมทางศาสนา เช่น ผ้าป่ากองทุนฯ เป็นต้น

จากแนวทางดังกล่าวผู้วิจัยได้พิจารณากรณีดังกล่าวผ่านแนวทางต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ปฏิบัติเพียงด้านเดียวจนถึงปฏิบัติในทุก ๆ ด้าน โดยใช้กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินจากข้อ 2.4 เป็นฐานในการวิเคราะห์ เพื่อพยากรณ์หาจำนวนปีที่เงินสะสมของกองทุนจะมีค่าเป็นศูนย์หรือติดลบ

การเลือกแนวทางแบ่งออกเป็น 12 รูปแบบ โดยแต่ละรูปแบบมีผลทำให้อายุของกองทุนฯยืดออกไป แต่ทางเลือกที่เป็นแนวทางปฏิบัติจริงได้มี 3 รูปแบบคือ

- รูปแบบที่ 8: กรณี (1) มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน
 (2) ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯคนละ 200 บาทต่อปี
 (3) ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท และ

- (4) ปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี จะสามารถยืดอายุกองทุนได้ 49 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียว

รูปแบบที่ 10: กรณี (1) มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน

- (2) ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯคนละ 200 บาทต่อปี
(3) ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาทจะสามารถยืดอายุกองทุนได้ 35 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียว

รูปแบบที่ 11: กรณี (1) มีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน

- (2) ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 10,000 บาท และ
(3) ปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปีจะสามารถยืดอายุกองทุนได้ 35 ปี เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกินเพียงอย่างเดียว

อภิปรายผลการวิจัย

การเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลแม่สุก

การศึกษาริบทชุมชนคือก้าวแรกของกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการที่สำคัญและเป็นกระบวนการแรกของการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วม คือ การวิเคราะห์และประเมินต้นทุนศักยภาพที่มีอยู่ในชุมชนของตนเอง หรือการศึกษาริบทชุมชนเพื่อให้มองเห็นข้อเด่น ข้อด้อย และศักยภาพพร้อมทั้งวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับกองทุนฯ ที่ต้องการจะแก้ไข จากนั้นจะนำไปสู่การค้นหาศักยภาพและต้นทุนที่มีอยู่ในชุมชน จากการศึกษาพบว่าการรู้จักชุมชนและการทราบศักยภาพของชุมชนในด้านต่างๆ ช่วยทำให้การทำงานของคณะกรรมการกองทุนฯ และอาสาสมัครสื่อในกระบวนการสื่อสารการตลาดสามารถ

- เข้าใจบริบทของปัญหาในการสื่อสารและการรับสารของผู้รับสารหรือคนในชุมชนที่มีต่อกองทุนฯ ว่ายังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่เป็นทิศทางเดียวกัน และมุ่งเน้นรับรู้เฉพาะประโยชน์ทางมูลค่าที่ตนเองจะได้รับเท่านั้น

- กำหนดเป้าหมายในการสื่อสาร หรือการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่วิเคราะห์มาจากการศึกษาบริบทชุมชน ในด้านจุดอ่อน จุดเด่น และศักยภาพและอุปสรรคทางการสื่อสารที่เกิดขึ้น
- สามารถใช้ข้อมูลในการศึกษาบริบททางการสื่อสาร มาใช้ในการกำหนด เลือกและใช้ทั้งด้านผู้ส่งสาร สื่อหรือช่องทางและออกแบบสารได้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายที่ต้องการสร้างความเข้าใจ ผูกพันและเกิดความร่วมมือเป็นเจ้าของกองทุนฯ และสอดคล้องกับวิถีของชุมชน

ดังนั้น การศึกษาบริบทชุมชนทางด้านการสื่อสาร จึงเป็นกระบวนการที่ขาดไม่ได้ในการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม และควรทำตั้งแต่แรกก่อนการพัฒนาหรือกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา เพราะจะทำให้การออกแบบกิจกรรมการสื่อสารในองค์ประกอบการสื่อสารต่างๆ มาจากศักยภาพที่มีความเฉพาะตัวของชุมชนว่ากิจกรรมใด หรือการใช้สื่อและสารภายใต้กระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมนั้นแบบใดและจังหวะเวลาใดจะใช้เครือข่ายหรือต้นทุนภายในชุมชนและแบบใดในจังหวะเวลาใดจะดึงศักยภาพของเครือข่ายจากภายนอกเข้ามาหนุนเสริมได้อย่างเหมาะสม

การสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วม จาก “มูลค่า” สู่ “คุณค่า” จาก “คนธรรมดา” กลายมาเป็น “คนพิเศษ”

การใช้แนวคิดการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการใช้เพื่อเปลี่ยนความหมาย คุณค่าเพื่อสร้างการรับรู้ใหม่ที่มีต่อสมาชิกและคนในชุมชน จากการมุ่งเน้นผลประโยชน์ทางตรงที่เป็นมูลค่า กลายมาเป็นการมุ่งเน้นผลประโยชน์ทางอ้อมอันเป็นปรัชญาของการก่อตั้ง ที่เป็นคุณค่า สำหรับตนเองและชุมชน โดยการเปลี่ยนชื่อกองทุน เป็น “กองทุน” ที่หมายถึงการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และเป็นการทำเพื่อคนอื่นเพื่อให้ที่สุดก็ย้อนกลับมาสู่ตัวเองในที่สุด

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาในแนวคิดการสื่อสารการตลาด แม้จะมองว่า “กองทุน” ก็คือ “ผลิตภัณฑ์” ประเภทหนึ่งที่ต้องแข่งขันการยึดครองพื้นที่ในจิตใจของผู้บริโภคหรือสมาชิก แต่ลักษณะพิเศษของการเป็นผลิตภัณฑ์ ของกองทุนฯ มีความแตกต่างไปจากผลิตภัณฑ์โดยทั่วไปที่ไม่ได้มาจากภายนอกทั้งหมด แต่เป็นการรับเข้ามาและนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องและเป็นส่วนหนึ่งกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยการลงมือปฏิบัติและทำการสื่อสารด้วยคนในชุมชนด้วยกันเอง ไม่ใช่มาจากนักการตลาดหรือนักสื่อสารเชิงวิชาชีพ ดังนั้นการทำการสื่อสารการตลาดจึงได้ผสมผสานแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างความรัก ความเข้าใจ ความภาคภูมิใจและความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของที่ลึกซึ้งมากกว่า

การยอมรับในตัวผลิตภัณฑ์โดยทั่วไปเท่านั้น ซึ่งความรู้สึกรักและเป็นเจ้าของที่เกิดขึ้นนำไปสู่ผลที่ไม่เพียงแต่สามารถสร้างการรับรู้ คุณค่า และความหมายใหม่ของกองทุนฯ ได้เท่านั้น แต่ยังสามารถสร้างความแตกต่าง โดดเด่นได้ไม่ลับสน เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียง ไม่ว่าจะเป็นกองทุนสัจจะออมทรัพย์ หรือฌาปนกิจในชุมชนที่เกิดขึ้นมาก่อน นอกจากนั้นยังสามารถสร้างความรัก ความผูกพันและความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของที่รู้สึกพันธะที่ต้องช่วยกันดูแลรักษากองทุนฯ ให้ดำรงอยู่ได้ในชุมชน แม้ว่าจะต้องเสียสละผลประโยชน์ของตนไปบ้างก็ตาม ดังจะเห็นได้จากกรณีการยอมรับการลดสวัสดิการการรักษาพยาบาลลง

การทำงานของกระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมของกองทุนสวัสดิการชุมชน ในกรณีการเปลี่ยนความหมายเพื่อสร้างการรับรู้ใหม่นั้นจำเป็นต้องมีการออกแบบสารและใช้ช่องทางการสื่อสารเพื่อนำพาสารใหม่ไปยังกลุ่มเป้าหมายนั้น สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง เนื่องจากกระบวนการสร้าง การกำหนดและการออกแบบสื่อและสารอยู่ภายใต้กระบวนการที่คณะกรรมการกองทุนฯ และอาสาสมัครสื่อ ซึ่งเป็นคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมผลิต และร่วมเผยแพร่ รวมไปถึงการร่วมกันประเมินผลการทำงานร่วมกันอย่างเข้มข้น จึงทำให้สารที่ผลิตออกมามีเนื้อหาที่ใกล้ชิดเกาะเกี่ยวกับวิถีดั้งเดิมของชุมชน หรือเป็นสารที่ชุมชนมีความคุ้นชินอยู่แล้ว ประกอบกับการสร้างและการเลือกใช้สื่อหรือช่องทางยังเลือกใช้สื่อที่มีอยู่ในชุมชนและชุมชนสามารถบริหารจัดการได้มากกว่าสื่อที่อยู่ภายนอกชุมชน จึงทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าถึงและถอดรหัสสารนั้นได้อย่างง่ายดาย

การสร้างความหมายโดยการเปรียบเทียบกองทุนฯ เป็นกองทุนบุญ และการแบ่งบุญออกเป็น 3 ระดับ ถือว่าเป็นการมองแบบสังคมที่มีลักษณะรวมกลุ่ม คือทั้งระดับตนเอง ครอบครัวและชุมชนไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งการสร้างความหมายใหม่ เป็นการแปลงค่าการมุ่งมองเพียงมูลค่าที่เป็นตัวเลข มาเป็นคุณค่าทางจิตใจ และความศรัทธา ความดีงาม และการเกื้อกูลกัน เป็นการสร้างความหมายให้ผูกโยง เกาะเกี่ยวกับความเชื่อ วิถีชีวิตของคนในชุมชน ให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ใกล้ชิดและลดความเป็นอื่นลง เพราะกองทุนฯ ยังเป็นเรื่องใหม่ของชุมชนก่อตั้งมาเพียง 3 ปี อีกทั้งการก่อตั้งยังเป็นการผลักดันมาจากปัจจัยภายนอกและกลุ่มผู้นำในชุมชนเป็นหลัก ดังนั้นการสร้าง ความเข้าใจและการรับรู้ที่นำไปสู่การยอมรับในความหมายได้ง่าย จึงต้องเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งหรือยึดโยงกับความคุ้นเคยหรือความเชื่อเดิมของชุมชน ที่มาจากกระบวนการมีส่วนร่วมคิด ร่วมผลิต และร่วมเผยแพร่ ถึงจะทำให้การออกแบบสารและการเลือกใช้สื่อเข้าถึงคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนั้น หากพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับความรู้สึกเป็นเจ้าของ จะพบว่าระดับความใกล้ชิดของการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารการตลาด มีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับระดับความเข้าใจ ความผูกพันและความรู้สึกมีส่วนร่วม เช่นตัวของคณะกรรมการกองทุน จะมีความเข้าใจและความรู้สึกมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มอาสาสมัคร สื่อ และกลุ่มอาสาสมัครสื่อย่อมมีความเข้าใจและความรู้สึกมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มสมาชิกหรือคนในชุมชนทั่วไป ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปว่า ยิ่งเข้ามาอยู่ในกระบวนการสื่อสารการตลาดอย่างใกล้ชิด ความรู้สึกผูกพันและร่วมเป็นเจ้าของจะมากขึ้นเช่นกัน

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า จากผลการศึกษาผลของกระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นพบว่าไม่เพียงแต่ทำให้ผู้รับสารอันหมายถึงสมาชิกและคนในชุมชนรับรู้ในความหมายที่เป็นปรัชญาของการก่อตั้งกองทุนฯ เท่านั้น แต่ยังสร้างความผูกพัน การรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของที่นำไปสู่พันธะทางสังคมร่วมกันในระดับหนึ่ง โดยมีการยอมรับการลดผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากกองทุนฯ เพื่อให้กองทุนฯ ดำรงอยู่ได้

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งคือ การใช้กระบวนการสื่อสารการตลาดแบบมีส่วนร่วมสามารถพัฒนาทรัพยากรบุคคลทั้งในส่วนของคณะกรรมการกองทุนฯ ให้มีเครื่องมือในการสื่อสาร เพื่อลดความไม่แน่ใจหรือความกลัวในการสื่อสารกับคนอื่น ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกองทุนฯ และที่สำคัญเกิดทักษะในการประยุกต์ใช้กระบวนการสื่อสารกับกิจกรรมอื่นๆ ในชุมชนได้และกลุ่มอาสาสมัครที่เข้ามาร่วมในกระบวนการ นอกจากจะเกิดทักษะในการสื่อสาร ความภาคภูมิใจในตนเอง ที่ทำให้พวกเขารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแล้ว ยังให้เกิดความเข้าใจและความผูกพันกับกองทุนฯ อย่างแท้จริง จนกลายเป็นพันธะผูกพันให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำงานของกองทุนฯ ในระดับอื่นๆ เช่นรับหน้าที่เป็นวิทยากรบรรยายเกี่ยวกับกองทุนฯ เมื่อมีภายนอกเข้ามาศึกษาดูงาน หรือก้าวเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการกองทุนฯ ต่อไป ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเป็นผู้ส่งสารกองทุนฯ ได้อย่างยั่งยืนมากกว่าพึ่งพาปัจจัยภายนอกที่เข้ามาทำกิจกรรมในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น และในที่สุดซึ่งคณะกรรมการฯ เป็นผู้ที่มีความเข้าใจและความรักผูกพัน ย่อมนำมาซึ่งความทุ่มเทในการบริหารจัดการกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพนั่นเอง

การอภิปรายผลการเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงิน

1) ความสำคัญของข้อมูลพื้นฐานของคนในตำบล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของประชากรตำบลแม่สุก ข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของประชากรตำบลแม่สุก รวมถึงการจัดระบบการเก็บข้อมูลของสมาชิกกองทุนฯ และข้อมูลทางการเงินของกองทุนฯ ทำให้ทราบ

1.1) สภาพภายนอกกองทุนฯ หรือข้อมูลประชากรในพื้นที่ตำบลแม่สุกทั้งหมด อันได้แก่ ข้อมูลเชิงสุขภาพของสมาชิกของกองทุนฯ ในอนาคตเมื่อสามารถจูงใจให้ประชากรตำบลแม่สุกเข้าเป็นสมาชิกได้มากขึ้นผ่านกระบวนการเพิ่มศักยภาพการสื่อสารทางการตลาดแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกแล้ว มีความเป็นไปได้ที่ประชากรตำบลแม่สุกที่เข้ามาเป็นสมาชิกในอนาคตของกองทุนฯ นั้นมีสุขภาพดี และมีความใส่ใจต่อสุขภาพอย่างมาก ซึ่งถือเป็นพฤติกรรม การป้องกันโรค (Preventive Health Behavior) ในระดับการป้องกันขั้นปฐมภูมิ (Primary Prevention) อันเป็นผลให้ภาระค่าใช้จ่ายด้านสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยและการเสียชีวิตของกองทุนลดลง สืบเนื่องจากการรับสมาชิกใหม่ในอนาคต และ

1.2) สภาพภายในของกองทุน อันได้แก่ สถานะทางการเงินของกองทุนในแต่ละเดือน ข้อมูลสมาชิกขอรับสิทธิประโยชน์ด้านการเกิด การเจ็บ การป่วย เป็นต้น ซึ่งทางกองทุนฯ สามารถทราบสถานะทางการเงินของกองทุนฯ ในแต่ละเดือนได้ ทราบถึงเงินรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย เงินสะสม และรายละเอียดด้านสมาชิก และประวัติการขอรับสิทธิประโยชน์จากกองทุนฯ รวมทั้งสามารถนำไปใช้ในการตรวจเช็คสถานะทางการเงินของกองทุนฯ ซึ่งถือเป็นวาระหนึ่งของการประชุมของคณะกรรมการกองทุนฯ ซึ่งจัดขึ้นในทุก ๆ เดือน เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเชิงนโยบายเพื่อปรับเปลี่ยนระเบียบของกองทุนฯ ทั้งทางด้านอัตราค่าธรรมเนียม สิทธิประโยชน์ด้านการเกิด เจ็บ ป่วย และระเบียบอื่น ๆ ของกองทุนให้สอดคล้องกับสถานะทางการเงินของกองทุน อันจะมีผลให้อายุของ กองทุนฯ ยาวนานมากขึ้น

2) การวิเคราะห์ทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ และสร้างการรับรู้ร่วมกันนำไปสู่การตัดสินใจเพื่อความมั่นคงของกองทุนฯ

ความมั่นคงทางการเงินจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้งส่วนของภาครัฐ คณะกรรมการกองทุน สมาชิก และประชากรตำบลแม่สุก โดยการมีส่วนร่วมของรัฐบาลผ่านการสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนฯ และส่วนของคณะกรรมการกองทุนฯ ที่ต้องบริหารจัดการข้อมูลทางการเงินและข้อมูลสมาชิกกองทุนฯ อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถปรับเปลี่ยนระเบียบให้สอดคล้องกับสถานะทางการเงินของกองทุนฯ ได้อย่างดี อีกทั้งสมาชิกเองเมื่อทราบสถานะทางการเงินของกองทุนฯ หากคณะกรรมการขอคะแนนเสียงส่วนใหญ่ในการปรับเปลี่ยนระเบียบจากสมาชิกในการประชุมประจำปี สมาชิกเองก็เห็นด้วยในการปรับเปลี่ยนระเบียบดังกล่าว และประชากรตำบลแม่สุกสามารถช่วยเหลือค่าใช้จ่ายผ่าน กิจกรรมของกองทุนฯ เพื่อหาเงินชดเชยส่วนเกินที่เกิดขึ้นในของกองทุนฯ ในแต่ละปี

ประเด็นที่น่าสนใจในการวิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงินที่พบในการวิจัยครั้งนี้ก็คือ การเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินไม่ใช่เพียงแต่การพิจารณาตัวเลขรับ/จ่าย หรือข้อมูลสมาชิกกองทุนฯ เท่านั้น แต่ต้องทำงานเชื่อมโยงกับสังคม การทำกิจกรรมเพื่อสังคม ในรูปแบบต่างๆ เพื่อหนุนเสริมความ

มั่นคง เช่น การทำกิจกรรมทอดผ้าป่ากองทุนฯ เพื่อช่วยเหลือค่าใช้จ่ายส่วนเกินของกองทุนฯ ในกรณีที่ชุมชนเลือกแนวทางในการควบคุมค่าใช้จ่าย ตามแนวทางความมั่นคงทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุกตามรูปแบบที่ 8: กรณีมีการชดเชยค่าใช้จ่ายส่วนเกิน ภาครัฐสนับสนุนเงินแก่สมาชิกกองทุนฯคนละ 200 บาทต่อปี ปรับลดสิทธิประโยชน์การเสียชีวิตสูงสุดจาก 20,000 บาทเป็น 15,000 บาท และปรับลดสิทธิประโยชน์ด้านการป่วยสูงสุดจาก 20 วันเป็น 10 วันต่อปี นั้นเท่ากับว่าประชาชนในตำบลแม่สุกทุกคนมีค่าทางเศรษฐกิจต่อสังคมโดยรวมโดยกระทำผ่านการบริหารจัดการและกิจกรรมของกองทุนฯ ทั้งในรูปแบบของการเป็นสมาชิก คณะกรรมการ และประชาชนตำบลแม่สุกที่จะเข้าเป็นสมาชิกกองทุนฯในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษากระบวนการระดับการสร้างการรับรู้ความหมายและคุณค่าใหม่ของกองทุนฯ ของสมาชิกและคนในชุมชนให้กลายเป็นความเข้าใจในความเป็นกองทุนฯ ให้มากขึ้นโดยเฉพาะในเรื่องระเบียบของกองทุนฯ เนื่องจากพบว่าปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นมักเกิดจากการไม่ทราบรายละเอียดของระเบียบกองทุนฯ ทั้งตัวคณะกรรมการกองทุนฯ (โดยเฉพาะคนใหม่) แต่ละหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนฯ
2. ควรมีการพัฒนาหรือฝึกอบรมให้ผู้ที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการกองทุนฯ รายใหม่ผ่านกระบวนการฝึกอบรมหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจในคุณค่าและความหมายและระเบียบของกองทุนฯ อย่างถ่องแท้ เพื่อให้การทำงานร่วมกันของคณะกรรมการฯ อยู่บนพื้นฐานการมีความรู้ความเข้าใจอย่างเท่าเทียมกันและมีเป้าหมายร่วมกัน อีกทั้งยังลดความเสี่ยงในการสื่อสารที่นำไปสู่ความเข้าใจคลาดเคลื่อนลง
3. ควรมีการศึกษาวิจัย โดยนำเอาบทเรียนและประสบการณ์ที่ได้จากงานวิจัยชุมชนต้นแบบในครั้งนี้นำไปขยายผลร่วมกับกองทุนฯ ในตำบลอื่นๆ ในจังหวัด เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา การออกแบบการบริหารจัดการกองทุนฯ ของตนให้เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชนของตน และยังเป็นการเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ความเข้าใจในการสื่อสารและการบริหารจัดการกองทุนฯ ที่พัฒนาไปเชื่อมโยงกับระบบสวัสดิการอื่นๆ ตามนโยบายของภาครัฐต่อไปอย่างเท่าทัน
4. ควรศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการสื่อสารกองทุนฯ ให้กับคณะกรรมการกองทุนฯ และกลุ่มอาสาสมัคร อันถือเป็นการพัฒนาทรัพยากรด้านบุคคลให้กับชุมชนเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการกองทุนฯทั้งในมิติด้านการเงินและสมาชิกได้อย่างเท่าทันและมีประสิทธิภาพ

รายการอ้างอิง

หนังสือ/รายงานวิจัย

- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. การจัดการความรู้เบื้องต้นเรื่อง "การสื่อสารชุมชน". สำนักงานสนับสนุนการวิจัย. กรุงเทพฯ, 2551.
- กาญจนา แก้วเทพ. ทฤษฎีการสื่อสารตามทัศนะของสำนักทฤษฎีวิพากษ์. ใน ประมวลสาระชุดวิชาปรัชญานิเทศศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548.
- กาญจนา แก้วเทพ. อีกครั้งกับเรื่องการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม. วารสารวิจัย, 2546.
- คริสโตเฟอร์ เอช เลิฟลอค และลอเรน โรห์. การตลาดบริการ(Principles of Service Marketing and Management) แปลโดย อุดุลย์ จาตุรงค์กุล, ดลยา จาตุรงค์กุล, พิมพ์เดือน จาตุรงค์กุล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า จำกัด, 2546.
- ค็อตเลอร์, ฟิลลิป. การจัดการการตลาด (Marketing Management). แปลโดย ธนวรรณ แสงสุวรรณ, อติลา ปงศ์ยี่หล้า, อุไรวรรณ แยมเนียม, ยุทธนา ธรรมเจริญ และยงยุทธ พุวงศ์ศิริพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เพียร์สันเอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า, 2547.
- _____. หลักการตลาด(Principles of Marketing) แปลโดย วารุณี ตันติวงศ์วานิช, นิภา นิรุตติกุล, สุนทรี เหล่าพัดจัน, พรพรหม พรหมเทศ, นิตยา งามแดน. กรุงเทพฯ : เพียร์สันเอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า, 2546.
- ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. การตลาดบริการ(Service Marketing). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2547.
- ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. การตลาดบริการ(Service Marketing) กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2547.
- ดวงพร คำนูนวัฒน์ และคณะ. บทสังเคราะห์ การปฏิบัติการสื่อสารของกลุ่มสื่อชุมชน โครงการสื่อสารเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม. ห้างหุ้นส่วนจำกัด อิงค์ เมท.
- เบญจวรรณ เขมะศักดิ์ชัย. การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เอาประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2536.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณและคณะ. พฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมสุขภาพและสุขศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534

ประยูทธ ศรีกระจำง. ผลกระทบทางสุขภาพและปัจจัยที่กำหนดสุขภาพจากการพัฒนาชุมชน
เข้มแข็ง หมู่บ้านสามขา จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตร์
 มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

มนตรา พงษ์นิลและคณะ. การสร้างความมั่นคงกองทุนสวัสดิการชุมชน จังหวัดพะเยา. สกว.
 ,2553.

วรวุฒิ สุวรรณระดา. ระบบสวัสดิการภาคประชาชน : นโยบายการแบ่งงานกันทำระหว่างภาค
ประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐบาล กรณีศึกษาจังหวัดสงขลาและ
ลำปาง. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพฯ: มูลนิธิสาธาณสุขแห่งชาติ. 2550.

วสันต์ ศิลปสุวรรณ และคณะ. พฤติกรรมสุขภาพคนไทย สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ,
 2543

วีระรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์. การตลาดธุรกิจบริการ (Service Marketing). กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น
 , 2547.

Alan D, “Viard. Pay-As-You-Go Social Security and the Aging of America: an Economic
Analysis Economic and Financial Policy Review, Vol. 1, No. 1, 2002.

Bordenave, J. D. Participative Communication as a part of Building the Participative Society.
 In S. A.White, S.K. Nair and J. Ascroft (eds.), Participation Communication Working
for Change and Development, pp.35-48. New Delhi: Sage Publication India Pvt
 Ltd. 1994.

Maria del Carmen Boado-penas, Salvador Valdes-prieto และ Carlos Vidal-melia. The
Autuarial Balance Sheet for Pay-As-You-Go Finance: Solvency Indicators for Spain
and Sweden. Fiscal Studies, Vol. 29, no. 1, P 89 -134, 2008.

White, S. A. Introduction – The Concept of Participation: Transforming Rhetoric to Reality. In
 S. A. White, S. K. Nair and J. Ascroft (eds.), Participation Communication Working
for Change and Development, pp.15-32. New Delhi: Sage Publication India Pvt
 Ltd. 1994.

บุคคลอ้างอิง

จักร์ เชื้อนแก้ว. ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลแม่สุก. สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2554.

ชาวบ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลแม่สุก. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2554

ชาวบ้าน หมู่ที่ 2 ตำบลแม่สุก, สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2554.

ชาวบ้าน หมู่ที่ 6 ตำบลแม่สุก. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2554.

ชาวบ้าน หมู่ที่ 8 ตำบลแม่สุก. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2554.

ชาวบ้าน หมู่ที่ 10 ตำบลแม่สุก. สัมภาษณ์ 3 มีนาคม 2554.

เวทีประเมินสื่อ, 20 พฤศจิกายน 2554.